

Prognoza Oddziaływania Na Środowisko
dla
Planu Ogólnego Gminy Świnna

Autor opracowania:

Wiktoria Mitrega

Wrzesień 2026 r.

Świnna

MITRĘGA WIKTORIA

+48 727 646 459

Spis treści

01.	Przedmiot opracowania	4
02.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	4
03.	Zakres prognozy	4
04.	Opis projektu Planu Ogólnego Gminy Świnna	5
	Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach	5
05.	Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Gminy Świnna	7
	Geologia	8
	Jakość powietrza	10
	Wody podziemne	12
	Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe	18
	Zagrożenie suszą	21
	Warunki glebowe i osuwiska	23
	Klimat akustyczny	29
	Zasoby przyrodnicze	30
	Żywiecki Park krajobrazowy	30
	Obszar Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	34
	Rezerwat	61
	Pomniki przyrody	62
	Stanowiska i siedliska	63
	Korytarze ekologiczne	71
	Audyt Krajobrazowy	76
	Zabytki	77
	Istniejące problemy ochrony środowiska	81
06.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko	82
	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	87
	Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego Gminy Świnna	88
	Ludzie	90
	Wody	91
	Powietrze	93
	Klimat akustyczny	93
	Rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność	94
	Krajobraz	95
	Zabytki	96
	Formy ochrony przyrody	97
	Zmiany wprowadzane przez omawiany Plan Ogólny Gminy Świnna w stosunku do aktualnie obowiązujących MPZP	102
	Obręb Trzebinia	102
	Obręb Świnna	110
	Obręb Przyłęków	120
	Obręb Pewel Mała	121
	Obręb Rychwałdek	127
	Pewel Ślemieńska	132
	Analiza i ocena wpływu na środowisko planu ogólnego gminy	139
	Oddziaływanie transgraniczne	169
07.	Podsumowanie i wnioski	169
08.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	170
09.	Zestawienie tabel oraz rysunków	171
	Spis tabel	171
	Spis rysunków	171

01. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Planu Ogólnego Gminy Świnna*. Ilekroć w opracowaniu pojawia się skrót POG, rozumie się przez niego Plan Ogólny Gminy.

02. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest określenie czy zapisy ustalenia Planu Ogólnego Gminy Świnna nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla.

03. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.). Dodatkowo, prognoza oddziaływania analizuje istniejący stan środowiska, jego zmiany w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego jak i jej braku, występowanie przewidywanego znaczącego oddziaływania, istniejące na terenie gminy problemy środowiskowe, cele ochrony środowiska ustalone w dokumentach wyższego szczebla oraz przewidywane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Ponadto, prognoza ma na celu przedstawienie rozwiązań mających zapobiegać, minimalizować lub kompensować negatywne oddziaływanie na środowisko, które wynikać będzie z realizacji Planu Ogólnego Gminy Świnna.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy został ustalony m.in. z następującymi organami:

- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Żywcu,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

04. Opis projektu Planu Ogólnego Gminy Świnna

Celem utworzenia Planu Ogólnego Gminy jest określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, wśród których obowiązkowy element stanowi gminny katalog stref planistycznych. POG określa m.in. profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych, maksymalną intensywność zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy oraz wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych strefach.

Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.:

- Cel szczegółowy II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności:

- Cel 7 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
- Cel 9 Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”:

- Cel strategiczny C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni.

Plan zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

- Cel 3. Przestrzeń – Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego.

Strategia Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+:

- Cel rozwojowy 2 Podnoszenie standardów środowiskowych i jakości infrastruktury publicznej.

Plan gospodarowania wodami (PGW) na obszarze dorzecza Wisły

PGW na obszarze dorzecza Wisły jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze dorzecza. Stanowi on podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasady gospodarowania nimi. Służy także koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody¹.

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Celem PZRP jest stworzenie skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, budując jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających².

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) stanowi studium zjawiska suszy w Polsce. Dokument ten zawiera między innymi katalog działań, którego celem jest obniżenie strat spowodowanych suszą w kraju. Susza to, obok powodzi, naturalne zjawisko, które oddziałuje na środowisko i społeczeństwo. Aby nie zabrakło wody w odpowiedniej jakości, opracowano Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Jest to pierwszy dokument planistyczny o randze krajowej podejmujący temat minimalizowania skutków suszy. Jego opracowanie wynika z postanowień dyrektyw i wytycznych unijnych (Ramowej Dyrektywy Wodnej), a także przepisów prawa krajowego (art. 184 ustawy – Prawo wodne). PPSS został przyjęty 18 września 2021 r. w drodze Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615). PPSS opracowany został na okres 6 lat (2021-2027). Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, dokument ten podlega aktualizacji nie rzadziej niż raz na 6 lat. PPSS jest komplementarny względem pozostałych dokumentów planistycznych z zakresu gospodarki wodnej.

Główny cel PPSS, tj. przeciwdziałanie skutkom suszy, został doprecyzowany czterema celami szczegółowymi:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy³.

Analizowany Plan Ogólny Gminy Świnna nie stoi w sprzeczności z zapisami i postanowieniami innych dokumentów planistycznych i strategicznych.

² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

³gov.pl/web/retencja/plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy

05. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie Gminy Świnna

Gmina Świnna położona jest na obszarze Beskidu Żywieckiego, a także w obrębie tzw. Pasma Pewelskiego, określanego również jako Pasma Pewelsko-Ślemieńskie. Na jego terenie znajduje się część sołectwa Świnna, a także sołectwa Pewel Ślemieńska, Pewel Mała i Rychwałdek. Większość obszaru gminy rozciąga się na wschód od Żywca.

Gmina posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z Żywcem. Podstawę układu komunikacyjnego stanowi droga wojewódzka nr 945, prowadząca ruch tranzytowy, uzupełniona siecią dróg powiatowych. Dogodne położenie komunikacyjne oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe sprawiają, że Gmina Świnna stanowi atrakcyjne miejsce zarówno do całorocznego wypoczynku, jak i do rozwoju działalności gospodarczej. Bliskość przejścia granicznego na Słowację w Korbielowie-Glinne, oddalonego o około 15 km, a także dobre połączenia samochodowe, autobusowe i kolejowe zwiększają atrakcyjność gminy również z punktu widzenia potencjalnych inwestorów.

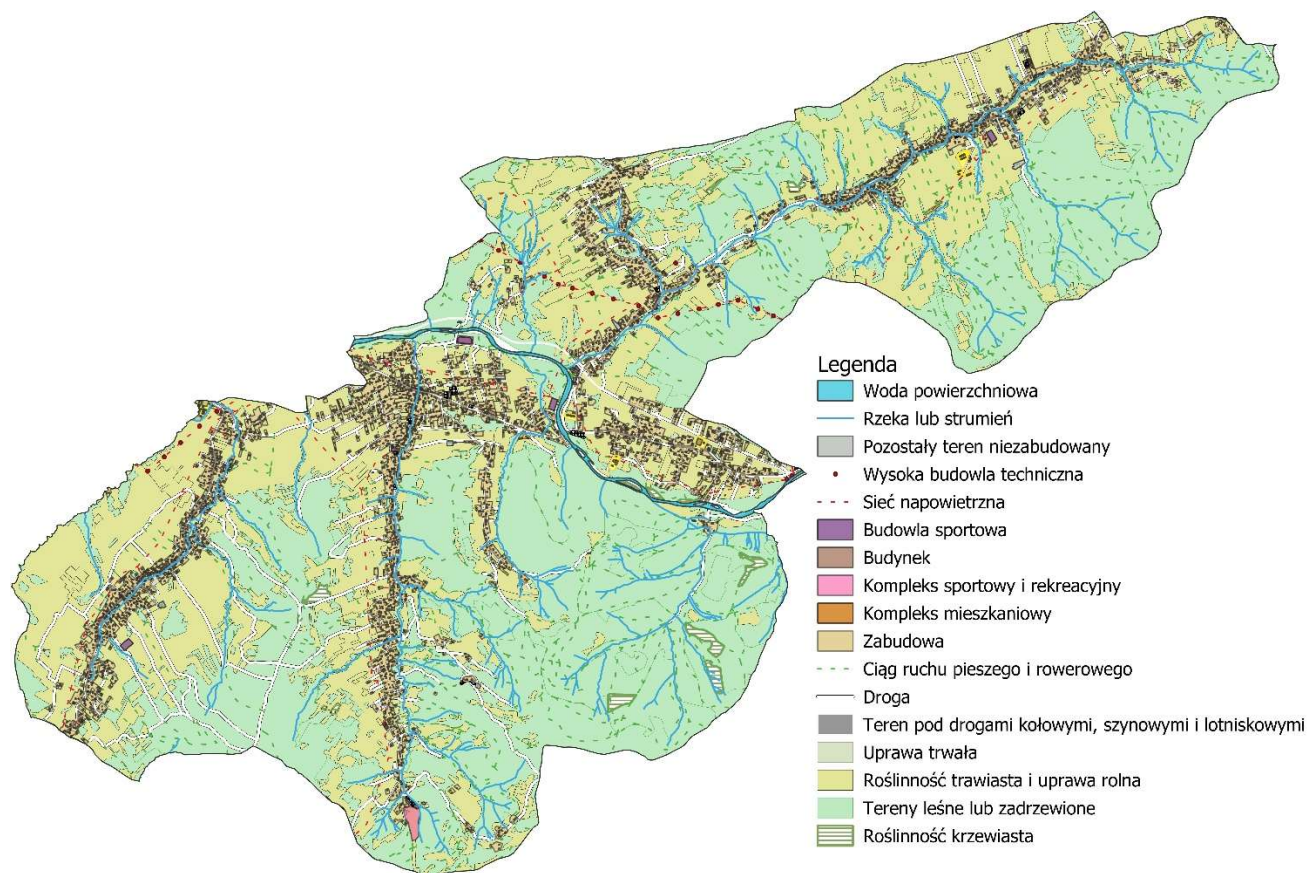
Znaczną część obszaru gminy zajmuje Żywiecki Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną. Zabudowa poszczególnych sołectw koncentruje się przede wszystkim wokół dolin rzecznych Przyłękówki, Trzebini, Pewlicy i Koszarawy. Otaczające je wzgórza, w znacznej części niezalesione i poprzecinane pasami pól uprawnych, łąk oraz pastwisk, tworzą charakterystyczny krajobraz, z którego rozciągają się malownicze widoki na Kotlinę Żywiecką oraz pasma Beskidu Małego i Beskidu Żywieckiego.

Odmienny charakter mają tereny należące do Grupy Pilska, położone w południowo-wschodniej części gminy. Obszary te są w dużej mierze zalesione i obejmują stoki Jastrzębicy, Kiczory, Grapy, Gawrońca oraz Madejowego Gronia.

Z dawnej puszczy karpackiej zachowało się do dziś niewiele fragmentów. Jednym z najcenniejszych przyrodniczo obszarów gminy jest stok wzniesienia Gawroniec, stromo opadający w kierunku rzeki Koszarawy. Zachował się tam cenny las liściasty i mieszański, obejmujący m.in. buczynę karpacką, jodłę oraz stanowiska olszynki karpackiej. Ze względu na wysokie walory przyrodnicze tego obszaru, na lewym orograficznie brzegu Koszarawy w 1996 roku utworzono rezerwat przyrody „Gawroniec” o powierzchni 23,69 ha.

Lasy zajmują około 36% powierzchni całej gminy. Stanowią one istotny element lokalnego krajobrazu oraz środowiska przyrodniczego, charakteryzując się bogactwem flory i fauny oraz obfitością runa leśnego. Występują tu m.in. sarny i dziki, a w bardziej odludnych częściach gminy można również spotkać większe drapieżniki, takie jak wilki czy niedźwiedzie.

Przez obszar wszystkich sołectw przepływa kilkanaście cieków wodnych, od niewielkich górskich potoków po Koszarawę, będącą jedną z najważniejszych rzek Beskidu Żywieckiego. Na jej odcinku znajdującym się w granicach gminy zlokalizowanych jest kilka progów wodnych⁴.

Rysunek 1. Uproszczona Baza Danych Obiektów Topograficznych dla gminy Świnna.
Źródło: opracowanie własne

Geologia

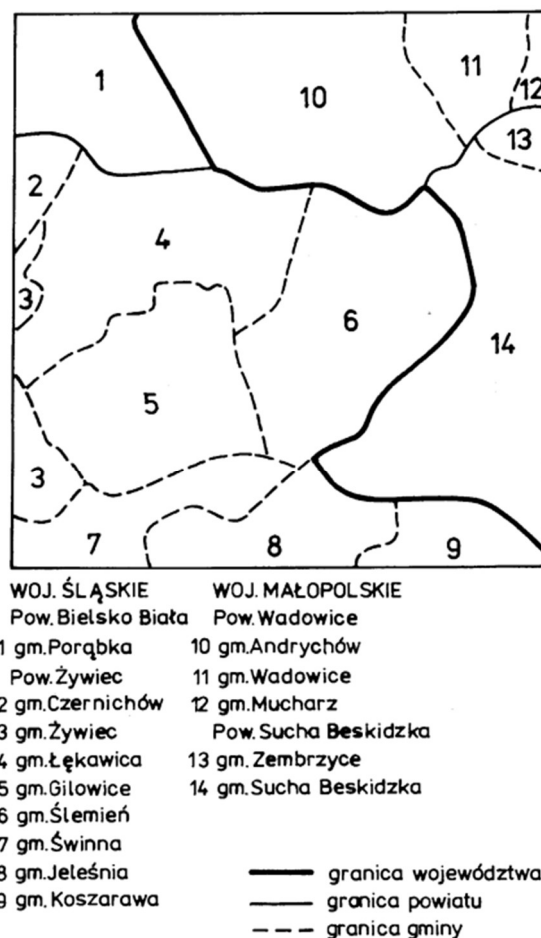
Północna i zachodnia część gminy Świnna leży w zasięgu arkusza 1013 Lachowice (PIG-PIB), na podstawie którego opracowano poniższe warunki geologiczne.

Obszar tego arkusza należy do Zewnętrznych Karpat Zachodnich (fliszowych).

Obszar arkusza Lachowice Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000 rozciąga się pomiędzy 19°15' a 19°30' długości geograficznej wschodniej oraz 49°40' a 49°50' szerokości geograficznej północnej. Położony jest w Zewnętrznych Karpatach Zachodnich o budowie fliszowej. Pod względem administracyjnym znajduje się na pograniczu województw śląskiego i małopolskiego i obejmuje gminy lub ich części: Porąbka, Łękawica, Żywiec, Gilowice, Ślemień, Jeleśnia, Świnna oraz

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świnna na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Koszarawa w powiecie żywieckim województwa śląskiego, a także Andrychów i Wadowice w powiecie wadowickim oraz Stryszawę w powiecie suskim województwa małopolskiego.

Rysunek 2. Podział administracyjny arkusza 1013 Lachowice

Źródło: Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 Arkusz Lachowice (1013)

W celu dokładniejszego rozpoznania budowy geologicznej tego obszaru wykonano 128 sondowań mechanicznych o łącznej długości 700 m oraz cztery otwory badawcze przeznaczone do kartowania w ramach SMGP: Czaniec-B o głębokości 8 m, Czaniec-1 o głębokości 26 m, Sułkowice-1 o głębokości 12 m oraz Łękawica-1 o głębokości 24 m. Dodatkowo wykorzystano również zdjęcia lotnicze.

Wzdłuż doliny Łękawki, na zboczach północnych i częściowo południowych, na odcinku między Ślemieniem a Rychwałdem oraz na zachód od Łękawicy zachowały się fragmenty powierzchni zrównania – równin denudacyjnych. W dolinach bocznych dopływów Łękawki rozległe obszary zajmują osady soliflukcyjne i deluwialne.

Między Rychwałdem, Łękawką i Gilowicami występują piaskowce cienko- i średnioławicowe z wkładkami piaskowców gruboławicowych oraz łupki, należące do warstw krośnieńskich. Jednym z najlepiej zachowanych odsłonień jest nieczynny kamieniołom na lewym zboczu doliny Łękawki, na zachód od drogi Łękawica–Rychwałd. Warstwy krośnieńskie tworzą tu kilkumetrowe pakiety piaskowców cienkoławicowych z łupkami o barwie niebieskawej lub czekoladowej. Sekwencje fliszu

drobnorytmicznego są rozdzielane przez piaskowce płytowe, grubo- i średnioławicowe oraz łupki margliste koloru popielatego.

Piaskowce te są zazwyczaj drobno- lub średnioziarniste, zawierają muskowit i spoiwo ilasto-wapniste, a w obrębie ławic widoczne są liczne typy warstwowania. Miejscami w cienkoławicowych piaskowcach pojawia się glaukonit, a obecność łupków czekoladowych sprawia, że pakiety te są podobne do warstw menilitowych, co w przeszłości prowadziło do błędnych interpretacji tektonicznych.

Warstwy krośnieńskie dobrze odsłaniają się również w nieczynnym kamieniołomie na stoku góry Konuszka w Łękawicy, gdzie ich miąższość sięga około 400 m. Powyżej nich zalegają łupki z wkładkami piaskowców cienkoławicowych.

W budowie tektonicznej obszaru istotną rolę odgrywa płaszczowina dukielska. Jej najbardziej zewnętrznym elementem jest łuska Łękawicy, rozciągająca się na linii Moszczanica–Łękawica w kierunku południowy zachód – północny wschód. Jej jądro zbudowane jest z silnie zdeformowanych warstw menilitowych, nasuniętych na warstwy krośnieńskie łuski Moszczanicy–Rozciętej, należącej do płaszczowiny śląskiej Beskidu Małego. Na południe od niej wyróżnia się siodła Mrozków i Fabisiów, których jądra również tworzą silnie złuszczone warstwy menilitowe, a skrzydła – warstwy krośnieńskie typu cergowskiego. Całość struktur tektonicznych ma przeważnie przebieg zbliżony do równoleżnikowego i nasuwa się na utwory płaszczowiny śląskiej.

Na terenie gminy Świnna nie występują żadne zarejestrowane złoża kopalin ani obszary górnicze.

Jakość powietrza

Dnia 7 kwietnia 2017 przyjęto Uchwałę Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), tzw. „Uchwałę antysmogową”

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje również zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju⁵.

⁵ Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2025

Prawo ochrony środowiska zawiera następujące grupy stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza w Polsce:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie śląskim strefy stanowią:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401 - obejmuje 14 miast na prawach powiatu: Katowice, Sosnowiec, Jaworzno, Bytom, Zabrze, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Świętochłowice, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie, Gliwice,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402 - obejmuje 3 miasta na prawach powiatu: Rybnik, Żory, Jastrzębie Zdrój,
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa śląska – kod strefy PL2405,
- pozostały obszar województwa, obejmuje 17 powiatów ziemskich: bielski, cieszyński, żywiecki, bieruńsko-lędziński, pszczyński, częstochowski, kłobucki, myszkowski, lubliniecki, gliwicki, mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, tarnogórski, będziński, zawierciański.

Ocenę jakości powietrza za rok 2025 pod kątem ochrony zdrowia ludzi, w województwie śląskim wykonano dla wszystkich 5 stref. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględniono natomiast tylko strefę śląską.

Wyniki dla strefy śląskiej prezentowały się następująco:

- SO₂ – Klasa A, zarówno w badaniach pod kątem ochrony roślin jak i ludzi,
- NO₂ – Klasa A,
- CO – Klasa A,
- Benzen – Klasa A,
- Ozon – Klasa A dla poziomu docelowego, Klasa D2 dla poziomu celu długoterminowego,
- PM₁₀ – Klasa C (klasa strefy dla rocznego czasu uśredniania – A),
- PM_{2,5} – Klasa C,
- Ołów w PM₁₀ – Klasa A,
- Arsen w PM₁₀ – Klasa A,
- Kadm w PM₁₀ – Klasa A,
- Nikiel w PM₁₀ – Klasa A,

- Benzo(a)piren w PM10 – Klasa C,
- NO_x – Klasa A, zgodnie z kryteriami ochrony roślin.

Na podstawie wyników matematycznego modelowania jakości powietrza oszacowano, że w roku 2025 przekroczenia wystąpiły na części obszaru 68 gmin w województwie (41% wszystkich gmin), w tym 23 gmin miejskich (47% wszystkich gmin miejskich), 37 wiejskich (40% wszystkich gmin wiejskich) i 8 miejsko-wiejskich (32% wszystkich gmin miejsko wiejskich). Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków w sezonie grzewczym (styczeń – marzec, październik – grudzień), sporadycznie przekroczenia występowały również w kwietniu i we wrześniu. W 2025 r., w porównaniu do roku 2024, w województwie śląskim wzrosła również liczba dni z przekroczeniem poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 z 4 do 6 oraz liczba dni z przekroczeniem poziomu informowania z 12 do 24. Przekroczenia te występowały wyłącznie w okresie grzewczym.

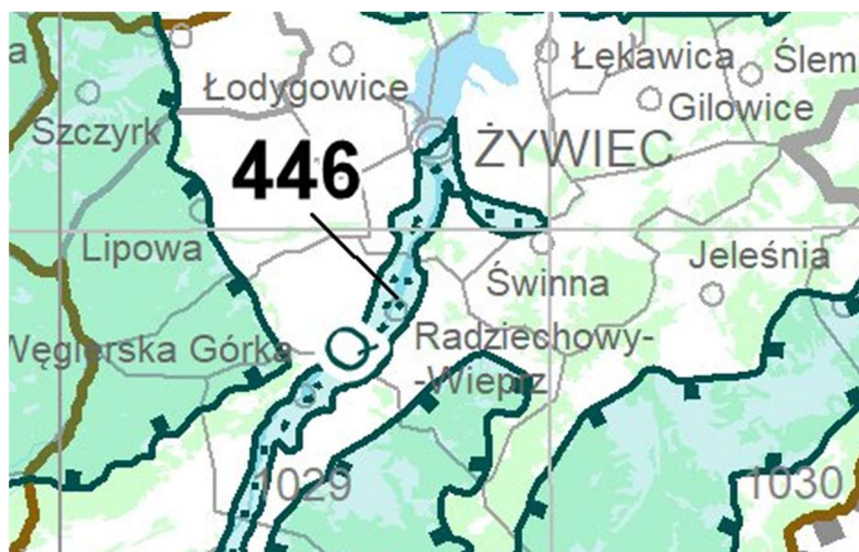
Wody podziemne

Gmina Świnna leży w zasięgu jednej JCWPd nr GW2000158 z regionu wodnego Górnej-Zachodniej Wisły. Zbadane w 2019 roku stany chemiczny, ilościowy i ogólny dały jednogłośnie wynik dobry. Określono, iż JCWPd nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego oraz nie zidentyfikowano presji powodującej zagrożenie dla jej stanu ze względu na brak czynnika sprawczego. JCWPd nr 158 jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Na teren gminy Świnna wkracza niewielki fragment Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 446 – Dolina rzeki Soła.

Na obszarze zbiornika wyróżniono dwa poziomy wodo nośne: aluwialny poziom czwartorzędowy (obejmujący czwartorzędowe osady aluwialne fragmentów doliny Soły oraz jej dopływów) oraz poziom fliszowy (związany głów nie z warstwami godulskimi, rzadziej z warstwami istebniańskimi jednostki śląskiej Karpat zewnętrznych), ogólnie połączone ze sobą więzią hydrauliczną. Zbiornikowy poziom wodonośny zbudowany jest z utworów aluwialnych, wypełniających fragmenty doliny Soły oraz ujściowe odcinki jej dopływów. Warstwa wodonośna jest zbudowana z otoczków, żwirów i piasków o różnej granulacji, lokalnie z domieszką gliny, często wymieszanych ze sobą, o miąższości w przedziale od kilku do 20 m (maksymalną wartość osiąga w okolicach Żywca). W dolinach mniejszych cieków miąższość wodonośnych osadów czwartorzędu zwykle nie przekracza 5 m. W rejonie LZWP Dolina rzeki Soła, w części, gdzie nie ma czwartorzędowych osadów wodonośnych, wydzielono w utworach

fliszowych LZWP Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały), w grubotawicowych piaskowcach należących do warstw godulskich⁶.

Rysunek 3. Wycinek Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGI PIB

Ludność zamieszkująca obszary wiejskie korzysta ze studni kopanych, ujmujących zazwyczaj wody pierwszego, przypowierzchniowego poziomu wodonośnego, który nie zawsze odpowiada pierwszemu użytkowemu poziomowi wodonośnemu przedstawionemu na mapach hydrogeologicznych. Obecnie znaczna część studni gospodarczych jest nieczynna lub wykorzystywana jedynie okresowo, głównie do podlewania, celów sanitarnych oraz innych prac gospodarczych. Zjawisko to pozostaje w bezpośrednim związku z rozwojem sieci wodociągowych na terenach wiejskich. W większości miejscowości systemy wodociągowe wraz ze stacjami uzdatniania wody już funkcjonują lub znajdują się w trakcie realizacji. Jedynie nieliczne gospodarstwa nadal zaopatrują się w wodę z własnych ujęć, którymi są studnie kopane, często wyposażone w hydrofony⁷.

Na arkuszu Lachowice użytkowy poziom wodonośny (czwartorzędowy) związany jest z osadami żwirowo-piaszczystymi z domieszką otoczków, miejscami zaglinionymi. Zasilanie wód podziemnych odbywa się głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych oraz, w mniejszym stopniu, infiltrację wód powierzchniowych. Najkorzystniejsze warunki infiltracji występują w obrębie kamieńców i teras holoceniowych, gdzie zalegają utwory o wysokiej przepuszczalności. Ze względu na brak zdolności retencyjnych tych osadów, zwierciadło wód podziemnych w sąsiedztwie rzek pozostaje

⁶ Charakterystyka głównych i lokalnych zbiorników wód podziemnych; PIG-PIB 2017

⁷ Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 Arkusz Lachowice (1013)

w ścisłej zależności od stanów wody w ciekach. Poziom wodonośny występuje na głębokości do około 5 m poniżej powierzchni terenu.

Wody tego poziomu, związane z utworami tarasowymi wieku holocenińskiego, tworzą ciągły horyzont o zwierciadle swobodnym. Taka sytuacja występuje na całym odcinku dolin Koszarawy i Łękawki w granicach arkusza. W rejonach, gdzie osady czwartorzędowe cechują się dużą zmiennością litologiczną w profilu pionowym i zasięgu poziomym, a także tam, gdzie przykryte są warstwami glin, infiltracja opadów jest utrudniona, co ogranicza zasilanie wód podziemnych. W takich warunkach wody mogą lokalnie występować pod niewielkim ciśnieniem.

Na podstawie przeprowadzonych analiz składu stwierdzono, że badane wody można ogólnie zaliczyć do klasy Ib. Wody tej klasy występują na przeważającym obszarze arkusza i odznaczają się dobrą jakością, naturalnym składem chemicznym oraz niewielkim stopniem przekształceń antropogenicznych.

Podstawowe wskaźniki jakości, takie jak mineralizacja ogólna oraz zawartość jonów Cl^- , NO_3^- , SO_4^{2-} i Fe, mieszczą się zazwyczaj w granicach wartości dopuszczalnych dla wód przeznaczonych do spożycia i celów socjalno-bytowych. Wody poziomu czwartorzędowego oraz poziomów fliszowych nie wykazują istotnych różnic pod względem mineralizacji ogólnej ani składu jonowego. Zróżnicowanie to ujawnia się częściej w obrębie tego samego poziomu wodonośnego i jest efektem lokalnych uwarunkowań środowiskowych.

Mineralizacja ogólna wód użytkowego poziomu wodonośnego na arkuszu Lachowice mieści się w przedziale od 67,0 mg/dm³ do 145,0 mg/dm³. Zawartość siarczanów waha się od 11,1 mg/dm³ do 50,2 mg/dm³. Stężenie żelaza mieści się w zakresie od 0 do 0,3 mg/dm³, natomiast manganu od 0 do 0,194 mg/dm³.

Najbardziej zmiennym parametrem, silnie uzależnionym od działalności człowieka, jest zawartość związków azotowych. Podwyższone stężenia azotanów notowane są przede wszystkim na terenach zwartej zabudowy pozbawionych kanalizacji. Dotychczasowe badania nie wskazują jednak na trwałe skażenie tymi związkami na większym obszarze, a analizy archiwalne dla arkusza Lachowice nie wykazały występowania azotanów w stężeniach ponadnormatywnych.

Analiza zgromadzonych danych wskazuje, że na arkuszu Lachowice najbardziej narażone na zanieczyszczenia są wody czwartorzędowego poziomu wodonośnego w dolinach rzek Koszarawy i Łękawki. Wynika to z koncentracji osadnictwa wzdłuż tych dolin (miejscowości: Łękawica, Gilowice, Ślemień, Pewel Ślemieńska, Pewel Mała), intensywnego ruchu drogowego, obecności lokalnych źródeł

zanieczyszczeń, stosowania środków ochrony roślin i nawozów, używania soli i innych preparatów do zimowego utrzymania dróg, a także z możliwości przenikania zanieczyszczeń z wód powierzchniowych pozostających w bezpośrednim kontakcie z wodami podziemnymi. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym podatność tych wód jest ich płytkie zaleganie oraz brak ciągłej warstwy izolacyjnej, która chroniłaby poziom wodonośny przed oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Wymienione uwarunkowania w znacznym stopniu utrudniają również wyznaczanie i zachowanie skutecznych stref ochronnych wokół ujęć wody. Na tych obszarach stopień zagrożenia antropogenicznego oceniono jako bardzo wysoki.

Poziom wodonośny trzeciorzędu w utworach fliszu Karpat Zewnętrznych, ze względu na specyficzną budowę geologiczną (przewaga piaskowców średnio- i gruboławicowych), rozwiniętą pokrywę roślinną oraz inne czynniki naturalne, charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia.

Z kolei kredowy poziom wodonośny cechuje się niskim stopniem zagrożenia, co wynika z dużego udziału terenów leśnych, braku zwartej zabudowy oraz niewielkiego udziału użytków rolnych. Na niemal całym obszarze tej jednostki nie stwierdzono istotnych ognisk zanieczyszczeń.

Obszar o wysokim stopniu podatności pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia (północna i centralna część gminy) to teren, w którym czas dotarcia zanieczyszczeń z powierzchni terenu szacowany jest na 5 – 25 lat i występuje w obrębie jednostek o znacznie zróżnicowanych warunkach występowania. Zwierciadło wody w przeważającej części występuje na głębokości od 5 do 20 m. Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego stanowią punktowe ogniska zanieczyszczeń. Są to obiekty związane z magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych, oczyszczalnie ścieków i związane z nimi zrzuty ścieków.

Zgodnie z danymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, na terenie gminy Świnna znajdują się następujące ujęcia wód podziemnych:

- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej i terenem ochrony pośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia SW-1 zlokalizowanego w Pewli Małej na działce nr 1775/7*, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 20 listopada 2018 r.,
- Ujęcie wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych S-1 z utworów paleogenu na terenie Szkoły Podstawowej w Przytękowie*, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 12 stycznia 2017 r.,
- Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wody podziemnej z utworów trzeciorzędowych – utworów S-1, S-2, S-4 i S-5 w miejscowości Przytęków – dla*

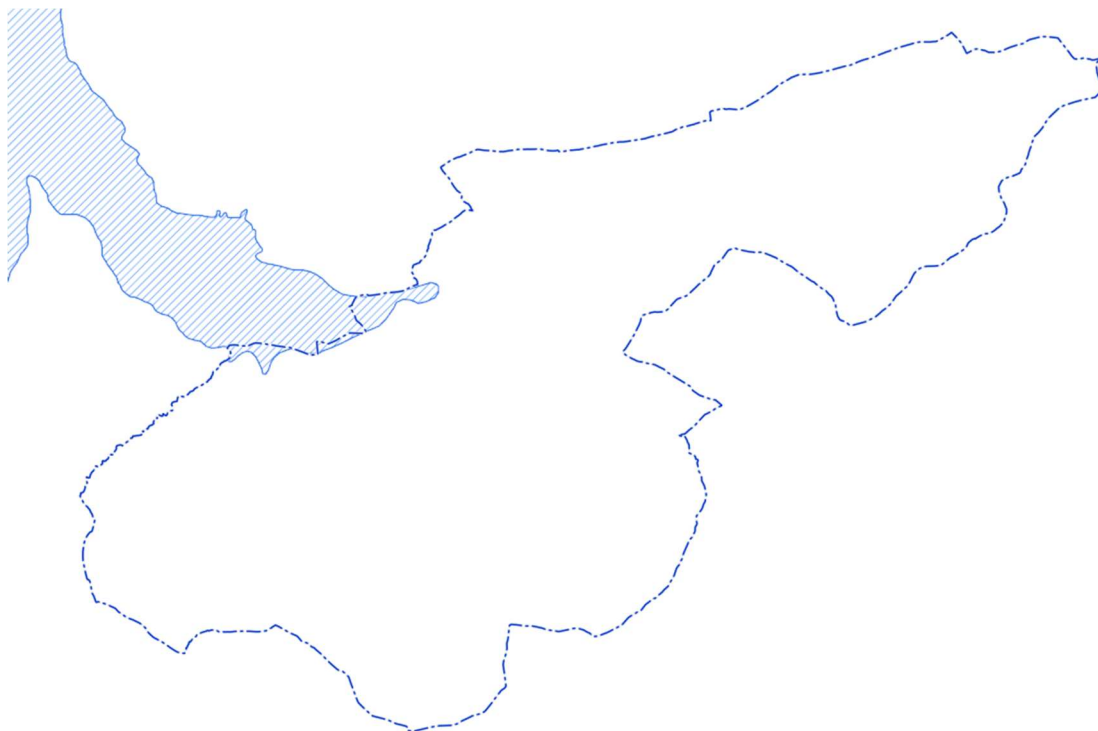
potrzeb Ośrodka Narciarsko-Rekreacyjnego „Przyłęków” Sp. z o.o., zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 10 października 2014 r.,

- *Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych studni wierconej S-1 na działce nr 851 położonej w miejscowości Pewel Mała, zatwierdzonej decyzją Starosty Żywieckiego z dnia 24 maja 2012 r.,*
- *Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych niebędących kopalinami studni wierconej ST-1 ujmującej wody podziemne z utworów trzeciorzędowych na potrzeby Szkoły w miejscowości Rychwałdek, powiecie żywieckim w województwie śląskim, przyjętej bez zastrzeżeń zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 8 marca 2011 r.,*
- *Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych dla studni wierconej SW-PŚ w Pewli Ślemieńskiej w rejonie parceli 3338, przyjętej bez zastrzeżeń zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 12 marca 2009 r.,*
- *Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony pośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia „Monika” ujmującego wody podziemne z utworów trzeciorzędu w Pewli Ślemieńskiej, przyjętej bez zastrzeżeń zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 3 stycznia 2008 r.,*
- *Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych (fliszowych) studni wierconej Bw-2 w Pewli Ślemieńskiej, na działce nr 1580/9, przyjętej bez zastrzeżeń zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 5 sierpnia 2005 r.,*
- *Ujęcie wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony bezpośredniej wg Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych z utworów czwartorzędowych studni kopanej nr Bk-1 wykonanej dla potrzeb PHYU „AGAMARK” w Świnnej 475 i Stacji Paliw Płynnych w Pewli Małej, gm. Świnna, przyjętej bez zastrzeżeń zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 1 lipca 2005 r.,*
- *Ujęcie wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych na terenie działki nr 4318/1 w Świnnej, przyjętej bez zastrzeżeń zawiadomieniem Starosty Żywieckiego z dnia 22 kwietnia 2002 r.,*
- *Ujęcie dla ośrodka wczasowego, studnia I wraz z zaproponowaną strefą bezpośredniej ochrony sanitarnej wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów*

trzeciorzędowych w kat. „B” dla Ośrodka Wczasów Rodzinnych „Czach” w miejscowości Pewel Mała, opracowanej 1983 r., zatwierdzonej decyzją Wojewody Bielskiego z dnia 29 września 1983 r.,

- Ujęcie dla P.G.R.N. w Pewli Małej, studnia Si i SII wraz z proponowaną strefą ochronną – terenem ochrony sanitarnej bezpośredniej oraz pośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B” ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w miejscowości Pewel Mała*, opracowanej w 1970 r., zatwierdzonej decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z 27 marca 1970 r.

Podtopienie w znaczeniu hydrologicznym to lokalne zalanie terenu wodą, do którego dochodzi w wyniku obfitych opadów deszczu, roztopów, podniesienia się poziomu wód gruntowych lub braku możliwości odpływu wód. Ryzyko wystąpienia tego zjawiska na terenie gminy Świnna występuje jedynie na centralno-zachodnim skraju analizowanego obszaru.

Rysunek 4. Tereny zagrożone podtopieniami.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Informacji Przestrzennej Gminy Świnna

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Na terenie Gminy Świnna występują trzy jednolite części wód powierzchniowych (JCWP): Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna o kodzie RW20000421327999, Łękawka o kodzie RW20000421327899 oraz Koszarawa o kodzie RW2000042132499. Wszystkie należą do obszaru dorzecza Wisły i pozostają w administracji Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, w ramach Zarządu Zlewni w Żywcu. Zakres tych JCWP obejmuje nie tylko Gminę Świnna, lecz również tereny sąsiednich gmin, co wynika z przebiegu ich zlewni i układu hydrograficznego.

Największe znaczenie dla Gminy Świnna ma JCWP Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna (RW20000421327999). Jest to część wód obejmująca odcinek rzeki Soły od ujścia Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna. W obowiązującym II Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły JCWP ta została zaklasyfikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW). Jej stan ogólny oceniono jako zły, na co składa się umiarkowany potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny poniżej dobrego. Dla tej części wód wskazano szereg działań służących poprawie jej stanu, obejmujących m.in. ograniczanie dopływu zanieczyszczeń, realizację działań związanych z gospodarką ściekową, renaturyzację cieków, poprawę ciągłości biologicznej rzek oraz działania zwiększające retencję. Istotne znaczenie mają również działania dotyczące funkcjonowania budowli poprzecznych i zapewnienia możliwości migracji organizmów wodnych.

Drugą JCWP występującą na obszarze gminy jest Łękawka (RW20000421327899). Jest to ciek o charakterze górskim, którego zlewnia obejmuje również obszary położone poza Gminą Świnna. Zgodnie z oceną zawartą w dokumentach związanych z II aktualizacją planów gospodarowania wodami jej stan ogólny określono jako zły. Na ocenę tę wpływa przede wszystkim umiarkowany stan ekologiczny oraz stan chemiczny poniżej dobrego. Jako cel środowiskowy dla tej JCWP wskazano osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego, przy czym jednostka została zakwalifikowana jako zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Wśród czynników wpływających na stan Łękawki wskazuje się zarówno presje związane z przekształceniami hydromorfologicznymi, jak i presje chemiczne.

Trzecią i także szczególnie istotną z punktu widzenia Gminy Świnna JCWP stanowi Koszarawa (RW2000042132499). Obejmuje ona rzekę Koszarawę, która przepływa przez teren gminy i wraz z licznymi dopływami tworzy jeden z najważniejszych elementów lokalnego systemu hydrograficznego. JCWP Koszarawa została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW) i jest uznawana za zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych. Jej stan ogólny oceniany jest jako zły, przy umiarkowanym potencjale ekologicznym i stanie chemicznym poniżej dobrego. W dokumentach

planistycznych jako istotne presje wskazano m.in. presje biologiczne i fizyczne, presje chemiczne oraz oddziaływania związane z obszarami chronionymi.

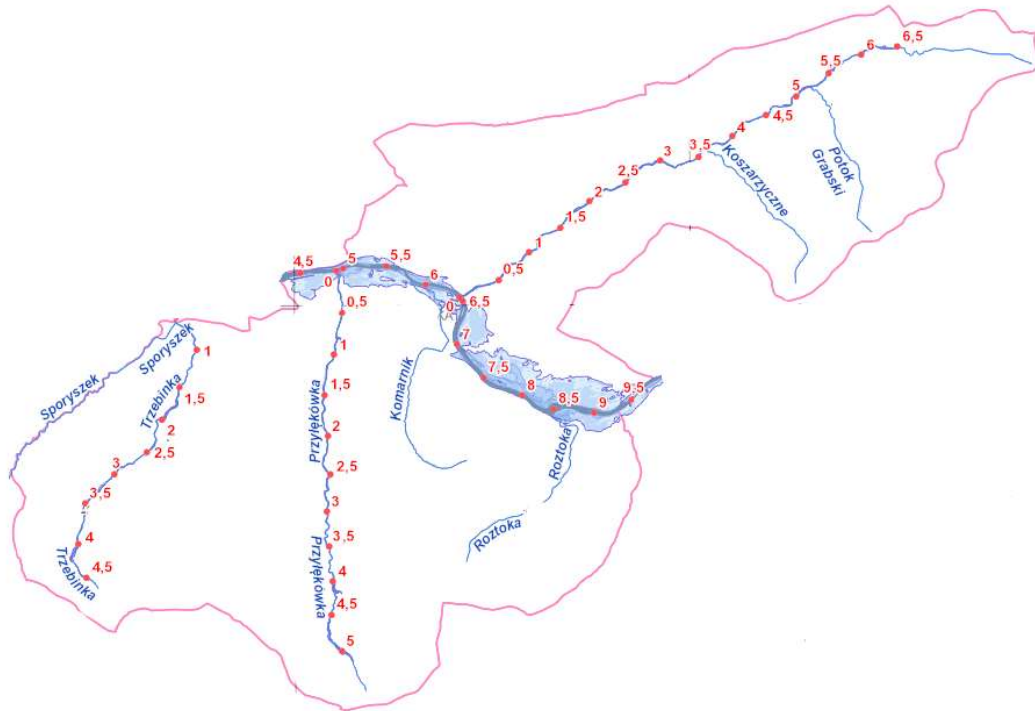
Z punktu widzenia funkcjonowania gminy Świnna szczególne znaczenie ma Koszarawa, ponieważ jej dolina stanowi jeden z głównych elementów struktury przyrodniczej i krajobrazowej gminy, a rzeka wraz z dopływami pełni funkcje przyrodnicze, retencyjne i rekreacyjne. Jednocześnie jej obecność wiąże się z koniecznością uwzględniania ochrony zasobów wodnych w zagospodarowaniu przestrzennym, zwłaszcza w zakresie ograniczania dopływu zanieczyszczeń, zachowania naturalnych fragmentów koryta i terenów nadrzecznych oraz ograniczania presji wynikającej z zabudowy dolin rzecznych. Podobne znaczenie ma Łękawka, natomiast Soła stanowi nadrzędny element układu hydrograficznego, do którego poprzez sieć dopływów odprowadzane są wody z obszaru gminy.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 16 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960) przez powódź rozumie się przez to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) to tereny wskazane na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego, na których wystąpienie powodzi jest bardzo prawdopodobne, z częstością odpowiednio raz na 10 lat (prawdopodobieństwo 10%) lub raz na 100 lat (prawdopodobieństwo 1%). Obejmują one przede wszystkim doliny rzeczne, strefy położone między korytem a wałami przeciwpowodziowymi oraz obszary wysp rzecznych. Na terenach tych obowiązują liczne ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu, wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi oraz ochrony mienia.

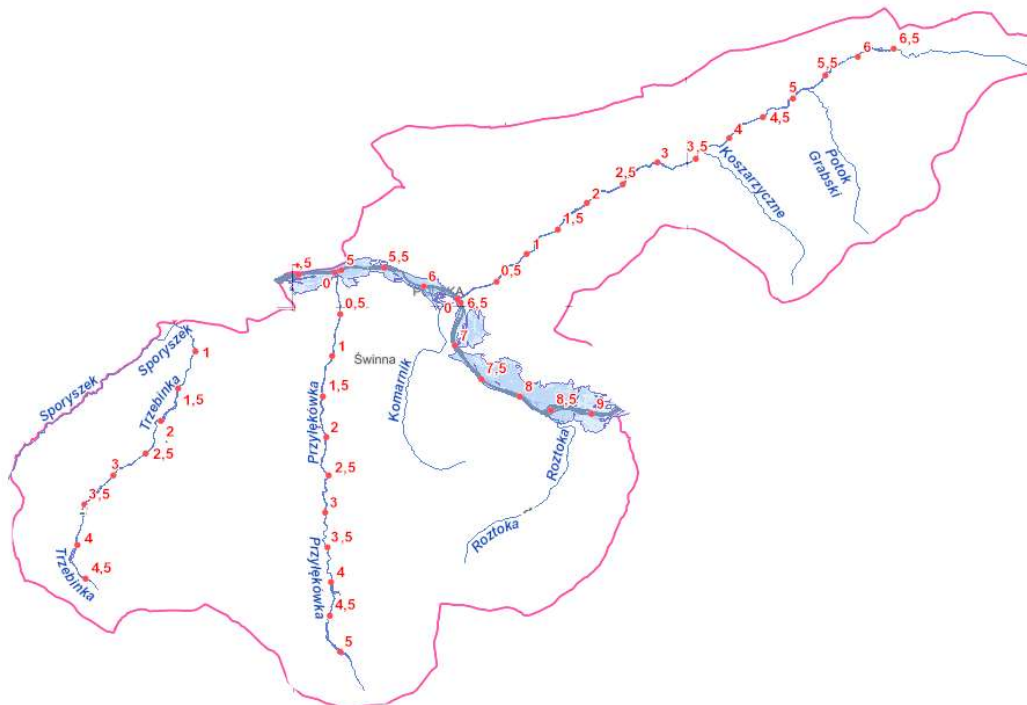
Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat) lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
3. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat);

Rysunek 5. Mapa zagrożenia powodzią (0,2%) od rzek wraz z ich kilometrażem, na terenie gminy Świnna

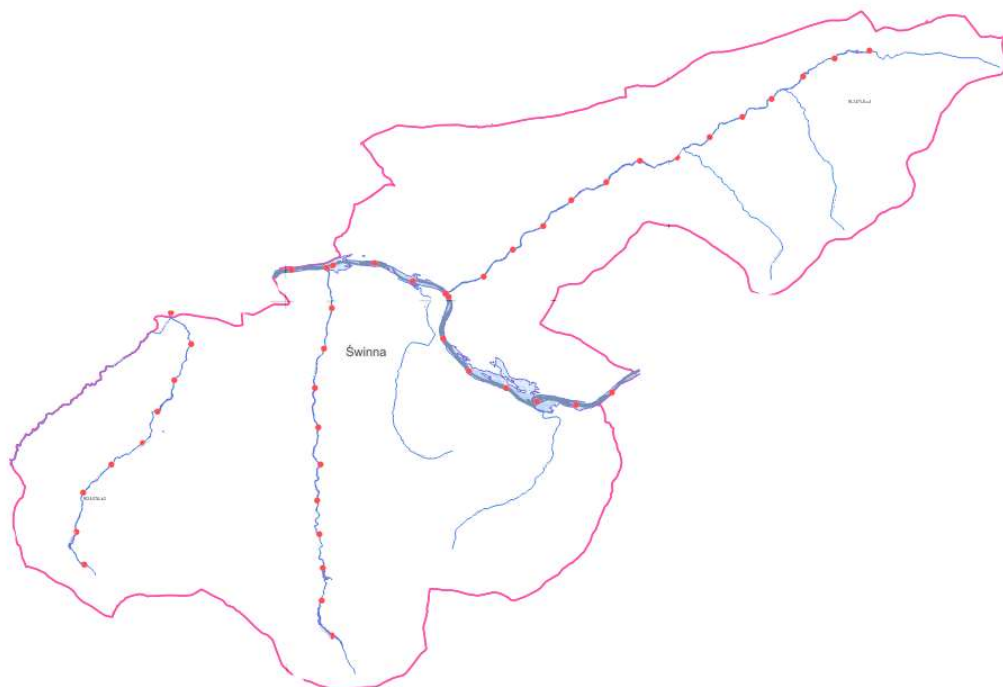
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Hydroportal Wody Isok

Rysunek 6. Mapa zagrożenia powodzią (1%) od rzek wraz z ich kilometrażem, na terenie gminy Świnna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Hydroportal Wody Isok

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, w granicach gminy Świnna występuje zagrożenie powodzią od rzeki Koszarawa, na której prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%)⁸.

Rysunek 7. Mapa zagrożenia powodzi (10%) od rzek wraz z ich punktami kilometrażowymi, na terenie gminy Świnna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Hydroportal Wody Isok

Zagrożenie suszą

W odróżnieniu od powodzi (która zwykle ma dynamiczny przebieg i jest skutkiem nasilonych opadów), w przypadku suszy trudno jest zdefiniować jej początek i koniec. Ponadto jest ona rezultatem nakładania się wielu różnych czynników – często wzajemnie na siebie oddziałujących. Dlatego też rozpoznanie zjawiska suszy, w tym interpretacja danych, wymaga licznych analiz hydrologicznych, meteorologicznych i geologicznych.

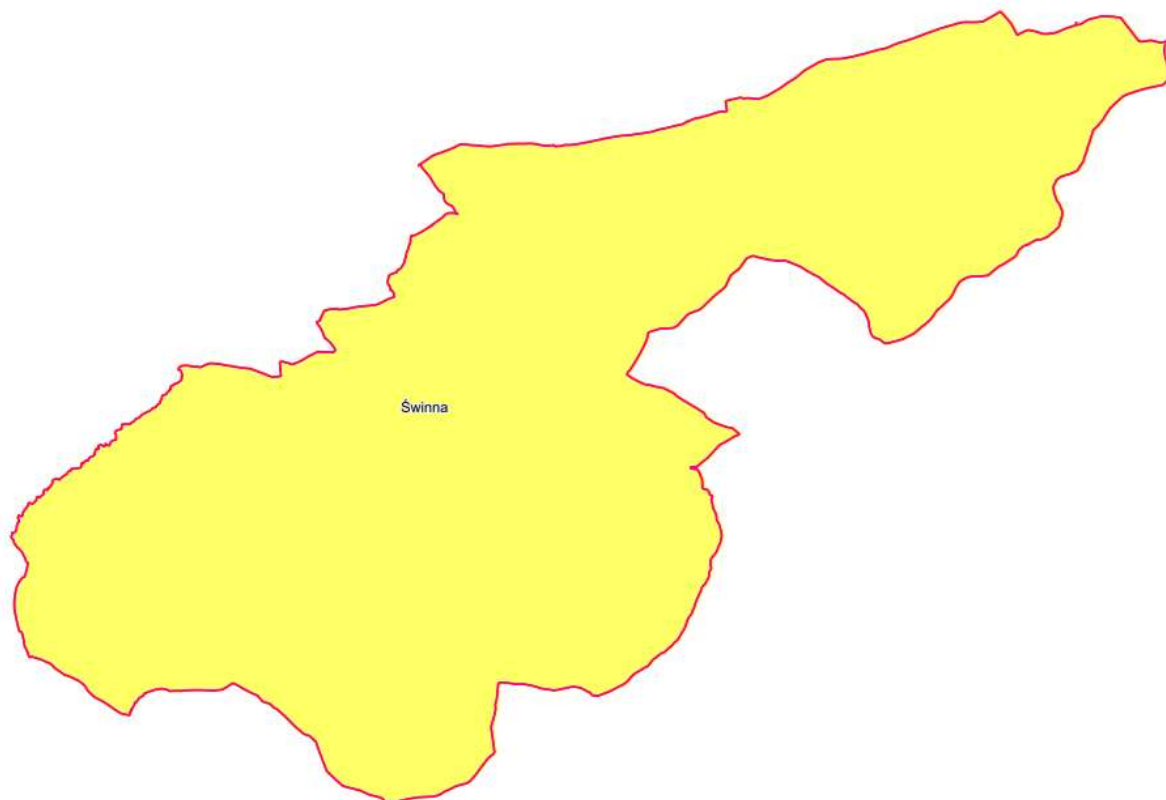
Oceny dokonuje się po charakterystyce przebiegu, w ujęciu czasu występowania oraz w zasięgu przestrzennym. Wyróżniamy cztery typy suszy:

- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów;
- susza rolnicza – pojawia się, gdy z powodu braku odpowiedniej wilgotności gleby dostępnej dla roślin;

⁸ PGGWWP RZGW w Krakowie

- susza hydrologiczna – tzw. niżówka hydrologiczna, przejawiająca się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach;
- susza hydrogeologiczna – to długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych.

Zgodnie z danymi dostępnymi na Hydroportalu całość gminy Świnna posiada łączne umiarkowane zagrożenie suszą.

*Rysunek 8. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Świnna
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wody.isok.gov.pl*

Zagrożenie suszą hydrologiczną jest silne, tak samo jak zagrożenie suszą atmosferyczną. W przypadku suszy hydrogeologicznej, zagrożenie jest umiarkowane. Zagrożenie suszą rolniczą na całym obszarze gminy jest słabe.

Warunki glebowe i osuwiska

Gmina Świnna zajmuje powierzchnię około 39 km², z czego użytki rolne stanowią około 55%. Zgodnie z danymi ze spisu rolnego przeprowadzonego w 2020 roku, na terenie gminy funkcjonuje 176 gospodarstw rolnych. W strukturze agrarnej dominują gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha, a średnia wielkość gospodarstwa wynosi 3,55 ha. Łączna powierzchnia użytkowanych gruntów rolnych wynosi 624,90 ha.

Grunty zaliczane do II i III klasy bonitacyjnej zajmują łącznie 555,69 ha, co odpowiada około 14% powierzchni gminy. Z kolei grunty o niższej wartości bonitacyjnej, należące do klas IV–VI, obejmują powierzchnię 2 351,07 ha, stanowiąc około 60% obszaru gminy Świnna⁹.

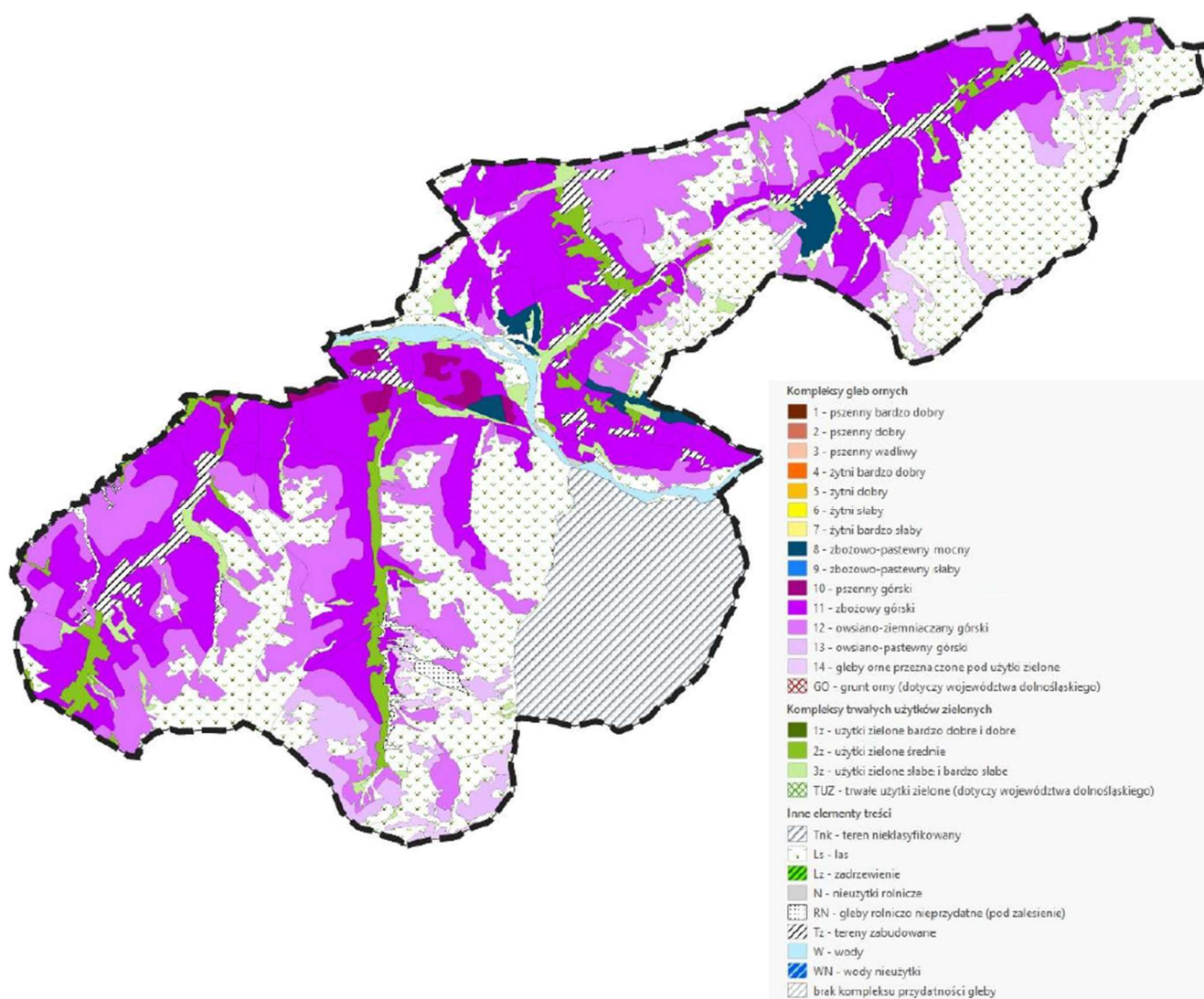
Rysunek 9. Klasy gruntów rolnych na terenie gminy Świnna.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Świnna sporządzone do Planu Ogólnego Gminy Świnna

Na terenie powiatu żywieckiego dominują gleby wietrzeniowe fliszowe brunatne, a w dolinach występują płytkie mady, charakteryzujące się dużą zawartością materiałów szkieletowych.

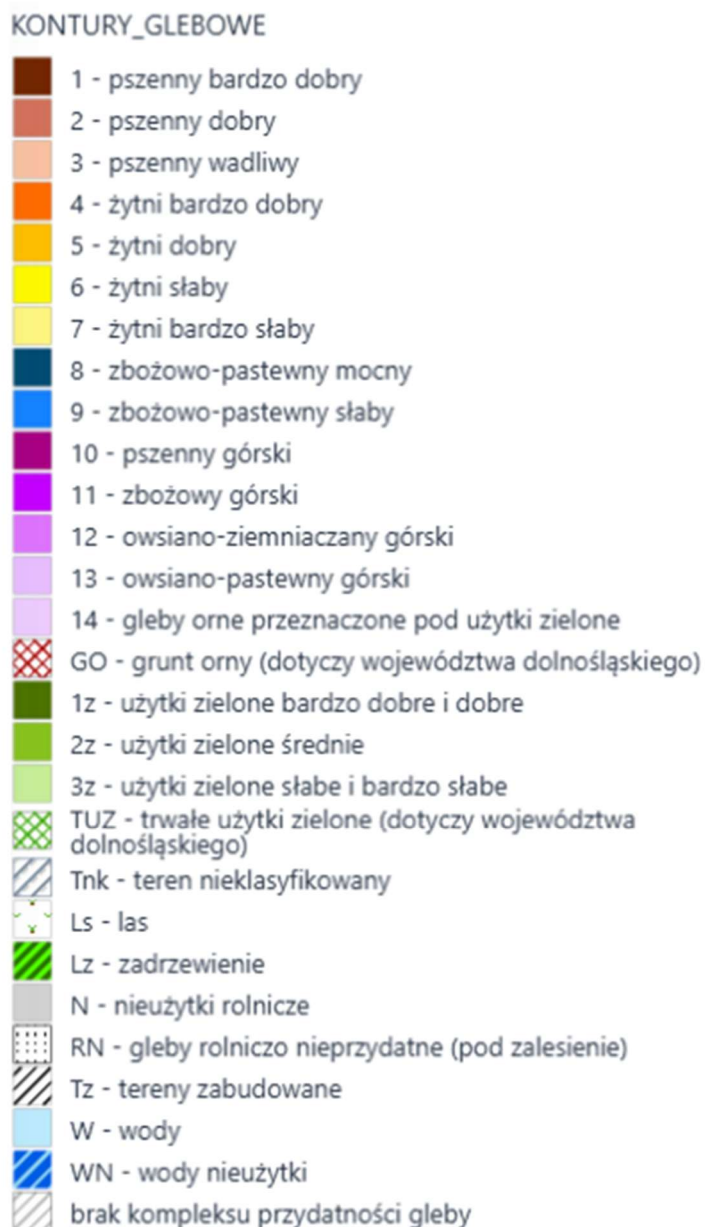
⁹ Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Świnna sporządzone do Planu Ogólnego Gminy Świnna

Gleby brunatne pochodzące z fliszu mają skład ciężkich i średnich glin, a czasem iłów. Pokrywa glebowa składa się głównie z górskich gleb brunatno-ziemnych, choć miejscowo występują także gleby bielcowe. Są one płytkie, gliniaste, słabo przepuszczalne, często kamieniste, ubogie w składniki odżywcze i kwaśne, co utrudnia ich uprawę. Ze względu na wysoką kwasowość, ich przydatność rolnicza jest ograniczona, ponieważ kwaśny odczyn utrudnia pobieranie składników pokarmowych, a zwiększa dostępność metali ciężkich.

Rysunek 10. Mapa glebowo-rolnicza gminy Świnna

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Świnna sporządzone do Planu Ogólnego Gminy Świnna

Rysunek 11. Zbliżenie legendy do mapy glebowo-rolniczej Polski.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Informacji Przestrzennej Powiatu żywieckiego

Na terenie gminy Świnna wyróżnia się następujące kompleksy przydatności rolniczej gleb gruntów ornych:

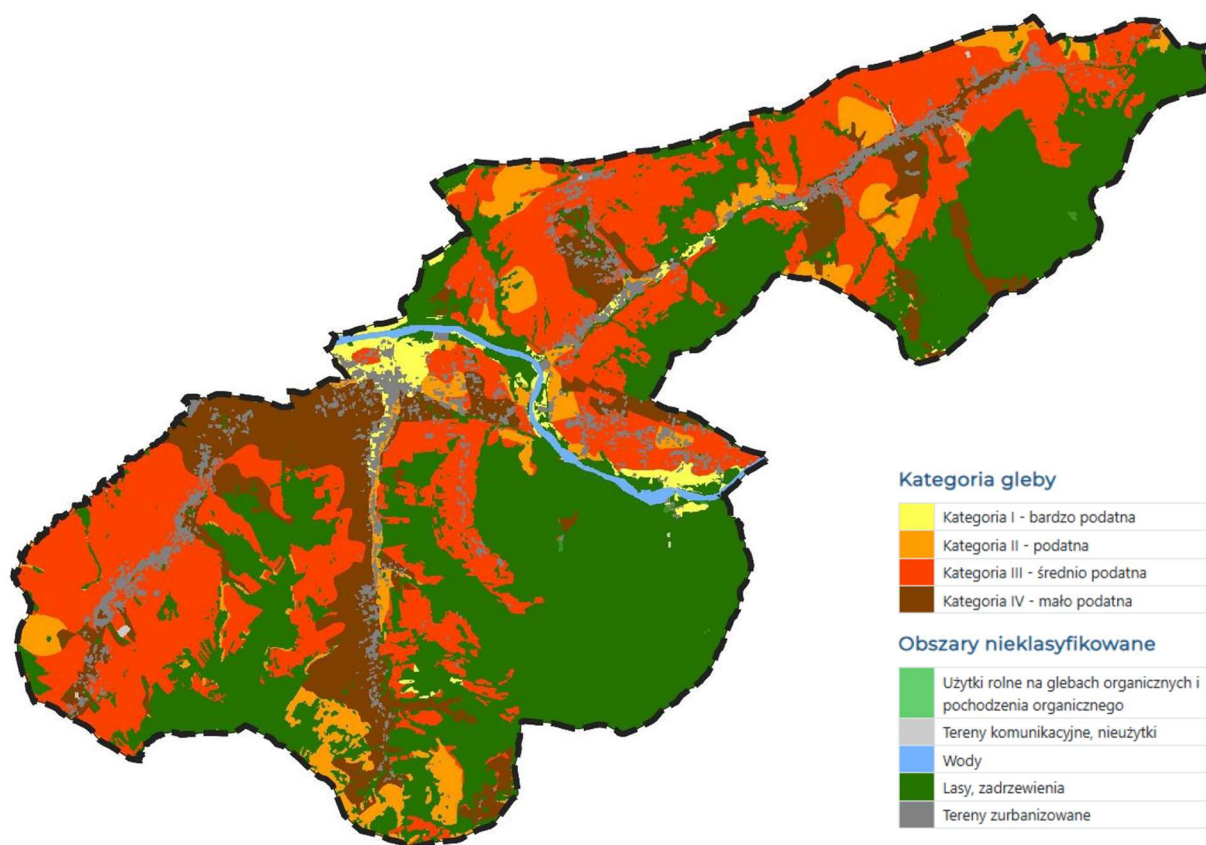
- Kompleks 8 – zbożowo-pastewny mocny – występuje w niewielkich, rozproszonych fragmentach na obszarze sołectw Pewel Ślemieńska, Rychwałdek oraz Pewel Mała. Kompleks ten wykształcił się na glebach bielcowych, pseudobielcowych oraz brunatnych. W jego obrębie możliwa jest uprawa m.in. kukurydzy, słonecznika, jednorocznych i wieloletnich mieszanek pastewnych oraz owsa.

- Komplex 10 – pszeniczny górski – występuje płatowo w północnej części sołectw Trzebinia i Świnna, a także w zachodniej części sołectwa Pewel Mała. Komplex wykształcił się na glebach bielcowych, pseudobielcowych oraz brunatnych. Jego właściwości pozwalają na uprawę gatunków roślin charakterystycznych również dla najlepszych kompleksów glebowych terenów nizinnych.
- Komplex 11 – zbożowy górski – występuje w rozproszeniu na obszarze całej gminy. Obejmuje głównie gleby brunatne kwaśne. W ramach tego kompleksu uprawia się m.in. pszenicę, żyto, jęczmień jary, owies, ziemniaki, koniczynę, brukiew oraz len włóknisty.
- Komplex 12 – owsiano-ziemniaczany górski – występuje w rozproszeniu na terenie całej gminy. Do podstawowych gatunków roślin uprawianych w obrębie tego kompleksu należą ziemniaki i owies, a także mieszanki traw z koniczyną.
- Komplex 13 – owsiano-pastewny górski – występuje licznie przede wszystkim na terenie sołectw Przyłęków oraz Pewel Ślemieńska. W obrębie tego kompleksu uprawia się głównie owies oraz mieszanki traw z roślinami motylkowymi.
- Komplex 14 – grunty orne przeznaczone pod użytki zielone – występuje fragmentarycznie na obszarze sołectw Przyłęków, Pewel Mała oraz Pewel Ślemieńska. Komplex obejmuje grunty orne, których warunki siedliskowe predysponują je do użytkowania jako użytki zielone.

Ponadto na terenie gminy Świnna wyróżnia się następujące kompleksy trwałych użytków zielonych:

- Komplex 2z – użytki zielone średnie – obejmuje mady rzeczne oraz gleby brunatne, zaliczane do III i IV klasy bonitacyjnej.
- Komplex 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe – obejmuje gleby brunatne oraz deluwialne, zaliczane do V i VI klasy bonitacyjnej.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w 2020 roku opublikował mapę przedstawiającą podatność gleb na suszę. Wrażliwość gleb na wystąpienie suszy została przeanalizowana na gruntach niezalesionych i niezurbanizowanych.

Rysunek 12. Podatność gleb na suszę na terenie gminy Świnna.

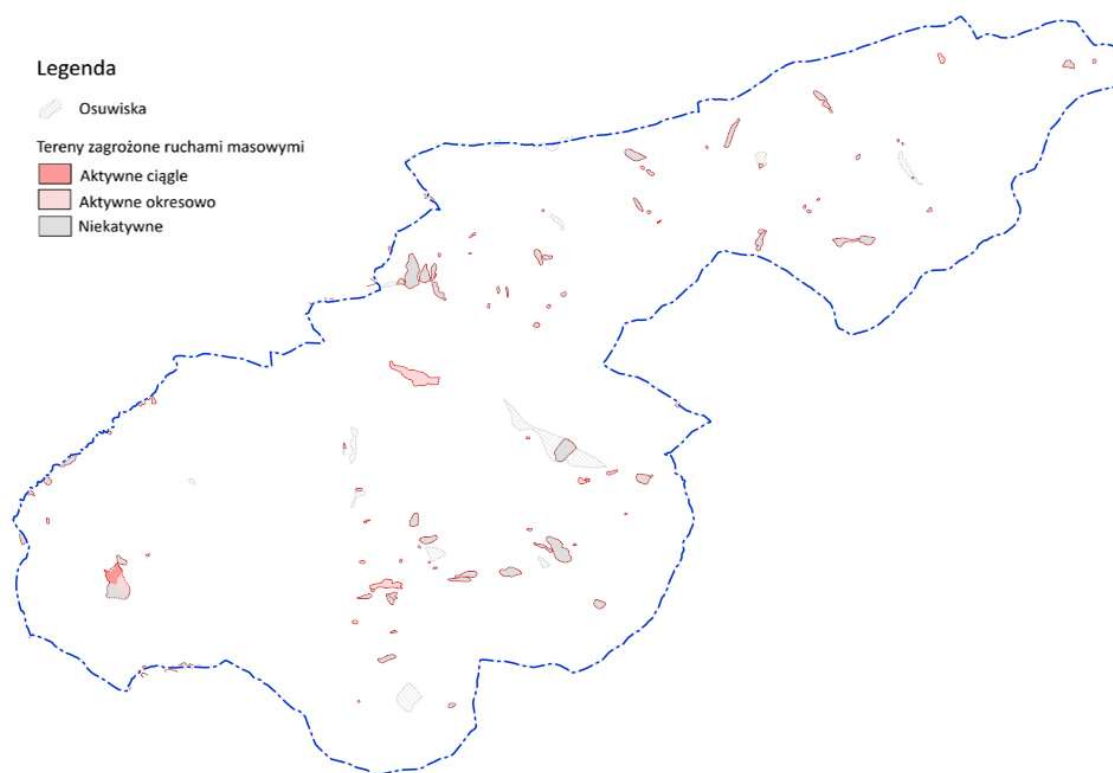
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Świnna sporządzone do Planu Ogólnego Gminy Świnna

W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku realizowany jest projekt System Ostry Przeciwsuwiskowej (SOPO). Jego celem jest identyfikacja i dokumentacja wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki prac prezentowane są na mapach topograficznych w skali 1:10 000 i stanowią istotne narzędzie w ocenie ryzyka osuwiskowego. Umożliwiają one ograniczenie szkód i strat związanych z rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie zabudowy mieszkaniowej i drogowej na obszarach aktywnych lub okresowo aktywnych ruchów masowych. Dla terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wymagane jest sporządzanie szczegółowych dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Zgodnie z art. 110a ustawy Prawo ochrony środowiska, starosta zobowiązany jest do prowadzenia obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz rejestru obejmującego te obszary. Rejestr tworzony jest w oparciu o bazę danych SOPO – Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te zjawiska. W 2020 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy przekazał „Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000 – powiat żywiecki, woj. śląskie”.

Obecnie powiat żywiecki prowadzi rejestr osuwisk obejmujący wszystkie gminy wchodzące w jego skład. Dokument ten jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Żywcu.

Obszary aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk powinny być co do zasady wyłączone z planowanej zabudowy.

Rysunek 13. Mapa zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Świnna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Systemu Informacji Publicznej Powiatu żywieckiego

Powyższa mapa przedstawia rozmieszczenie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy. Dominującym elementem są liczne, drobne formy osuwiskowe zaznaczone szrafurą.

Klimat akustyczny

Jednym z kluczowych czynników kształtujących klimat akustyczny na terenie gminy jest hałas komunikacyjny, w szczególności hałas drogowy, rozumiany jako emisja dźwięku pochodząca od środków transportu. Hałas drogowy ma charakter liniowy, ciągły i obejmuje swoim oddziaływaniem coraz większe obszary. Z przeprowadzonych analiz wynika, że największą uciążliwość generują pojazdy samochodowe – zarówno osobowe, jak i ciężarowe oraz motocykle. Systematyczny wzrost liczby pojazdów na drogach w ostatnich latach powoduje zwiększenie emisji hałasu.

Przez teren gminy Świnna nie przebiega żadna droga krajowa. Główne źródło hałasu drogowego to droga wojewódzka nr 945.

Na drogach wojewódzkich, powiatowych oraz na obiektach mostowych prowadzony jest coroczny monitoring stanu technicznego, stanowiący podstawę do planowania remontów i modernizacji. Najbardziej zdegradowane odcinki są sukcesywnie odnawiane w miarę dostępnych środków finansowych Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach oraz Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu. Dodatkowo podejmowane są działania w zakresie modernizacji dróg gminnych oraz wprowadzania zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ograniczających możliwość lokalizacji nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych.

Na stan akustyczny gminy wpływa przede wszystkim układ komunikacyjny, natężenie i zatłoczenie ruchu, nakładanie się ruchu tranzytowego i lokalnego, a także lokalizacja zabudowy mieszkaniowej w pobliżu dróg. Szczególnie w sezonie wakacji letnich oraz ferii (ze względu na atrakcyjność turystyczną gminy) obciążenie sieci drogowej na terenie gminy Świnna należy uznać za znaczne.

W 2017 roku, na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich, opracowano „Mapy akustyczne dla dróg wojewódzkich w województwie śląskim, o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie”. Opracowanie objęło również odcinek drogi wojewódzkiej przebiegający przez teren gminy Świnna. Z przeprowadzonych analiz wynika, że wzdłuż drogi wojewódzkiej najbliższa linia zabudowy, w zależności od odległości od drogi, narażona jest na oddziaływanie hałasu o różnym poziomie. W pasie o szerokości około 20 m poziom hałasu wynosi 65–70 dB, w pasie o szerokości około 60 m kształtuje się na poziomie 60–65 dB, natomiast w pasie o szerokości około 140 m wynosi 55–60 dB.

Skutecznym i naturalnym zabezpieczeniem przed nadmiernym rozprzestrzenianiem się hałasu jest roślinność. Stosowanie żywopłotów na granicach obiektów przemysłowych czy wzdłuż ciągów komunikacyjnych może pozwolić na znaczne obniżenie dyskomfortu ludzi przebywających w ich sąsiedztwie.

Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Świnna spośród form ochrony przyrody występują:

1. Żywiecki Park Krajobrazowy,
2. Obszar Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki,
3. Obszar Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki,
4. Rezerwat przyrody Gawroniec,
5. 2 pomniki przyrody.

Żywiecki Park krajobrazowy o powierzchni 35 870,00 ha (powierzchnia otuliny 21 790,00 ha) został utworzony 13.03.1986 r. Na terenie Parku krajobrazowego nie obowiązuje Plan Ochrony.

Żywiecki Park Krajobrazowy jest najstarszym parkiem krajobrazowym położonym na obszarze polskich Karpat. Obejmuje przede wszystkim tereny leśne Beskidu Żywieckiego, a jego obszar na południu sięga granicy państwowej ze Słowacją. Od strony wschodniej rozciąga się od szczytu Weskiej (954 m n.p.m.), położonego w głównym grzbiecie Beskidu Żywieckiego, do miejscowości Jeleśnia w dolinie Koszarawy. Północną granicę parku wyznacza w przybliżeniu droga łącząca Jeleśnię z Żywcem, natomiast od zachodu jego zasięg określa dolna granica kompleksów leśnych położonych nad doliną Soły. Granica parku dochodzi do granicy państwowej oraz głównego grzbiету Beskidu Żywieckiego w rejonie szczytu Beskid, o wysokości 863 m n.p.m.¹⁰.

Dominującym elementem krajobrazu Żywieckiego Parku Krajobrazowego są bory świerkowe, które pokrywają strome górskie zbocza zwartymi kompleksami ciemnozielonych lasów. Specyficzne warunki klimatyczne oraz zróżnicowana morfologia terenu sprzyjają rozwojowi bogatej i zróżnicowanej roślinności. Kompleksy leśne przeplatają się z terenami rolniczymi, wylesionymi dnami dolin oraz polanami, co wpływa na zwiększenie tempa spływu powierzchniowego i koncentrację wód powodziowych. W wyniku wieloletniej działalności człowieka naturalny skład gatunkowy i struktura pierwotnych, wielowarstwowych biocenoz leśnych uległy znacznym przekształceniom, przede wszystkim wskutek masowego wprowadzania monokultur świerkowych.

Znaczne zróżnicowanie wysokościowe obszaru Żywieckiego Parku Krajobrazowego powoduje występowanie w jego granicach czterech pięter roślinności. Do wysokości około 600 m n.p.m. rozciąga się piętro pogórza, które obecnie jest w dużej mierze zajęte przez tereny rolnicze oraz zabudowę gospodarczą. W przeszłości obszary te porastały przede wszystkim lasy liściaste z udziałem grabu,

¹⁰ Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach

dębu, lipy i klonu. O ich dawnym występowaniu świadczą zachowane pojedyncze okazy starych drzew oraz obecność gatunków runa charakterystycznych dla grądów.

W dolinach rzek i potoków zachowały się fragmenty olszyny karpackiej, która na skutek działalności człowieka została w znacznym stopniu przekształcona. W jej drzewostanie występują przede wszystkim olsza szara, jesion wyniosły i jawor, a także świerk pospolity, jodła pospolita oraz wierzby: biała i krucha. Warstwę runa tworzą liczne i bujnie rozwijające się gatunki roślin, wśród których występują m.in. lepieźnik biały, różowy i wyłysiały, świerżbek orzęsiony, podagrycznik pospolity, niecierpek pospolity, czyściec leśny, szałwia lepka oraz rutewka orlikolistna.

W rejonach źródłkowych oraz u podnóży zboczy, w dolinach potoków, występują również fragmenty olszyny bagiennej. Jej niski drzewostan tworzą głównie olsza szara i czarna oraz jesion wyniosły, natomiast w warstwie runa dominują gatunki związane z siedliskami wilgotnymi, w tym knieć błotna i knieć górską. Z ciekami wodnymi związane jest także zbiorowisko podgórskiego łęgu jesionowego, należące do bardzo rzadkich zbiorowisk leśnych występujących na terenie Żywieckiego Parku Krajobrazowego. W jego drzewostanie dominują jesion wyniosły i olsza czarna, natomiast w runie istotny udział mają m.in. turzyca rzadkokłosa oraz szczaw gajowy.

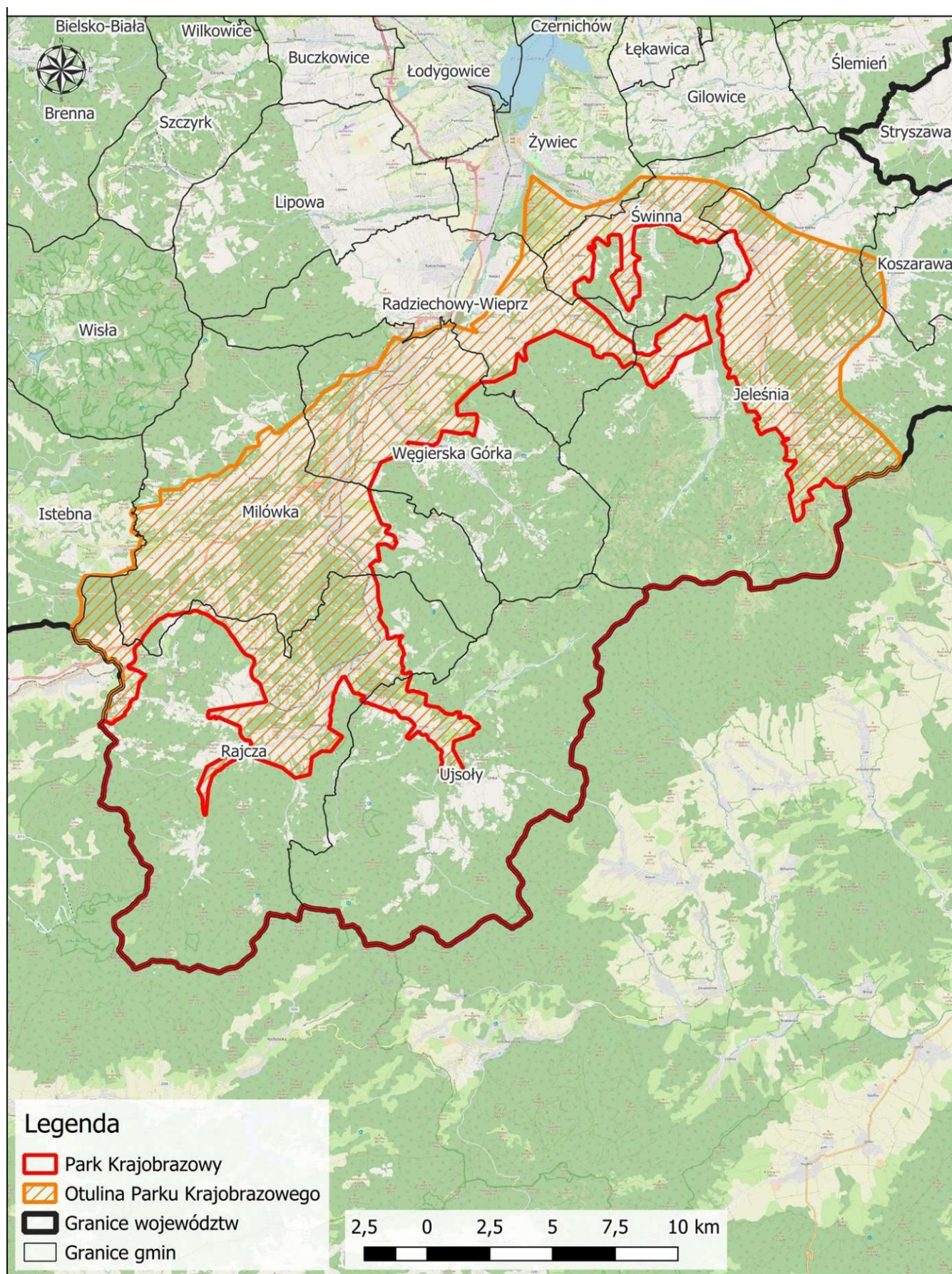
Fauna Żywieckiego Parku Krajobrazowego jest zróżnicowana i obejmuje około 40 gatunków ssaków, ponad 100 gatunków ptaków lęgowych, 5 gatunków gadów, 12 gatunków płazów oraz 23 gatunki ryb i jeden gatunek minoga. Szczególne znaczenie dla zachowania dużych ssaków drapieżnych mają rozległe kompleksy leśne tzw. Worka Raczańskiego, obejmujące m.in. masywy Pilska, Romanki, Rysianki i Lipowskiej. Obszar ten stanowi ważną ostoję niedźwiedzia, wilka, rysia oraz borsuka. Licznie reprezentowane są również ssaki kopytne, w szczególności dzik, jeleń i sarna. Jelenie preferują rozległe, zwarte kompleksy leśne, natomiast sarny i dziki licznie występują również na terenach położonych na styku lasów i łąk.

Wśród ssaków owadożernych na uwagę zasługują rzadziej spotykane gatunki, takie jak rzęsorek mniejszy i zębiełek karliczek, a także trzy gatunki ryjówek, jeż wschodnioeuropejski i zachodnioeuropejski, kret oraz rzęsorek rzeczek. Wśród gryzoni występuje darniówka tatrzańska, uznawana za jedyne ssaka będącego endemitem karpackim, a także rzadkie gatunki z rodziny pilchowatych, w tym orzesznica i koszatka. Istotną grupę fauny stanowią również nietoperze, będące ssakami aktywnymi głównie nocą i odżywiającymi się owadami. W otulinie Żywieckiego Parku Krajobrazowego występuje także bóbr europejski, którego populacja zwiększyła swoją liczebność w wyniku introdukcji osobników pochodzących z północno-wschodniej Polski.

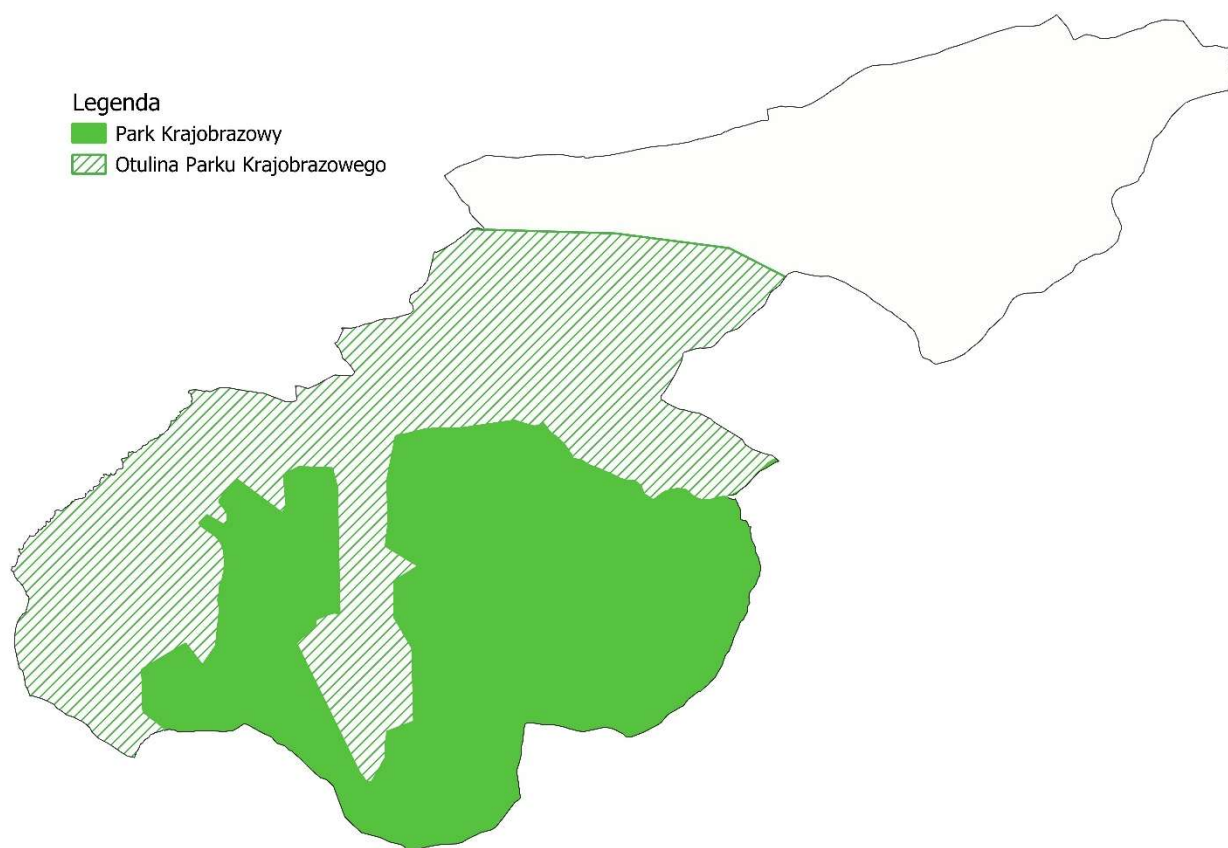
Na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie zasad określonych w Rozporządzeniu nr 7/98 Wojewody Bielskiego z dnia 20 maja 1998 roku w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego. Zgodnie z w/w Rozporządzeniem ochronę i kształtowanie środowiska i krajobrazu, mającą na celu zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych obszaru Parku i jego otuliny należy realizować poprzez:

1. Podporządkowanie działalności gospodarczej i przestrzennej nadrzędnemu celowi jakim jest ochrona wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
2. Wykorzystanie zasobów naturalnych i walorów krajobrazowych dla rozwoju funkcji rekreacyjnej, stosownie do odporności przyrodniczej środowiska,
3. Wyodrębnienie stosownie do stopnia wartości przyrodniczej, walorów krajobrazowych i kulturowych, jednostek przestrzennych o różnym stopniu ochrony i użytkowania turystycznego, tj.: obszaru Parku o intensywnej ochronie wartości przyrodniczych i przystosowaniu do turystyki pieszej i narciarskiej, obszaru strefy ochronnej Parku z przeznaczeniem i wykorzystaniem do celów szeroko rozumianych turystyki, sportu i rekreacji,
4. Zachowanie naturalnych ciągów ekologicznych i wzbogacanie zasobów przyrodniczych w szczególności dokonywanie rekultywacji gruntów zdegradowanych, sukcesywne zalesianie gruntów nieprzydatnych dla gospodarki rolnej oraz wprowadzanie dolesień ochronnych, kompleksowych zadrzewień i zakrzewień,
5. Stosowanie w gospodarce przestrzennej zasad zapewniających zachowanie zabytkowych układów osadniczych, ochronę obiektów zabytkowych budownictwa regionalnego, wdrażanie regionalnych form architektury,
6. Eliminację działań mogących spowodować wzmożenie procesów erozyjnych i niekorzystny wpływ na utrzymanie stosunków wodnych oraz zachowanie naturalnego charakteru koryt rzecznych i potoków,
7. Przyznanie preferencji terenom osadniczym w obszarze Żywieckiego Parku Krajobrazowego dla działań związanych z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej, usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów oraz dla innych przedsięwzięć wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

Dla Żywieckiego Parku Krajobrazowego nie wyznaczono planu ochrony.

Rysunek 14. Żywiecki Park Krajobrazowy.
Źródło: Zespół Parków Krajobrazowych

Rysunek 15. Park Krajobrazowy wraz z otuliną na tle gminy Świnna.
Źródło: opracowanie własne

Obszar Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki został wyznaczony 19 marca 2008 r. przez Komisję Europejską w ramach Dyrektywy Siedliskowej. Zajmuje on powierzchnię 35 278,05 ha. Obszar obejmuje fragment Beskidu Żywieckiego, który charakteryzuje się różnorodnością form geomorfologicznych - grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, gołoborzy na stokach i osuwisk skalnych. Zbudowany jest z fliaszowych utworów serii magurskiej. Najciekawsze zespoły form skalnych znajdują się w szczytowych partiach Pilska, w obrębie grzbietowej części pasma Lipowskiej, Romanki, Boraczej i Prusowa. Wyróżniają się tu 3, zwarte grupy górskie: Wielkiej Raczy, Pilska i Lipowskiej-Romanki. Różnią się one od siebie charakterem i układem grzbietów. Grupa Wielkiej Raczy ma partie wierzchowinowe wykształcone jako ostre i wąskie grzbiety ułożone widlasto, oddzielone od siebie szeregiem dopływów górnej Soły. Grupę Pilska wyróżniają szerokie, zaokrąglone kopuły i łagodne stoki, porozcinane dużą ilością dolin. Cechuje się promienistym układem grzbietów odchodzących od jądra masywu - wyniosłej dwuwierzchołkowej kopuły (1557 m. n.p.m.) z cechami wysokogórkimi. Natomiast cechą rejonu Pasma Lipowskiej-Romanki są wysokie, strome i zalesione pasma, z licznymi halami grzbietowymi. Sieć hydrograficzna ma tu charakter typowo górski, z dużą liczbą potoków o gwałtownych spadkach i malowniczych wodospadach. Osobliwością są nieliczne, drobne jeziora

osuwiskowe. Szatę roślinną tworzą naturalne zespoły lasów iglastych i liściastych (około 75% powierzchni ostoi) oraz naturalne, półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska nieleśne. W skład ostoi wchodzi też interesujący ostaniec denudacyjny - Góra Grojec ze stanowiskiem roślinności kserotermicznej. Przedmiotem ochrony obszaru jest 19 typów siedlisk przyrodniczych (3220 , 4060, 4070, 4080, 6230, 6430, 6510, 6520, 7110, 7140, 7230, 8310, 9110, 9130, 9140, 9180, 91D0, 91E0, 9410), a także 4 gatunki roślin (tojad morawski, dzwonek piłkowany, widłoząb zielony i tocja karpacka) i 15 gatunków zwierząt (biegacz urozmaicony, brzanka, darniówka tatrzańska, głowacz białołetwy, koza, kumak górski, minóg strumieniowy, niedźwiedź brunatny, nocek duży, ryś, sichrawa karpacka, traszka grzebieniasta, traszka górską, wilk i wydra¹¹).

¹¹ Standardowy formularz danych PLH240006

Tabela 1. Przedmioty ochrony i cele działań ochronnych obszaru Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
Siedliska przyrodnicze	
3220 pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	- weryfikacja występowania siedliska w obszarze; - w przypadku potwierdzenia występowania, rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych
4060 wysokogórskie borówczyska bażynowe (Empetro-Vaccinietum)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych
4070 zarośla kosodrzewiny (Pinetum mugu)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie zajmowanej powierzchni; - poprawa stanu ochrony siedliska, w szczególności poprzez poprawę parametrów specyficzna struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony, głównie w zakresie mechanicznego uszkodzania pędów kosodrzewiny
4080 subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby lapońskiej lub śląskiej (Salicetum lapponum, Salicetum silesiacae)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych
6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia, zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych; - poprawa stanu ochrony siedliska na potwierdzonych stanowiskach, w szczególności poprzez poprawę specyficznej struktury i funkcji w zakresie wskaźników: gatunki dominujące, ekspansywne gatunki roślin zielnych, ekspansja krzewów i podrostu drzew
6430 ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia siedliska w obszarze, zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska (tj. ocena parametrów i wskaźników ochrony) reprezentowanego przez płaty zlokalizowane w miejscach niżej położonych, nad potokami i rzekami; - rozpoznanie występowania i możliwości rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych wzdłuż rzek i potoków
6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska (tj. ocena parametrów i wskaźników ochrony) w obszarze oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych.

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (Polygono Trisetion)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia, zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych; - poprawa stanu ochrony siedliska na potwierdzonych stanowiskach, w szczególności poprzez poprawę specyficzną struktury i funkcji w zakresie wskaźników: gatunki dominujące, ekspansywne gatunki roślin zielnych, ekspansja krzewów i podrostu drzew oraz wojłok (martwa materia organiczna)
7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony); - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie warunków wodnych siedliska; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia siedliska w obszarze, zajmowanej powierzchni oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - poprawa warunków stanu ochrony siedliska w obszarze poprzez poprawę specyficzną struktury i funkcji (w szczególności następujących wskaźników - rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych, obecność krzewów i drzew i odpowiednie uwodnienie) oraz perspektyw ochrony
7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria Caricetea)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia siedliska w obszarze, zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie warunków wodnych siedliska; - poprawa warunków stanu ochrony siedliska w obszarze poprzez poprawę specyficzną struktury i funkcji (w szczególności następujących wskaźników - gatunki ekspansywne roślin zielnych, obecność krzewów i drzew) oraz perspektyw ochrony
7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia siedliska w obszarze, zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie warunków wodnych siedliska; - poprawa warunków stanu ochrony siedliska w obszarze poprzez poprawę specyficzną struktury i funkcji (w szczególności następujących wskaźników - gatunki dominujące, gatunki ekspansywne roślin zielnych, obecność krzewów i drzew) oraz perspektyw ochrony
8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	- utrzymanie siedliska w obszarze, łącznie w liczbie obiektów nie mniejszej niż 5 jaskiń; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych
9110 kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - zachowanie niezmnieszonego udziału drzewostanów ponad 100-letnich w skali całego nadleśnictwa; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
9130 żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati Fagenion)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - zachowanie niezmnieszonego udziału drzewostanów ponad 100-letnich w skali całego nadleśnictwa; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony); - zidentyfikowanie zagrożeń i określenie działań ochronnych
9140 górskie jaworzyny ziołoroślne (Aceri Fagetum)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych
9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)	- utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska na stanowiskach i w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych
91D0 bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	- utrzymanie siedliska w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie warunków wodnych siedliska
91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe	- utrzymanie siedliska w obszarze; - poprawa stanu ochrony na potwierdzonych stanowiskach łęgów; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych; - rozpoznanie występowania i możliwości rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych wzdłuż rzek i potoków
9410 górskie bory świerkowe (Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)	- utrzymanie siedliska w obszarze; - zachowanie niezmnieszonego udziału drzewostanów ponad 100-letnich w skali całego nadleśnictwa; - poprawa stanu ochrony na potwierdzonych stanowiskach; - uzupełnienie stanu wiedzy na temat zajmowanej powierzchni, stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb działań ochronnych
Gatunki roślin	

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1381 widłoząb zielony (Dicranum viride)	- utrzymanie właściwego stanu zachowania gatunku w obszarze; - rozpoznanie rozmieszczenia gatunku w obszarze, jego stanu zachowania, zagrożeń i potrzeb ochronnych
4070 dzwonek piłkowany (Campanula serrata)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie stanu zachowania gatunku w obszarze, zagrożeń i potrzeb ochronnych; - poprawa warunków siedliskowych, w szczególności poprzez poprawę wskaźników parametru siedliska gatunku w zakresie: powierzchnia potencjalnego siedliska, powierzchnia zajętego siedliska, fragmentacja siedliska, gatunki ekspansywne, miejsca do kiełkowania, oświetlenie, stopień zarośnięcia przez wysokie byliny, stopień zarośnięcia, wojtek, wysokość runa/runi
4109 tojad morawski (Aconitum firmum moravicum)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - poprawa stanu ochrony poprzez zapewnienie właściwych perspektywy ochrony; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia, stanu zachowania gatunku w obszarze, zagrożeń i potrzeb ochronnych
4116 tocja karpacza (Tozzia carpatica)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozmieszczenia i stanu ochrony gatunku w obszarze oraz rozpoznanie potencjalnych miejsc występowania gatunku w obszarze i wskazanie ich do ochrony - poprawa stanu ochrony gatunku w szczególności poprzez poprawę parametru perspektywy ochrony
Gatunki zwierząt	
1324 nocek duży (Myotis myotis)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - budowa świadomości społecznej i wzrost społecznej akceptacji dla potrzeby ochrony gatunku.
1352 wilk (Canis lupus)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze; - budowa świadomości społecznej i wzrost społecznej akceptacji dla potrzeby ochrony gatunku
1354 niedźwiedź brunatny (Ursus arctos)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze; - budowa świadomości społecznej i wzrost społecznej akceptacji dla potrzeby ochrony gatunku
1355 wydra (Lutra lutra)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych.
1361 ryś (Lynx lynx)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
2612 darniówka tatrzańska (Microtus tatricus)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - uzupełnienie wiedzy w zakresie stanu ochrony gatunku w obszarze, w szczególności w zakresie parametrów populacji: liczebność, rozmieszczenie, zagęszczenie, udział w zespole drobnych ssaków
1193 kumak górski (Bombina variegata)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych
1166 traszka grzebieniasta (Triturus cristatus)	- weryfikacja występowania gatunku w obszarze; - w przypadku potwierdzenia występowania, rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych
2001 traszka karpacka (Triturus montandoni)	- utrzymanie gatunku w obszarze; - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych
1096 minóg strumieniowy (Lampetra planeri)	- weryfikacja występowania gatunku w obszarze; - w przypadku potwierdzenia występowania gatunku rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - zapewnienie odpowiednich warunków siedliska do realizacji wszystkich funkcji życiowych gatunku, w szczególności poprzez zapewnienie występowania zróżnicowanych warunków mikrosiedlisk; zachowanie i/lub poprawa drożności rzek i potoków, zachowanie meandrów i zakol, pozostawianie kruszywa; poprawa jakości wody
1138 brzanka (Barbus meridionalis)	- weryfikacja występowania gatunku w obszarze; - w przypadku potwierdzenia występowania gatunku rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - zachowanie odpowiednich warunków siedliska do realizacji wszystkich funkcji życiowych gatunku, w szczególności poprzez zachowanie i/lub poprawę drożności rzek i potoków oraz zachowanie ich swobodnego biegu; poprawa jakości wody
1149 koza (Cobitis taenia)	- weryfikacja występowania gatunku w obszarze; - w przypadku potwierdzenia występowania gatunku rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - zachowanie odpowiednich warunków siedliska do realizacji wszystkich funkcji życiowych gatunku, w szczególności poprzez zachowanie i/lub poprawę drożności rzek i potoków oraz zachowanie ich swobodnego biegu, utrzymanie naturalnej roślinności na brzegach, pozostawianie kruszywa; poprawę jakości wody

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1163 głowacz białopłetwy (Cottus gobio)	- weryfikacja występowania gatunku w obszarze; - w przypadku potwierdzenia występowania gatunku rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych; - zachowanie odpowiednich warunków do realizacji wszystkich funkcji życiowych gatunku, w szczególności poprzez zapewnienie występowania zróżnicowanych warunków mikrosiedlisk; zachowanie i/lub poprawę drożności rzek i potoków oraz zachowanie ich swobodnego biegu, utrzymanie naturalnej roślinności na brzegach, pozostawianie kruszywa; poprawę jakości wody
4014 biegacz urozmaicony (Carabus variolosus)	- utrzymanie gatunku w obszarze;- - rozpoznanie faktycznego stanu ochrony gatunku i jego siedliska w obszarze (tj. ocena parametrów i wskaźników stanu ochrony) oraz zidentyfikowanie zagrożeń i działań ochronnych

Źródło: Załącznik nr 5 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r.

Wśród działań ochronnych, w przypadku których podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie określono prywatnych właścicieli terenu na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ Katowice (w tym przypadki własności prywatnej, właścicieli lub posiadaczy obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości) wymieniono:

1. 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe:

- Działania obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. 2. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (wg załącznika do zarządzenia),
- Działanie fakultatywne: 1. Usunięcie młodych drzew i krzewów. Na dużych powierzchniach pozostawienie 5-10% drzew lub biogrup drzew i krzewów. Początkowo przez pierwsze 1-2 lata, a następnie w zależności od potrzeb (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Jeleśnia, Obręb Sopotnia Wielka: 5325 Gmina Rajcza, Obręb Sól: 501, 504, 537, Obręb Zwardoń: 3767/6, 7369, 7370, 7389/2, 7389/4, 7391/1, 7392, Gmina Ujsoły, Obręb Złatna: 13804/4, Gmina Węgierska Górka, Obręb Cięcina: 3152, 3153),
- Działanie fakultatywne: 1. Wypas prowadzony rotacyjnie, ekstensywnie (3-5 owiec/ha), bez koszarzenia zwierząt w płatach siedliska. Optymalnie wypas należy prowadzić w połączeniu z okresowym wykaszaniem nie spasionych kęp roślinności, wskazane jest przemienne stosowanie co kilka lat, np. 2-3 użytkowania kośnego. W przypadku braku możliwości wprowadzenia wypasu zabiegiem ograniczającym sukcesję może być samo koszenie.
- Koszenie z dopuszczeniem mechanicznego z usunięciem biomasy w terminie do 2 tygodni. Pozostawianie nieskoszonych fragmentów polany, jako tzw. pasy ekologiczne. W przypadku koszenia okrężnego zastosować technikę koszenia od środka koszonej powierzchni do zewnątrz. 3. Koszenie rozległych płatów borówczysk należy prowadzić co kilka lat, z usunięciem uzyskanej biomasy i pozostawieniem około 20% nieskoszonej powierzchni zbiorowiska (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Jeleśnia, Obręb Sopotnia Wielka: 5325, Gmina Rajcza, Obręb Sól: 501, 504, 537, Obręb Zwardoń: 3767/6, 7369, 7370, 7389/2, 7389/4, 7391/1, 7392, Gmina Ujsoły, Obręb Złatna: 13804/4, Gmina Węgierska Górka, Obręb Cięcina: 3152, 3153).

2. 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*):

- Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych (Cały obszar, z uwzględnieniem płatów zlokalizowanych w obrębie następujących wydziałów leśnych: Nadleśnictwo Jeleśnia Obręb leśny Jeleśnia: 105bc, 114a,

115ab, 116a, 118cd, 119bf, 154bg, 155b, 156a, 157a, 158d, 159a, 165ab, 166ab, 167a-i, 168abc, 169ab, 170ab, 171abcf, 172a-f, 173abcf, 174a-h, 175abcd, 176abcd, 177ab, 178ab, 179abcd, 180a, 205ab, 206a-g, 207abc, 208abcd, 209ab, 210ab, 211abc, 212ab, 213d, 214ab, 240f, 258g Nadleśnictwo Ujsoły Obręb leśny Rycerka: 123b, 124f, 126b, 131b, 141b, 142b, 209c, 219a, 220b, 232c, 237a, 248a Obręb leśny Ujsoły: 3cdf, 4ab, 6ab, 9d, 9f, 62c, 63c, 48b, 55f, 164c, 170a, 179a, 186a, 214a, 217a, 230b, 281b Nadleśnictwo Węgierska Górka Obręb leśny Węgierska Górka: 22ac).

3. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*):
 - Działania obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. 2. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (wg załącznika graficznego).
4. 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygonum-Trisetion*):
 - Działania obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. 2. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (wg załącznika graficznego),
 - Działanie fakultatywne: 1. Usunięcie młodych drzew i krzewów. Na dużych powierzchniach pozostawienie 5-10% drzew lub biogrup drzew i krzewów. Początkowo przez pierwsze 1-2 lata, a następnie w zależności od potrzeb (w obrębie działek: Gmina Jeleśnia, Obręb Korbielów: 5699/2, 5699/3, Obręb Sopotnia Mała: 6716, 6914/2, 6915, 6916, Gmina Radziechowy-Wieprz, Obręb Bystra: 793, 794, 797, 798, 799, 816, 828, 829, 942, 944, 946, 947, 948, 949, 952, 953/1, 954, 955, 956, Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6890/1, Obręb Sól: 314, 363, 364, 365, 366, 487, 499, 500, 501, 503, Gmina Ujsoły, Obręb Sobkówka: 2264, Obręb Złatna: 14266/1, 14266/2, 14266/3, 14266/4, Gmina Węgierska Górka, Obręb Cięcina: 3155/3, 3155/4, 3174, 3175/1, 3175/2, 3176, 3177, 3178, 3191/7, 3191/8, 3191/9, Obręb Żabnica: 4770, 4771, 4774/2); 2. Zgodnie z wymogami programów rolnośrodowiskowych. Koszenie z usuwaniem biomasy w terminie od 15 czerwca do 30 września, z dopuszczeniem po 20 lipca drugiego pokosu lub umiarkowanego, kontrolowanego wypasu najlepiej prowadzonego późnym latem i jesienią. Jednak optymalny termin koszenia przypada na przełom lipca i sierpnia, a w miejscach niżej położonych wskazane jest koszenie na przełomie czerwca/lipca. Ściętą biomasę należy usunąć lub złożyć w stogi w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie. Pozostawianie około 5-20% nieskoszonych fragmentów łąki, jako tzw. pasy ekologiczne, przy czym powinien to być inny fragment co roku. Wysokość koszenia 5-15 cm. Technika koszenia: w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby. Zabieg koszenia powinien być prowadzony minimum, co 2-3 lata. W przypadku braku wypasu wskazane jest zapewnienie

dopływu pierwiastków: fosfor, azot i potas. W przypadku ewentualnego nawożenia nie jest wskazane nawożenie łąk o wysokiej bujnej runi, ponieważ nadmiar substancji pokarmowych (zwłaszcza azotu) powoduje zmniejszanie się różnorodności gatunkowej oraz intensywności kwitnienia roślin. Optymalnym nawożeniem jest stosowanie obornika, co 3-4 lata (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Jeleśnia, Obręb Korbielów: 5699/2, 5699/3, Obręb Sopotnia Mała: 6716, 6899/2, 6899/3, 6914/2, 6915, 6916, Gmina Radziechowy- Wieprz, Obręb Bystra: 793, 794, 797, 798, 799, 804, 816, 820/1, 828, 829, 942, 943, 944, 946, 947, 948, 949, 952, 953/1, 954, 955, 956, Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 1314, 1315/20, 1315/27, 1315/28, 1315/30, 1315/31, 1315/32, 1315/33, 1315/34, 1319/1, 1319/3, 1319/4, 1319/5, 1319/6, 1319/8, 1319/13, 1319/15, 1319/31, 1319/32, 1319/33, 6814, 6815, 6824/1, 6890/1, 6890/2, 6890/3, 6902/11, 6902/12, Obręb Sól: 314, 363, 364, 365, 366, 487, 499, 500, 501, 503, Gmina Ujsoły, Obręb Sobkówka: 2242, 2244, 2245, 2247, 2264, 2268, 2285, 2286, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2296, 2297, 2299, 2300, 2303, 2356, 2357, 2358, 2359, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2407, Obręb Złatna: 11217/1, 11232/11, 11232/12, 11232/13, 11232/14, 11232/18, 11232/50, 11232/65, 11232/66, 11455/44, 14266/1, 14266/2, 14266/3, 14266/4, Gmina Węgierska Górka, Obręb Cięcina: 3155/3, 3155/4, 3155/5, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175/1, 3175/2, 3176, 3177, 3178, 3191/7, 3191/8, 3191/9, 3191/10, 3191/14, 3191/15, 3191/16, 3191/24, 3191/3, 3191/7, 3191/8, 3191/9, 3198/1, 3198/2, 3198/3, 3204/11, 3204/12, 3204/29, 3204/31, 3212/1, 3212/4, 3222, 3223/1, 3224/1, 3226/1, 6749, Obręb Żabnica: 4770, 4771, 4774/2).

5. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria- Caricetea):
 - Działania obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Rajcza, Obręb Sól: 491, Gmina Ujsoły, obręb Glinka: 14298),
 - Działanie fakultatywne: 1. Koszenie ręczne wraz z usunięciem skoszonej biomasy w przeciągu dwóch tygodni. Termin realizacji: nie rzadziej niż co 5 lat i nie częściej niż co 3 lata, na przełomie późne lato i jesień (najlepiej na początku września) (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Rajcza, Obręb Sól: 491, Gmina Ujsoły, Obręb Glinka: 14298),
 - Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych (Cały obszar Natura 2000, w tym: Nadleśnictwo Jeleśnia, obręb leśny Jeleśnia: 107b, 204h; Nadleśnictwo Węgierska Górka, obręb leśny Węgierska Górka: 63b),
6. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk:
 - Działania obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych (w obrębie działek: Gmina Jeleśnia,

Obręb Korbielów: 6804, 6807/4, 6807/5, Obręb Sopotnia Wielka: 5345/1, 5337, 5325, 5324, Gmina Milówka, Obręb Milówka: 5608/1, Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6678/15, 6678/24, 6678/25, 6679/2, 9129, Gmina Ujsoły, Obręb Glinka: 14292, 14293, 14294, 14298, 14300, 14339/1, 14339/10, 14340/3, Obręb Soblówka: 2191, 2192, 2193, 2194/2, 2195, 2196, 2250, 2251, 2253, 2268, 2274, 2285, 2351, 2352/2, 2353, Obręb Złatna: 11232/78, 11232/80, 14249/3),

- Działanie fakultatywne: 1. Usunięcie młodych drzew i krzewów, w szczególności z pokładającymi się gałęziami, z połowy stanowiska w pierwszym roku i z drugiej połowy stanowiska w drugim roku realizacji działania. Pozostawianie do 5% drzew na dużych powierzchniach siedliska i w jego sąsiedztwie. Termin realizacji: od 15 sierpnia do 15 lutego kolejnego roku; kontynuacja w zależności od potrzeb (w obrębie działek: Gmina Ujsoły: Obręb Glinka: 14298, 14300, Obręb Soblówka: 2268, 2274, 2285, Obręb Złatna: 14249/3),
- Działanie fakultatywne: 2. Usuwanie młodych drzew i krzewów, w szczególności z pokładającymi się gałęziami. Pozostawianie pojedynczych drzew do 5% na dużych powierzchniach siedliska i w jego sąsiedztwie. Termin i częstotliwość realizacji: od 15 sierpnia do 15 lutego kolejnego roku, w zależności od potrzeb (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Jeleśnia, Obręb Korbielów: 6804, 6807/5, Obręb Sopotnia Wielka: 5324, 5325, 5337, 5345/1, Gmina Milówka, Obręb Milówka: 5608/1, Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6679/2, Gmina Ujsoły, Obręb Glinka: 14292, 14293, 14294, 14298, 14300, 14339/1, 14339/10, 14340/3, Obręb Soblówka: 2351, 2352/2, 2353, Obręb Złatna: 11232/78, 11232/80),
- Działanie fakultatywne: 3. Koszenie ręczne z usunięciem skoszonej biomasy w przeciągu dwóch tygodni od skoszenia. Wysokość koszenia 5-15 cm. Odstąpienie od nawożenia. Technika koszenia prowadzona w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby. Zabieg wykonać na połowie powierzchni w jednym roku i na pozostałej części w następnym roku. Termin realizacji: nie rzadziej niż co 5 lat; najlepiej na początku września (Płaty siedliska w obrębie działek: Gmina Jeleśnia, Obręb Korbielów: 6804, 6807/4, 6807/5, Obręb Sopotnia Wielka: 5345/1, 5337, 5325, 5324, Gmina Milówka: Obręb Milówka: 5608/1, Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6678/15, 6678/24, 6678/25, 6679/2, 9129, Gmina Ujsoły, Obręb Glinka: 14292, 14293, 14294, 14298, 14300, 14339/1, 14339/10, 14340/3, Obręb Soblówka: 2191, 2192, 2193, 2194/2, 2195, 2196, 2250, 2251, 2253, 2268, 2274, 2285, 2351, 2352/2, 2353, Obręb Złatna: 11232/78, 11232/80, 14249/3),
- Działanie fakultatywne: 4. Usunięcie stosu gałęzi z powierzchni siedliska (Działki: Gmina Ujsoły, Obręb Soblówka: 2268, 2274, 2285),

- Zachowanie siedliska przed mechanicznym zniszczeniem w trakcie prowadzenia gospodarki pasterskiej oraz odstąpienie od pojenia zwierząt i lokowania poidel w płatach siedliska poprzez edukację hodowców (Cały obszar Natura 2000),
 - Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych (Cały obszar Natura 2000).
7. 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania:
- Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu (Załącznik graficzny nr 7a Jaskinie: przed Rozdrożem, pod Hałą Miziową, w Sopotni Wielkiej. Nadleśnictwo Jeleśnia, Obr. Jeleśnia oddz.120 b, 122d, 128a, 154a, b, 183a, b oraz grunty prywatne: Gmina Jeleśnia: obręb Korbielów, działka nr 6804. obręb Sopotnia Wielka działki nr: 3811, 3812, 3813; Załącznik graficzny nr 7b Jaskinia w Boraczej Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obr. Węgierska Górka Oddz. 87b oraz Nadleśnictwo Ujsoty, Obr. Ujsoty Oddz. 42a, b; Załącznik graficzny nr 7c Jaskinia w Rycerzowej Gmina Ujsoty, Obręb Sobkówka działka nr 2431).
8. 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum):
- Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor i świerk dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy. Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi - utrzymanie takiego stanu. W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu; Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu; Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz

odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej; Stosowanie rębni stopniowych z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej; (Nadleśnictwo Jeleśnia, Obręb leśny Jeleśnia: 105a,114b,115abc, 119df, 120a,126bc, 127abc,133d, 136b, 137a, 141a, 145a, 150cd, 152acd, 157b, 158a,159b,162j, 167i, 168b, 174a, 175bc, 176d, 184b, 185b, 186ab, 190b, 191b, 194f, 195b, 197abcbg, 199b, 206f, 207b, 213b, 220d, 224a, 226ac, 231b, 235a, 259a Nadleśnictwo Ujsoły, Obręb leśny Rycerka: 63c, 63g, 65c, 73a, 74a, 182b, 183b, 121a, 128b, 137c, 142b, 142c, 202b, 207a, 207b, 209c, 213a, 215a, 222c, 224d, 225a, 225b, 225c, 225f, 227a, 229a, 229b, 232b, 232d, 240b, 241a, 241b, 242a, 245a, 245b, 245c, 247a, 247b, 247c, 247d, 248a, 250a, 251a, 252b, 252c, 254a, 254c Obręb leśny Ujsoły: 13a, 18b, 3c, 3d, 31b, 62a, 9c, 74a, 74b, 74c, 75a, 76a, 83a, 85b, 57b, 121b, 121c, 121d, 123d, 127c, 50a, 52a, 52b, 52c, 53a, 53b, 53d, 54c, 55a, 139a, 166a, 166b, 166d, 170a, 178c, 180a, 180c, 233a, 234a, 241d, 246b, 246c, 247i, 248a, 248b, 248c, 248d, 249a, 249b, 250b, 250c, 256c, 304b, 305a, 283a, 284a, 295a, 218a, 218b, 219a, 219b, 220a, 220b, 220d, 222a, 222b, 222c, 310a, 310b, 311a, 311b, 312a, 312b, 312c, 312d, 317a, 322a, 322d, 322g, 322h, 322i Nadleśnictwo Węgierska Górką, Obręb leśny Węgierska Górką: 1a, 1b, 2a, 6a, 7ac, 11c, 12cd, 12f, 13c, 14abc, 15b, 16b, 17a, 17b, 17c, 18b, 19a, 19b, 19c, 19d, 20a-j, 21a, 22b,23ab,24ab, 3ab, 8abc, 9acd, 25a-f, 26b, 27abc, 28abc, 29a, 30ad, 33abd, 34a, 35abc, 36bc, 37ab, 38ab, 40b, 41b, 42a, 44b, 45ab, 47cd, 48b, 49ab, 49c, 50a, 51a, 52g, 56a, 57abc., 58ab, 59ab, 60a, 61ab, 62bcd, 63cfg, 64a, 66c-h, 67cdf, 68b, 69a, 70a-d, 71abc, 72b, 73abd, 76c, 78bcd, 79abc, 80abc, 81a, 82a-g, 83a-f, 84a d, 85ab, 86a, 87c, 89ab, 90a-g, 91a-d, 97ab, 100a, 100bcd, 101a-d, 102abc, 103ab, 104abc, 105a-i, 106a-j, 107a-g, 108df, 109ab, 110a-d, 111abc, 112ab, 113abc, 115a, 116abc, 117a-f, 118abd, 119ab, 120abc, 121a-f, 122abc, 123b, 123cd, 124ab, 125afjklm, 92acg, 93c km, 94abc, 95ab, 96acfgi, 98a-g, 99a-f).

9. 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae- Fagenion, Galio odorati-Fagenion):

- Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor, jesion, wiąz górski i świerk dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy. Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi - utrzymanie takiego stanu. W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu; Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni

manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu; Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej; Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (Załącznik graficzny nr 9 Cały obszar, z uwzględnieniem stanowisk: Nadleśnictwo Jeleśnia, Obręb leśny Jeleśnia: 80b, 82b, 85a, 102l, 103abc, 108cf, 112a, 113df, 114a, 123a, 125f, 126a, 130a, 132fg, 133b, 136c, 141a, 144abdf, 147bcdf, 153dg, 162bdh, 167b, 180a, 182bc, 183bc, 185a, 188ad, 189c, 194agh, 195g, 206a, 215mr, 217a, 219bd, 220c, 222cd, 223a, 224acf, 225bc, 227a, 228a, 230a, 240cf, 241bd, 242abd, 243abd, 246a, 249a, 250cdfgkl, 251bchj, 252a, 253ac, 254abj-m, 255a, 256fg, 257ab, 258dg, 260b, 261f, 262acd, 264d Obręb leśny Żywiec: 186rtw, 187b-g, 188acd, 189a, 190a, 191a, 192abc, 193abc, 194abc, 195ab, 196ab, 197a-f, 198cdfh, 199abcd, 199Aa, 200abc Nadleśnictwo Ujsoły, Obręb leśny Rycerka: 20b, 63h, 65ab, 67bc, 70c, 72b, 72c, 76d, 77bc, 79a, 80ab, 94c, 95c, 101c, 116a, 117f, 120dg, 122a, 123b, 124g, 125a, 126c, 127c, 130a, 132a, 135a, 136a, 137a, 138a, 139a, 140cf, 142ad, 170bd, 177b, 184b, 185a, 186ab, 200c, 201a, 203a, 207b, 208a, 213f, 217a, 218a, 219ac, 219d, 223b, 224acd, 225a, 226ab, 230ab, 232a, 233i, 234d, 235ac, 236a, 236ijk, 237a, 238ab, 239ac, 244ab, 248b, 249abc, 252d Obręb leśny Ujsoły: 3b, 7c, 8b, 9d, 11c, 15c, 16dgh, 18c, 20a, 21b, 24b, 27bc, 30a, 37a, 38a, 47abc, 48bc, 50b, 51bc, 54a, 55bf, 66b, 69a, 71b, 72ab, 72c, 73b, 75b, 76b, 77b, 79a, 92a, 94ab, 95a, 95b, 96b, 100a, 102bc, 103a, 103bc, 104a, 105ab, 106bc, 109abc, 110ab, 111bc, 116b, 122bc, 123bfg, 124c, 125c, 126a, 127d, 139b, 140ab, 141abcd, 142ab, 143abc, 145a, 152ab, 153abc, 154ab, 157abcd, 158b, 163ac, 164abc, 165abcdf, 169a, 171b, 181ab, 182abcd, 183f, 189b, 192a, 193ab, 199a, 202a, 205a, 206a, 207b, 208a, 209b, 211a, 212a, 213a, 214a, 215a, 216a, 221abc, 223abcd, 224abcd, 226a,

227ab, 228ab, 229a, 230a, 230b, 231a, 253a, 258b, 259a, 261a, 262m, 263b, 267ab, 271ab, 272cd, 273bc, 274j, 278a, 279a, 281b, 296a, 297abc, 297d, 311c, 313a, 314ab, 315ab, 316a, 318acdfh, 319ab, 320abc, 321a, 322bc Nadleśnictwo Węgierska Górką, Obręb leśny Węgierska Górką: 1cd, 2b, 3cd, 4a, 5ab, 6b, 8d, 9b, 10abc, 11ab, 12ab, 13ab, 16f, 17df, 21c, 22ac, 32ab, 34bc, 39d, 42c, 43ab, 44acdf, 45acij, 49d, 50bc, 51bdfghn, 56b, 57df, 58c, 62a, 63ad, 64b, 66ab, 72a, 73c, 78fhi, 85acd, 97cdfgh, 108abc, 112c, 113d, 114b, 115bc, 123a, 116df, 92d, 93i).

10. 9140 Górskie jaworzyny ziołoroślowe (Aceri Fagetum):

- Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów związanych z gospodarką leśną. Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody (Obszar źródliskowy potoku Dziobaki (Rycerzowa), Bendoszka).

11. 9410 Górskie bory świerkowe (Piceion abietis część - zbiorowiska górskie):

- Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od użytkowania rębego i w ramach gospodarstwa specjalnego zachowanie jako cenne fragmenty rodzimej przyrody górnoreglowych płatów siedliska (z wyłączeniem działań zaplanowanych dla głuszcza). Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody; Zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości opanowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe. Pozostawiać powstające spontanicznie zapusty; W przypadku zaistnienia konieczności przeprowadzenia wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych należy pozostawić przestoje do ich naturalnego rozkładu, w kępach o powierzchni co najmniej 6 arów, tak żeby ich udział powierzchniowy nie był mniejszy niż 5% na każdej powierzchni; Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej; (Załącznik graficzny nr 11 Nadleśnictwo Jeleśnia, Obręb leśny Jeleśnia: 105df, 106abcd, 109adf, 110ab, 112f, 113g, 114c, 115df, 116ac, 117ab, 119c, 120bc, 121abcd, 122abcd, 128a, 129abc, 131ab, 137b, 145bd, 146ab, 148abd, 150abcf, 151a, 154abcdfg, 155ab, 156ab, 157ab, 158abcd, 163a, 164acd, 165b, 166ab, 168a, 169a, 170ab, 171abcdf, 172abcdf, 173abcdf, 174cdfgh, 175d, 178ab, 179cd, 180acd, 185dfg, 187c, 189b, 190abc, 191abc, 193bcfg, 195bc, 197d, 198ab, 201b, 202b, 203bc, 206c, 207a, 208b, 209ab, 210ab, 211c, 212ab, 213d, 214ab, 226abc,

231abcf, 232b, 233b, 234b, 235ab, 237a Nadleśnictwo Ujsoły, Obręb leśny Rycerka: 159ac, 164ab, 165abcfg, 166cd, 167cd, 186b, 207a, 208a, 209a, 213a, 220b Obręb leśny Ujsoły: 1a, 2a, 3abc, 4a, 5a, 6ab, 7af, 10ab, 11abc, 12ab, 14c, 15ab, 18ab, 20ab, 23ab, 25abc, 33a, 36a, 42a, 62abc, 63abc, 270bc, 271cd, 275abd, 276ab, 292a, 293ad, 297cf, 313a, 315ab, 319a Nadleśnictwo Węgierska Góra, Obręb leśny Węgierska Góra: 46c, 47a, 53ai, 54a, 54f, 54g, 55abcfg, 57a, 58a, 59a, 60b, 61b, 64c, 65ab, 68a, 74c, 75dfg, 76abd, 77abcd, 87b).

- Zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów opanowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe. Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym, z uwzględnieniem w reglu dolnym w domieszce jodły i buka dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy. Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi - utrzymanie takiego stanu. Pozostawiać powstające spontanicznie zapusty; Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu; Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej; Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej; (Załącznik graficzny nr 12 Cały obszar, z uwzględnieniem stanowisk: Nadleśnictwo Jeleśnia, Obręb leśny Jeleśnia: 86b, 109f, 115df, 159a, 160bf, 161b, 162kl, 164ab, 165ab 166a, 167ah, 168abc, 169ab, 170ab, 172bcf, 174bcd, 175ad, 176ac, 177ab, 178a, 179abc, 180a, 185g, 205ab, 206abcdg, 207ac, 208abcd, 209ab, 210ab, 211abc, 212ab, 213acd, 214ab, 216a, 233a, 234a,

234a, 235a Nadleśnictwo Ujsoły, Obręb leśny Rycerka: 82b, 118ab, 119abcd, 120f, 121a, 123ab, 129a, 130a, 131a, 136cd, 137f, 138a, 139c, 190ab, 196a, 197b, 202d, 206ab, 209a, 210cd, 212d, 214abc, 215b, 216a, 220b, 221ab, 236gh Obręb leśny Ujsoły: 2a, 3b, 43ab, 44ab, 48a, 49a, 62c, 64b, 122a, 125ab, 130a, 131a, 135abd, 167ab, 168a, 183d, 184abcd, 185c, 189c, 190c, 196ab, 197a, 209a, 214b, 217a, 225a, 239f, 243ab, 244abc, 245a, 249c, 301a, 322f Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb leśny Węgierska Górka: 26ac, 30bc, 31ab, 36a, 39ab, 40a, 41a, 42b, 46a, 46bc, 47ab, 48acd, 52cdf, 60b, 87bd).

12. 4070 *Campanula serrata* (dzwonek piłkowany):

- Działania obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. 2. 1. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno pastwiskowe, pastwiskowe (Siedlisko gatunku w obrębie działek: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6347/1, 6361/1, 6362/1, 7215/1, 7217/1, 7262/1, 7262/3, 7262/5, 7262/6, 7265/1, 7269/27, 7277/5, 7280/5, 7281/1, 7288/13, 7288/14, 7288/15, 7288/16, 7288/20, 7288/21, 7319, 7320/1, 7320/2, 7346, 7347, 7808, 7809, 7810, 7811, 7812, 7813, 7814, 7815, 7816, 7819, 7838, 7839, 7844, 7845, 7846, 7848, 7849, 7850, 7851, 7852, 7853, 7854, 7855, 7865, 7867, 7868, 7866, 7869, 7870, 7871, 7872, 7873, 7874, 7875, 7876, 7877, 7878, 7889, 7892, 7893, 7894, 7895, 7896, 7897, 7900, 7901, 7902, 7903, 7904, 7905, 7906, 7907, 7908, 7916, 7925, 7927, 7930/1, 7930/2, 7931, 8591/5, Gmina Ujsoły, Obręb Glinka: 10778/2, 10778/3, 10783/11, 10783/3, 10858/1, 10891/2, 10892/1, 14292, 14293, 14294, 14298, 14300, 14302, 11112/1, 11455/4, Obręb Sobkówka: 1/2, 16, 17, 208, 465, 2423, 2424, 2425, 2429/2, Obręb Złatna: 10770/3, 10770/4, 11165, 11172/1, 11175/1, 11175/2, 11184/1, 11184/2, 11185/1, 11185/2, 11188/3, 11188/4);
- Działanie fakultatywne: 1. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Wskazane jest naprzemienne kośno-pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). Koszenie co drugi rok. W każdym przypadku należy usunąć powstałą biomasę poza stanowisko. Wykasanie płatów z borówką czarną z powierzchni 50% polany, co kilka lat, np. 2-3 Termin realizacji po 20 sierpnia (Działki: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6347/1, 6348/1);
- Działanie fakultatywne: 2. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Wskazane jest naprzemienne kośno-pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). W każdym przypadku należy usunąć powstałą biomasę poza stanowisko. Termin realizacji po 20 sierpnia (Działka: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6361/1);
- Działanie fakultatywne: 3. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Wskazane jest naprzemienne kośno-pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach

rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). W każdym przypadku należy usunąć powstałą biomasę poza stanowisko. Wykaszenie płatów z borówką czarną i maliną właściwą z powierzchni 80% polany, początkowo corocznie, a następnie co kilka lat, np. 2-3 Termin realizacji po 20 sierpnia (Działki: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 6362/1, 7215/1, 7217/1);

- Działanie fakultatywne: 4. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Z uwagi na silny rozwój roślin zielnych i znaczą bujność runi łąkowej wskazane jest przez 2-3 kolejnych lat koszenie, a następnie koszenie co drugi rok. W każdym przypadku należy poza stanowisko. Po ewentualnym wprowadzeniu wypasu wskazane naprzemienne kośno-pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). Termin realizacji: po 20 sierpnia (Działki: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 7319, 7320/1, 7320/2);
- Działanie fakultatywne: 5. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Koszenie co drugi rok lub naprzemienne kośno pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). W każdym przypadku należy usunąć powstałą biomasę poza stanowisko. Wprowadzenie wypasu na polanę. Termin realizacji: po 20 sierpnia (Działki: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna: 7346, 7347);
- Działanie fakultatywne: 6. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Wskazane jest naprzemienne kośno-pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). Wykaszenie płatów z borówką czarną i maliną właściwą z powierzchni 50% polany, co kilka lat, np. 2-3. W każdym przypadku należy usunąć powstałą biomasę poza stanowisko. Termin realizacji po 20 sierpnia (Działki: Gmina Ujsoły, Obręb Soblówka: 16, 17, 465, 2423, 2424, 2425, 2429/2);
- Działanie fakultatywne: 7. Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno pastwiskowe. Koszenie raz na 2 lata, z pozostawieniem pasów ekologicznych lub coroczne koszenie połowy powierzchni lub naprzemienne kośno pastwiskowe użytkowanie polany (tzn. w cyklach rocznych, które obejmują w jednym roku wypas, a w kolejnym koszenie). W każdym przypadku należy usunąć powstałą biomasę poza stanowisko. Termin realizacji po 20 sierpnia (Działki: Gmina Ujsoły, Obręb Glinka: 14292, 14293, 14294, 14298, 14300, 14302);
- Działanie fakultatywne: 8. Okresowe usuwanie młodych drzew i krzewów. Na dużych powierzchniach pozostawienie 5-10% drzew lub biogrup drzew i krzewów. Termin realizacji po 20 sierpnia (Działki: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna 6347/1, 6362/1, 7215/1, 7217/1);

- Działanie fakultatywne: 9. Okresowe usuwanie młodych drzew i krzewów. Usuwanie młodych drzew i krzewów z powierzchni polany, z uwagi na znaczny stopień zarośnięcia należy początkowo przez 2 kolejne lata usunąć po 50% zasobów, a następnie w razie potrzeby zabieg powtórzyć co kilka lat. Pozostawienie 5-10% drzew lub biogrup drzew i krzewów. Termin realizacji po 20 sierpnia (Działki: Gmina Rajcza, Obręb Rycerka Górna 7319, 7320/1, 7320/2);
13. 4109 *Aconitum firmum moravicum* (tojad morawski):
- Zapobiegnięcie zniszczeniu gatunku i jego siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych (Cały obszar Natura 2000, w tym znane stanowiska: Nadleśnictwo Jeleśnia, Obręb Jeleśnia: 105c, 106ab);
14. 4116 *Tozzia carpatica* (tocja karpacka):
- Zapobiegnięcie zniszczeniu gatunku i jego siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych (Cały obszar Natura 2000, w tym znane stanowiska: Nadleśnictwo Ujsoły, Obręb Rycerka: 231~a, 230bc, 250a, Obręb Ujsoły: 3cd, 4ab);
15. 1324 *Myotis myotis* (nocek duży):
- Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu (Załącznik graficzny nr 7a Jaskinie: przed Rozdrożem, pod Halą Miziową, w Sopotni Wielkiej. Nadleśnictwo Jeleśnia, Obr. Jeleśnia oddz.120 b, 122d, 128a, 154a, b, 183a, b oraz grunty prywatne: Gmina Jeleśnia: obręb Korbielów, działka nr 6804. obręb Sopotnia Wielka działki nr: 3811, 3812, 3813; Załącznik graficzny nr 7c Jaskinia w Rycerzowej Gmina Ujsoły, Obręb Sobkówka działka nr 2431);
16. 1354 *Ursus arctos* (niedźwiedź brunatny):
- Zachowanie miejsc żerowania niedźwiedzi poprzez wyłączenie torfowisk, ziołorośli, oczek wodnych z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych (Cały obszar Natura 2000);
17. 2612 *Microtus tatricus* (darniówka tatrzańska):
- Wyłączenie z użytkowania rębego w ramach gospodarstwa specjalnego i zachowanie jako cenne fragmenty rodzimej przyrody siedliska darniówki tatrzańskiej w obrębie górnoreglowych płatów górskich borów świerkowych (z wyłączeniem działań zaplanowanych dla głuszcza). Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwach przyrody (Załącznik graficzny nr 15 Nadleśnictwo Jeleśnia, Obr. Jeleśnia Oddz.:

105df, 106abcd, 109adf, 110ab, 114c, 115df, 116ac, 117ab, 120c, 121abcd, 122bcd, 154abcd, 155ab, 156a, 157ab, 158abd. Grunty prywatne: Gmina Jeleśnia, obręb Korbielów działki nr: 6807/4, 6807/5, obręb Sopotnia Wielka: 5337, 5324 Rezerwat przyrody "Pilsko": Nadleśnictwo Jeleśnia, Obr. Jeleśnia Oddz.: 107ab, 11abc, oraz grunty prywatne: Gmina Jeleśnia, obręb Korbielów działka nr 6807/5);

- Pozostawienie starodrzewia, zamierających i martwych drzew, drzew zwalonych oraz zaniechanie zabiegów związanych z niszczeniem wierzchniej warstwy gleby z wyjątkiem zrywki drewna (Załącznik graficzny nr 16 Nadl. Jeleśnia, Obr. Jeleśnia, Oddz.: 106b, 109adf, 110a, 114c, 115bcd, 116abc, 120bc. Grunty prywatne: Gmina Jeleśnia, obręb Korbielów działka nr 6807/5)¹².

Obszar Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki został wyznaczony w Polsce 14 listopada 2008 r., jako obszar specjalnej ochrony ptaków w ramach Dyrektywy Ptasiej. Zajmuje obecnie powierzchnię 34 988,82 ha. Jest to duża ostoja górska obejmująca swym zasięgiem część Beskidu Żywieckiego - mezoregionu należącego do Beskidów Zachodnich. Na bogactwo ornitofauny tego obszaru wpłynęły znaczne różnice wysokości i wykształcone cztery piętra roślinno-klimatyczne: pogórza, regla dolnego, regla górnego oraz piętro subalpejskie. W obszarze dominują lasy, a wśród nich spotkać można fragmenty ukazujące charakter dawnej „Puszczy Karpackiej”. W ostoi stwierdzono występowanie 24 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 21 spośród nich należy do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Beskid Żywiecki stanowi jedną z najważniejszych krajowych ostoi głuszca, orla przedniego, drozda obrożnego, dzięcioła trójpalczastego i dzięcioła białostrzykowego. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi (leśnymi i nieleśnymi). Najbardziej rozpowszechnione siedliska leśne to kwaśne i żyzne buczyny. Siedliska nieleśne najliczniej reprezentowane są przez górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu *Valeriano-Caricetum flavae*, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis subsp. Alpestris*.

Tabela 2. Przedmioty ochrony i cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki.

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
A091orzeł przedni (<i>Aquila chrysaetos</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze - zachowanie właściwych dla gatunku warunków siedliskowych

¹² Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
	- uzupełnienie wiedzy dotyczącej występowania gatunku w obszarze – ustalenie miejsc gniazdowania oraz identyfikacja potencjalnych żerowisk
A108 głuszec (<i>Tetrao urogallus</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze - uzupełnienie stanu wiedzy dotyczącej istniejących oraz potencjalnych obszarów tokowania
A122 derkacz (<i>Crex crex</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A215 puchacz (<i>Bubo bubo</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze - zachowanie właściwych dla gatunku warunków siedliskowych
A217 sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A220 puszczyk uralski (<i>Strix uralensis</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A223 włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A234 dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A239 dzięcioł białostrzbioty (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A241 dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A259 siwerniak (<i>Anthus spinoletta</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A261 pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze
A264 pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze - uzupełnienie wiedzy dotyczącej stanu zachowania siedlisk gatunku
A282 drozd obrożny (<i>Turdus torquatus</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze - uzupełnienie wiedzy dotyczącej stanu zachowania siedlisk gatunku
A344 orzechówka (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	- utrzymanie populacji gatunku w obszarze - uzupełnienie wiedzy dotyczącej stanu zachowania siedlisk gatunku

Źródło: Załącznik nr 4 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r.

Wśród działań ochronnych, w przypadku których podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie określono właścicieli, dzierżawcy, posiadaczy terenu (w tym na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wparcia z tytułu obniżenia dochodowości), wymieniono:

1. A091 orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*):

- Działanie obligatoryjne. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych (Załącznik mapowy nr 1);

2. A108 Głuszec:

- w okresie od 1 lutego do 31 lipca preferowanie zrywki konnej (na obszarach leśnych powyżej 900 m n.p.m. wg załącznika),
- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych

i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (na obszarach leśnych powyżej 800 m n.p.m. wg załącznika),

- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (na obszarach leśnych powyżej 800 m n.p.m. wg załącznika),
- Stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej IVd. (na obszarach leśnych od 800 do 1100 m n.p.m. (z wyłączeniem rezerwatów przyrody) wg. załącznika mapowego),
- W trakcie realizacji programów wykaszania hał uwzględnianie ochrony borówczysk w pasie 10 50 m od granicy lasu (w zależności od wielkości hali) (na terenach rolnych w obszarach powyżej 800 m n.p.m. wg załącznika),

3. A122 Derkacz:

- Zachowanie siedlisk gatunku położonych na trwałych użytkach zielonych,
- Koszenie 1 raz w roku, w terminie po 31 lipca. Pozostawiania niedokosów 10% do 30% powierzchni trwałych użytków zielonych w gospodarstwie. Powierzchnie niekoszone w poszczególnych latach pozostawiane naprzemiennie na różnych powierzchniach. Koszenie od środka na zewnątrz; wysokość koszenia powyżej 5cm.

4. A215 Puchacz:

- Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.

5. A217 Sóweczka:

- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych

mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (na terenach leśnych w obrębie całej ostoji Beskid Żywiecki PLB240002),

- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębного, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębного. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (na terenach leśnych w obrębie całej ostoji Beskid Żywiecki PLB240002),
- Wyłączenie z użytkowania rębного drzewostanów regla górnego (na obszarach leśnych powyżej 1100 m n.p.m. wg. załącznika mapowego).

6. A220 Puszczyk:

- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębных, przedrębных oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (na terenach leśnych w obrębie całej ostoji Beskid Żywiecki PLB240002),
- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębного, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębного. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie

z Instrukcją Urządzania Lasu (na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB240002).

7. A223 Włochatka:

- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB240002),
- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB240002),
- Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regla górnego (na obszarach leśnych powyżej 1100m n.p.m. wg. załącznika mapowego).

8. A234 Dzięcioł zielonosiw:

- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 470 - 1000m n.p.m. wg. Załącznika mapowego),

- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 470 - 1000m n.p.m. wg. Załącznika mapowego).

9. A239 Dzięcioł białostrzbiety:

- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 390 – 1 200 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego),
- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 390 – 1 200 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego),
- Dostosowanie udziału poszczególnych gatunków drzew do zidentyfikowanych w terenie siedlisk przyrodniczych (Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 390 – 1100 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego).

10. A241 Dzięcioł trójpalczasty:

- Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej (Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 720 – 1 300 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego),
- Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 720 – 1 300 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego),
- Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego (W obrębie ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 na obszarach leśnych powyżej 1 100 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego),

11. A259 Siwerniak:

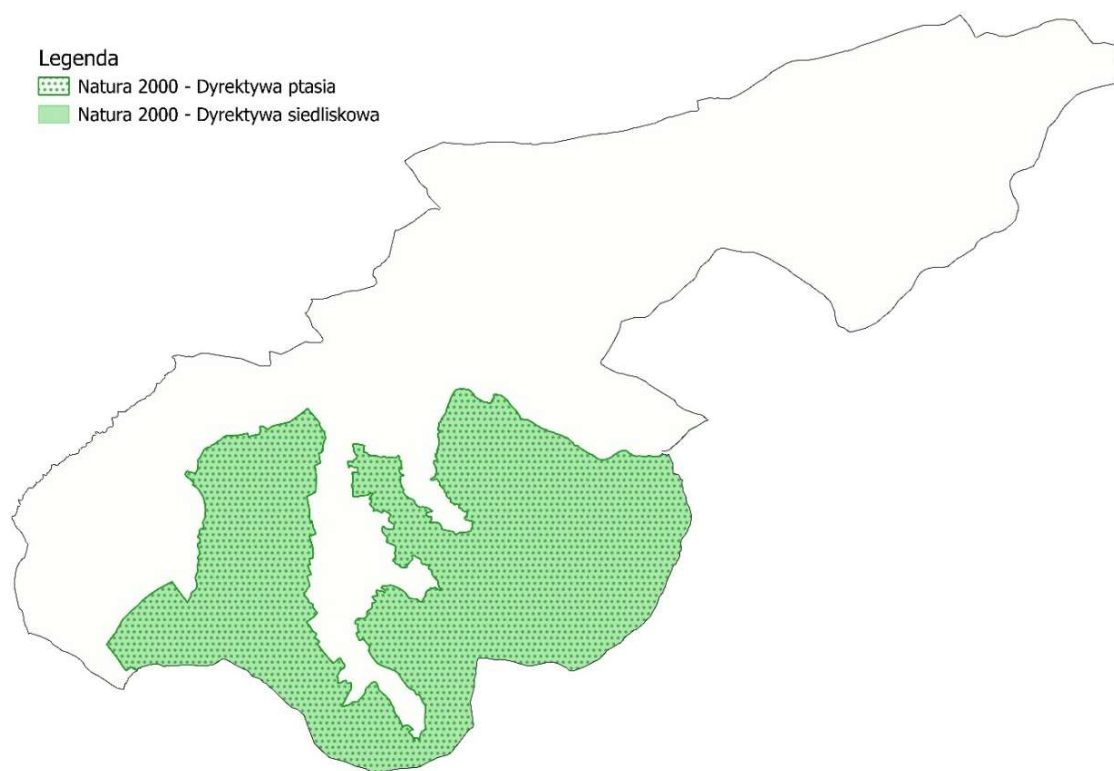
- Działanie obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. 2. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych (lokalizacja zgodnie z załącznikiem).

12. A264 Pluszcz:

- Wyłączenie potoków z użytkowania jako szlaków zrywkowych (Wszystkie potoki w ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 do wysokości 900 m n.p.m. wg. Załącznika mapowego)¹³.

¹³ Zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Katowicach z dnia 25 lutego 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002

Na terenie gminy Świnna oba obszary Natura 2000 pokrywają się swoim zasięgiem.

Rysunek 16. Zasięg obszarów Natura 2000 na tle gminy Świnna.
Źródło: opracowanie własne

Rezerwat

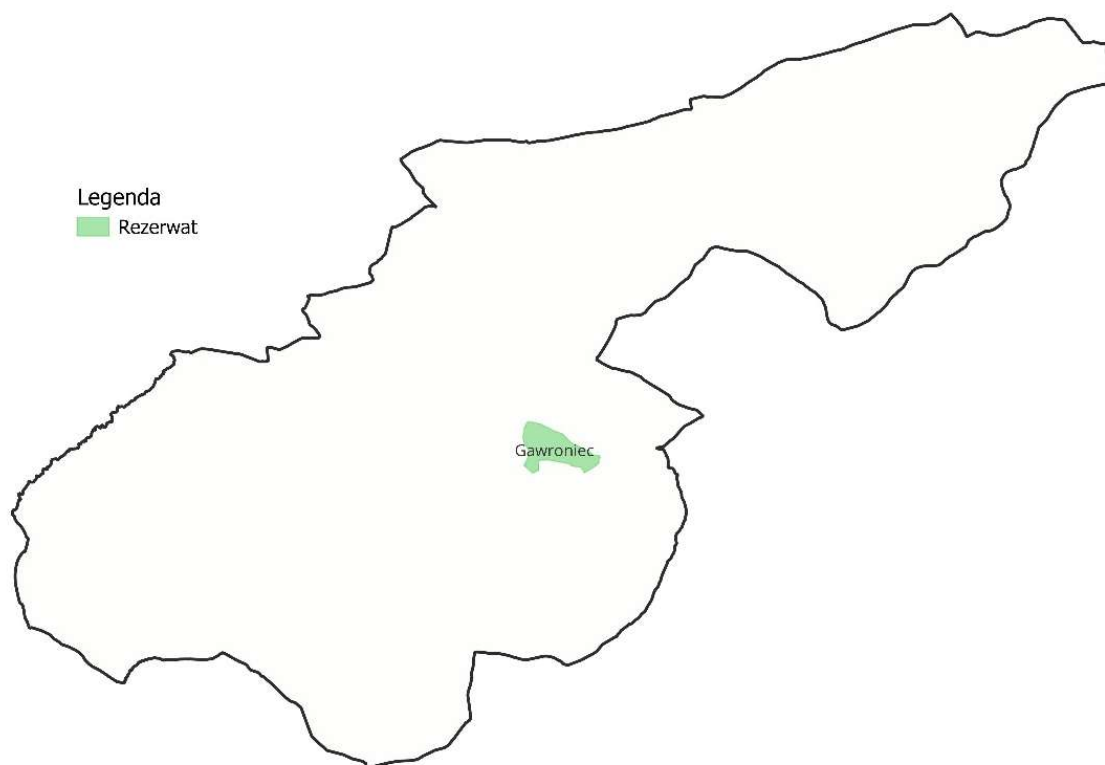
25 stycznia 1996 roku utworzono rezerwat przyrody „Gawroniec” zajmujący powierzchnię 23,69 ha. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu buczyny karpackiej z dużym udziałem sosny. Zarządzeniem nr 13/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Gawroniec ustanowiono na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu Gawroniec. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

Tabela 3. Identyfikacja potencjalnych i istniejących zagrożeń dla rezerwatu Gawroniec oraz sposoby ich eliminacji.

Identyfikacja zagrożenia	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
Ograniczanie przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych, w wyniku kradzieży pojedynczych drzew z rezerwatu. Niszczenie roślin runa w wyniku zrywki drewna do rzeki.	Umożliwienie przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych, poprzez zapobieganie i ewentualne eliminowanie kradzieży drzew z rezerwatu, w wyniku oględzin / kontroli właściwych służb.
Ograniczenie bioróżnorodności w wyniku wypierania jodły pospolitej przez buka zwyczajnego.	Prowadzenie obserwacji zaniku jodły pospolitej w rezerwacie, celem uzyskania szczegółowej oceny skali zjawiska i wskazania ewentualnych działań ograniczających wzrost udziału buka w drzewostanach rezerwatu.

Identyfikacja zagrożenia	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
Brak czytelności granic rezerwatu, powodujący wydeptywanie tras przejścia i inne nieumyślne naruszanie obowiązujących w rezerwacie zakazów.	Odnowienie oznakowania granic rezerwatu na całym ich przebiegu, poprzez namalowanie opasek na pniach drzew – farbą koloru zielonego. Usunięcie oznakowania rezerwatu „R” (pomarańczowa farba), wprowadzonego na etapie leśnych prac gospodarczych przy rezerwacie w wydzieleniu leśnym 198d.

Źródło: Zarządzenie nr 13/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Gawroniec.

Rysunek 17. Lokalizacja rezerwatu Gawroniec na tle gminy Świnna.
Źródło: opracowanie własne

Pomniki przyrody¹⁴

Na terenie gminy Świnna znajdują się dwa pomniki przyrody.

1. Drzewo – wiąz górski - *Ulmus glabra* (*Ulmus montana*, *Ulmus scabra*)
 - Data ustanowienia: 31.07.1968 r.,
 - Wysokość: 31 m,
 - Pierśnica: 161 cm,
 - Obwód: 506 cm,
2. Grupa drzew - Wieloobiektowy - Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*
 - Data ustanowienia: 25.02.1995 r.,

¹⁴ CRFOP

- Opis pomnika: Grupa 3 drzew: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) (kiedyś 4 lipy) Obwód 346, 295, 407, 257. wysokość 25 m

Stanowiska i siedliska

Mchy

Na terenie zadrzewionym, w rejonie pokrywającym się z rezerwatem Gawroniec, ostatni raz w 2014 r. potwierdzono występowanie jednego stanowiska Widłozęba zielonego. Dane te pochodzą z dokumentacji GIOŚ dotyczącej wyników monitoringu roślin zwierząt oraz siedlisk w Polsce. Szacowana dokładność kartowania wynosi 20 m. Powyższe dane potwierdzają obserwacje z 2007, 2009, 2010 i 2011 roku.

Owady

Na wschód od stanowiska mchów, w 2017 r. zgodnie z analogiczną dokumentacją GIOŚ zaobserwowano stanowisko biegacza gruzełkowatego (liczebność = 1).

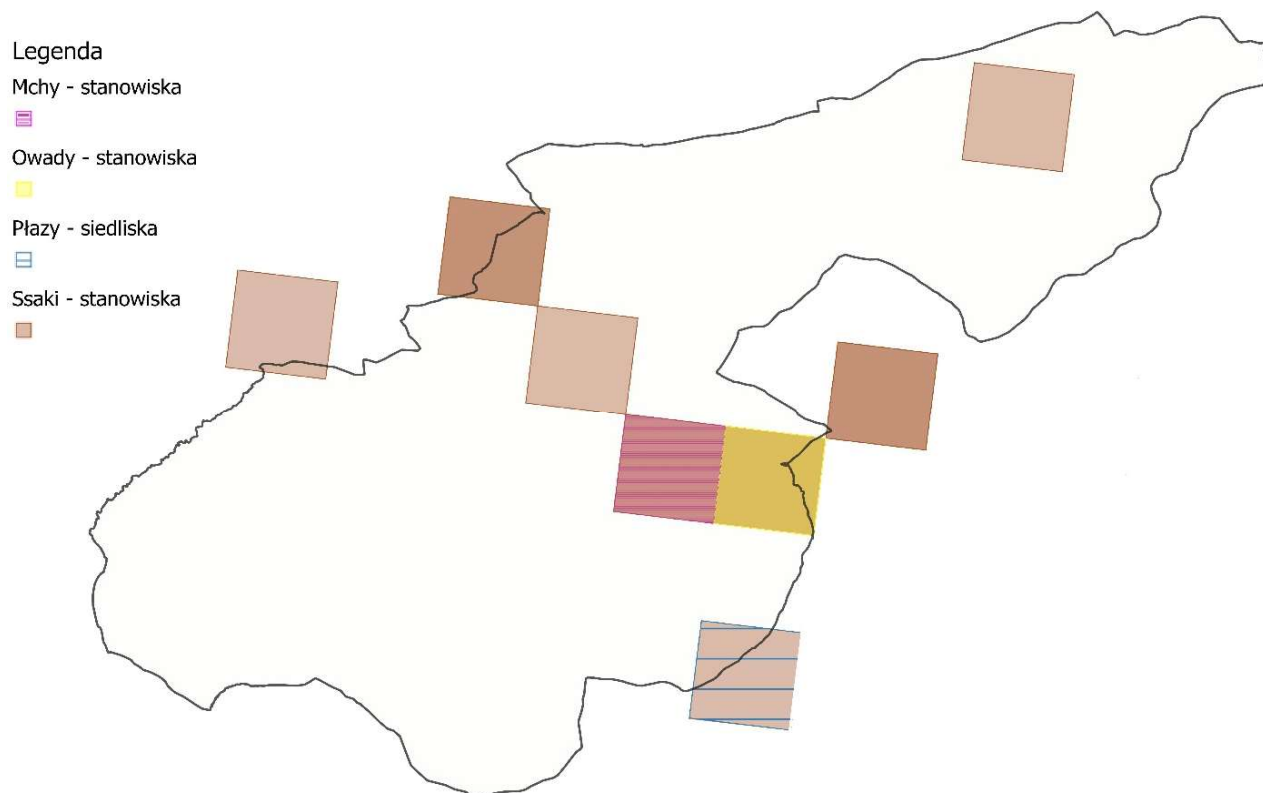
Płazy

Nieco na południe od stanowiska owadów zaobserwowano z 2023 r. w ramach *Monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006 – zwierzęta. Część 2.* występowanie traszki karpackiej oraz kumaka górskiego. Wskazane siedlisko stanowi miejsce rozrodu (również lęgowisko i tarlisko). W ramach monitoringu nie oszacowano populacji wymienionych płazów.

Ssaki

Na północno-wschodnim fragmencie gminy zaobserwowano w 2021 roku Nocka Brandta o liczebności od 6 do 10 osobników. Dane te pozyskano w ramach *Inwentaryzacji obiektów sakralnych i innych na terenie województwa śląskiego jako miejsc występowania nietoperzy i ptaków (sowy i pustulki).*

W centralnej części gminy (od północy) znajdują się stanowiska dwóch okazów wydry (*Lutra Lutra*) zinwentaryzowanych w 2007 r., dalej stanowisko jednego osobnika bobra europejskiego (*Castor fiber*) zinwentaryzowanego w 2021 r., następnie na terenie pokrywającym się ze stanowiskiem mchów także zaobserwowano w 2021 r. jednego osobnika bobra europejskiego. Na obszarze pokrytym stanowiskiem owadów w 2022 r. zaobserwowano jednego osobnika z gatunku wydra (*Lutra lutra*).

Rysunek 18. Stanowiska mchów, owadów, ssaków i siedliska płazów.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Siedliska ptaków

Siedliska ptaków zajmują południową część gminy Świnna, charakteryzującą się większym zalesieniem.

Zinwentaryzowano następujące:

1. ID: 102043
 - a. Gatunek: Bocian czarny (*Ciconia nigra*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 1 para,
2. ID: 102402
 - a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 5 par,
3. ID: 102215
 - a. Gatunek: Krogulec zwyczajny (*Accipiter nisus*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
 - c. Data stwierdzenia: 2008 r.,

- d. Liczebność: 1 para,
- 4. ID: 102263
 - a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
 - c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 2 osobniki,
- 5. ID: 102374
 - a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 7 par,
- 6. ID: 102305
 - a. Gatunek: Pluszcz zwyczajny (*Cinclus cinclus*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 1 para,
- 7. ID: 102306
 - a. Gatunek: Pliszka górska (*Motacilla cinerea*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 1 para,
- 8. ID: 102265
 - a. Gatunek: Dzięcioł białogrzbisty (*Dendrocopos leucotos*)
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 1 para,
- 9. ID: 102264
 - a. Gatunek: Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
 - d. Liczebność: 1 para,
- 10. ID: 102439
 - a. Gatunek: Kobuz (*Falc subbuteo*),
 - b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
 - c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 1 para,

11. ID: 102033

a. Gatunek: Trzmielojad zwyczajny (*Pernis apivorus*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 1 para,

12. ID: 102307

a. Gatunek: Pluszcz zwyczajny (*Cinclus cinclus*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 1 para,

13. ID: 102304

a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 2 pary,

14. ID: 102285

a. Gatunek: Trzmielojad zwyczajny (*Pernis apivorus*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 1 para,

15. ID: 102401

a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 2 pary,

16. ID: 102400

a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

d. Liczebność: 7 par,

17. ID: 102399

a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),

b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu

c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

- d. Liczebność: 2 pary,

18. ID: 102261

- a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 osobnik,

19. ID: 102259

- a. Przepiórka zwyczajna (*Coturnix coturnix*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 osobnik,

20. ID: 102003

- a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
- c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
- d. Liczebność: 3 pary,

21. ID: 102257

- a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 11 osobników,

22. ID: 102205

- a. Gatunek: Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
- c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

23. ID: 102396

- a. Strumieniówka (*Locustella fluviatilis*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 2 pary,

24. ID: 102424

- a. Gatunek: Pustułka zwyczajna (*Falco tinnunculus*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,

- d. Liczebność: 1 para,

25. ID: 102298

- a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 5 osobników,

26. ID: 102297

- a. Gatunek: Jarzębatka (*Sylvia nisoria*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 2 pary,

27. ID: 102296

- a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
- c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
- d. Liczebność: 21 par,

28. D: 102256

- a. Gatunek: Przepiórka zwyczajna (*Coturnix coturnix*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 osobnik,

29. ID: 103108

- a. Gatunek: Pustułka zwyczajna (*Falco tinnunculus*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

30. ID: 102397

- a. Gatunek: Orzechówka zwyczajna (*Nucifraga caryocatactes*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

31. ID: 102393

- a. Gatunek: Jarzębatka (*Sylvia nisoria*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,

- d. Liczebność: 2 pary,

32. ID: 102392

- a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
- c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
- d. Liczebność: 4 pary,

33. ID: 102258

- a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 osobnik,

34. ID: 102382:

- a. Gatunek: Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

35. ID: 102395

- a. Gatunek: Świerszczak zwyczajny (*Locustella naevia*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 2 pary,

36. ID: 102260

- a. Gatunek: Dzięcioł czarny (*Cryocopus martius*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

37. ID: 102417

- a. Gatunek: Krogulec zwyczajny (*Accipiter nisus*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

38. ID: 102317

- a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
- c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,

- d. Liczebność: 3 pary,

39. ID: 102308

- a. Gatunek: Gąsiorek (*Lanius collurio*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu
- c. Data stwierdzenia: obserwacji: 2008 r.,
- d. Liczebność: 2 pary,

40. ID: 102269

- a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 osobnik,

41. ID: 102268

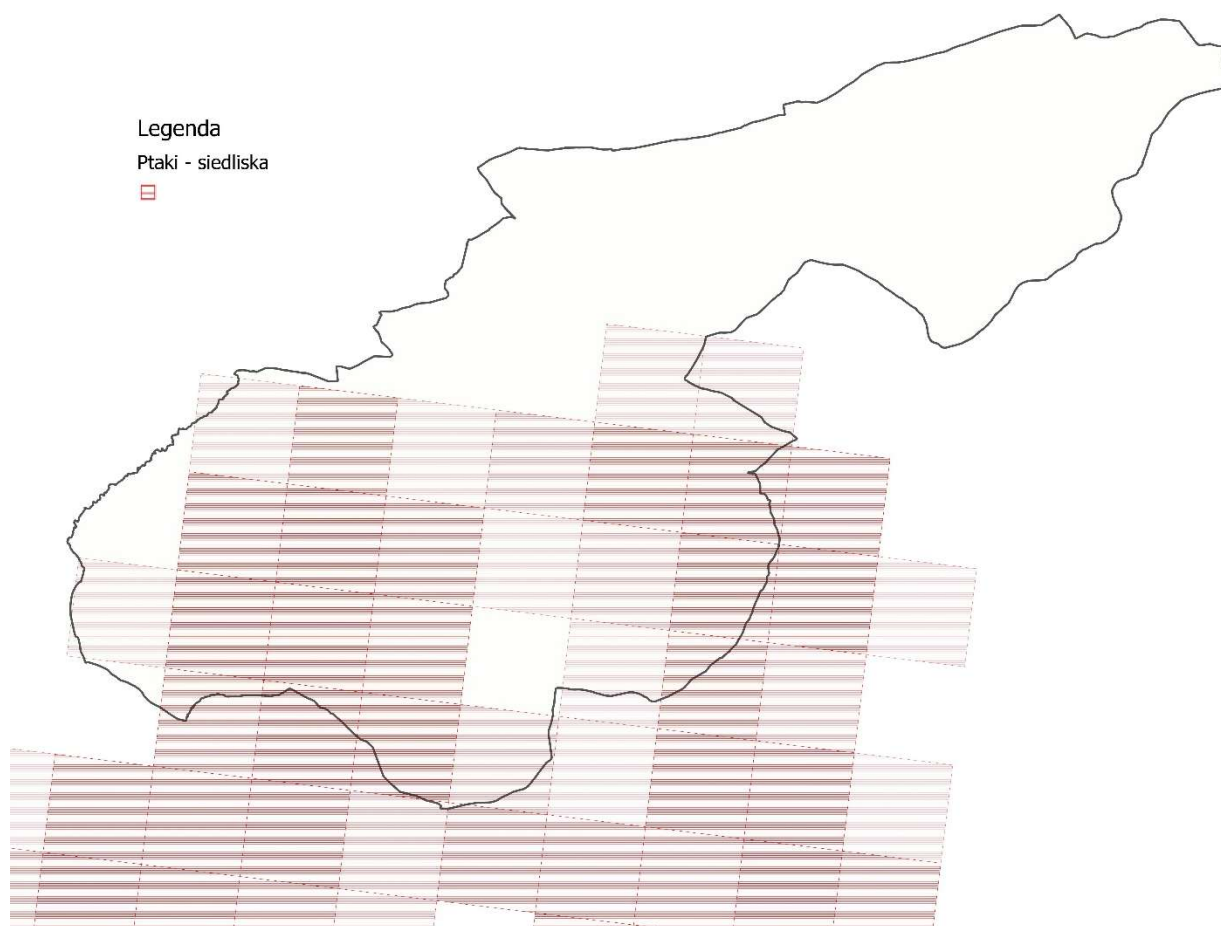
- a. Gatunek: Derkacz zwyczajny (*Crex crex*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 osobnik,

42. ID: 102394

- a. Gatunek: Orzechówka zwyczajna (*Nucifraga caryocatactes*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para,

43. ID: 102270

- a. Gatunek: Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*),
- b. Funkcja siedliska: miejsce rozrodu,
- c. Data stwierdzenia: 2008 r.,
- d. Liczebność: 1 para.

Rysunek 19. Siedliska ptaków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

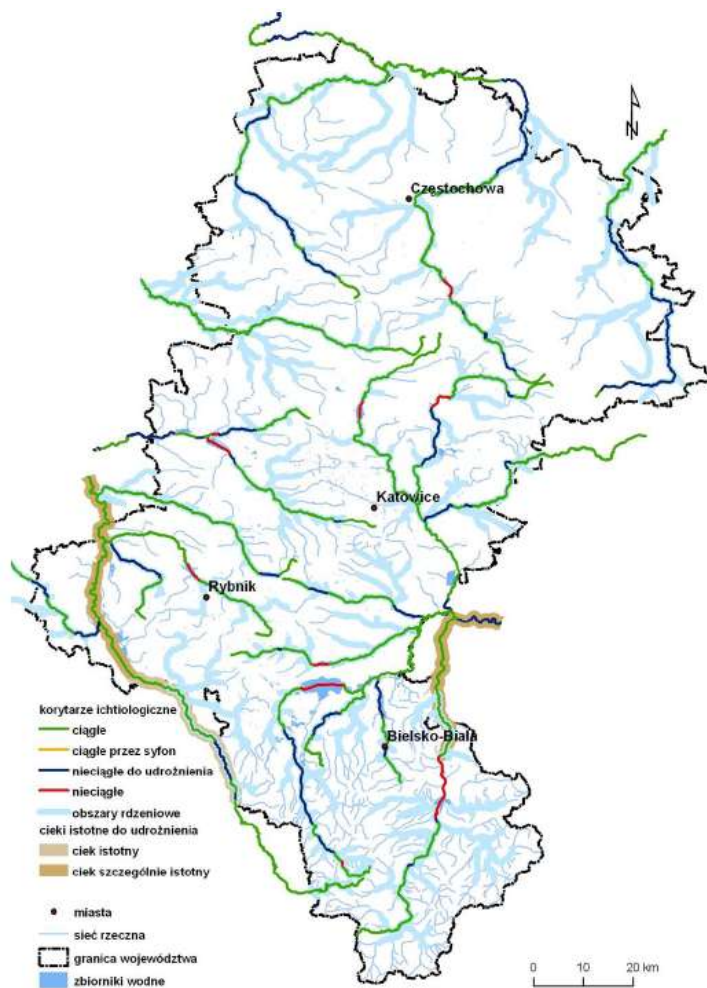
Korytarze ekologiczne¹⁵

Korytarz ekologiczny (migracyjny) to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. W ekologii krajobrazu ujmuje się go najczęściej jako relatywnie wąski pas terenu, który różni się od otaczającego go tła i stanowi łączność pomiędzy podobnymi ekosystemami. Teoria funkcjonowania korytarzy ekologicznych rozwinięta została w oparciu o teorię biogeografii wysp oraz uogólniającą ją teorię metapopulacji. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- 1) Zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwianie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów,
- 2) Zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej,
- 3) Obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk wskutek zachowań terytorialnych.

¹⁵ Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Korytarze ekologiczne dla ichtiofauny zostały wyznaczone w województwie śląskim w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu, że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji.

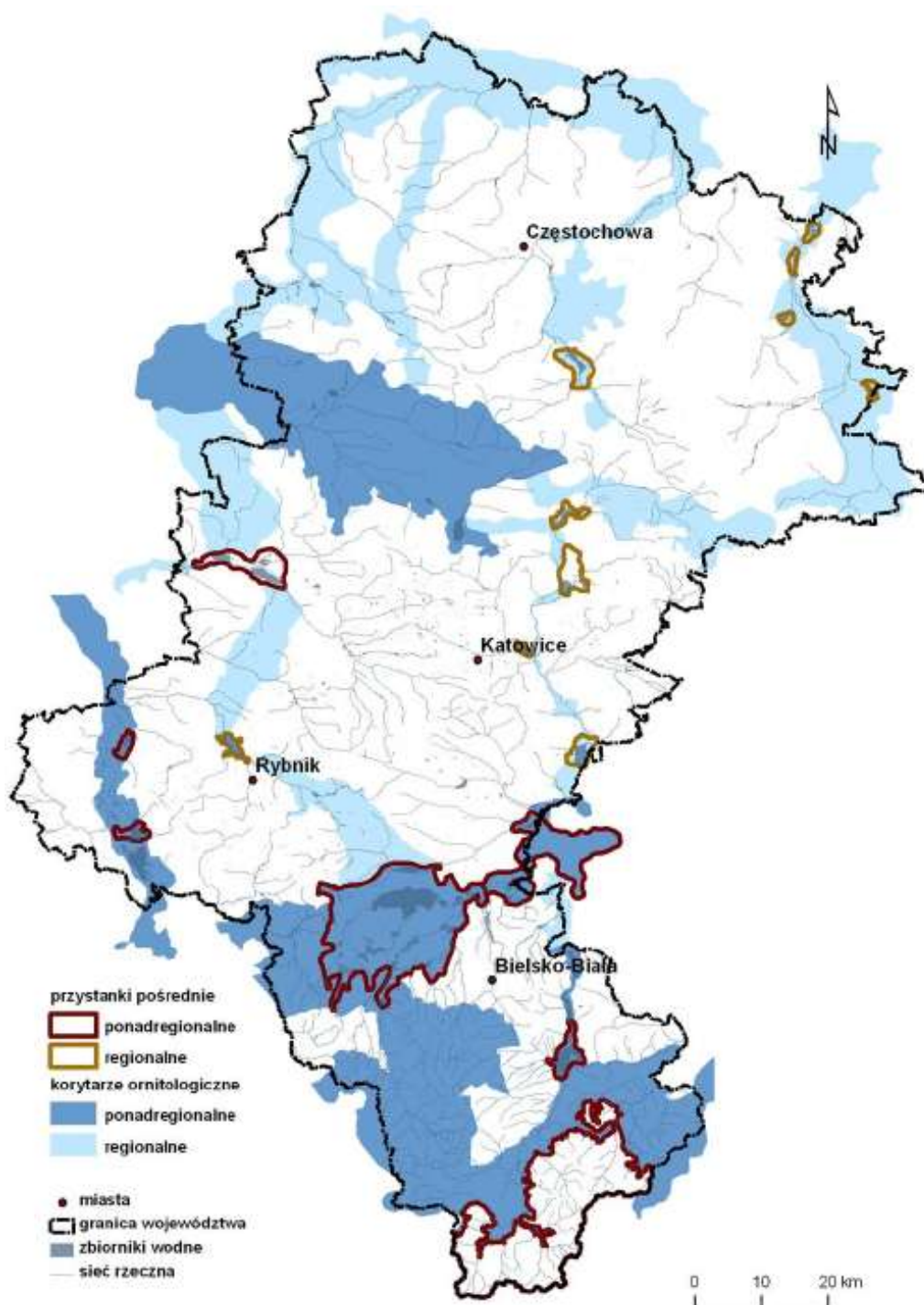

Rysunek 20. Korytarze ichtiologiczne w województwie śląskim

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Obszary węzłowe – ostoje ichtiofauny – zostały wyznaczone w granicach całych zlewni, w których stwierdzono występowanie: gatunków przewodnich (istotnych gospodarczo) dla danej krainy rybnej; gatunków objętych w Polsce ochroną prawną; gatunków, których siedliska są chronione na mocy „dyrektywy siedliskowej” oraz gatunków zagrożonych wg Czerwonej Listy Słodkowodnej Ichtiofauny Polski. Przez gminę Świnna nie przebiega korytarz ichtiologiczny.

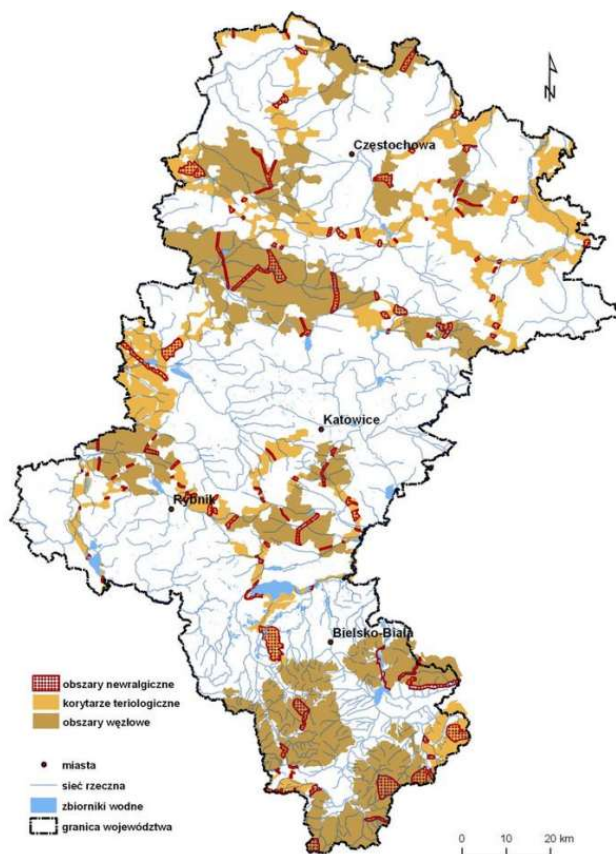
Wyznaczone korytarze ornitologiczne obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. Korytarze ornitologiczne wyznaczono na podstawie obecności i liczebności gatunków wskaźnikowych, wybranych na podstawie ich statusu zagrożenia w Polskiej czerwonej księdze zwierząt.

Rysunek 21. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim

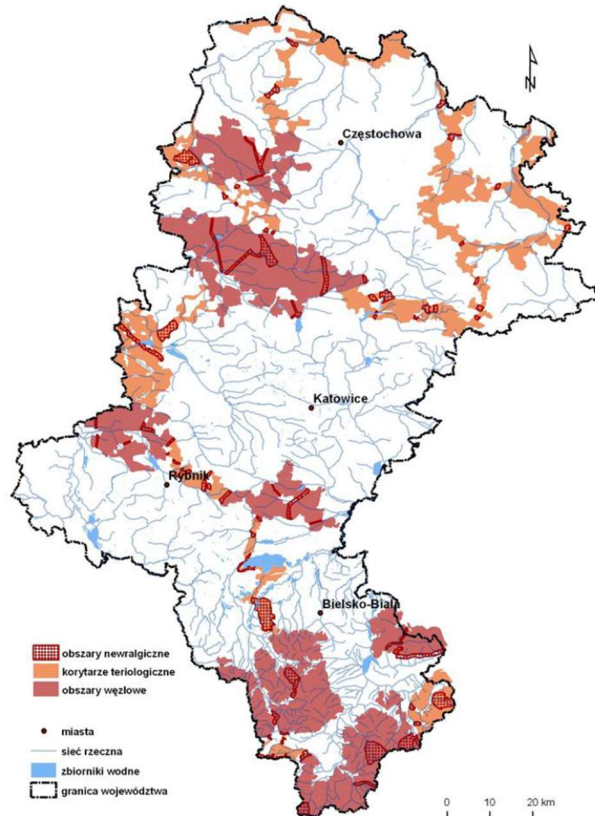
źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Przez gminę Świnna przebiega ponadregionalny korytarz ornitologiczny.

Rysunek 22. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

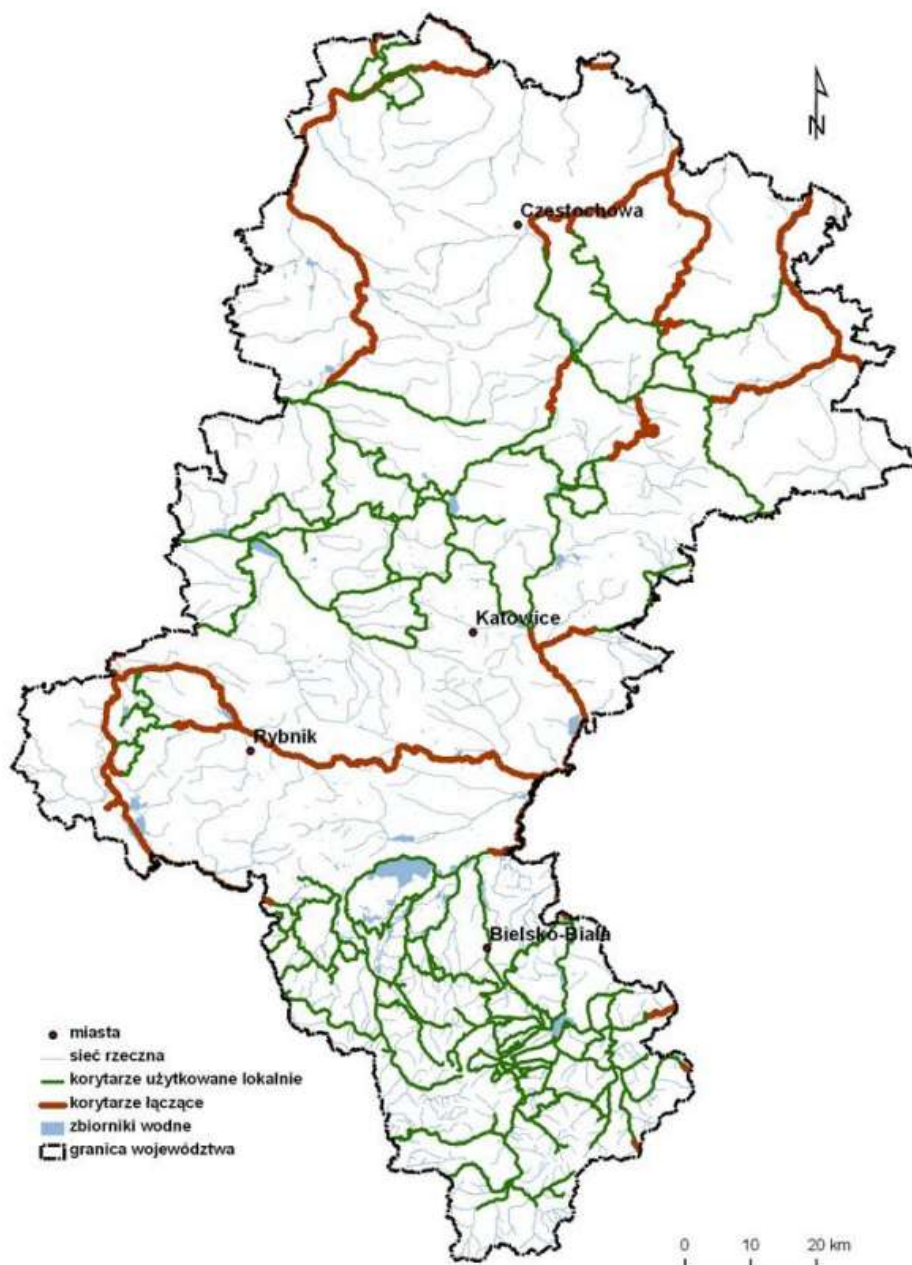

Rysunek 23. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Wędrówki płazów mają charakter sezonowy i lokalny: ich migracja koncentruje się w promieniu kilku kilometrów od zbiorników wodnych będących miejscem rozrodu. W związku z tym, potencjalne korytarze ekologiczne dla herpetofauny, w szczególności dla płazów, zlokalizowane są wszędzie tam, gdzie te zwierzęta występują, a więc w zasadzie na obszarze całego województwa, w tym miast Metropolii Górnośląskiej. Trudno jest więc wskazać konkretne miejsca spełniające funkcję korytarzy szczególnie istotnych z punktu widzenia tej grupy zwierząt.

Na terenie gminy Świnna nie znajduje się korytarz dla ssaków kopytnych ani ssaków drapieżnych.

Rysunek 24. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Zgodnie z mapami zawartymi z Opracowaniu ekofizjogranicznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, na terenie gminy Świnna znajdują się lokalne korytarze chiropterologiczne.

Dla zapewnienia wzajemnej łączności obszarów chronionych w województwie śląskim dokonano analizy przestrzennej, której celem było wyznaczenie korytarzy spójności obszarów chronionych, zgodnie z koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh). W analizie uwzględniono tylko wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody, utworzone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, tj.: otulinę parku narodowego, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000. W tym ostatnim przypadku Dyrektywa Siedliskowa zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do połączenia tych obszarów w spójną i wzajemnie połączoną, europejską sieć ekologiczną¹⁶.

Rysunek 25. Gmina Świnna na tle obszarów chronionych i korytarzy spójności.

Źródło: opracowanie własne

Audyt Krajobrazowy

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął 23 czerwca 2025 r. Uchwałą nr VII/16/16/2025 r. *Audyt krajobrazowy województwa śląskiego*. Jego celem jest identyfikacja krajobrazów występujących na

¹⁶ przyroda.slaskie.pl

terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych, ocena ich wartości oraz wskazanie krajobrazów priorytetowych. Dokument zawiera również rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania oraz ochrony krajobrazów priorytetowych, a także obszarów objętych ochroną przyrodniczą i kulturową, zgodnie z art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2002 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130). Opracowanie identyfikuje potencjalne zagrożenia mogące wpłynąć na zachowanie krajobrazów priorytetowych oraz wskazuje działania służące ich ochronie i zrównoważonemu rozwojowi. Ponadto dokument określa lokalne formy architektoniczne charakterystyczne dla wybranych krajobrazów priorytetowych, które podkreślają unikalny charakter regionu.

Konieczność opracowania *Audytu krajobrazowego* wynika z tzw. „ustawy krajobrazowej”, to jest ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 z późn. zm.). Jej regulacje stanowią wypełnienie zobowiązań Polski, która 27 września 2004 roku ratyfikowała Europejską Konwencję Krajobrazową (Dz. U. z 2004 r. nr 14, poz. 98). Konwencja ta sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. jest jedynym aktem międzynarodowym w całości poświęconym tematyce krajobrazu.

Na terenie gminy Świnna nie wyznaczono Krajobrazu Priorytetowego.

Zabytki¹⁷

W studium wymieniono objęte ochroną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego strefy ochrony historycznej struktury przestrzennej:

Wieś Przyłęków

1. „Przyłęków Groń” – otwarty, północny grzbiet z zabudową przysiółkową na skraju polany, zamknięty ciągami lasów w dolinach potoków. Oś wnętrza stanowi droga grzbietowa. W dolnej części, pod lasem, występuje zabudowa rekreacyjno-pensjonatowa. Teren wykorzystywany jest również do sportów zimowych. Ochronie podlegają walory krajobrazowe i rekreacyjne obszaru.
2. Przyłęków Górny – fragment osiedla typu łańcuchówki, położony na zboczu, z zabytkową zabudową usytuowaną przy drodze nad doliną. Od wschodu wnętrza ogranicza koryto potoku Przyłękówka, a od zachodu niezalesiony grzbiet Gronia z łańcowym układem pól. Ochrona obejmuje zachowanie starej zabudowy, historycznego układu dróg i rozłogów pól.

¹⁷ Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Świnna na lata 2025-2028

3. Przyłęków Dolny – zbocza o ekspozycji wschodniej, położone powyżej dna doliny, na lewym brzegu Przyłękówki, wzdłuż historycznie ukształtowanej drogi. Ochronie podlegają liczne stare zagrody, pozostałości archeologiczne osadnictwa oraz historyczny układ dróg, miedz i rozłogów pól.
4. Tereny polan śródleśnych – wysoko położone, rozległe wnętrza zboczowe ograniczone ścianami lasu, z tradycyjną zabudową pasterską. W przysiółku „Za Groniem” zachowała się zabytkowa zabudowa zagrodowa. Ochronie podlega tradycyjny, wołoski typ zabudowy szałasowej i zagrodowej.
5. Przyłęków Wikarówka – wysoko położone, leśne wnętrza Sanktuarium Maryjnego z kościołem stanowiącym lokalną dominantę i cel pielgrzymek. Zakłada się zachowanie i ochronę specyfiki funkcjonalnej obszaru oraz propozycję wpisania sanktuarium do rejestru zabytków.

Wieś Świnna

1. „Na Łęgu” – wnętrze położone u zbiegu dolin Przyłękówki i Koszarawy, obejmujące przysiółek Michałowie. Pierwotna zabudowa została częściowo przekształcona w zabudowę ulicową wzdłuż drogi równoległej do potoku Koszarawa. Ochronie podlega historyczny układ miedz i zagród oraz murowana zabudowa mieszkalna z końca XIX w.
2. Świnna Dolna – zabudowa zagrodowa i rolnicza położona po północnej stronie drogi do Żywca oraz po zachodniej stronie drogi biegnącej wzdłuż potoku Przyłękówka. Ochronie podlegają zabytkowe budynki murowane w układzie rzędówki, historyczny układ dróg oraz łanowy układ rozłogów pól, częściowo wtórnie podzielonych.
3. Wnętrze dna doliny Przyłękówki – obszar z zabytkowymi budynkami murowanymi i drewnianymi, usytuowanymi w układzie łańcuchówki. Ochrona obejmuje substancję zabytkową oraz historyczny układ dróg i rozłogów pól.

Wieś Trzebinia

1. „Dział” – wnętrze spłaszczenia dolinnego u zbiegu potoków Trzebinki i Wiśnika oraz historycznych dróg. Zachował się układ zabudowy gniazdowej z murowanymi domami z początku XX w. Ochronie podlegają zabytkowe budynki, układ dróg i zagospodarowanie terenu.
2. Dolina potoku Wiśnik – zabudowa po obu stronach drogi biegnącej równoległe do potoku, ograniczona stokami wierzchowy. Zachował się regularny, łanowy układ pól oraz historyczny układ miedz prostopadłych do koryta potoku. Ochronie podlega układ siedlisk, pól i zagród z początku XX w.

Wieś Pewel Mała

1. „Niwa Dolna” – pozostałości zabudowy zagrodowej w typie rzędówki, położone u podnóża stoku, na północ od potoku Pewelki i drogi. Zachowały się elementy historycznego układu pól i zabudowy kępowej związanej z genezą „zarębkową”. Ochronie podlegają stara zabudowa, układ siedlisk i rozłogów pól.
2. „Dworzyska” – płaskie wnętrze dolinne wzdłuż krawędzi Koszarawy, z zabudową murowaną i drewnianą po obu stronach drogi. Teren częściowo zalewowy i częściowo zajęty przez nową zabudowę rekreacyjną. Zachował się historyczny układ pól „Niwę Zarębkowej”. Ochronie podlegają walory krajobrazowe i historyczne obszaru.

Wieś Rychwałdek

1. „Pod Barutką” – skupisko najstarszej zabudowy zagrodowej, głównie drewnianej, z końca XIX w., położone w kotlinie między Górą Barutką a zboczami „Niwę do Pole”. Stara zabudowa skupiona jest również przy drogach bocznych i sięga potoku będącego dopływem Pewlicy. Szczególnej ochronie podlega układ zabudowy zagrodowej i otoczenie kulturowe, w tym ekspozycja zabudowy od strony Góry Barutki.
2. „Przy Starej Drodze” – skupiska zabudowy zagrodowej, głównie drewnianej z początku XX w., położone wzdłuż drogi i potoku oraz przy drogach bocznych. W południowej części historyczny układ pól został częściowo zakłócony przez nową drogę poprowadzoną trawersem wschodniego stoku wzgórza. Ochronie podlega zabytkowy układ zabudowy wraz ze strefą ekspozycyjną.

Na terenie gminy Świnna funkcjonuje jedna forma prawnej ochrony zabytków, tj. ochrona ustalana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Żaden obiekt na terenie gminy nie jest wpisany do rejestru zabytków.

Gmina Świnna rozpoznała zasoby lokalnego dziedzictwa kulturowego i prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków, zaktualizowaną w 2020 r. Ewidencja obejmuje zabytki architektury i budownictwa, obiekty sakralne oraz stanowiska archeologiczne w poszczególnych miejscowościach.

Pewel Mała

Zabytki architektury i budownictwa: 20 obiektów, w tym most kolejowy na rzece Koszarawa z początku XX w., murowane i drewniane domy mieszkalne z końca XIX i początku XX w. oraz zagrody i budynki gospodarcze. Najstarsze obiekty pochodzą z 1880 i 1890 r., natomiast większość pochodzi z pierwszych dekad XX w.

Zabytki archeologiczne: 5 stanowisk archeologicznych (AZP 110-50/28–32), wszystkie związane z okresem nowożytnym i identyfikowane jako ślady osadnictwa.

Zabytki sakralne: kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa z 1908 r., drewniana kaplica Matki Boskiej Leśnej z lat 30. XX w. oraz cmentarz parafialny z 1954 r.

Pewel Ślemieńska

Zabytki architektury i budownictwa: 5 obiektów, w tym drewniane domy mieszkalne z końca XIX i pierwszych dekad XX w. oraz dom drewniano-murowany z 1901 r.

Zabytki archeologiczne: 10 stanowisk archeologicznych, obejmujących ślady i punkty osadnictwa od epoki kamienia po okres nowożytny. Jedno ze stanowisk, częściowo położone na terenie Gilowic, stanowi wczesnośredniowieczne grodzisko.

Zabytki sakralne: 9 obiektów, w tym kapliczki i krzyże przydrożne z XIX i początku XX w., cmentarz parafialny, drewniana dzwonnica-kaplica z 1924 r. oraz kaplice, w tym drewniana kaplica „Na Groniu” z połowy XIX w.

Przyłęków

Zabytki architektury i budownictwa: 5 obiektów, obejmujących domy drewniane i murowane oraz drewnianą stodołę. Najstarszy z nich, dom drewniany przy ul. Wspólnej 92, pochodzi z końca XIX w.

Zabytki archeologiczne: 12 stanowisk archeologicznych (AZP 111-50/14–25), związanych głównie z okresem nowożytnym i obejmujących ślady oraz punkty osadnictwa. Jedno ze stanowisk wskazuje również na osadnictwo z epoki kamienia.

Zabytki sakralne: zespół Sanktuarium Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych przy ul. Pielgrzymów 20, obejmujący kościół z lat 1896–1902, zakrystię, plebanię, domek przykościelny i studnię, a także murowaną kapliczkę przy ul. Wspólnej 42 z 1939 r.

Rychwałdek

Zabytki architektury i budownictwa: 7 obiektów, w tym murowana piwniczka, drewniane i murowane domy oraz zespoły budynków gospodarczych. Najstarsze obiekty pochodzą z końca XIX w., w tym dom i obora przy ul. Wiejskiej 24.

Zabytki archeologiczne: 1 stanowisko archeologiczne (AZP 110-50/27) z okresu nowożytnego, określone jako punkt osadniczy.

Zabytki sakralne: murowana kapliczka z figurą Matki Boskiej i otaczającym ją starodrzewem przy ul. Równej, pochodząca z końca XIX w.

Świnna

Zabytki architektury i budownictwa: 20 obiektów, obejmujących przede wszystkim drewniane i murowane domy mieszkalne, zagrody oraz budynki gospodarcze. Najstarsze obiekty pochodzą z końca XIX w., m.in. dom przy ul. Piwnicznej 2 z 3. ćwierci XIX w. oraz dom przy ul. Żywieckiej 67 z 1894 r. Pozostałe obiekty pochodzą głównie z pierwszych dekad XX w.

Zabytki archeologiczne: 13 stanowisk archeologicznych (AZP 111-50/1–13), obejmujących przede wszystkim ślady i punkty osadnictwa z okresu nowożytnego, a także stanowiska związane z późnym średniowieczem.

Zabytki sakralne: 2 obiekty: murowana kaplica pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy z 1880 r. oraz kamienna kapliczka słupowa – krzyż przydrożny z końca XIX w.

Trzebinia

Zabytki architektury i budownictwa: 7 obiektów, w tym domy murowane i drewniane oraz zagroda z domem i stodołą. Obiekty pochodzą głównie z pierwszych trzech dekad XX w.

Zabytki archeologiczne: 1 stanowisko (AZP 111-49/17), związane z epoką kamienia/neolitem i określone jako ślad osadnictwa.

Zabytki sakralne: 12 obiektów, przede wszystkim kapliczki i krzyże przydrożne z XIX i początku XX w. Wśród nich znajduje się kamienna kapliczka słupowa z figurą Chrystusa Nazareńskiego z 1797 r., a także kaplice i kapliczki przy ul. Beskidzkiej oraz w jej sąsiedztwie.

Istniejące problemy ochrony środowiska

W Prognozie oddziaływania na środowisko zmiany MPZP gminy Świnna z 2025 r. wymieniono następujące powody zaobserwowanych problemów ochrony środowiska:

1. potrzeba kontynuacji rozwoju w sposób umożliwiający utrzymanie w nienaruszonym stanie siedlisk chronionych Natura 2000, ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych wyginięciem,
2. potrzeba ochrony powszechnie występujących siedlisk chronionych, obszarów lęgowych i żerowisk chronionych gatunków ptaków i zwierząt,
3. tendencje do zabudowy obiektami kubaturowymi letniskowymi terenów atrakcyjnych krajobrazowo,
4. wpływ funkcjonowania na środowisko obiektów usług sportu wraz z bazą noclegową oraz z obiektami i urządzeniami obsługi narciarstwa,
5. konieczność ochrony terenów leśnych i terenów zieleni, dolin rzecznych będących elementami korytarzy ekologicznych,
6. presje inwestycyjne na tereny dotąd otwarte, chronione,
7. odłogowania gruntów, sukcesje leśne,
8. pogarszający się stan środowiska przejawiającego się wzrostem zanieczyszczeń powietrza w sezonie grzewczym, zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych,
9. konieczność dalszej rozbudowy sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
10. wpływ zanieczyszczeń na stan lasów pełniących funkcje ochronne,

11. konflikty wynikające z istniejącego zainwestowania (bezpośrednie sąsiedztwo obszarów prawnie chronionych przed hałasem oraz obiektów produkcyjnych uciążliwych akustycznie).

06. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

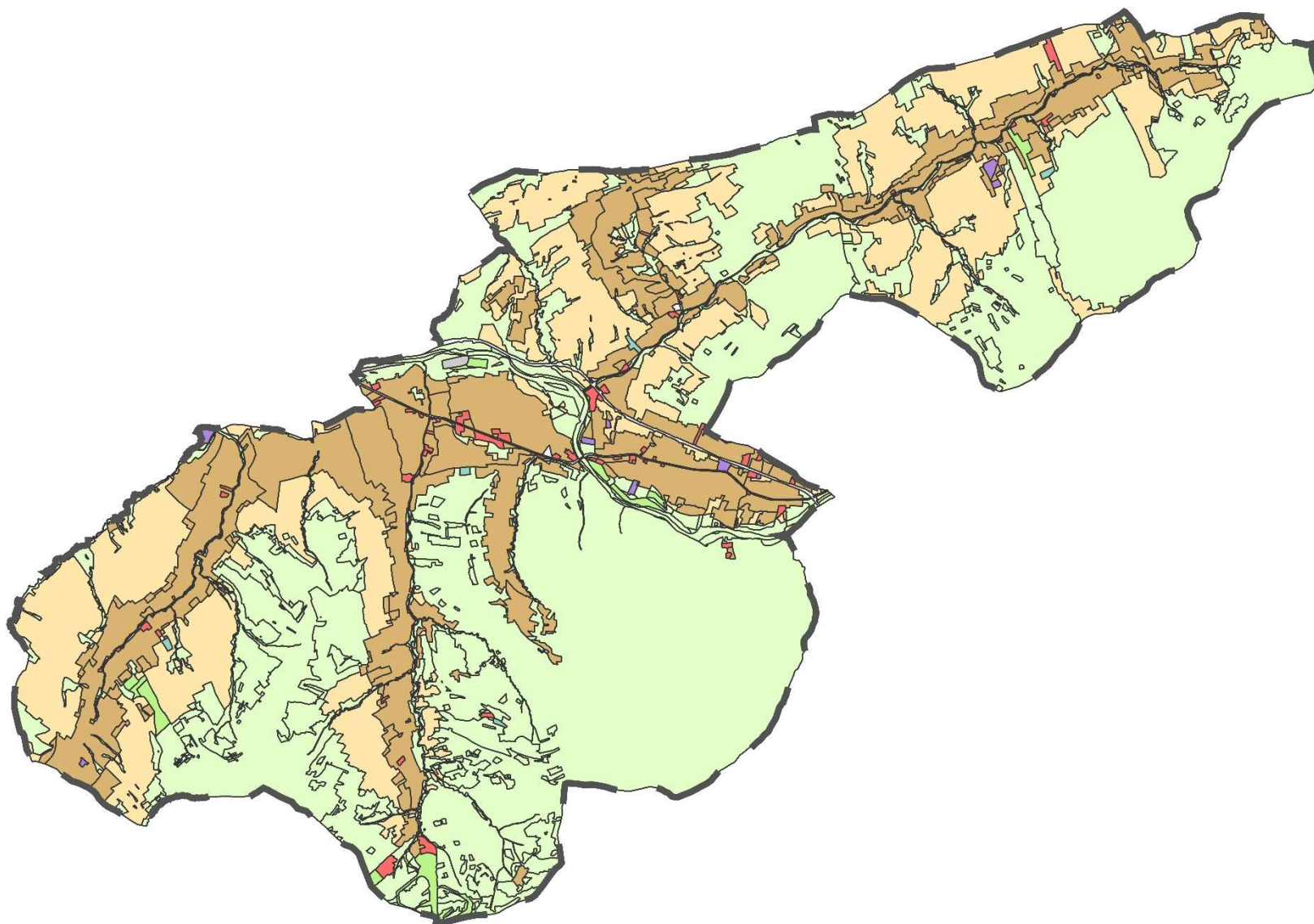
Plan Ogólny Gminy Świnna w porównaniu z dotychczasowymi MPZP posługuje się odmienną charakterystyką stref planistycznych. W poniższej tabeli przedstawiono ich nazwy oraz profil funkcjonalny.

Tabela 4. Stosowane w Planach Ogólnych Gmin strefy planistyczne (zestawienie nie dotyczy tylko stref wyznaczonych w POG Świnna, lecz wszystkich możliwych do wdrażania).

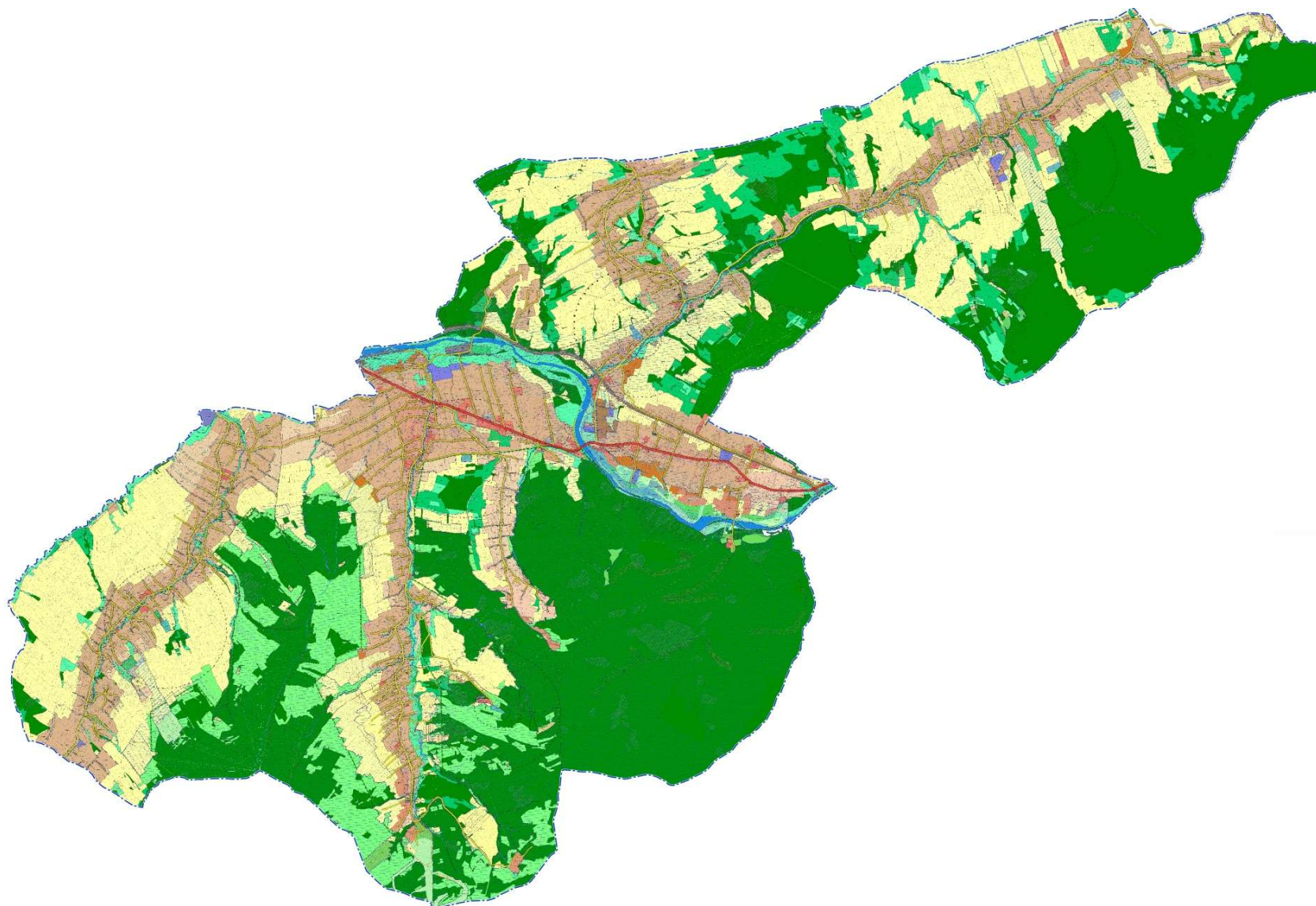
Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			Podstawowy	Dodatkowy	
1.	SW	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
2.	SJ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
3.	SZ	Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
4.	SU	Strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
5.	SH	Strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
6.	SP	Strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
7.	SR	Strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
8.	SI	Strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9.	SN	Strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług	50

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			Podstawowy	Dodatkowy	
				edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	
10.	SC	Strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
11.	SG	Strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
12.	SO	Strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-
13.	SK	Strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

źródło: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Rysunek 26. Plan Ogólny Gminy Świnna
źródło: Pracownia Archimedes

Rysunek 27. Aktualnie obowiązujące MPZP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Systemu Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Świnna

Porównując założenia POG do stanu istniejącego, autor dochodzi do wniosku, iż głównym celem POG jest systematyzacja aktualnego sposobu zagospodarowania terenu. W większości przypadków, szczególnie w kwestii stref SJ – są to tereny już zabudowane obiektami mieszkalnymi jednorodzinnymi. Analogiczny przypadek dotyczy strefy otartej SO. Realne zmiany określone w POG zostaną omówione w dalszej części niniejszej Prognozy.

W ramach strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) ustalono tereny zieleni naturalnej czy tereny lasu i wód, co daje możliwość wydzielenia terenów z zakazem zabudowy na etapie miejscowego planu.

Ponadto, w ramach każdej ze stref występujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, istnieje możliwość wydzielenia zieleni naturalnej z zakazem zabudowy. Ta sama sytuacja dotyczy terenów osuwiskowych.

Ustalane funkcje i parametry są kontynuacją obowiązujących planów miejscowych i zapewniają także właściwą ochronę zabytków. Zapisy POG nie wykluczają objęcia szczegółową ochroną obszarów w MPZP, w tym podtrzymania zasad ochrony z obowiązującego planu miejscowego.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji analizowanego Planu Ogólnego Gminy Świnna polityka przestrzenna omawianego obszaru prowadzona będzie w oparciu o aktualnie obowiązujące dokumenty planistyczne. POG w nieznacznym stopniu zmienia ustalenia obowiązujących MPZP poprzez zmianę funkcji niektórych działek, co zostanie szczegółowo przeanalizowane w dalszej części opracowania. W większości przypadków nie zmieniają się granice stref ani ich przeznaczenie funkcjonalne. Należy mieć na uwadze, iż analizowany POG także wprowadza ograniczenia dla potencjalnych i przyszłych inwestorów w postaci określenia wskaźnikowych i procentowych wartości dot. zabudowy, tj. maksymalna nadziemna intensywność zabudowy [-], maksymalna wysokość zabudowy [m], maksymalny udział powierzchni zabudowy [%], minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]. Brak realizacji POG nie wpłynie na obecny rzeczywisty sposób zagospodarowania działek. Pamiętać trzeba też, iż POG nie jest dokumentem narzucającym realizację poszczególnych inwestycji, lecz określającym ramy rodzaju zagospodarowania terenu.

Prognozowane oddziaływanie na środowisko w przypadku realizacji założeń Planu Ogólnego Gminy Świnna

Założenia POG mają na celu wprowadzenie efektywnego sposobu zagospodarowania terenu, m.in. poprzez wyznaczanie miejsc pod zabudowę mieszkalną w sąsiedztwie terenów już zabudowanych, czy wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach o wysokich walorach przyrodniczych. Ustalenia POG nie będą bezpośrednio wpływać negatywnie na środowisko w ogóle pojęcia, oraz na pojedyncze jego komponenty.

W Planie Ogólnym Gminy Świnna wprowadzono następujące strefy planistyczne:

- SJ,
- SZ,
- SU,
- SP,
- SI,
- SK,
- SN,
- SC,
- SO.

W ramach analizowanego Planu Ogólnego Gminy, wyznaczono nowe strefy przeznaczone pod zabudowę, będące poszerzeniem obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ).

Na podstawie art. 13m ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm. 2) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. W celu wyznaczenia granic obszarów uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy:

1) określa się zgrupowania nie mniej niż 5 budynków, w których obrys każdego z budynków w zgrupowaniu znajduje się w odległości nie większej niż 100 m od obrysu co najmniej jednego innego budynku w zgrupowaniu, przy czym uwzględnia się następujące rodzaje budynków według Klasyfikacji Środków Trwałych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773):

- a) budynki przemysłowe o symbolu 101,*
- b) budynki handlowo-usługowe o symbolu 103,*
- c) budynki biurowe o symbolu 105,*
- d) budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106,*

- e) budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107,
 - f) pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109,
 - g) budynki mieszkalne o symbolu 110;
- 2) wyznacza się obszary ograniczone krzywą poprowadzoną w odległości 50 m od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach, o których mowa w pkt 1;
- 3) do obszarów wyznaczonych w wyniku wykonania czynności określonej w pkt 2 dodaje się obszary o jednostkowej powierzchni nie większej niż 5000 m², ograniczone z każdej strony krzywą, o której mowa w pkt 2;
- 4) wewnątrz obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt 2 i 3, wyznacza się krzywą poprowadzoną w odległości 40 m od granicy tych obszarów;
- 5) od obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt 2 i 3, odejmuje się obszary znajdujące się między krzywą będącą granicą tych obszarów a krzywą, o której mowa w pkt 4.
2. Informacje o budynkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pozyskuje się na podstawie danych pochodzących z baz danych:
- 1) ewidencji gruntów i budynków, o której mowa w art. 4 ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752, 1615, 1688 i 1762);
 - 2) obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:500-1:5000, o których mowa w art. 4 ust. 1a pkt 12 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne - wyłącznie w przypadku budynków niewykazanych w bazie danych, o której mowa w pkt 1;
 - 3) obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:10 000-1:100 000, o których mowa w art. 4 ust. 1a pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne - wyłącznie w przypadku budynków niewykazanych w bazach danych, o których mowa w pkt 1 i 2.
3. Do wyznaczania obszarów uzupełnienia zabudowy wykorzystuje się dane pozyskane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego nie wcześniej niż w dniu przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy.
4. Obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczone w sposób, o którym mowa w ust. 1, można ograniczać, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy.
5. Dopuszcza się rozszerzenie granic obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy, jednak nie więcej niż o obszar o łącznej powierzchni obliczonej zgodnie ze wzorem:
- $$P_p = 25 \% * (P_b - P_u)$$

gdzie:

Pp - oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, w wyniku rozszerzenia ich granic,

Pb - oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3,

Pu - oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1.

6. Na użytkach rolnych klas I-III poza granicami administracyjnymi miast rozszerzenie granic, o którym mowa w ust. 5, jest dopuszczalne wyłącznie na obszarach wyznaczonych w wyniku wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, położonych w odległości nie większej niż 50 m od granicy pasa drogowego drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320), z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad.

Ludzie

Człowiek silnie reaguje na jakość krajobrazu i otoczenia kulturowego, co przekłada się na zdrowie psychiczne, identyfikację z miejscem oraz jakość życia. Strefy o funkcjach usługowo-mieszkaniowych i przemysłowych wymagają szczególnej uwagi, by nie naruszyć równowagi pomiędzy rozwojem a ochroną tożsamości kulturowej. Ważne jest też zadbanie w przepisach prawa miejscowego o ochronę walorów krajobrazowych, np. poprzez wprowadzenie ograniczeń lub narzuć z zakresu reklam. Wzmacnianie stref zieleni, ochrony krajobrazu i zabytków to inwestycja w społeczny kapitał gminy – zarówno pod względem atrakcyjności turystycznej, jak i dobrostanu mieszkańców.

Realizacja ustaleń POG nie wpłynie negatywnie na zdrowie oraz funkcjonowanie ludzi. Można stwierdzić pozytywne pośrednie oddziaływanie, m.in. poprzez wyznaczanie stref zieleni czy rekreacji, których dostępność przekłada się na poprawę samopoczucia oraz kondycji psychicznej. Pozwolenie na zrównoważony rozwój gminy, choćby przez obiekty usług, wzmocni charakter gminy Świnna jako miejsca atrakcyjnego do życia w oczach obecnych oraz potencjalnych mieszkańców.

Rozbudowa stref komunikacji mogłaby oddziaływać negatywnie chwilowo i/lub trwale na wiele komponentów środowiska, m.in. poprzez emisję hałasu i spalin związaną z pracami budowlanymi.

Analizowany POG nie przewiduje rozbudowy terenów przeznaczonych pod drogi.

Podczas tworzenia nowych terenów zabudowy (mieszkaniowej czy usługowej) może dojść do negatywnego chwilowego oddziaływania na ludzi poprzez emisję hałasu, zapylenia i wibracji generowanych przez maszyny budowlane. Tworzenie jednakże takich stref podnosi atrakcyjność gminy jako miejsca wygodnego do osiedlenia się.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe lub neutralne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Wody

Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej wiąże się z koniecznością odpowiedniego zarządzania wodami opadowymi oraz ściekami komunalnymi. Wprowadzenie tych stref wymaga:

- Budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej, aby zapobiec zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Zastosowania systemów retencji wód opadowych, takich jak zbiorniki retencyjne czy zielone dachy, w celu ograniczenia spływu powierzchniowego i erozji gleb,
- Monitorowania jakości wód w sąsiedztwie nowych inwestycji, aby szybko identyfikować ewentualne źródła zanieczyszczeń.

Ze względu na rozwój stref zabudowy podkreśla się konieczność rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej. Jest to pierwszy krok do zapewnienia dobrego stanu wód, a także gleb. Te natomiast oddziałują na stan fauny, flory, a więc i pośrednio krajobraz i jakość powietrza.

Zapisy POG ułatwiają ochronę wód i gleb m.in. dzięki koncentracji zabudowy.

Obszary zieleni i lasów pełnią kluczową rolę w ochronie zasobów wodnych poprzez:

- Naturalną infiltrację wód opadowych, co wspiera zasilanie wód podziemnych.
- Ograniczenie spływu powierzchniowego, co zmniejsza ryzyko powodzi i erozji.
- Filtrację zanieczyszczeń, co poprawia jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Wprowadzenie stref zieleni sprzyja zrównoważonemu gospodarowaniu wodami i ochronie ekosystemów wodnych.

Utworzenie terenów cmentarnych ma na celu:

- Ochronę wód podziemnych przed potencjalnym zanieczyszczeniem wynikającym z procesów rozkładu.
- Zachowanie odpowiedniej odległości od ujęć wód pitnych i cieków wodnych.
- Monitorowanie jakości wód w sąsiedztwie cmentarzy, aby zapewnić bezpieczeństwo sanitarne.

Cmentarze dzięki wysokiemu udziałowi powierzchni biologicznie czynnej są ważnym miejscem z punktu widzenia budowania retencji wodnej.

Wprowadzenie POG nie będzie bezpośrednio oddziaływać negatywnie zarówno na wody powierzchniowe jak i gruntowe. Ich zasoby zostały w POG zabezpieczone m.in. poprzez ustalenie odpowiednich minimalnych procentowych udziałów powierzchni biologicznie czynnej.

Rozbudowa stref komunikacji mogłaby oddziaływać negatywnie chwilowo i/lub trwale na wiele komponentów środowiska, w tym na wody, poprzez uszczelnienie powierzchni gruntu, które uniemożliwiłoby wsiąkanie wód opadowych.

Budowa parkingów przy obiektach usługowych może wywierać znaczący wpływ na środowisko wodne, przede wszystkim poprzez zmianę naturalnych warunków obiegu wód opadowych. Zastąpienie powierzchni przepuszczalnych nawierzchnią asfaltową lub betonową może powodować całkowite uszczelnienie gruntu, co ogranicza infiltrację i prowadzi do zwiększonego spływu powierzchniowego. W konsekwencji dochodzić może do przeciążenia kanalizacji deszczowej, wzrostu ryzyka podtopień oraz przyspieszonego odprowadzania wód do cieków, co może zwiększać zagrożenie powodziowe w skali lokalnej. Aby ograniczyć negatywny wpływ parkingów na zasoby wodne, stosuje się szereg rozwiązań technicznych i przyrodniczych, których celem jest zarówno redukcja ilości, jak i poprawa jakości odprowadzanych wód opadowych. Jednym z podstawowych działań jest wykorzystanie nawierzchni przepuszczalnych (kostki ażurowe, płyty trawnikowe, kruszywa stabilizowane), które umożliwiają infiltrację wody do gruntu, zmniejszając spływ powierzchniowy i wspierając naturalną retencję. Uzupełnieniem tego typu rozwiązań są systemy małej retencji, takie jak ogrody deszczowe, rowy infiltracyjne, zbiorniki retencyjne lub skrzynki rozsączające, pozwalające na czasowe magazynowanie i powolne uwalnianie wód opadowych.

Oddziaływanie na wody można ograniczyć poprzez stosowanie szczelnych i zgodnych z normami systemów gromadzenia oraz oczyszczania ścieków bytowych i gnojowicy (np. przydomowe oczyszczalnie, szczelne zbiorniki). Ważne jest także tworzenie pasów roślinności buforowej wzdłuż cieków wodnych, które zatrzymują biogeny i zanieczyszczenia spływające z pól i podwórz. Dodatkowo stosowanie nawierzchni przepuszczalnych w obrębie podjazdów i placów gospodarczych wspiera infiltrację, a budowa zbiorników retencyjnych lub ogrodów deszczowych pozwala kontrolować spływ powierzchniowy.

W przypadku wszystkich pól uprawnych konieczne jest stosowanie odpowiednich nawozów i rezygnacja ze szkodliwych/toksycznych preparatów chemicznych, celem ochrony wielu komponentów środowiska, w tym wód.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref z zabudową zagrodową jest tematem ogromnie skomplikowanym. W zależności od sposobu prowadzenia gospodarstwa rolnego, może być one pozytywne (w przypadku upraw ekologicznych i zastosowania błękitnej infrastruktury) jak i negatywne (szkodliwe pestycydy, brak płodozmianu).

Powietrze

Wzrost intensywności zabudowy wiąże się z większym zapotrzebowaniem na ogrzewanie budynków, co – w przypadku nieekologicznych źródeł ciepła – może prowadzić do wzrostu emisji pyłów i benzo(a)pirenu. Nowe budynki powinny być projektowane zgodnie z zasadami efektywności energetycznej oraz z obowiązkiem korzystania z niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych źródeł energii.

Strefy te generują także większy ruch samochodowy, co przekłada się na emisję spalin (NO₂, CO, PM₁₀), przez co ważne jest ich koncentrowanie w miarę możliwości na terenach już zurbanizowanych).

Roślinność działa jak naturalny filtr – pochłania pyły i dwutlenek węgla, wytwarza tlen oraz obniża temperaturę powietrza. Strefy zieleni i lasów sprzyjają poprawie lokalnego mikroklimatu i pełnią funkcję bufora wobec zanieczyszczeń powietrza z sąsiednich terenów.

Nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania POG na powietrze atmosferyczne oraz klimat akustyczny. Koncentracja zabudowy mieszkaniowej pomaga w utrzymaniu obecnego stanu rzeczy.

POG przewiduje tworzenie nowych terenów zabudowy (mieszkaniowej, usługowej).

Można spodziewać się chwilowego negatywnego oddziaływania na analizowane komponenty w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak ustąpi wraz z chwilą zaprzestania prac.

Ponadto, uwzględnione tereny zielone stanowić mogą zieleni izolacyjną.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Klimat akustyczny

Zwiększona liczba usług to większy hałas komunikacyjny oraz wzrost emisji hałasu z instalacji (np. klimatyzacji, wentylatorów, agregatów). W planowaniu istotne jest uwzględnienie ekranów akustycznych, pasów zieleni oraz odpowiedniego rozkładu funkcji w przestrzeni, by ograniczyć negatywne oddziaływania. W analizowanym POG utworzono nowe stref zabudowy. Można

spodziewać się chwilowego negatywnego oddziaływania na klimat akustyczny w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak ustąpi wraz z chwilą zaprzestania prac. Ponadto, uwzględnione tereny zielone stanowić mogą zieleni izolacyjną. Dzięki koncentracji zabudowy nie przewiduje się oddziaływania negatywnego stałego.

Zieleni ma właściwości tłumiące dźwięki – drzewa i krzewy mogą redukować hałas o kilka decybeli. Zachowanie udziału terenów zielonych wpływa pozytywnie na subiektywne odczucie ciszy i komfortu akustycznego mieszkańców. Analizowany POG utrzymuje istnienie terenów zielonych.

Cmentarze to obszary o wysokiej wrażliwości akustycznej. Ich lokalizacja powinna być chroniona przed nadmiernym hałasem (np. ruchem drogowym). W ich otoczeniu nie należy planować funkcji generujących znaczny hałas (np. usług rozrywkowych). W analizowanym POG podtrzymano lokalizacje istniejących cmentarzy i nie wyznaczono dodatkowych stref o tym przeznaczeniu.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: neutralne trwałe i/lub pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność:

Rozwój zabudowy może skutkować fragmentacją siedlisk, ograniczając migrację gatunków i zmniejszając powierzchnię terenów zielonych. Wycinka roślinności, zabudowa terenów rolnych i łąk może prowadzić do utraty siedlisk cennych przyrodniczo i zaniku lokalnych populacji zwierząt. Wprowadzanie gatunków ozdobnych (często obcych) w ogrodach może skutkować wypieraniem roślin rodzimych, co mógłby stanowić trwałe negatywne oddziaływanie. W analizowanym POG nie wprowadzono nowych stref mieszkalnych, niesąsiadujących z terenami już zurbanizowanymi. Nie przewiduje się możliwości fragmentacji siedlisk ani przerwania ciągłości korytarzy migracyjnych zwierząt, roślin czy grzybów.

W celu neutralizacji oddziaływania istniejących terenów zurbanizowanych zaleca się zachowanie pasów zieleni i korytarzy ekologicznych w układzie przestrzennym, tworzenie ogrodów przyjaznych przyrodzie (np. łąki kwietne, nasadzenia rodzime), oraz monitorowanie wpływu zabudowy na lokalne populacje płazów, ptaków i drobnych ssaków.

Strefy zieleni i lasów są kluczowe dla ochrony siedlisk i ciągłości ekologicznej – stanowią refugia dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Sugeruje się wprowadzanie działań proekologicznych na terenach

zielonych (np. strefy dla owadów, martwe drewno, domki dla jeży) oraz wspieranie zadrzewień śródpolnych i miedz jako mikrobiotopów.

Strefy cmentarzy to często zaskakująco bogate przyrodniczo enklawy, jeśli zachowane są stare drzewa i naturalna roślinność. Mogą one być miejscem bytowania ptaków, drobnych ssaków i owadów zapylających, o ile są utrzymywane w sposób mało ingerujący (np. rzadkie koszenie). Wprowadzanie tych stref będzie nieść pozytywnie lub neutralnie oddziaływanie.

Zaleca się minimalizację ingerencji w otoczenie przyrodnicze cmentarzy i zachowanie starodrzewu.

Rozwój infrastruktury może wiązać się z przecinaniem siedlisk, zanieczyszczeniem świetlnym i hałasem – bardzo niekorzystnym zwłaszcza dla ptaków, płazów i ssaków nocnych. Nawierzchnie utwardzone ograniczają dostępność mikrosiedlisk, a ruch drogowy powoduje śmiertelność wśród zwierząt (np. jeży, żab). Sugeruje się stosowanie nasadzeń rodzimych wzdłuż istniejących obiektów infrastruktury oraz komunikacji.

Ustalenia POG nie wprowadzą istotnych zmian w stosunku do stanu obecnego na obszarze gminy Świnna w odniesieniu do fauny i flory, w związku z czym nie będzie miał on negatywnego wpływu na te komponenty środowiska. Ponadto, POG zabezpiecza miejsca bytowania oraz żerowania zwierząt m.in. poprzez ustalenie minimalnej procentowej powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczenie terenów wolnych od zabudowy i wyznaczanie obszarów uzupełnienia zabudowy w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych. Pozwoli to na praktycznie całkowite wyeliminowanie ryzyka rozdrobnienia i odcięcia szlaków migracyjnych zwierząt, roślin i grzybów.

Dodatkowo, siedliska zwierząt koncentrują się przeważnie się w granicach stref otwartych. W związku z powyższym, nie przewiduje się także oddziaływania stałego negatywnego na chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Krajobraz

Intensywna urbanizacja może prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego, szczególnie w krajobrazie wiejskim. Wzrost gęstości zabudowy, dominacja współczesnych form architektonicznych, niestosowanie lokalnych materiałów może zakłócać tradycyjny charakter kulturowy gminy Świnna. Analizowany POG wprowadza nowe strefy zabudowy, co może potencjalnie

zaburzać krajobraz. Dlatego istotne są ograniczenia zapisane już w POG m.in. odnośnie wysokości zabudowy. MPZP może narzucać szczegółowo wygląd nowobudowanych obiektów, tak by nie zostały zakłócone walory estetyczne gminy. Ponadto, sugeruje się rozważenie tzw. „uchwały krajobrazowej”, która ograniczyłaby znacznie umiejscawianie reklam wielkoformatowych w miejscach o istotnych walorach krajobrazowych.

Cmentarze, zwłaszcza starsze, są integralnym elementem krajobrazu kulturowego, pełniąc rolę miejsca pamięci i refleksji.

Strefy zieleni i lasów pełnią funkcję estetyczną, kompozycyjną i buforową – stanowią integralną część tożsamości krajobrazowej gminy. Lasy oraz otwarte tereny zielone utrzymują widokową ciągłość krajobrazu, szczególnie w dolinach potoków i w obrzeżach urbanizacji.

Żadna ze zmian wprowadzanych w POG nie będzie miała domyślnie stałego negatywnego wpływu na krajobraz. Stosując zasady zrównoważonego rozwoju, może wystąpić chwilowe zaburzenie walorów estetycznych krajobrazu podczas prowadzenia prac budowlanych, lecz ustąpi ono wraz z zaprzestaniem robót.

Na terenie gminy Świnna nie został wyznaczony krajobraz priorytetowy w ramach Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

Oddziaływanie stref zabudowy: negatywne chwilowe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: pozytywne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe, neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe

Zabytki

Niekontrolowane tworzenie nowych terenów mieszkalnych, infrastruktury lub komunikacji, mogłoby poprzez emisję wibracji czy pyłu doprowadzić do niszczenia zabytków. Analizowany POG nie wprowadza jednak nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną, infrastrukturalną, usługową czy komunikacyjną na działkach zabudowanych obiektami zabytkowymi.

Żadna ze zmian wprowadzanych w POG nie będzie miała stałego negatywnego wpływu na zabytki. Może wystąpić chwilowe zaburzenie walorów estetycznych otoczenia podczas prowadzenia prac budowlanych, lecz ustąpi ono wraz z zaprzestaniem robót.

Oddziaływanie stref zabudowy: neutralne trwałe

Oddziaływanie strefy otwartej: neutralne trwałe

Oddziaływanie stref cmentarzy: pozytywne trwałe

Oddziaływanie strefy zieleni i rekreacji: pozytywne trwałe (pośrednie)

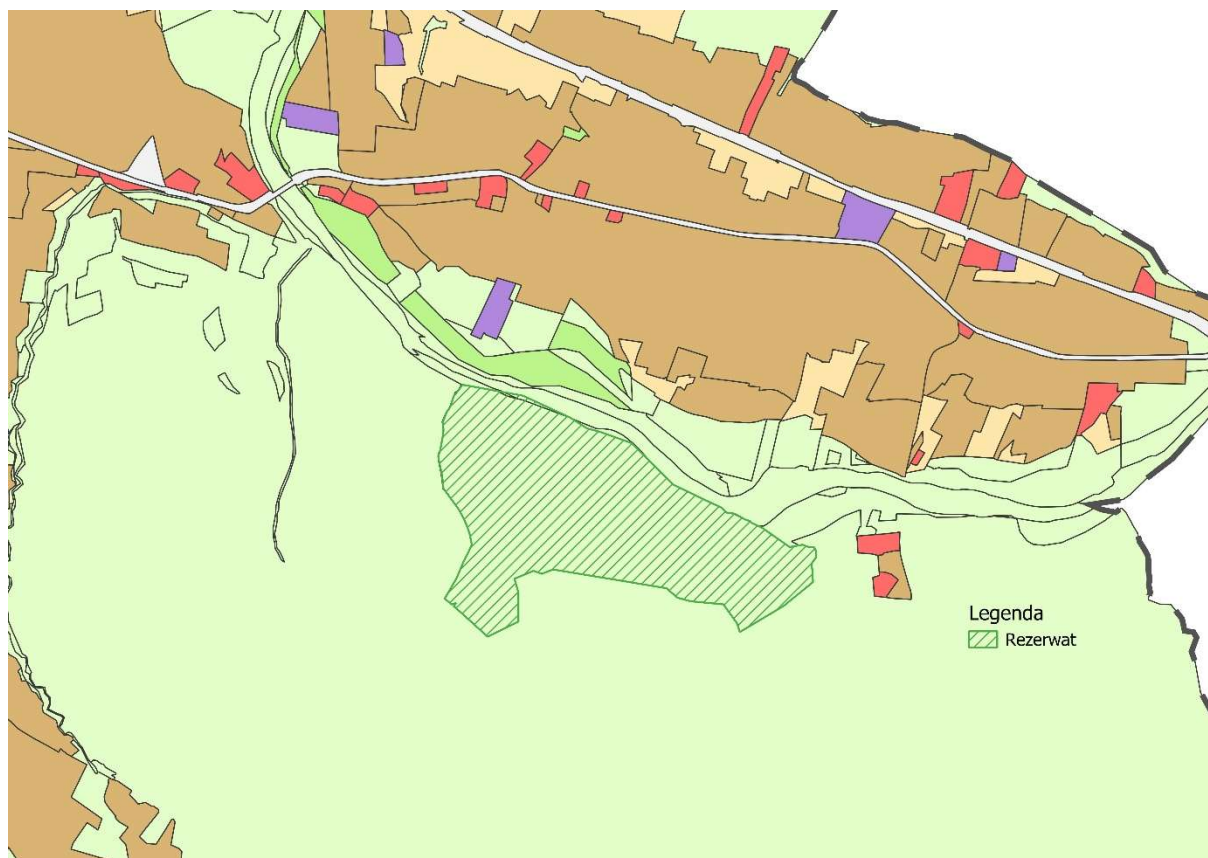
Formy ochrony przyrody

Wprowadzenie Planów Ogólnych Gmin wynika z chęci kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju, dostarczając ludziom wszystkiego co niezbędne do życia we współczesnych czasach, z jednoczesnym zabezpieczeniem dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego dla przyszłych pokoleń. Biorąc powyższe pod uwagę, oraz brak bezpośredniego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz proponowania zmiany sposobu użytkowania gruntów, nie analizuje się potrzeby proponowania działań alternatywnych do ustaleń analizowanego POG.

Żadne z proponowanych zmian nie noszą znamion umożliwienia wprowadzenia inwestycji zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko.

Porównując założenia POG do stanu istniejącego, autor dochodzi do wniosku, iż głównym celem POG jest podtrzymanie aktualnego sposobu zagospodarowania terenu oraz utrzymanie zrównoważonego rozwoju.

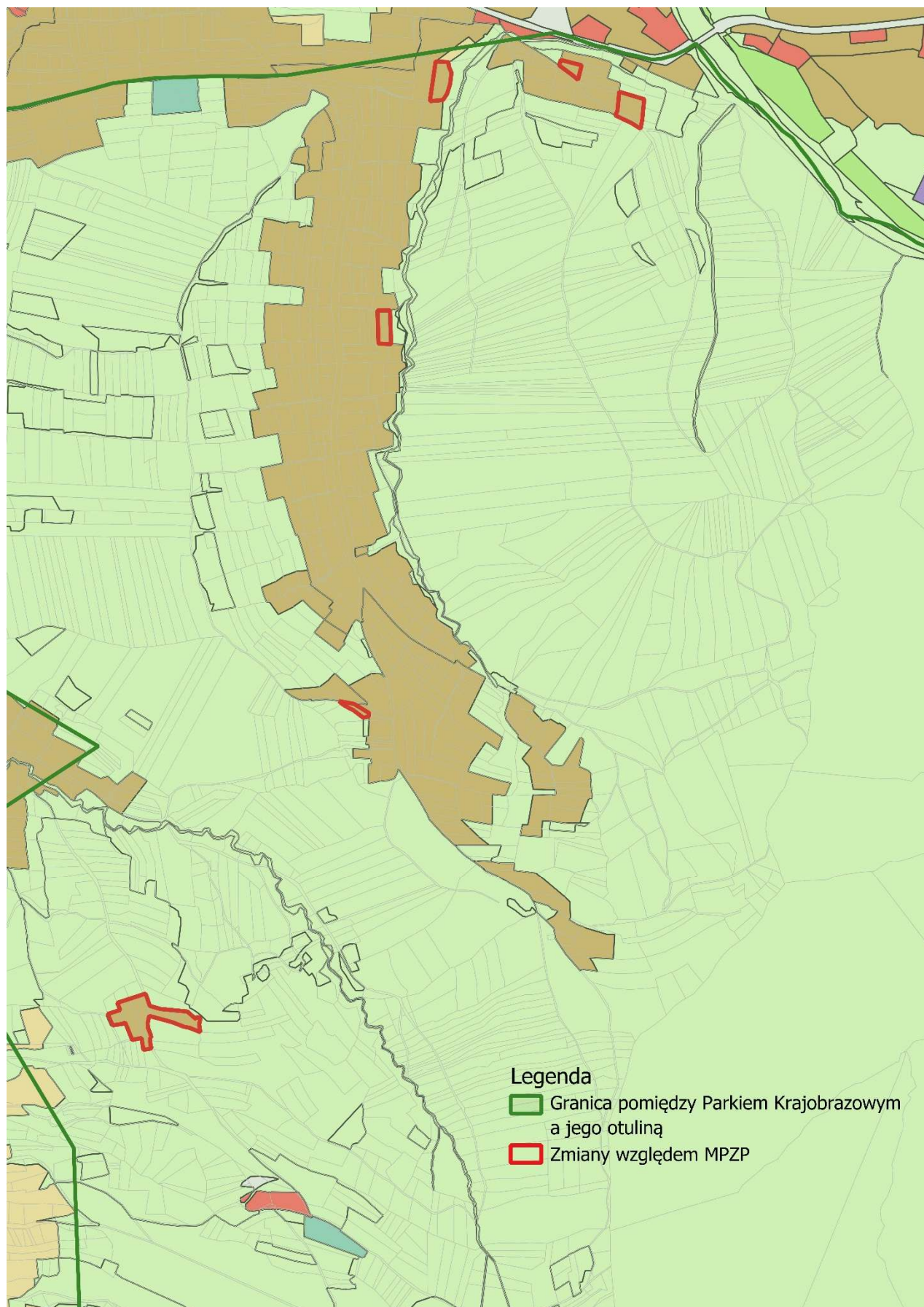
Prognoza oddziaływania na środowisko ma charakter ogólny i odnosi się wyłącznie do analizowanych stref planu. Stwierdzenie braku istotnych negatywnych skutków nie uprawnia do dowolnego wykorzystania potencjału budowlanego terenu. Każdy projekt konkretnej inwestycji musi być realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska. W przypadku zamiaru wzniesienia zabudowy czy innego przedsięwzięcia budzącego wątpliwości co do jego wpływu na środowisko, inwestor będzie zobowiązany do przeprowadzenia odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko i – jeśli okaże się to konieczne - sporządzenia pełnego raportu oddziaływania na środowisko.

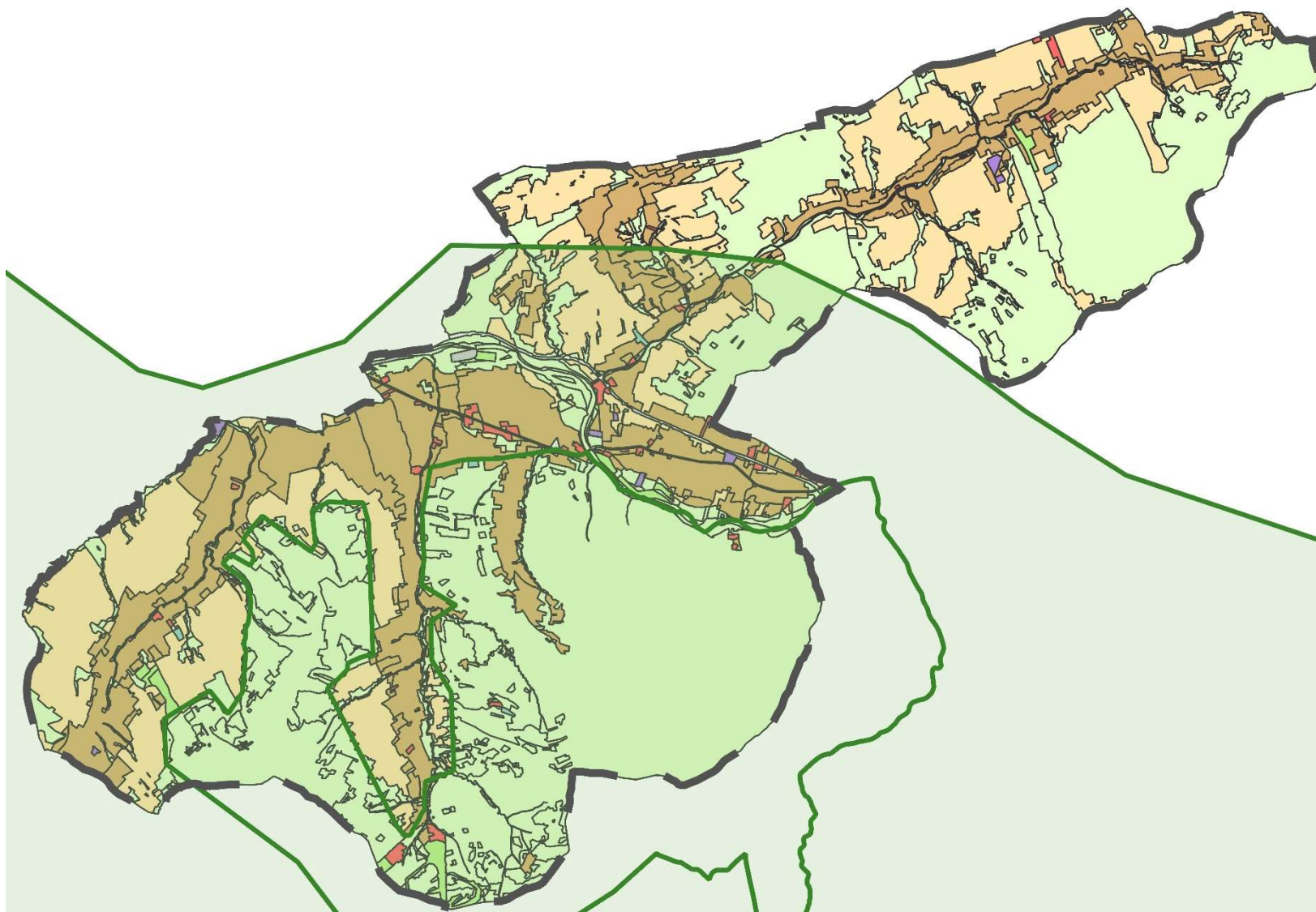
*Rysunek 28. Lokalizacja rezerwatu Gawroniec na tle stref POG.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes*

Rezerwat Gawroniec w całości znajdować się będzie w strefie otwartej SO.

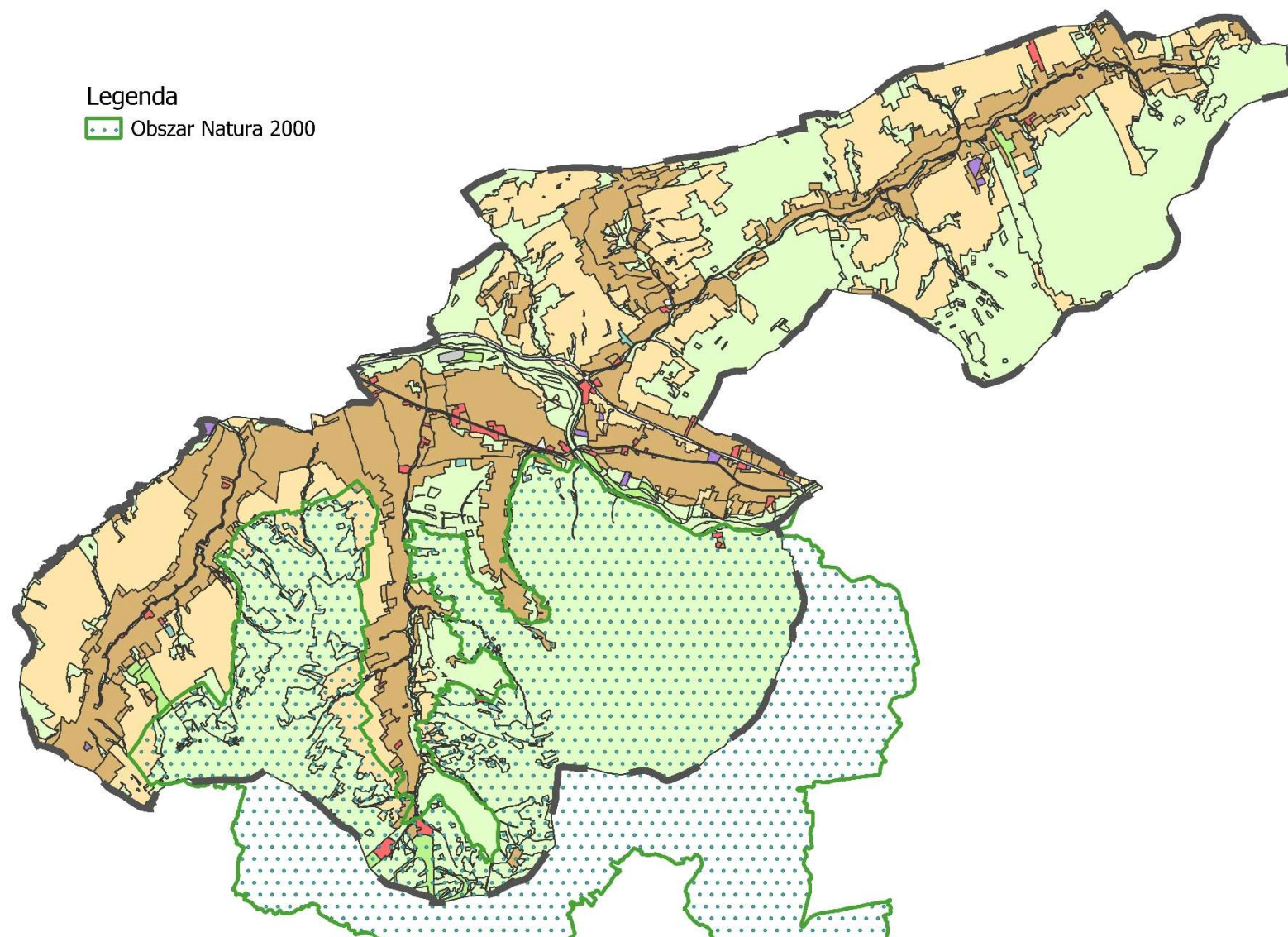
Kilka zmian będzie miało miejsce w zasięgu Parku Krajobrazowego i/lub obszarów Natura 2000. Są one związane z utworzeniem obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ).

Rysunek 29. Zmiany przeznaczenia terenu mające miejsce w Parku Krajobrazowym.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Rysunek 30. Strefy planistyczne POG w korelacji z Parkiem Krajobrazowym i jego otuliną.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Rysunek 31. Strefy planistyczne POG a zasięg obszarów Natura 2000.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

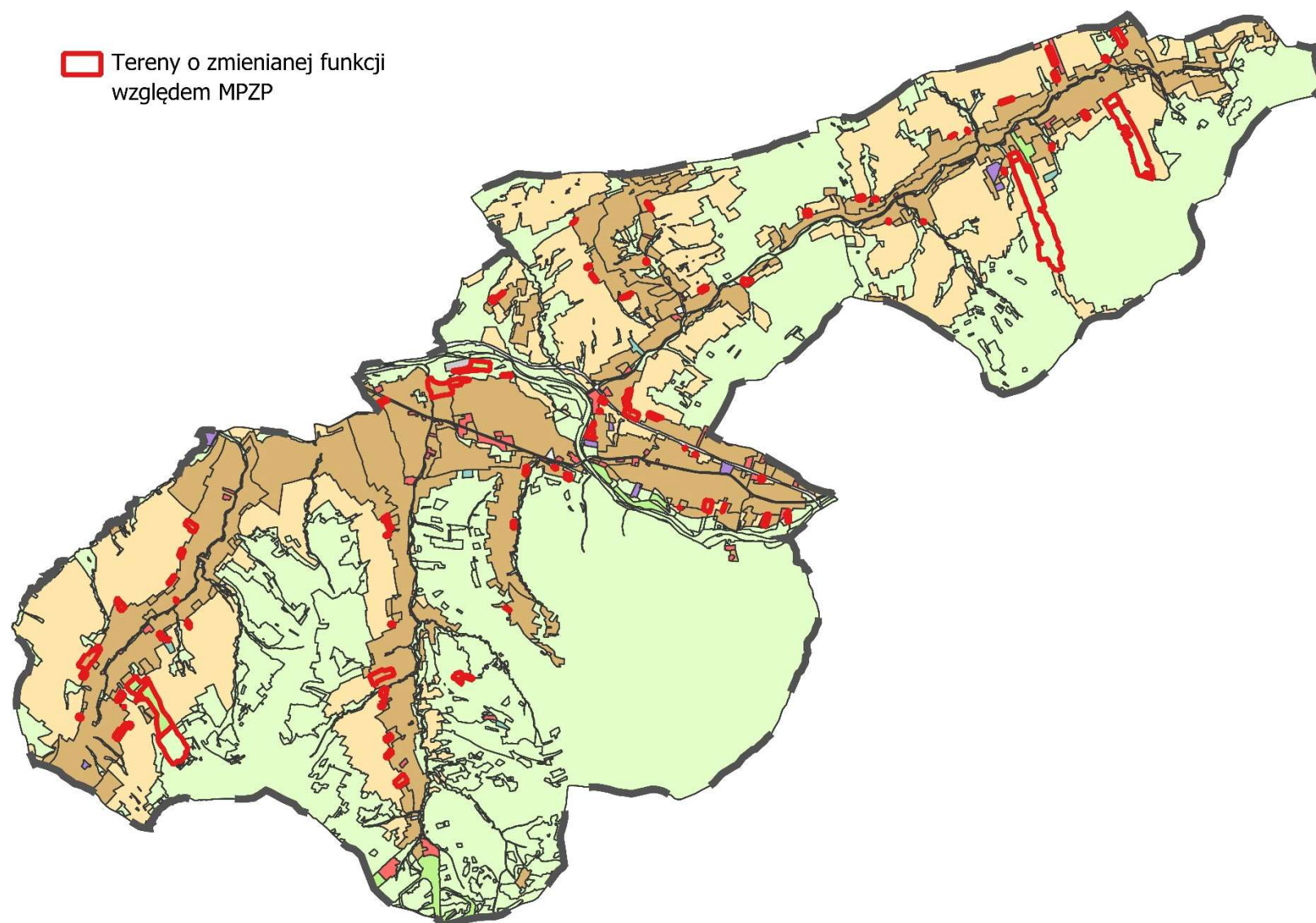
Zmiany wprowadzane przez omawiany Plan Ogólny Gminy Świnna w stosunku do aktualnie obowiązujących MPZP

Analiza porównawcza projektu POG z obowiązującymi MPZP wykazała liczne zmiany w zakresie funkcji terenów. Obszary objęte tymi zmianami zostały oznaczone na następnej mapie.

Zmiany omówione zostały w dalszej części w kolejności od zachodu do wschodu gminy z podziałem na miejscowości.

Obwód Trzebinia

Wszystkie zmiany z analizowanego obszaru mają miejsce w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego.

Rysunek 32. Tereny objęte zmianami względem obowiązujących MPZP.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

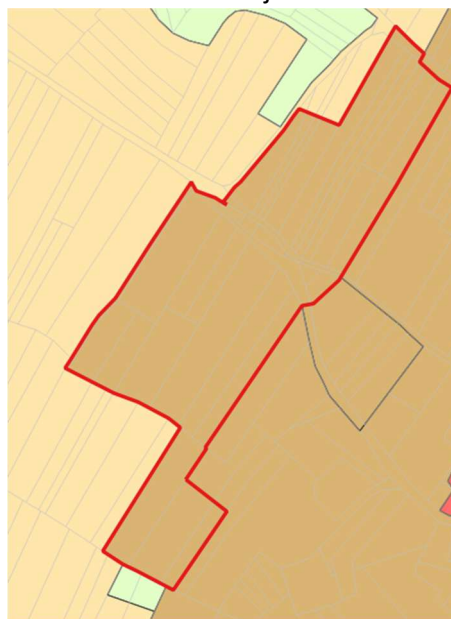

Północne fragmenty działek 5870, 5871 i 5872 objęte MPZP przyjętego Uchwałą LVI/310/14 z dnia 2014-06-26, należały do terenów rolniczych R. Na dzień tworzenia opracowania są to obszary niezabudowane, porośnięte roślinnością niską. Do działki nr 5872 poprowadzone jest przyłącze elektro-energetyczne, a przez działkę 5871 przebiega napowietrzna sieć elektro-energetyczna. Zgodnie z projektem POG analizowany obszar ma stanowić fragment strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ.

Obowiązujący MPZP

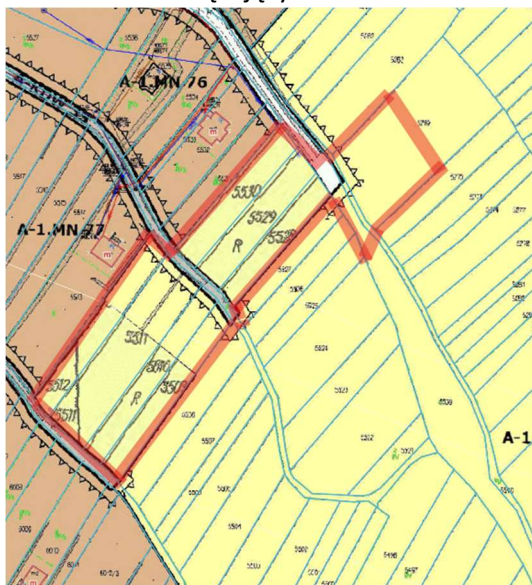
Projekt POG

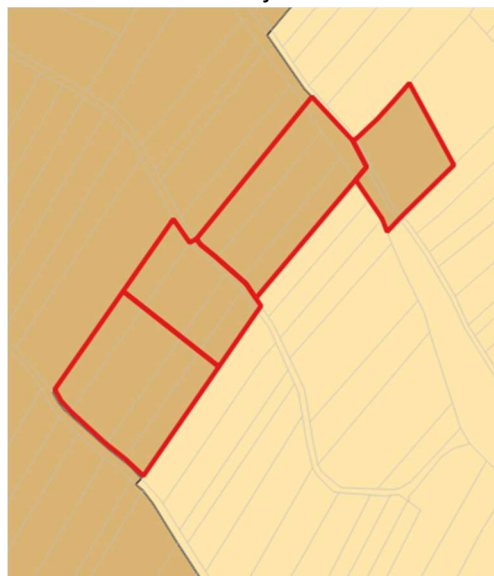
Na strefę SJ przeznaczono tereny rolnicze R oraz teren zieleni nieurządzonej 1.ZN (północny fragment działki 5102). Zmieniany rejon objęty jest powiększeniem obszaru uzupełnienia zabudowy. Teren A-1.ZN leży w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy związanej z mechaniką samochodową. Działki rolne objęte zmianą porośnięte są roślinnością niską. Obszar uzupełnienia zabudowy to wydzielony teren, na którym będzie można wydać decyzję o warunkach zabudowy. Zgodnie z przepisami Rozporządzenia

w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy, OUZ bazuje na istniejących zgrupowaniach.

Obowiązujący MPZP

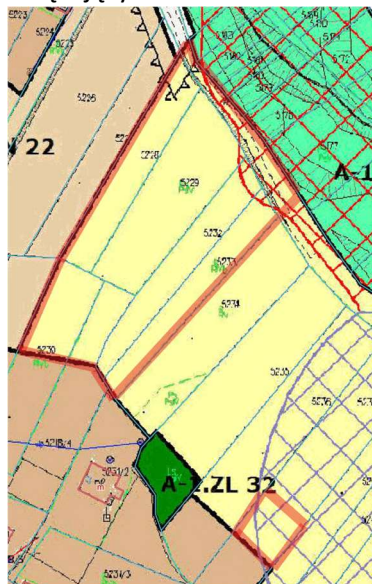

Projekt POG

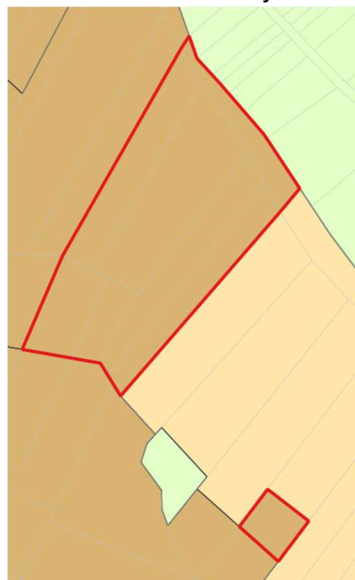

Działki nr 5511, 5512, 5509, 5510, 5511, oraz fragmenty 5539 i 5269 wcielono do strefy SJ. Analizowany teren jest na chwilę obecną niezabudowany.

Obowiązujący MPZP

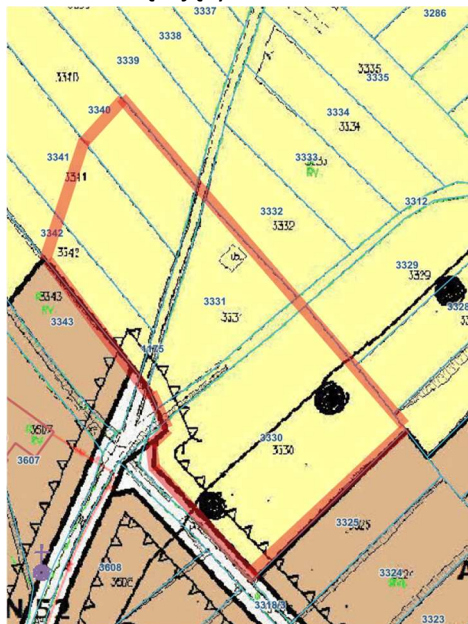
Projekt POG

Wcielono działki lub ich fragmenty terenu rolnego R do strefy SJ (dz. 5228, 5229, 5232, 5233 oraz fragmenty 5218/4, 5230, oraz 5237).

Lewa, większa strefa SJ w niewielkim stopniu od północy narażona jest na stałą aktywność osuwisk. Strefa SJ na fragmencie działki 5237 jest częściowo objęta nieaktywnym osuwiskiem.

Obowiązujący MPZP

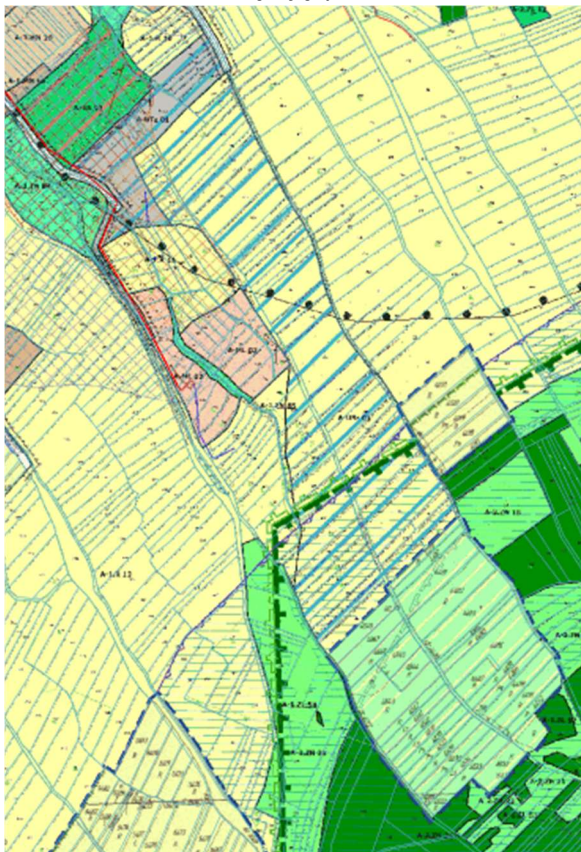

Projekt POG

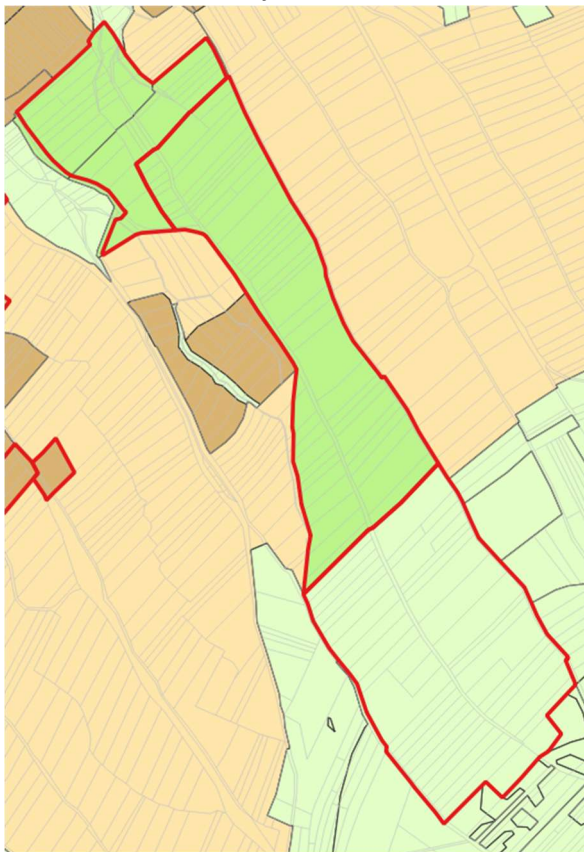

Działki terenu rolniczego R (3330, 3331, oraz fragmenty 3340, 3341 i 3342), leżące w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych, przeznaczono na strefę SJ.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

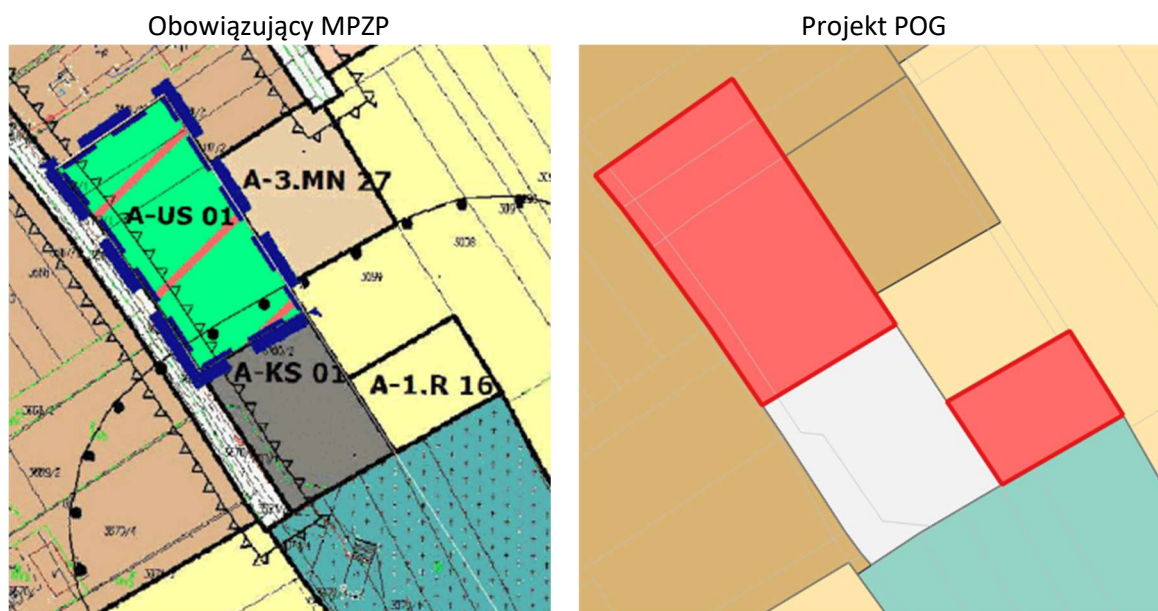

Analizując od północy, na strefę zieleni i rekreacji SN przeznaczono teren A-US 01 w całości pokryty osuwiskiem stale aktywnym. Oznaczenie US odnosi się do terenów zabudowy usług i rekreacji, w związku z czym wprowadzenie strefy SN na tym terenie nie stanowi zmiany sposobu zagospodarowania.

Poniżej, do strefy SN wcielono także teren zabudowy usług turystyki A-UTz 01, który pokryty jest niebieską szrafurą oznaczającą tereny o wysokich wartościach przyrodniczych. Ponadto, teren częściowo objęty jest osuwiskami aktywnymi stale oraz częściowo osuwiskami aktywnymi okresowo. Wcielenie analizowanego terenu do SN nie stanowi zmiany w sposobie zagospodarowania.

Następnie, także do strefy SN włączono teren rolny R oznaczony jako obszar o wysokich wartościach przyrodniczych. Południowy skraj terenu rolnego objęty jest zasięgiem Parku Krajobrazowego oraz obszarów Natura 2000.

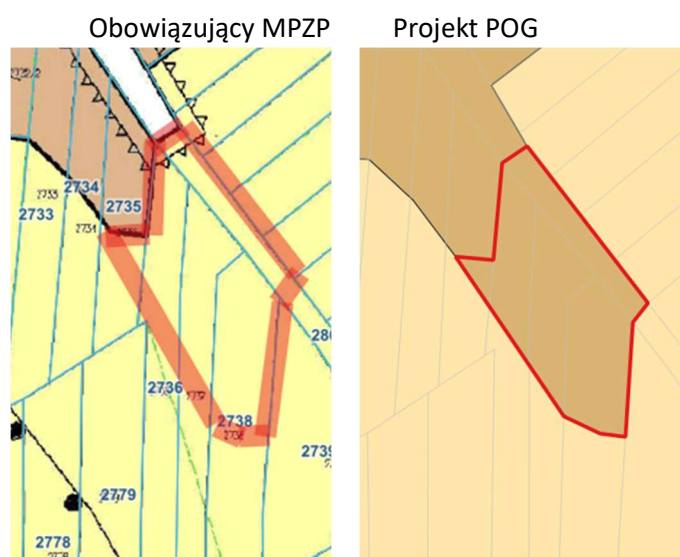
Na samym południu przytaczanej zmiany znajduje się teren sportów zimowych A-USz 01. Leży on w całości w zasięgu Parku Krajobrazowego oraz obszarów Natura 2000. Strefy otwarte SO (do której wcielono teren sportów zimowych) mogą, zgodnie z Rozporządzeniem¹⁸ obejmować m.in. tereny zieleni naturalnej, tereny wód, ogródków działkowych czy tereny zieleni urządzonej. Na dzień tworzenia niniejszego opracowania, analizowany obszar porośnięty jest roślinnością niską, krzewami oraz drzewami. Aktualny sposób zagospodarowania nie potwierdza jego wykorzystania na cele sportów, w związku z czym wprowadzenie strefy SO ma na celu systematyzację stanu istniejącego.

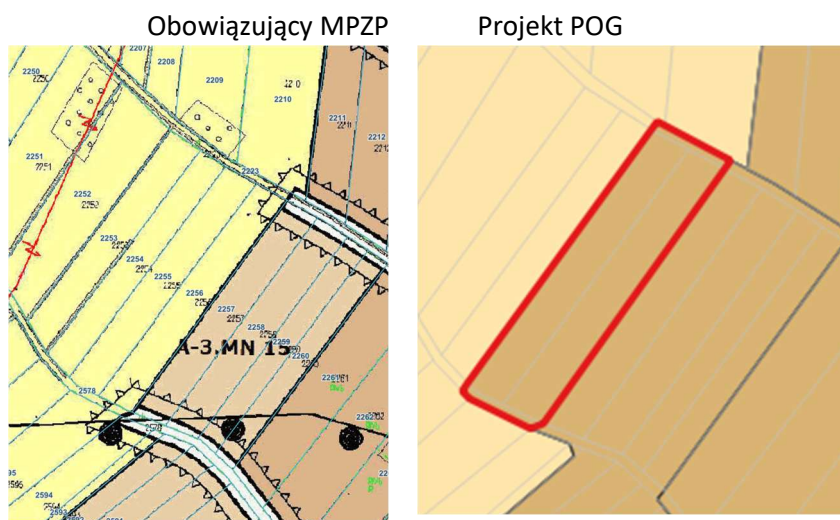
¹⁸ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów

Wprowadzono strefy usługowe SU w granicach stref od cmentarza ograniczających możliwość zagospodarowania (50 m oraz 150 m). Zachodnia strefa SU powstała w miejsce terenu A-US 01, czyli terenu zabudowy usług sportu i rekreacji, w związku z czym, wprowadzenie SU nie stanowi zmiany w sposobie zagospodarowania terenu.

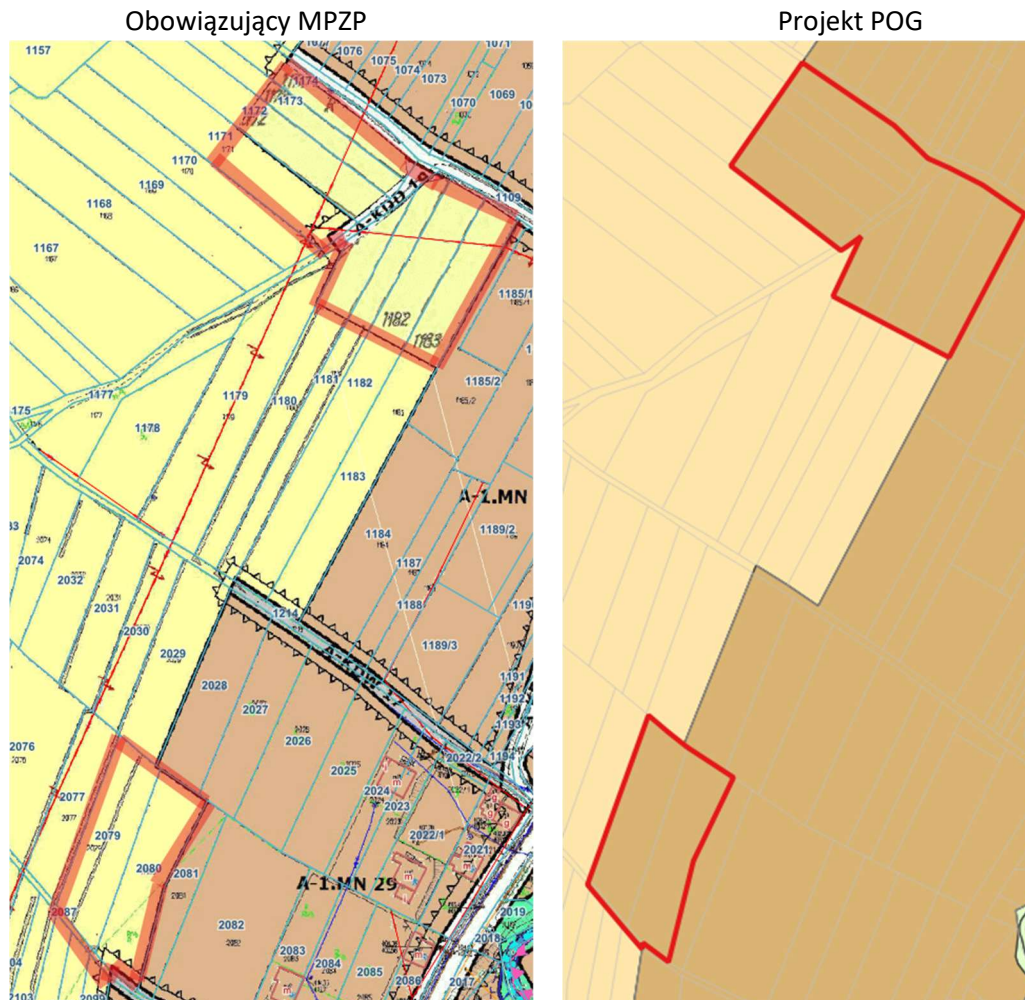
Natomiast, zachodnia, mniejsza strefa została wyznaczona na dotychczasowych terenie A-1.R16, czyli terenie rolnym. Działka ta na chwilę obecną nie jest zabudowana i pozostaje porośnięta trawami. W przypadku planów zagospodarowania tego terenu (działki nr 3099/1) konieczne jest zapoznanie się z wymaganiami stawianymi strefom wokół cmentarzy oraz spełnienie ich warunków.

Przeznaczono fragmenty działek rolnych R na rzecz strefy SJ, którą wyznaczono w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych, w zasięgu strefy od cmentarza 500 m.

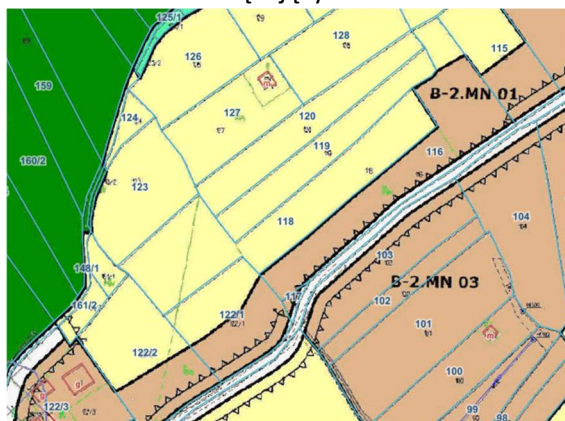
Niezbudowane działki nr 2255 i 2256 terenu rolnego włączono do strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów już zurbanizowanych.

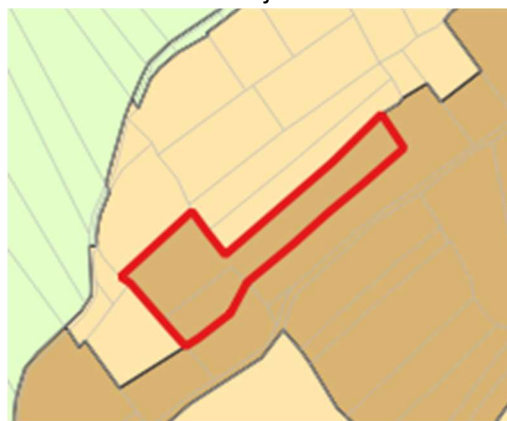
Przeznaczono kolejne tereny rolne (dz. 2079, 2080, fragmenty 1171, 1172, 1173, 1174, 1180, 1181, 1182 i 1183) znajdujące w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych na rzecz utworzenia stref SJ.

Obwód Świnna

Obowiązujący MPZP

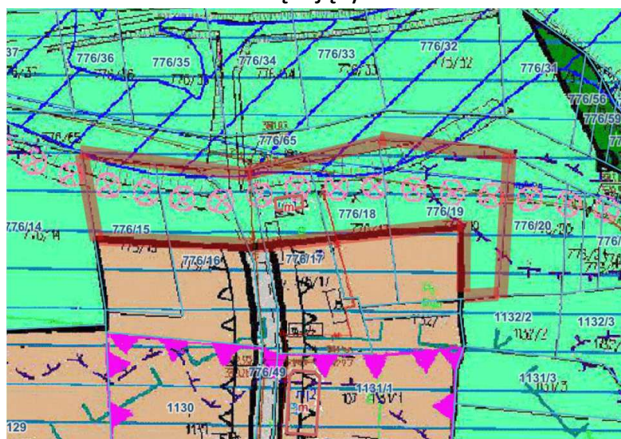

Projekt POG

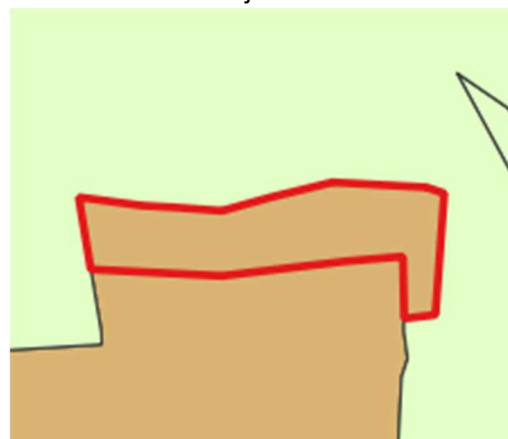

Działkę nr 118 oraz część 122/1 z terenu R wcielono do strefy SJ znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

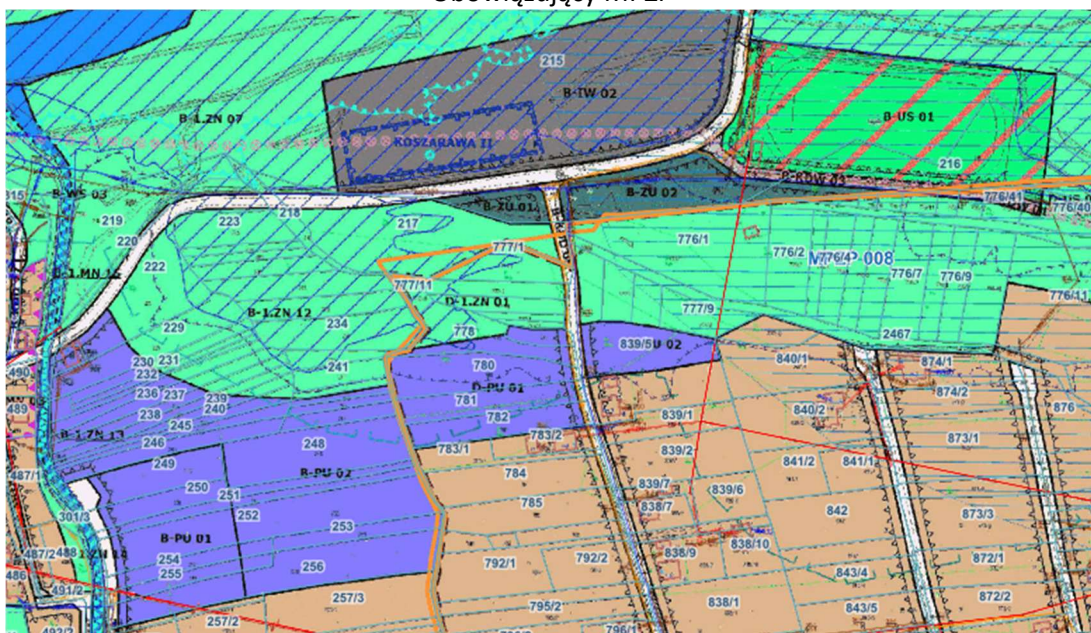
Projekt POG

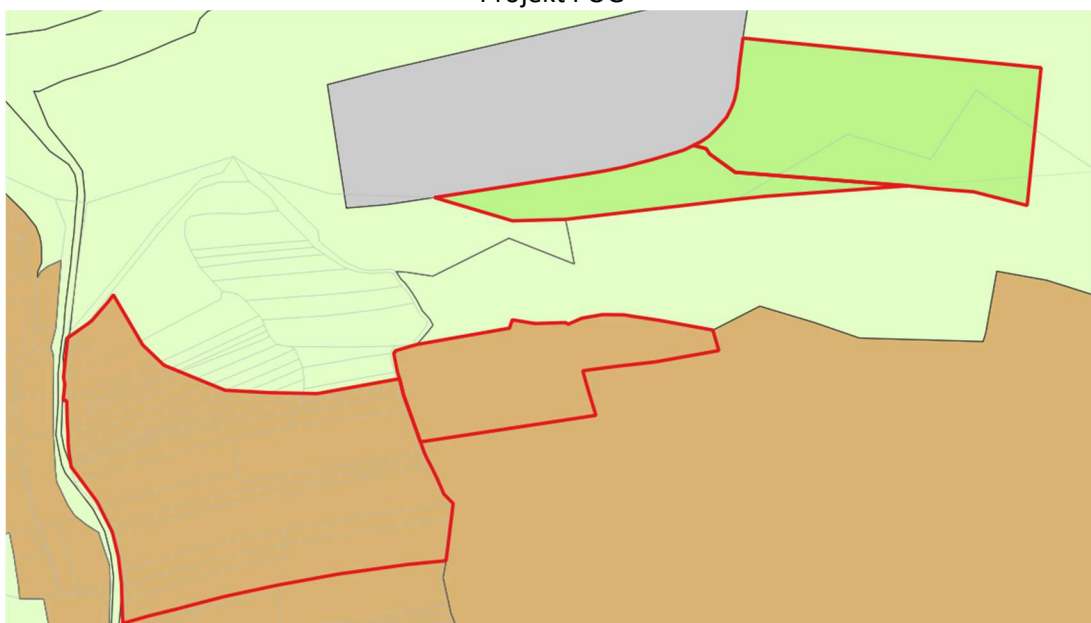
Działka nr 776/17 zabudowana jest budynkiem mieszkalnym znajdującym się dotychczas na terenie B-1.ZN 05, czyli terenie zieleni naturalnej. Na północnej granicy zmienianego obszaru wyznaczono przebieg trasy rowerowej. Północno-wschodnia część działki 776/19 objęta jest zasięgiem obszaru o niskim (0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi. Przez wymienione działki przebiegają media (kanalizacja oraz wodociąg). Północna część zmienianych działek, tj. 776/15, 776/16, 776/17, 776/18 oraz 776/19 zagospodarowana jest drogą dojazdową.

W związku z powyższym, faktyczne zmiany w sposobie zagospodarowania terenu według autora mogą mieć miejsce jedynie na obszarze oznaczonym na poniższej mapie różowym konturem.

Obowiązujący MPZP

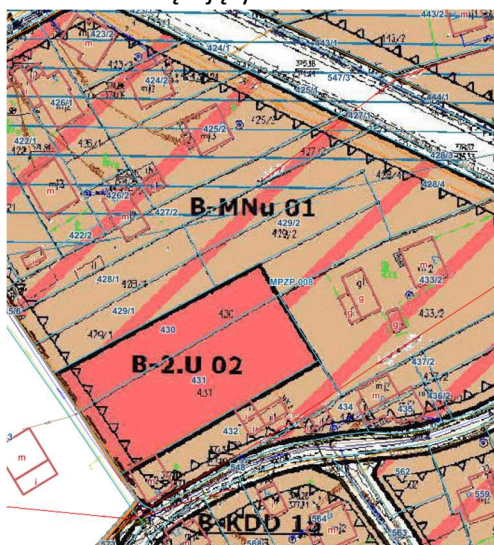
Projekt POG

Wprowadzono strefę zieleni i rekreacji SN na dotychczasowych terenach B-US 01 (zabudowy usług sportu i rekreacji) oraz B-ZU 01 i 02 (zieleni urządzonej). Strefa SN obejmuje w swoich profilach podstawowym oraz dodatkowym formy zagospodarowania zgodne z terenami US oraz ZU.

Na terenach B-PU 01 oraz 02 wprowadzono strefę SJ, położoną bezpośrednio obok istniejących zabudowań mieszkalnych. Tereny PU (zabudowy produkcyjnej i usługowej) na moment tworzenia niniejszego opracowania nie są zabudowane i porośnięte pozostają roślinnością niską. Strefa SJ w swoim profilu funkcjonalnym podstawowym obejmuje także tereny usług, jednakże bez zabudowy produkcyjnej.

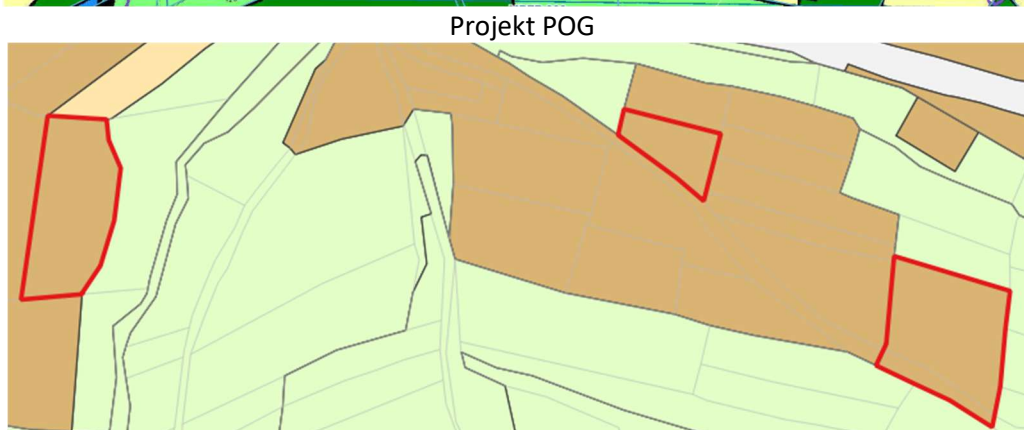
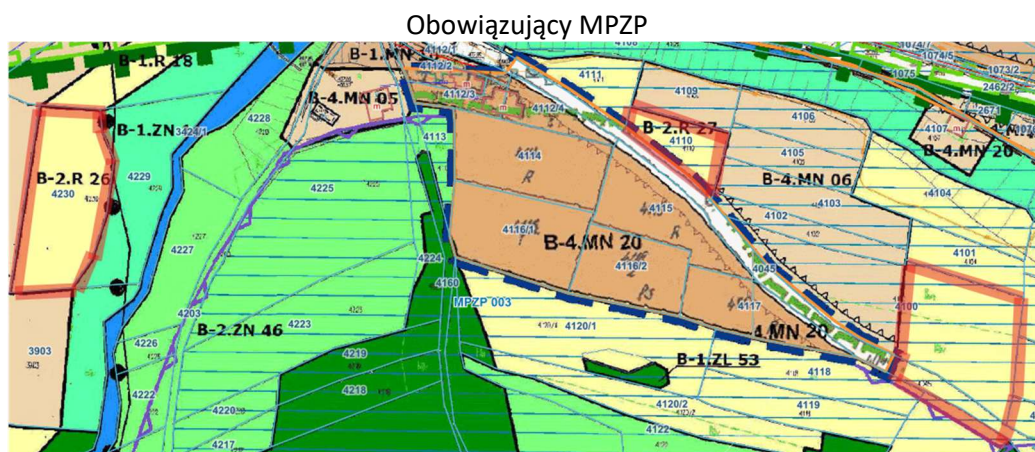
Obowiązujący MPZP

Projekt POG

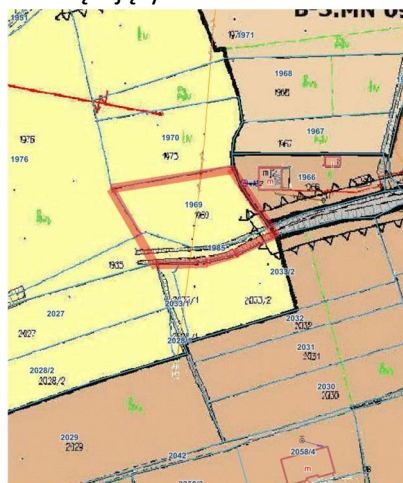

Utworzono strefę SU na dotychczasowym terenie zabudowy usługowej B-2U 02 oraz na fragmencie sąsiedniego terenu B-MNu 01 (zabudowy mieszkaniowej z usługami). Sposoby zagospodarowania w MPZP i POG są zbieżne.

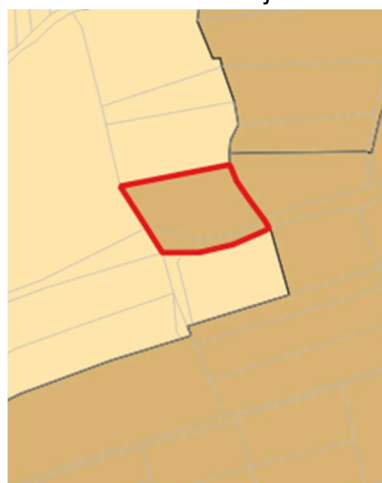

Powyższe zmiany mają miejsce w zasięgu Parku Krajobrazowego. Do strefy SJ zlokalizowanych bezpośrednio przy terenach zurbanizowanych włączono działki terenów R (część 4100, całość 4110 oraz 4230). Działki te na moment tworzenia niniejszego opracowania nie są użytkowane rolniczo (co stwierdza się po rosnących krzewach).

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Do strefy SJ wcielono działkę nr 1969 oraz część 1985 z terenu rolnego R, leżącego w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

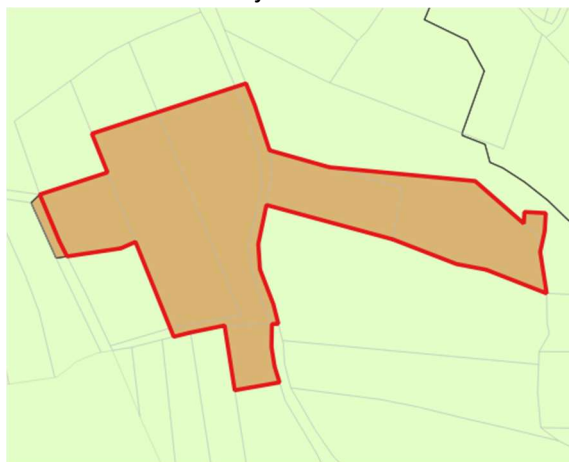
Wyznaczono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ na dotychczasowych terenach rolnych R (działki lub ich fragmenty: 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2524, 2526, 2527, 2528, 2529, 2531, 2608, 2612, 2614 oraz 7 i 5/4). Działki 7 oraz 5/4 należą do obrębu Przyłęków.

Fragmenty działek 2531 oraz 2501 objęte zmianą, leżą w zasięgu stref ochrony archeologicznej stanowiska archeologicznego. Należy mieć to na uwadze planując ewentualną zabudowę.

Obowiązujący MPZP

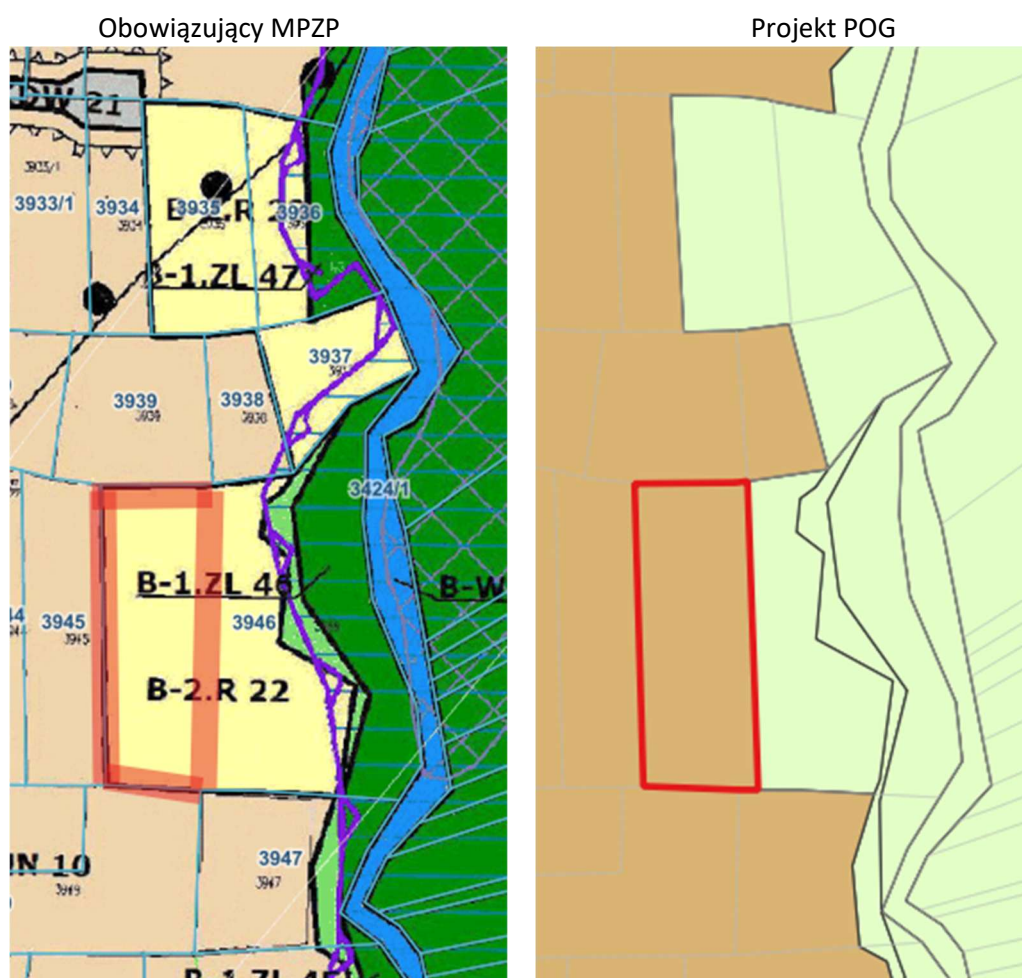
Projekt POG

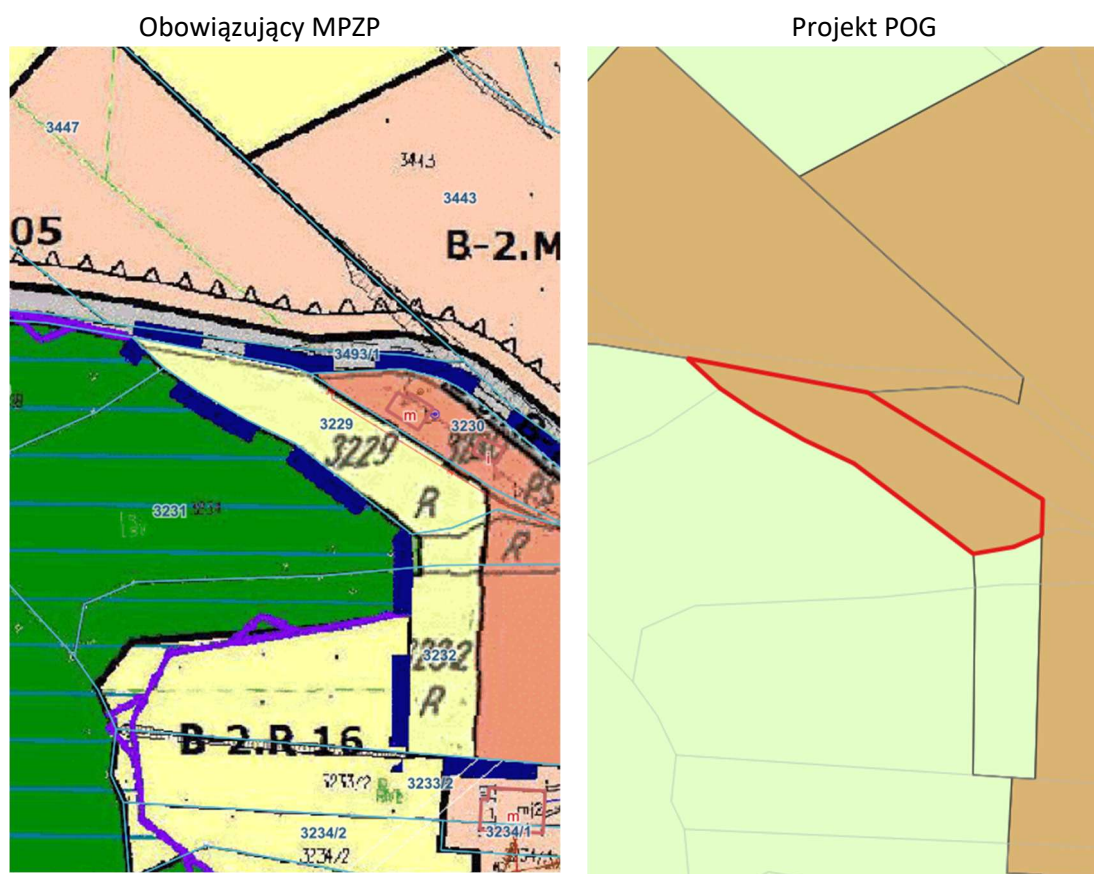
Omawiana zmiana znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego.

Zgodnie z projektem POG, część terenów rolniczych R ma zostać przeznaczonych pod strefę SJ. Weryfikując aktualny sposób zagospodarowania terenu na analizowanym obszarze autor zauważa, iż działki objęte zmianą są w rzeczywistości zabudowane budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi. W związku z tym, wcielenie niniejszego terenu do strefy SJ nie stanowi zmiany w sposobie zagospodarowania a pełni jedynie funkcję porządkową i systematyzuje stan istniejący.

Strefa SJ ma zostać wprowadzona na działkach lub ich fragmentach: nr 2706, 2760, 2761/3, 2761/2, 2761/3, 2875/5, 2875/6, 2875/7.

Zachodnią część działki 3946 objętej terenem rolniczym z zakazem zabudowy B-2.R 22 wcielono do strefy SJ. Pozostałe widoczne fragmenty terenów rolnych mają stanowić część strefy otwartej SO. Nie oznacza to jednakże konieczności rezygnacji z upraw rolnych, gdyż strefa SO w swoim podstawowym profilu funkcjonalnym obejmuje m.in. tereny rolnictwa z zakazem zabudowy.

Analizowana zmiana dotycząca działki 3229 ma miejsce w zasięgu Parku Krajobrazowego oraz w granicy obu obszarów Natura 2000.

Rysunek 33. Położenie działki 3229 względem granicy obszarów Natura 2000.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Pracowni Archimedes oraz GDOŚ.

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, działka 3229 objęta jest zasięgiem siedliska ID 102374 gąsiorka (*Lanius collurio*). W ramach *Inwentaryzacji gatunków dziko żyjącego ptactwa w wybranych OSO oraz proponowanych do wyznaczenia z 2008 r.*, stwierdzono tam miejsce rozrodu siedmiu par gąsiorka. Szacowana dokładność kartowania to 20 m.

Ponadto, w 2021 oraz 2022 roku zaobserwowano w okolicy występowanie 2 osobników siniaka (*Columba oenas*) oraz w 2021 r. jednego osobnika dzięcioła czarnego (*Dryocopus martius*).

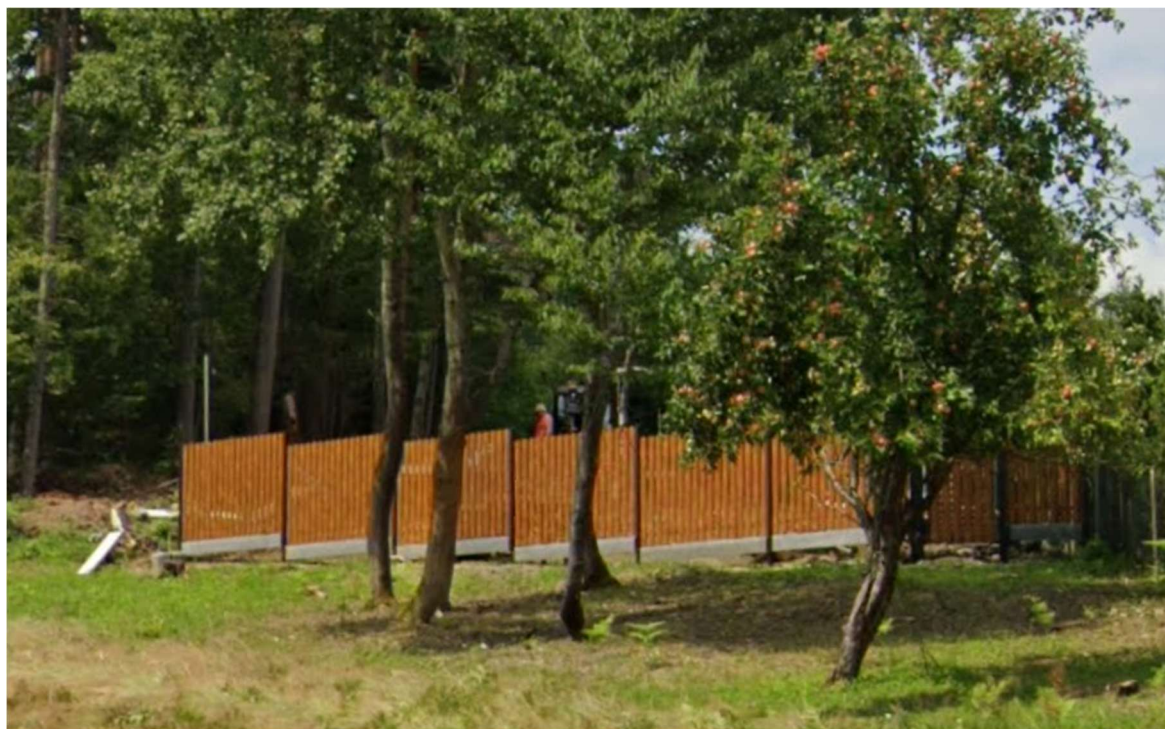
Zgodnie z obrazem ortofotomapy standardowej, działka 3229 nie pozostaje już porośnięta żadną roślinnością.

Rysunek 34. Widok satelity standardowej na działkę 3229.
Źródło: System Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Świnna

W związku z rzeczywistym zagospodarowaniem działki 3229, autor stwierdza, iż wprowadzenie na jej terenie strefy SJ ma na celu udokumentowanie aktualnego wykorzystania obszaru, objęcie odpowiednimi przepisami prawnymi, czyli systematyzację stanu istniejącego.

Część zmiany objęta Naturą 2000 ma powierzchnię 0,04 ha, czyli 400 m². Na analizowanej działce znajduje się przyłączy elektro-energetyczne. W bezpośrednim sąsiedztwie istnieją zabudowania mieszkalne. Pobliska działka nr 3232, także fragmentarycznie leżąca w zasięgu obszarów Natura 2000 otrzymała pozwolenie na budowę nr 31/23/z.

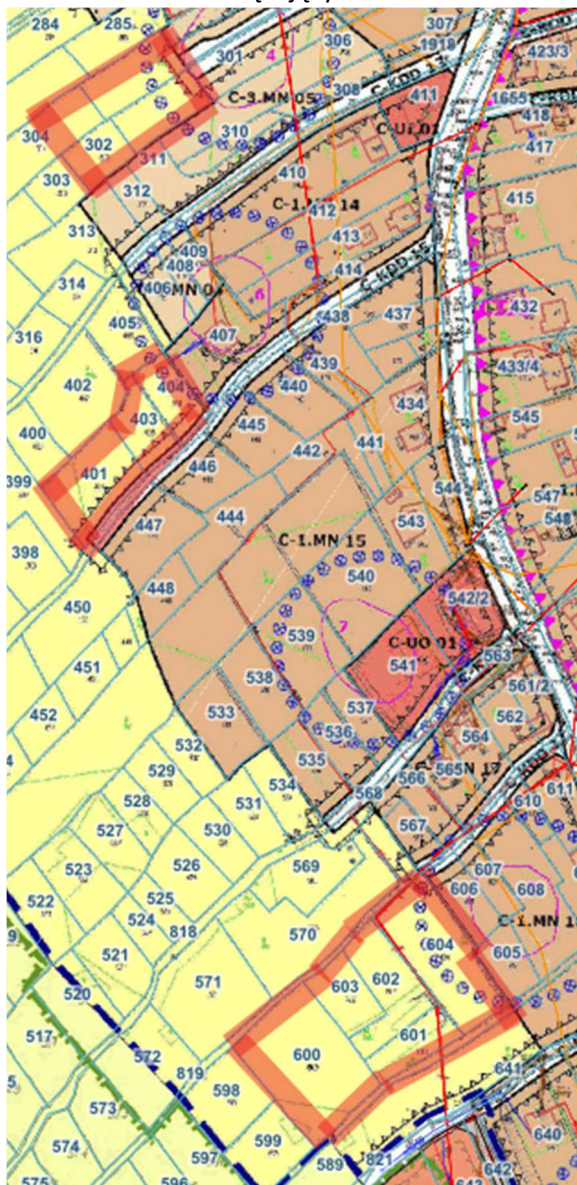
*Rysunek 35. Istniejące już w 2024 r. ogrodzenie działki 3229.
Źródło: Street view grupy Google*

W związku z powyższą analizą, nie przewiduje się faktycznej zmiany w sposobie zagospodarowania działki 3229 po wprowadzeniu ustaleń POG na obszarze Natura 2000.

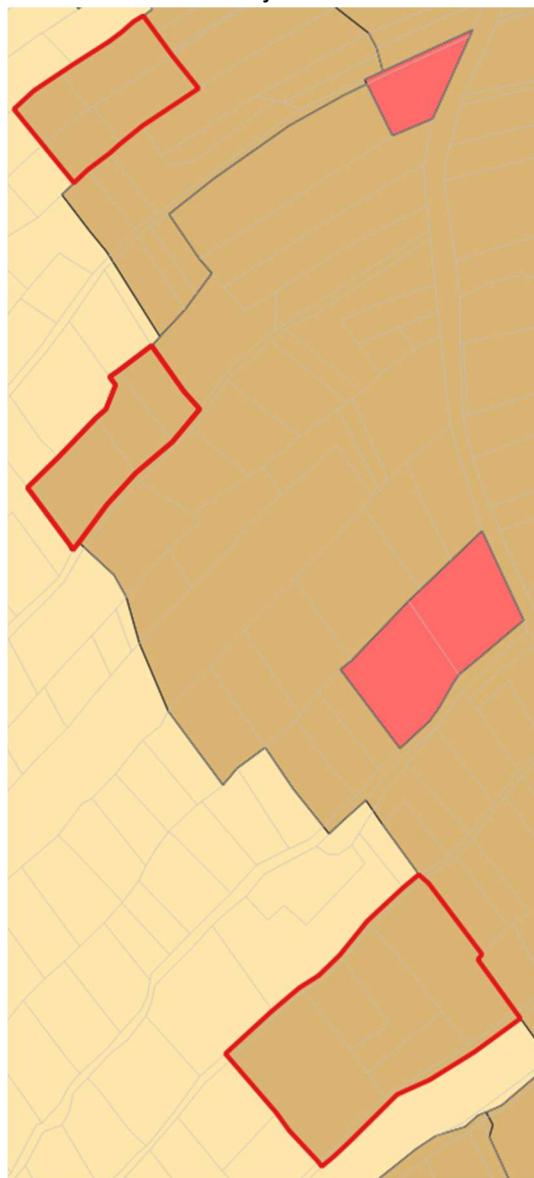
Obwód Przylęków

Wszystkie ze zmian mających miejsce w tym obwodzie znajdują się w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Do strefy SJ włączono następujące działki lub ich fragmenty z terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy C-1.R 01: 300, 301, 302, 304, 400, 401, 403, 404, 600, 601, 602, 603, 604.

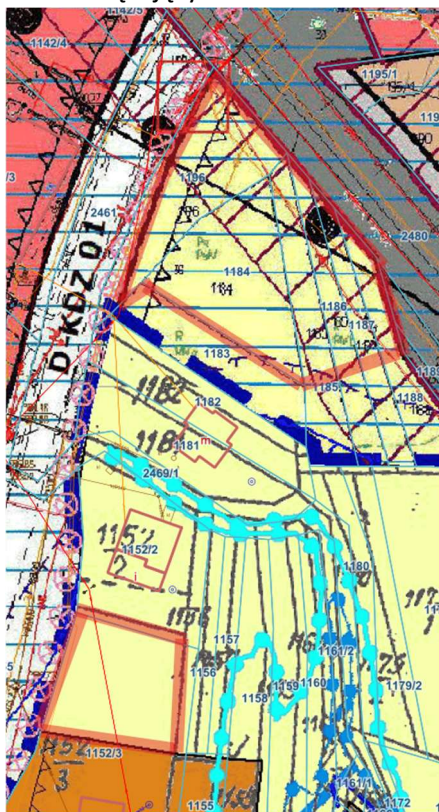
Części działek nr 300, 301, 404 i 604 objęte są strefami ochrony archeologicznej.

Tereny wcielone do strefy SJ leżą w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru zurbanizowanego.

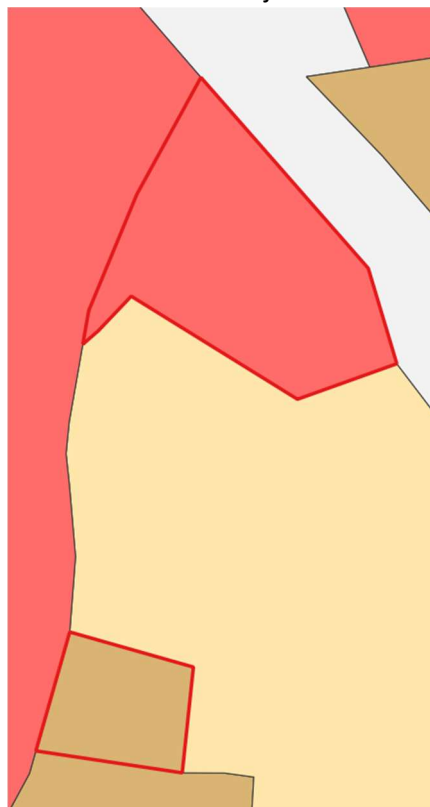
Obwód Pewel Mała

Wszystkie ze zmian zlokalizowanych w analizowanym obwodzie znajdują się w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

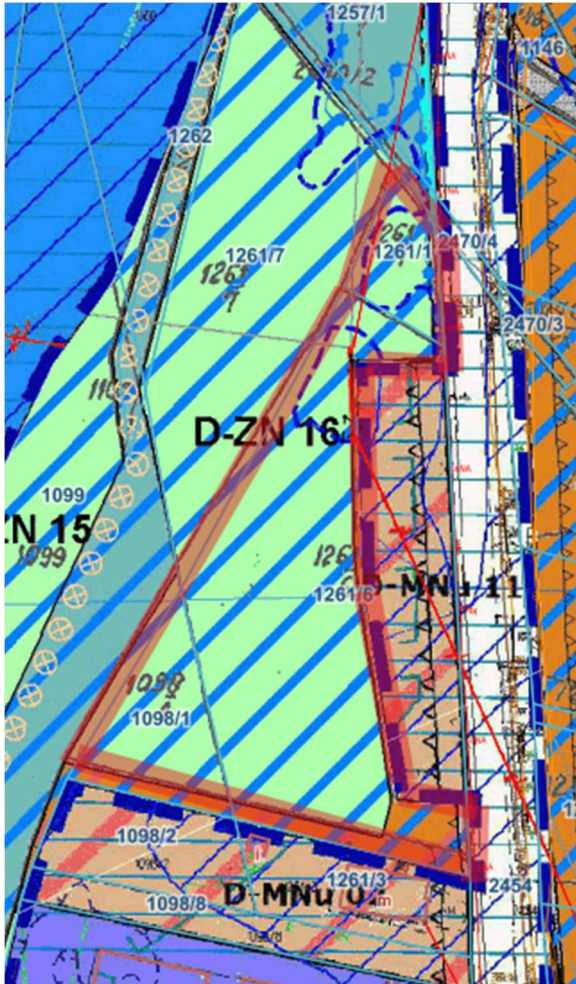

Rysunek 36. Sposób zagospodarowania działek objętych strefą SU.
Źródło: Street view grupy Google

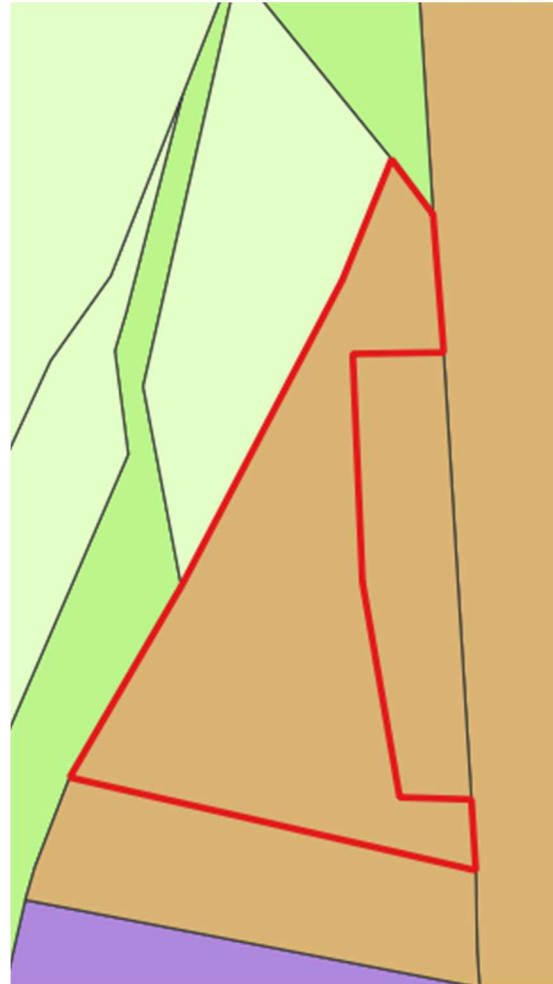
Tereny rolnicze z działek lub części nr 1184, 1185, 1186, 1187, 1188 i 1196 wcielono do strefy usługowej SU. Północna i wschodnia część nowej strefy SU objęta jest nieaktywnym osuwiskiem. Do działek

poprowadzone są media (telekomunikacja i prąd) a ich aktualny sposób zagospodarowania nie pozwala na istnienie upraw rolnych.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Wprowadzono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ na terenach zieleni nieurządzonej D-ZN 16 oraz niewielkim fragmencie zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej D-1 MN22.

Nowa strefa SJ obejmuje działki 1098/1, 1261/1 oraz 1261/2.

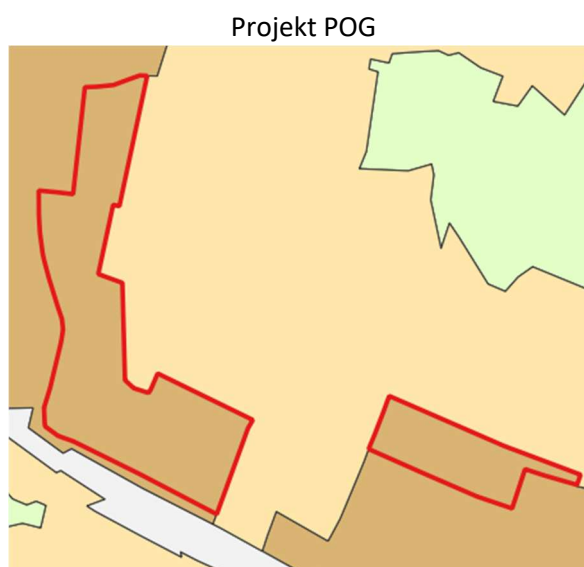
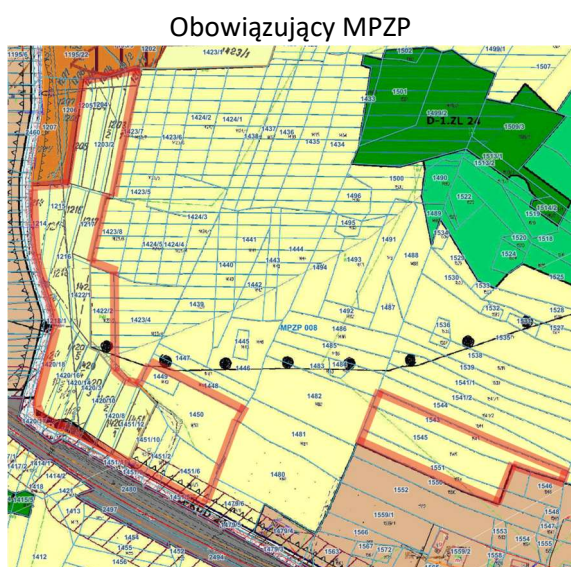
Teren ten jest w większości objęty średnim prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi (1%).

Przez analizowany obszar przebiegają napowietrzne sieci elektro-energetyczne.

Północna część obszaru nie jest porośnięta roślinnością.

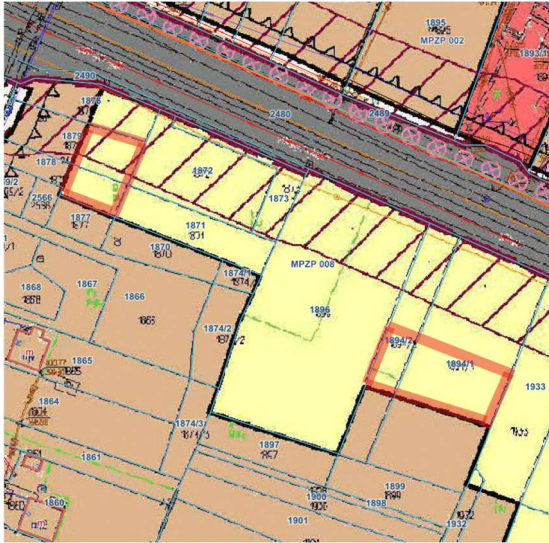

Rysunek 37. Zagospodarowanie działki 1261/1 oraz północnej części 1261/6.
Źródło: Street view grupy Google

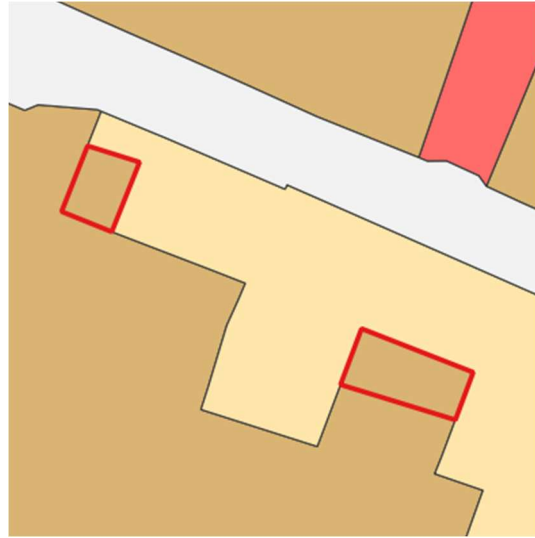

Wprowadzono nowe strefy SJ w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych, na dotychczasowych terenach rolniczych z dopuszczeniem zabudowy. Zgodnie z projektem POG strefy SJ mają znajdować się na działkach 1203/1, 1203/2, 1204, 1205, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218/1, 1420/3, 1420/8, 1420/10, 1420/14, 1420/16, 1420/18, 1422/2, 1449, 1450, 1451/2, 1451/6, 1451/10, 1451/12, 1543, 1545 oraz 1551.

Obowiązujący MPZP

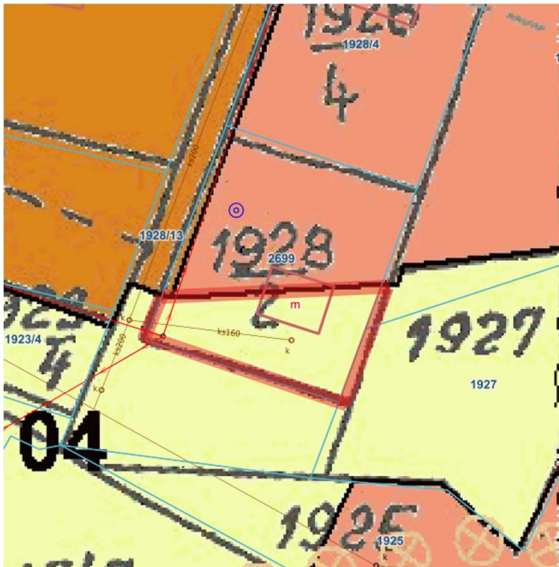

Projekt POG

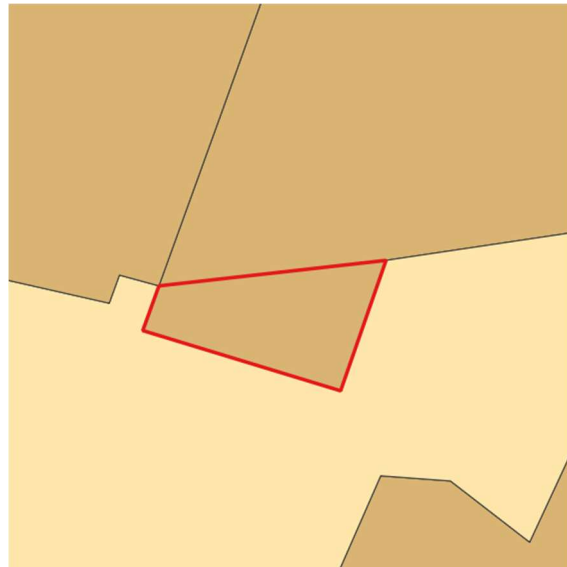

Fragmety działek 1878, 1879, 1894/1 i 1894/2 z terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy R włączono do nowych stref SJ. Wyznaczono je w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

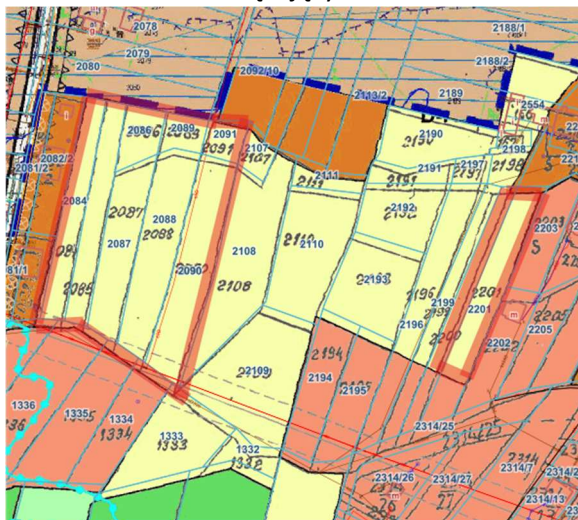

Projekt POG

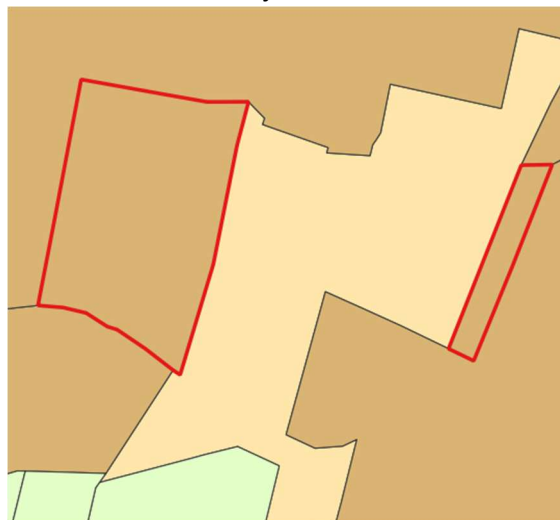

Na części działki 2699 objętej terenem rolniczym z dopuszczeniem zabudowy R wprowadzono strefę SJ. Jednakże, obszar ten jest zabudowany w rzeczywistości budynkiem mieszkalnym, w związku z czym wprowadzenie w danym miejscu strefy SJ stanowi jedynie funkcję systematyzacji stanu istniejącego.

Obowiązujący MPZP

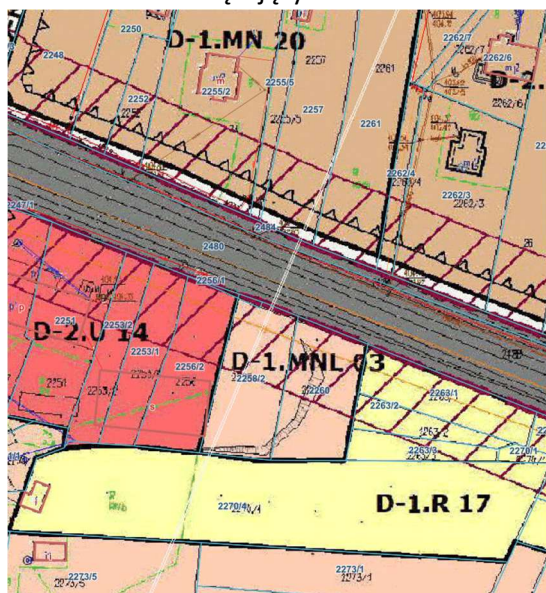

Projekt POG

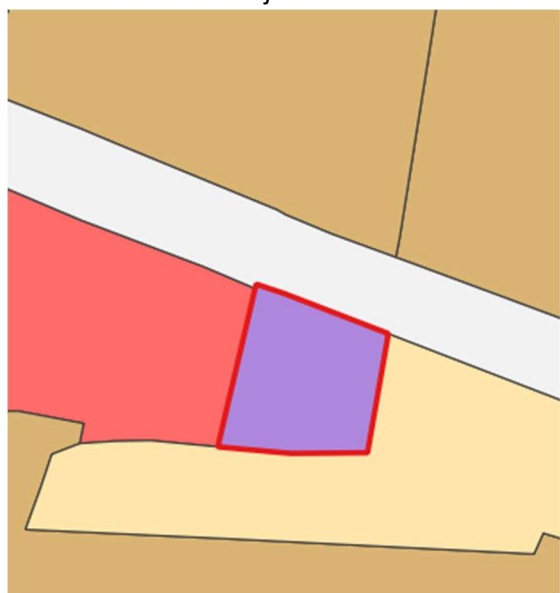

Działki 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091 oraz 2201 znajdujące się w otoczeniu terenów zurbanizowanych wcielono do strefy SJ.

Obowiązujący MPZP

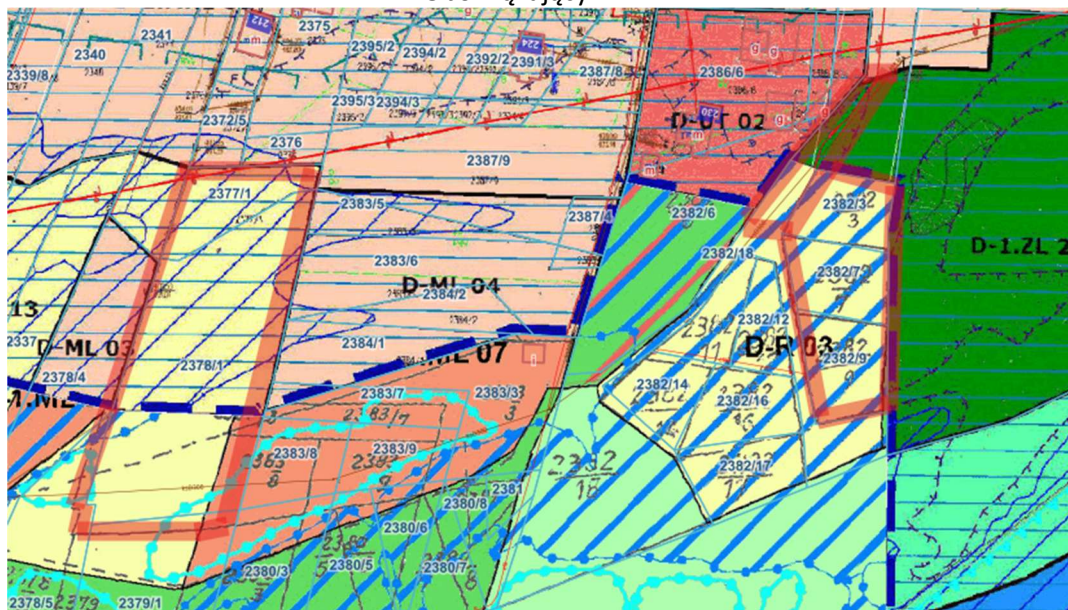
Projekt POG

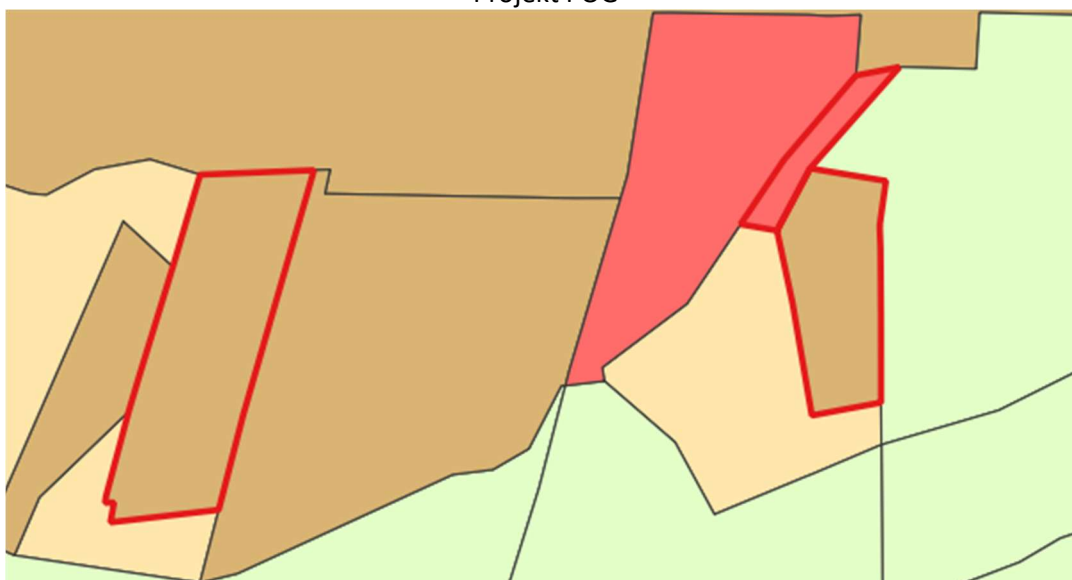
Na działkach 2258/2 i 2260 z terenu zabudowy mieszkaniowej i letniskowej D-1.MNL 03 utworzono strefę gospodarczą SP.

Analizowany obszar znajduje się w sąsiedztwie istniejącej produkcji sztukaterii styropianowej.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

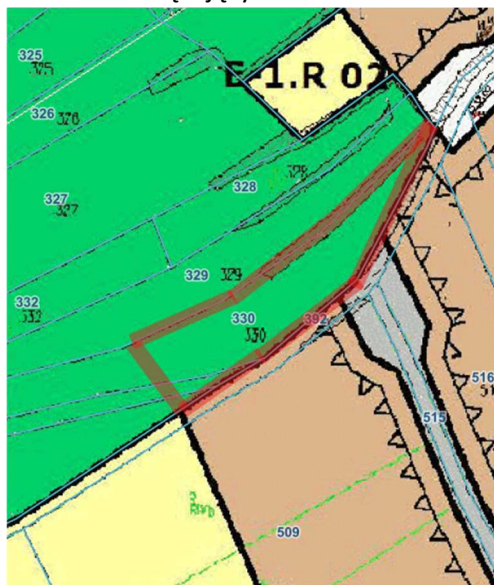
Na niewielkim fragmencie terenu lasów D-1.ZL 20 oraz rolniczym D-R 03 wprowadzono strefę usługową SU, zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie innego terenu zabudowy usług turystyki. Na pobliskich działkach 2382/3, 282/7 i 2382/9 terenu rolnego R wprowadzono w POG strefę SJ, która znajduje się w zasięgu obszaru objętego prawdopodobieństwem powodzi wynoszącym 1%. Do działek objętych zmianą doprowadzone są przyłącza elektro-energetyczne oraz nie pełnią one funkcji terenów rolniczych, gdyż zagospodarowane są altanami, szklarniami oraz innymi obiektami małej architektury, sugerując, iż teren ten pełni funkcję wypoczynkową.

Działki 2377/1 oraz 2378/1 terenu rolnego także włączono do strefy SJ.

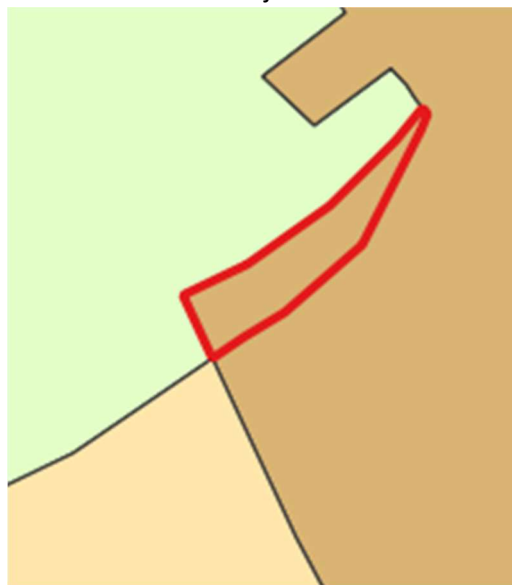
Obwód Rychwałdek

Żadna ze zmian zlokalizowana na analizowanym obszarze nie leży w zasięgu Parku Krajobrazowego ani obszarów Natura 2000.

Obowiązujący MPZP

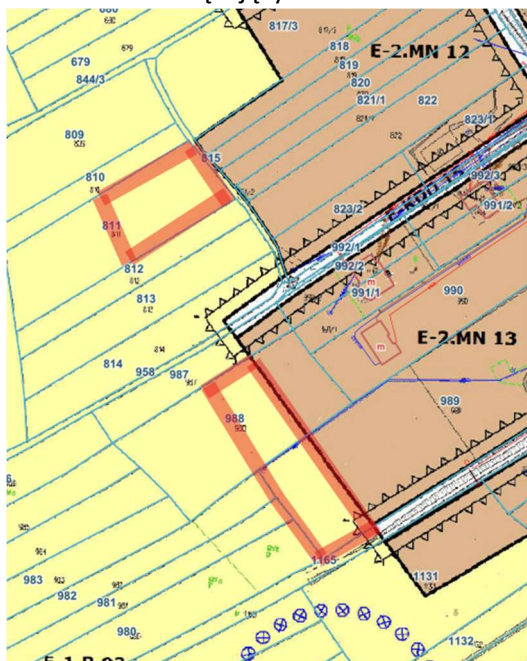

Projekt POG

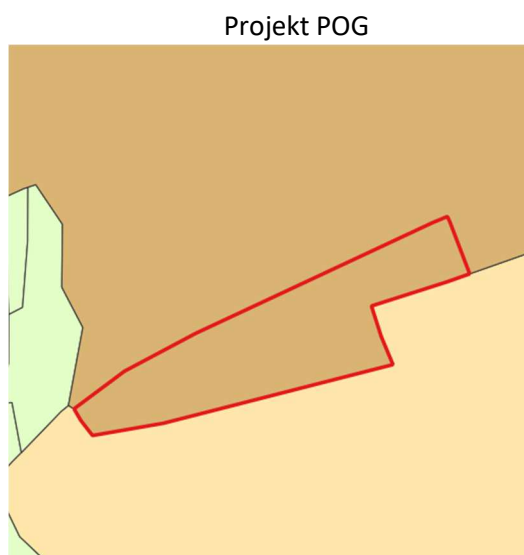
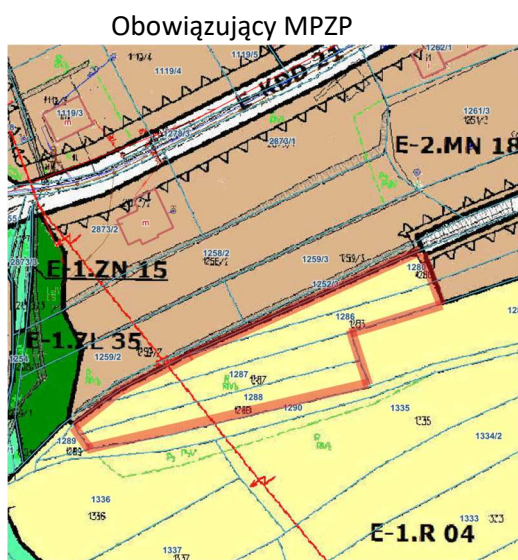
Część działek 330, 352 i 353 z terenu zalesień E-2.ZL 09 wcielono do strefy SJ, wyznaczonej w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

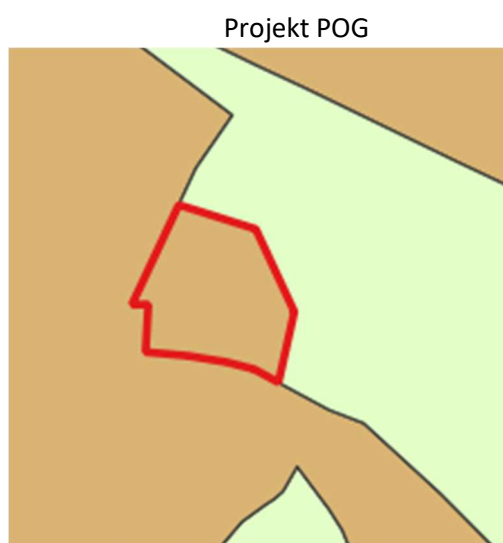
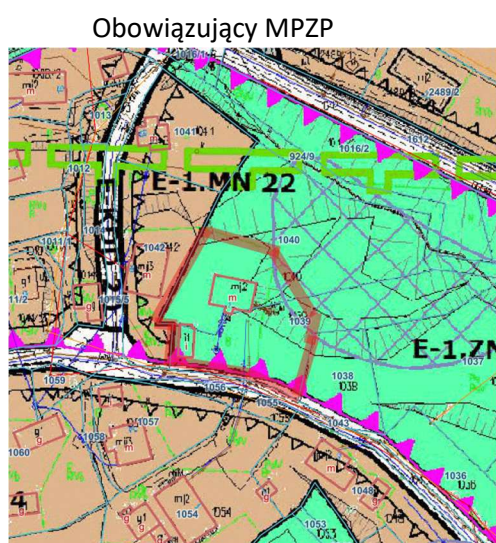
Powyższa zmiana na miejsce w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego. Fragmenty działek nr 811, 988, i 989 terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy E-1.R 03 wcielono do strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ.

Nowa strefa SJ znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych.

Działki 1280, 1286, 1287 i 1288 terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy E-1.R 04 wcielono do strefy SJ.

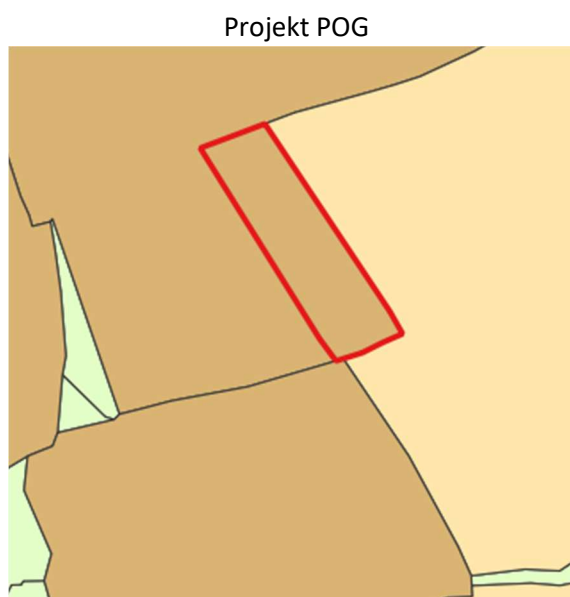
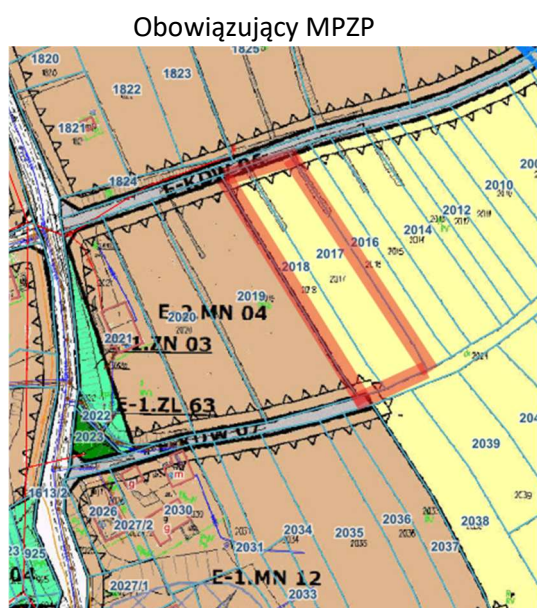
Nowa strefa SJ znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych. Analizowany teren znajduje się w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego.

Fragmenty działek 1039 i 1040 terenu zieleni nieurządzonej E-1.ZN 13 wcielono do strefy SJ.

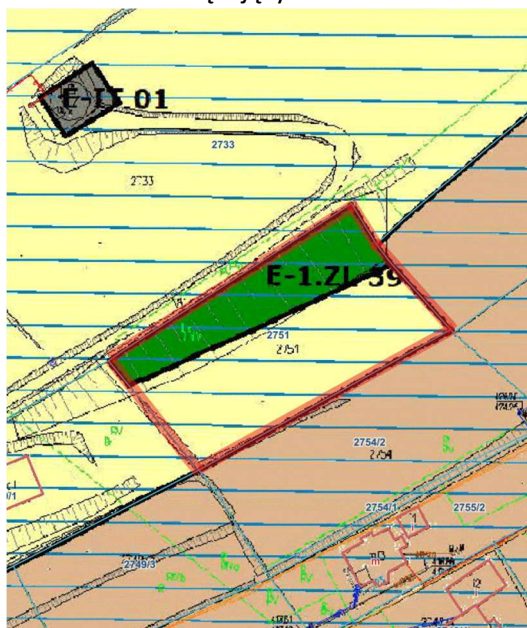

Źródło: System Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Świnna

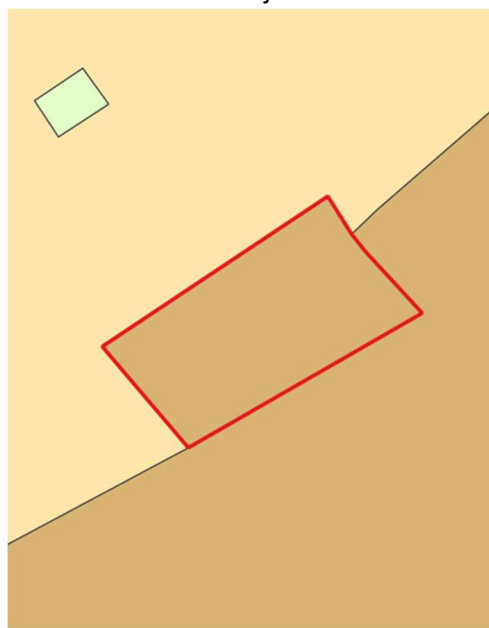

129

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Działkę 2751 przeznaczono pod strefę SJ. W dotychczasowym MPZP wyznaczono na niej teren lasów ZL 59 oraz teren rolniczy. Działka ta porośnięta jest drzewami i krzewami oraz leży w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań gospodarczych oraz mieszkalnych. Analizowany teren leży w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

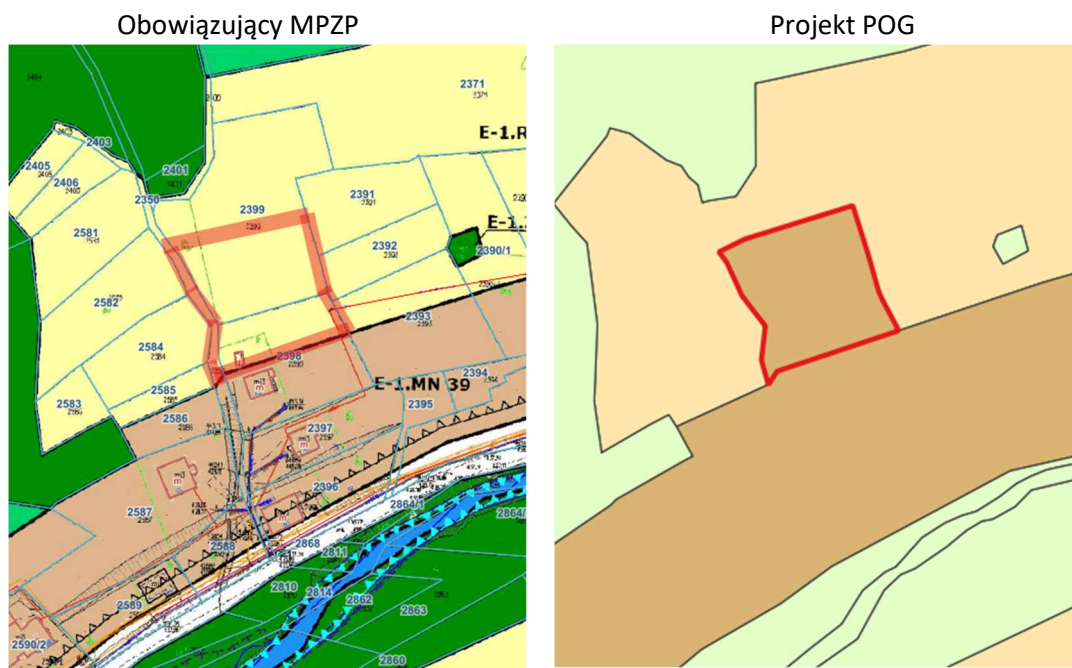
Powyższa zmiana obejmuje głównie teren rolniczy R oraz częściowo teren lasów E-1.ZL na działce 2825 oraz fragmencie 2918. Jednakże, analizowany teren zabudowany jest budynkiem mieszkalnym oraz

gospodarczym, do którego poprowadzone są media (w tym przyłącze kanalizacyjne biegnące przez teren lasów).

Rysunek 39. Zabudowania działki 2825.
Źródło: System Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Świnna

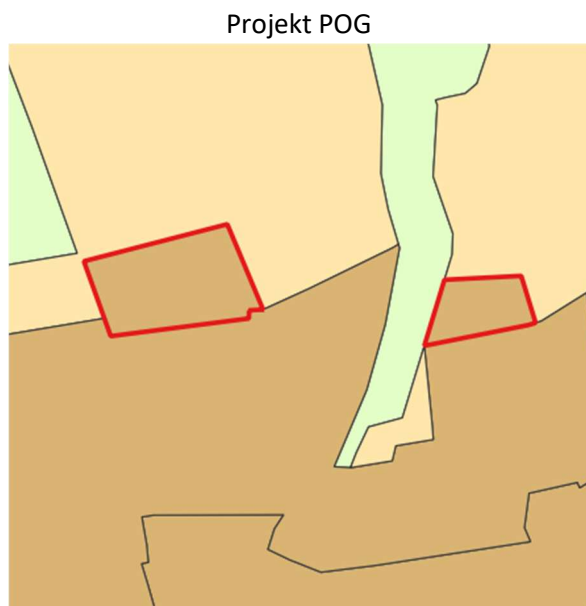
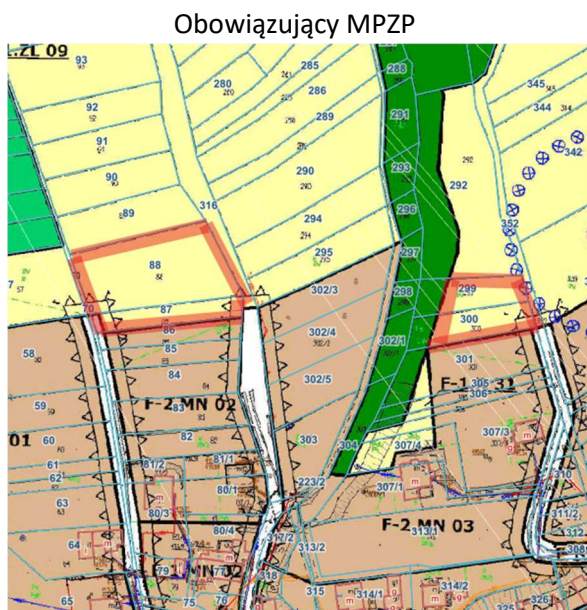
W związku z powyższym, zmiana ta ma na celu objęcie zabudowań adekwatnymi restrykcjami i uporządkowaniem faktycznego sposobu zagospodarowania terenu.

Fragmety działek 2398 i 2399 terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy E-1.R 12 wcielono do strefy SJ. Teren rolny działki 298 jest zabudowany innym obiektem. Analizowany obszar znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

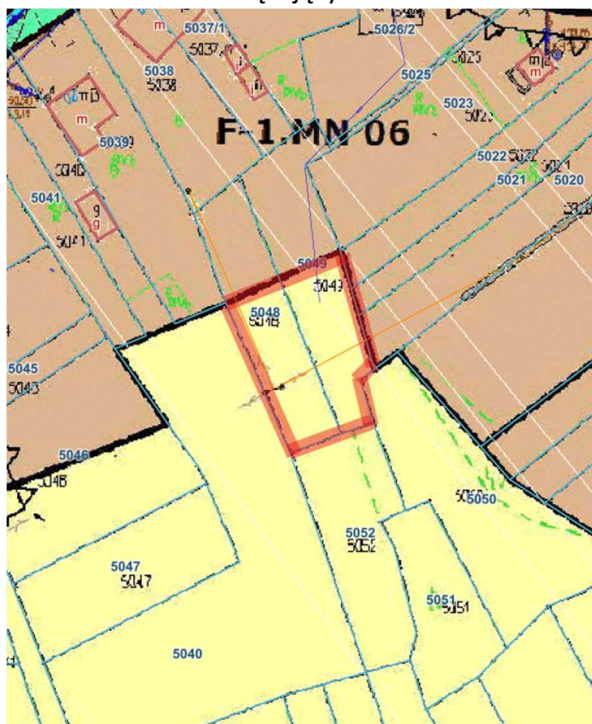
Pewel Ślemieńska

Żadna ze zmian obrębu Pewel Ślemieńska nie ma miejsca w zasięgu Parku Krajobrazowego czy jego otuliny ani obszarów Natura 2000.

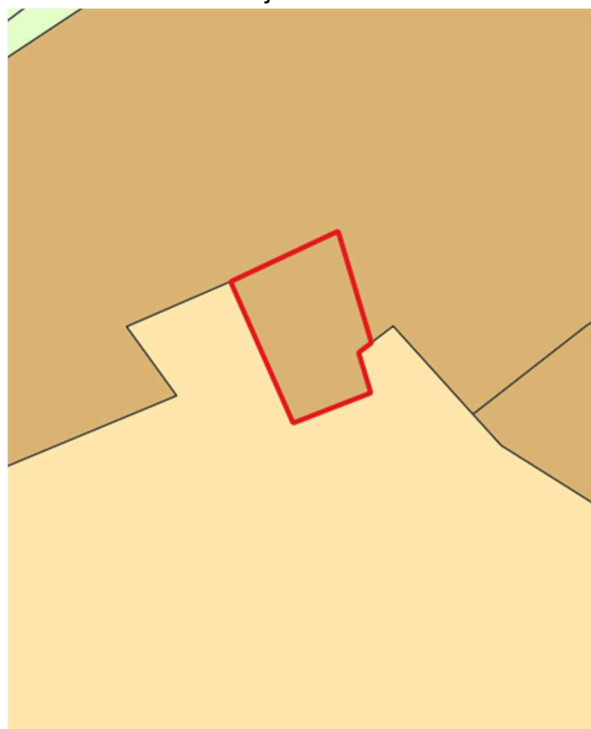

Do strefy SJ włączono działki nr 87 i 88 oraz fragmenty 299 i 300 z terenu rolniczego. Omawiany obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

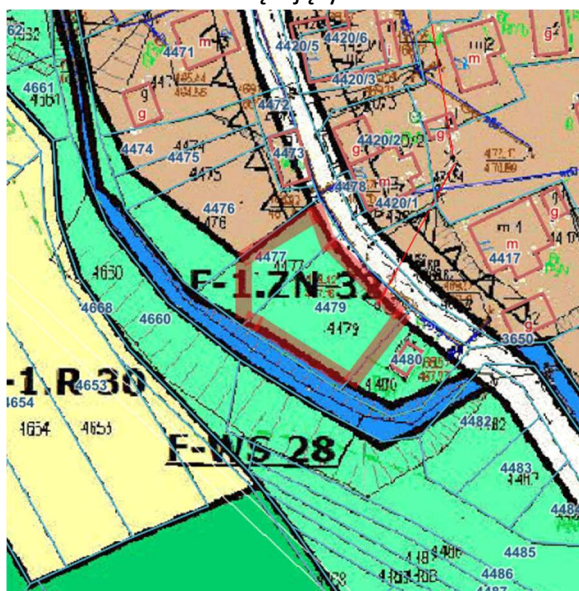

Projekt POG

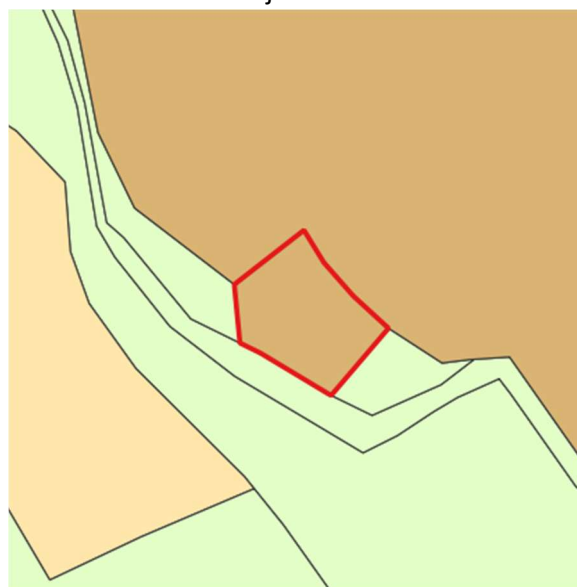

Fragmety działek 5048 i 5049 terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy F-1.R 29 wcielono do strefy SJ. Omawiany obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

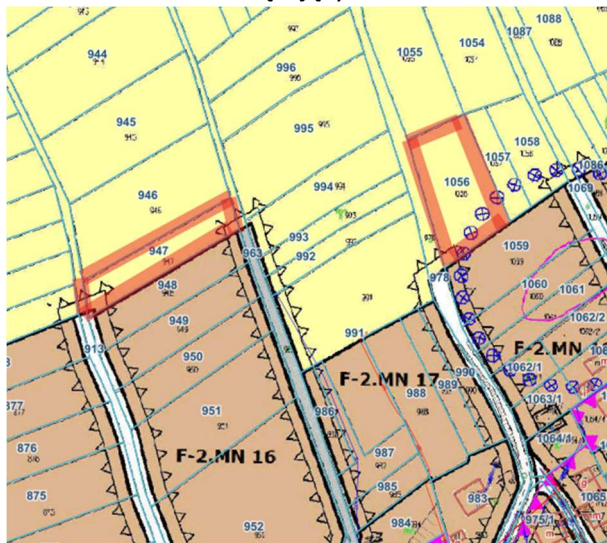

Projekt POG

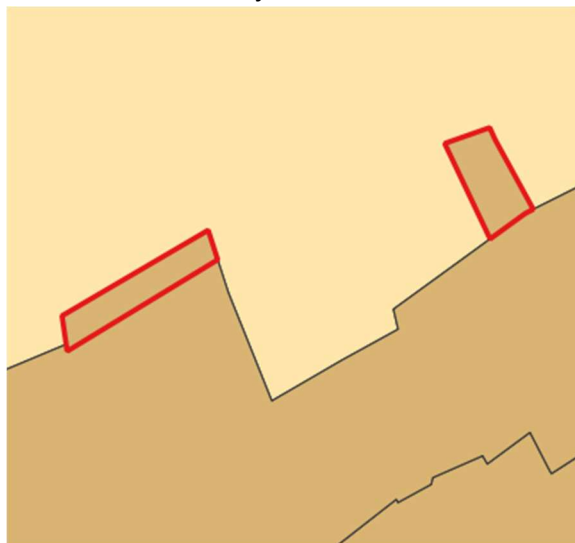

Działkę 4479 oraz fragment 4477 terenu zieleni nieurządzonej F-1.ZN 32 wcielono do strefy SJ. Zgodnie z widokiem satelitarnym analizowany obszar został urządzony. Działka 4477 stanowi fragment ogrodu budynku z działki 4473, natomiast działka 4479 została przygotowana pod ewentualną zabudowę (co stwierdza się chociażby po wykonanym podjeździe).

Obowiązujący MPZP

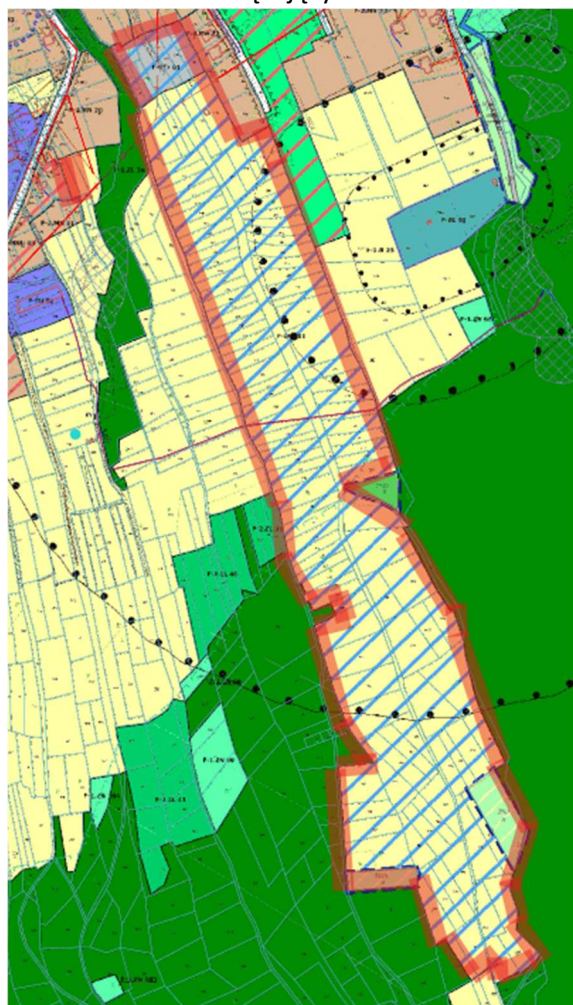

Projekt POG

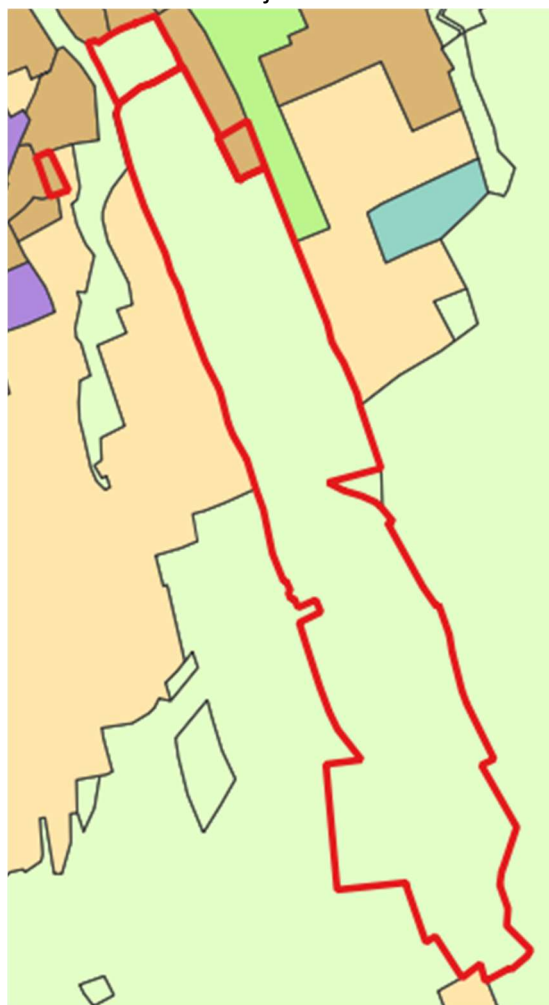

Działki nr 947 i 1056 terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy wcielono do strefy SJ. Omawiany obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

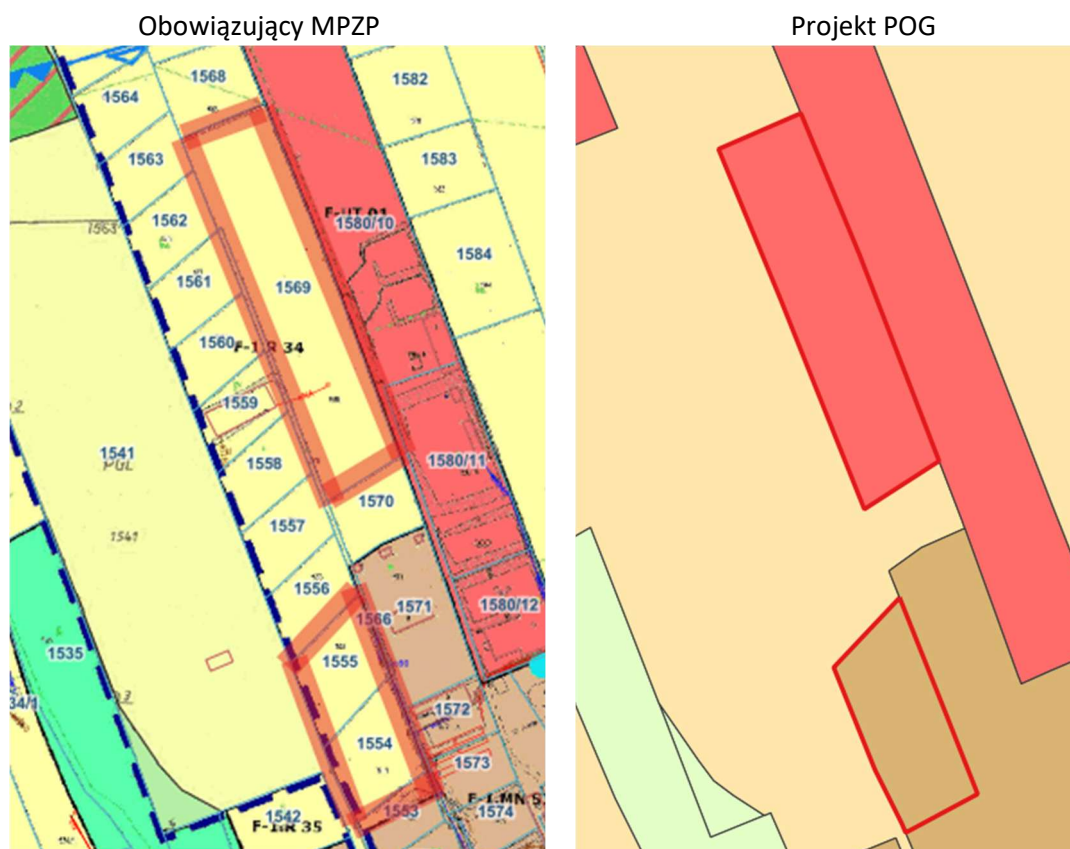
Projekt POG

Na północy wskazanej zmiany funkcjonuje teren turystyki – obiekty i urządzenia związane z obsługą sportów zimowych UTz 01. Obejmuje on działki 2885, 2891, 2892, 2893, 3004, 3114, 3115, 3116, 3117. Na moment tworzenia niniejszego opracowania teren ten pozostaje porośnięty drzewami oraz krzewami i nie znajduje się na nim infrastruktura turystyczna. W związku z czym, wprowadzenie na UTz strefy otwartej SO pozwoli na zachowanie aktualnego zagospodarowania terenu.

Teren sportów zimowych F-US 01 mający zostać wcielony do strefy otwartej SO także nie pełni przypisanej mu w MPZP funkcji. Znajdują się nim zadrzewienia, zakrzewienia oraz łąki. Wprowadzenie strefy SO nie będzie stanowić zmiany w rzeczywistym sposobie zagospodarowania.

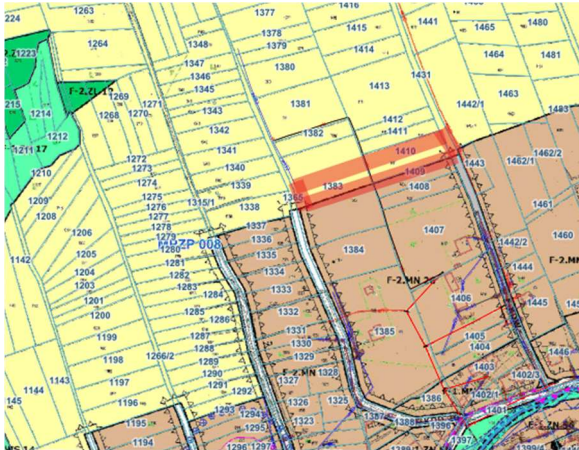
Działki 2897, 2898 i 2899 także z terenu sportów zimowych F-US 01 włączono do strefy SJ. Kolejną strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną wyznaczono na działkach 3248/5 i 3249/3. Obie wspomniane strefy SJ leżą w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych.

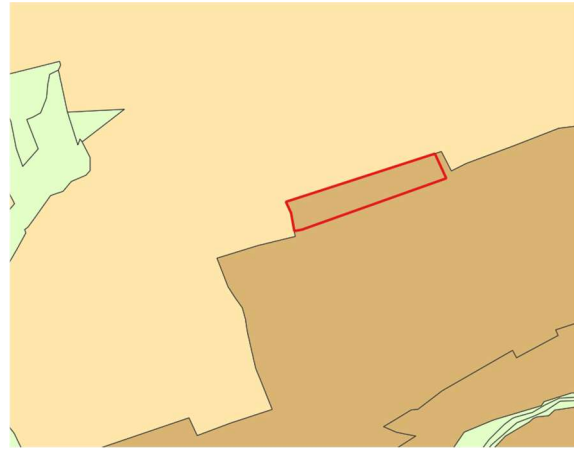
Działkę 1569 terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy F-1.R 34 włączono do strefy usługowej SU, którą wyznaczono obok terenu o analogicznym przeznaczeniu – F-UT 01. Analizowany teren zagospodarowany jest w rzeczywistości szkołą jazdy konnej, w tym m.in. wybiegiem dla koni a obok

znajduje się stajnia (na działce terenu rolnego 1559). Na południu wycinku, z działek 1555 i 1556 utworzono strefę SJ, leżącą w bezpośrednim sąsiedztwie innych zabudowań.

Obowiązujący MPZP

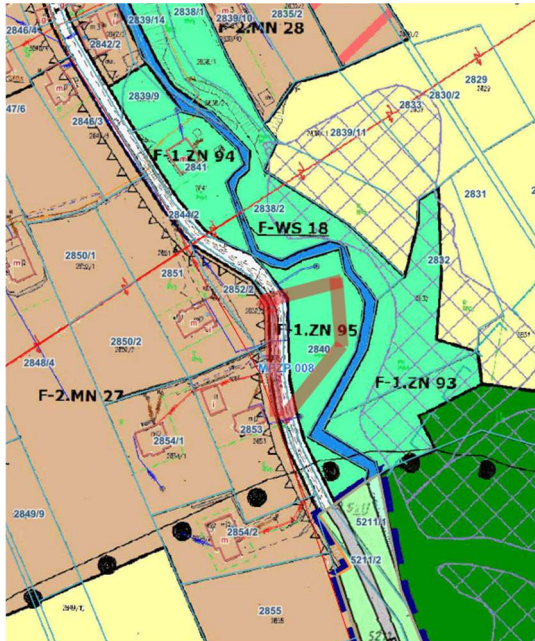

Projekt POG

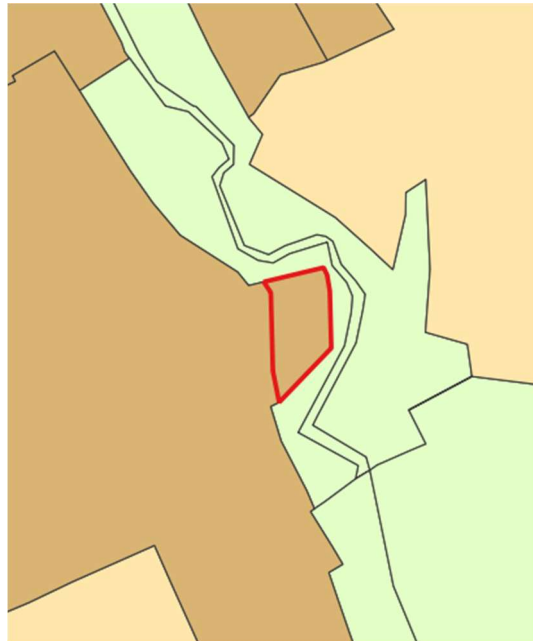

Działkę 1410 oraz fragment działki 1383 z terenu rolniczego wcielono do strefy SJ znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

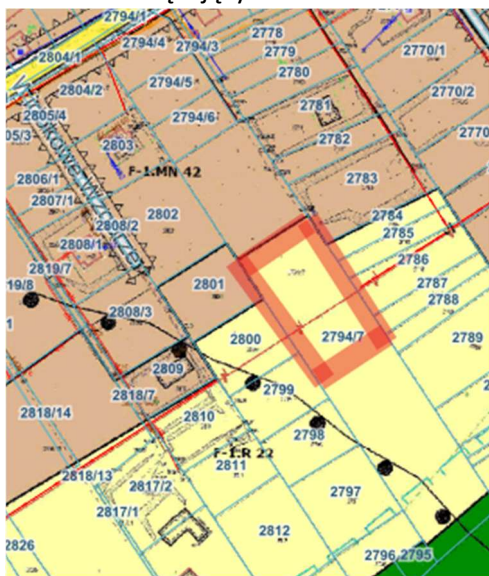

Projekt POG

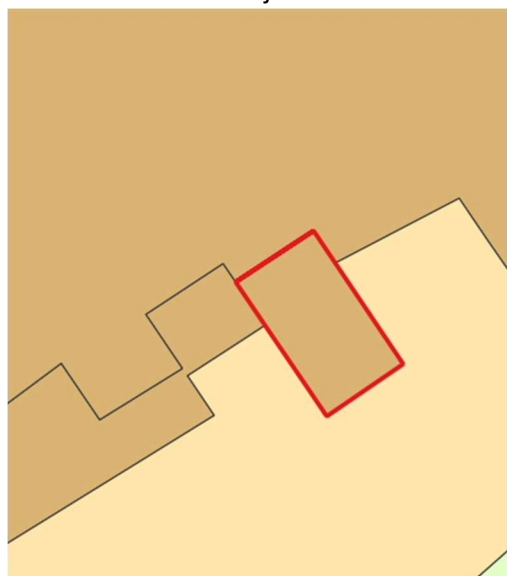

Fragmęnt działki 2840 objętej w MPZP terenem zieleni nieurządzonej F-1.ZN 95 włączono do strefy SJ. Proponowana strefa SJ leży w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

Projekt POG

Fragment działki 2794/7 z terenu rolniczego z dopuszczeniem zabudowy F-1.R 22 włączono do strefy SJ. Proponowana strefa leży w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych.

Obowiązujący MPZP

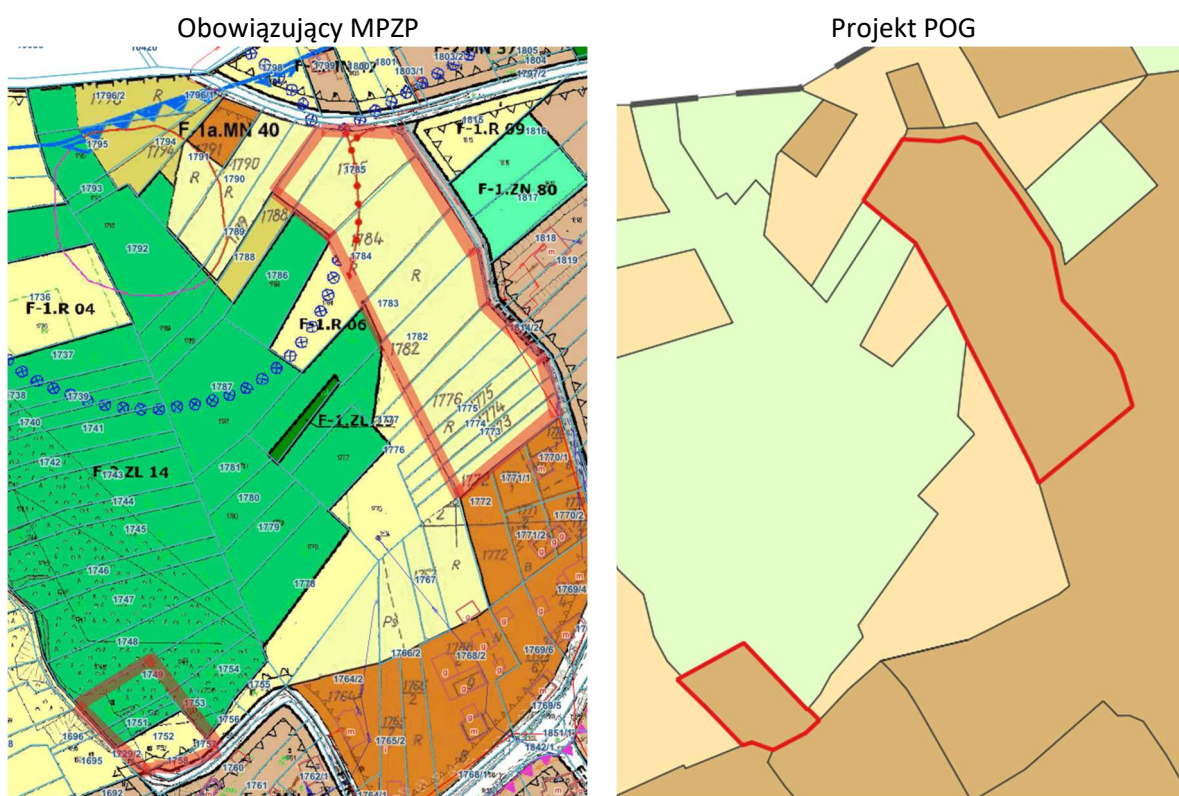

Projekt POG

Działki 2660/2, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721 oraz 2722 terenu turystyki – obiektów i urządzeń związanych z obsługą sportów zimowych F-UTz 02 wcielono do strefy otwartej SO. Działki te na moment tworzenia niniejszego opracowania są terenami zielonymi i nie znajduje się na nich infrastruktura turystyczna. Wprowadzenie strefy SO nie stanowi zmiany w sposobie zagospodarowania względem stanu faktycznego.

Na południe od terenu F-UTz 02 znajduje się teren sportów zimowych F-Usz 02. Działki nim objęte także stanowią tereny zielone porośnięte drzewami, krzewami i łąkami.

Wyznaczono dwie dodatkowe strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Jedna z nich została wyznaczona na terenie rolniczym z dopuszczeniem zabudowy F-1.R 06 na działkach lub ich fragmentach 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1782, 1783, 1784 i 1785.

Kolejna ma powstać częściowo na terenie rolniczym a częściowo na terenie zalesień F-2.ZL 14 na działkach lub ich fragmentach: 1749, 1751 i 1752.

Analiza i ocena wpływu na środowisko planu ogólnego gminy

W większości przypadków tereny danych stref wyznaczonych w POG obejmują funkcje, które zostały im nadane w MPZP. Ponadto, zdarzają się przypadki, gdzie POG potwierdza faktyczne wykorzystanie analizowanych terenów.

Faktyczne zmiany w przeznaczeniu wybranych terenów, bądź zmiany przebiegu ich granic stwierdzono głównie w przypadkach powiększenia terenów zurbanizowanych.

Główne zmiany, to:

1. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ,
2. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ, znajdujących się w zasięgu Parku Krajobrazowego,
3. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SU,
4. Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SN,
5. Przeznaczenie terenów zieleni nieurządzonej ZN na rzecz strefy SJ,
6. Przeznaczenie terenów lasów ZL na rzecz strefy SU,
7. Przeznaczenie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej PU na rzecz strefy SJ,
8. Przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej MNL na rzecz strefy SP,
9. Przeznaczenie terenów usług sportowych SU na rzecz strefy SJ,
10. Utworzenie stref zabudowy na terenach o prawdopodobieństwie powodzi 1%.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowisko pogrupowanych zmian, jakie wnosi analizowany Plan Ogólny Gminy Świnna, w stosunku do obowiązujących Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie / brak oddziaływania
	Potencjalne negatywne oddziaływanie

Tabela 5. Ocena oddziaływania na środowisko zmian wprowadzanych przez POG w stosunku do obowiązujących MPZP

Lp.	Zmiana	Obszary chronione	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
1.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ												
2.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ, znajdujących się w zasięgu Parku Krajobrazowego												
3.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SU												
4.	Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SN												
5.	Przeznaczenie terenów zieleni nieurządzonej ZN na rzecz strefy SJ												
6.	Przeznaczenie terenów lasów ZL na rzecz strefy SU												
7.	Przeznaczenie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej PU na rzecz strefy SJ												
8.	Przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej MNL na rzecz strefy SP												
9.	Przeznaczenie terenów usług sportowych US na rzecz strefy SJ												
10.	Utworzenie stref zabudowy na terenach o prawdopodobieństwie powodzi 1%												

Stwierdza się, iż w związku z prowadzeniem w życie zapisów POG nie będzie występować oddziaływanie na obszary Natura 2000.

Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ

Projektowana zmiana polega na przekształceniu terenów rolniczych (R) w strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ). Nowe tereny SJ będą stanowiły kontynuację istniejącej struktury osadniczej, przylegając bezpośrednio do obszarów już zabudowanych i uzbrojonych.

Zmiana oznacza przejście z krajobrazu produkcyjnego, o relatywnie niskim stopniu uszczelnienia powierzchni i ograniczonej presji infrastrukturalnej, w krajobraz mieszkaniowy o większej intensywności zagospodarowania, wzroście ruchu lokalnego i zwiększonym zapotrzebowaniu na media.

W odniesieniu do ludzi realizacja ustaleń planu przyniesie pozytywne efekty w postaci uporządkowania struktury przestrzennej oraz racjonalnego dogęszczenia istniejącej zabudowy. Lokalizacja nowych terenów SJ w bezpośrednim sąsiedztwie już zagospodarowanych obszarów ogranicza zjawisko rozproszonej suburbanizacji i umożliwia efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej oraz drogowej. Jednocześnie należy przewidzieć wzrost natężenia ruchu samochodowego oraz zwiększone zapotrzebowanie na infrastrukturę społeczną i komunalną. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią oddziaływania chwilowe w postaci hałasu, zapylenia oraz okresowych utrudnień komunikacyjnych. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

W zakresie oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne przekształcenie terenu spowoduje wzrost powierzchni uszczelnionych, co ograniczy naturalną infiltrację wód opadowych i może zwiększyć spływ powierzchniowy. W konsekwencji dojdzie do zmiany lokalnego bilansu wodnego oraz zmniejszenia retencji gruntowej. Z drugiej strony, włączenie nowej zabudowy do systemu kanalizacji sanitarnej i uporządkowana gospodarka ściekowa mogą ograniczyć ryzyko niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych. Korzystnym aspektem będzie również eliminacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin typowych dla produkcji rolniczej, co może przyczynić się do zmniejszenia presji chemicznej na środowisko wodne. W fazie budowy istnieje ryzyko incydentalnych zanieczyszczeń związanych z pracą sprzętu budowlanego, jednak przy zachowaniu standardowych środków ostrożności oddziaływania te będą miały charakter przejściowy. Zmiana sposobu użytkowania terenu wpłynie na szatę roślinną poprzez likwidację upraw rolnych oraz roślinności towarzyszącej. W ich miejsce pojawi się zieleń urządzonej, w tym ogrody przydomowe i nasadzenia ozdobne. Oznacza to przekształcenie struktury roślinności z jednorodnej przestrzeni produkcyjnej w mozaikę terenów zabudowanych i zieleni towarzyszącej. W krótkim okresie nastąpi usunięcie pokrywy roślinnej oraz czasowe odstąpienie gleby w związku z pracami ziemnymi. W dłuższej

perspektywie możliwe jest zwiększenie różnorodności gatunkowej roślin, zwłaszcza w przypadku stosowania nasadzeń rodzimych, jednak będą to zbiorowiska o charakterze synantropijnym.

Analogiczne przekształcenia dotyczyć będą świata zwierząt. Teren rolniczy, potencjalnie wykorzystywany przez gatunki charakterystyczne dla krajobrazu otwartego, utraci swoje dotychczasowe funkcje siedliskowe. W okresie realizacji inwestycji wystąpi płoszenie fauny związane z obecnością ludzi i sprzętu budowlanego. W fazie eksploatacji zmieni się skład gatunkowy w kierunku gatunków przystosowanych do środowiska zurbanizowanego. Wprowadzenie zieleni przydomowej może stworzyć warunki dla drobnych ptaków, owadów zapylających oraz małych ssaków, jednak ogólny charakter siedlisk ulegnie trwałemu przekształceniu.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie związane głównie ze wzrostem emisji komunikacyjnych oraz emisji z indywidualnych źródeł ogrzewania budynków. Skala tych oddziaływań będzie miała charakter lokalny i rozproszony. W fazie realizacji inwestycji wystąpią okresowe emisje pyłów związane z pracami ziemnymi i transportem materiałów. Po zakończeniu budowy oddziaływania te ustaną. Jednocześnie wyeliminowanie prac rolniczych i związanych z nimi emisji z maszyn może częściowo kompensować wzrost emisji z nowej funkcji mieszkaniowej. Zastosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła w nowych budynkach może dodatkowo ograniczyć wpływ na jakość powietrza.

W zakresie klimatu akustycznego należy przewidywać wzrost tła hałasowego w stosunku do stanu obecnego, wynikający z większego natężenia ruchu lokalnego oraz codziennej aktywności mieszkańców. Największe uciążliwości akustyczne wystąpią w fazie budowy i będą miały charakter chwilowy. Po zakończeniu realizacji inwestycji poziom hałasu ustabilizuje się na poziomie typowym dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i nie powinien przekraczać obowiązujących norm środowiskowych.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą miały charakter trwały. Nastąpi wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej oraz częściowe uszczelnienie powierzchni w związku z realizacją budynków, dróg dojazdowych i infrastruktury technicznej. Dojdzie do lokalnych zmian w ukształtowaniu terenu oraz przemieszczenia mas ziemnych. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna, choć w zabudowie jednorodzinnej jej udział pozostaje relatywnie wysoki w porównaniu z innymi formami urbanizacji. Pośrednio zmieni się funkcja i właściwości użytkowe gleb, które utracą znaczenie produkcyjne na rzecz funkcji budowlanej i ogrodowej.

Rezygnacja z rolniczego użytkowania terenu wiąże się przede wszystkim z ograniczeniem presji chemicznej na środowisko. Zaprzestanie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin zmniejsza ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz ogranicza dopływ związków azotu i fosforu do gleby i cieków wodnych. Istotnym pozytywnym skutkiem jest także redukcja emisji do powietrza i hałasu związanych z pracą maszyn rolniczych oraz nawożeniem, w tym

emisji spalin, pyłów i amoniaku. Ustają również okresowe uciążliwości zapachowe towarzyszące gospodarce rolnej. W zakresie gleby korzystne jest wyeliminowanie intensywnej ingerencji mechanicznej, co sprzyja stabilizacji struktury glebowej i ogranicza jej degradację. Dodatkowo możliwe jest zwiększenie lokalnej różnorodności biologicznej poprzez wprowadzenie zróżnicowanej zieleni, szczególnie w przypadku zabudowy jednorodzinnej z ogrodami przydomowymi.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia negatywnych skutków środowiskowych wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów rolniczych (R) na strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodziną (SJ) należy wprowadzić rozwiązania planistyczne, projektowe i organizacyjne minimalizujące presję na poszczególne komponenty środowiska.

W zakresie ochrony wód i gospodarki wodnej rekomenduje się maksymalne ograniczenie powierzchni uszczelnionych poprzez zachowanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych. Wskazane jest stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na podjazdach i ciągach pieszych, a także wprowadzanie rozwiązań zwiększających retencję wód opadowych, takich jak ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne czy systemy rozsączające. Niezbędne jest podłączenie zabudowy do zbiorczej sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zabezpieczenie zaplecza budowy przed możliwością zanieczyszczenia gruntu i wód.

W odniesieniu do ochrony powietrza zaleca się stosowanie niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła, preferowanie odnawialnych źródeł energii oraz rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną budynków. W fazie realizacji inwestycji należy ograniczać emisję pyłów poprzez zraszanie terenu w okresach suchych oraz utrzymywanie w należytym stanie technicznym maszyn budowlanych. W celu ochrony klimatu akustycznego wskazane jest prowadzenie prac budowlanych w godzinach dziennych oraz stosowanie sprzętu spełniającego obowiązujące normy hałasu. Docelowo układ komunikacyjny powinien być zaprojektowany w sposób zapewniający płynność ruchu i minimalizujący jego uciążliwość dla istniejącej i projektowanej zabudowy.

W zakresie ochrony gleby i powierzchni ziemi należy ograniczyć skalę niwelacji terenu oraz racjonalnie gospodarować masami ziemnymi, w miarę możliwości wykorzystując je w obrębie inwestycji. Warstwa próchniczna powinna być zdejmowana i wykorzystywana do zagospodarowania terenów zieleni.

Dla zachowania walorów przyrodniczych wskazane jest wprowadzenie zieleni towarzyszącej z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz utrzymanie ciągłości terenów biologicznie czynnych. W miarę możliwości należy unikać nadmiernego oświetlenia zewnętrznego oraz stosować oprawy ograniczające emisję światła w górę, co zmniejszy presję na faunę.

Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo istniejącej zabudowy istotne jest etapowanie realizacji inwestycji oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej równoległe z rozwojem funkcji mieszkaniowej. Kompleksowe wdrożenie powyższych działań pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania do poziomu typowego dla zabudowy jednorodzinnej i utrzymać je w granicach obowiązujących standardów ochrony środowiska.

Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SJ znajdujących się w zasięgu Parku Krajobrazowego

Przeznaczenie terenów rolniczych R na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną (SJ), znajdujących się w zasięgu Parku Krajobrazowego, będzie skutkować zmianą dotychczasowego sposobu użytkowania analizowanych terenów. Wprowadzenie możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz związanej z nią infrastruktury może powodować lokalne i bezpośrednie przekształcenia środowiska, jednocześnie ograniczając presję wynikającą z dotychczasowego rolniczego użytkowania terenów.

Przeznaczenie terenów rolniczych R na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną SJ będzie miało pozytywny wpływ na warunki życia ludzi poprzez stworzenie możliwości rozwoju funkcji mieszkaniowej i związanej z nią infrastruktury. Zmiana sposobu użytkowania terenów może również ograniczyć uciążliwości związane z działalnością rolniczą, w szczególności hałas powodowany przez maszyny rolnicze, emisję pyłów oraz okresowe uciążliwości związane ze stosowaniem nawozów i środków ochrony roślin. Oddziaływanie na ludzi można ocenić jako pozytywne i długotrwałe.

Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i towarzyszącej jej infrastruktury może powodować krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na roślinność, związane z prowadzeniem prac budowlanych, ruchem maszyn, usuwaniem części roślinności oraz przekształceniem powierzchni terenu.

Jednocześnie w ujęciu długoterminowym zaprzestanie rolniczego użytkowania terenów R może skutkować stałym pozytywnym oddziaływaniem na roślinność. Rezygnacja ze stosowania nawozów mineralnych oraz środków ochrony roślin ograniczy presję chemiczną na środowisko, co może sprzyjać poprawie warunków siedliskowych i zwiększeniu różnorodności biologicznej na terenach pozostających biologicznie czynnych, w tym w obrębie zieleni towarzyszącej zabudowie.

W okresie realizacji zabudowy wystąpić może krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na zwierzęta, wynikające z prowadzenia prac budowlanych, hałasu, ruchu maszyn i pojazdów oraz obecności ludzi. Czynniki te mogą powodować okresowe płoszenie zwierząt i czasowe ograniczenie dostępności części terenu.

W dłuższej perspektywie zaprzestanie rolniczego użytkowania terenów oraz ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin może mieć stały pozytywny wpływ na faunę. Ograniczenie presji chemicznej może poprawić warunki bytowania organizmów związanych z glebą i roślinnością, a utrzymanie terenów biologicznie czynnych i zieleni przydomowej może stworzyć dodatkowe miejsca schronienia i żerowania dla części gatunków.

Powietrze atmosferyczne – oddziaływanie krótkotrwale negatywne oraz długotrwale pozytywne. Na etapie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wystąpić może krótkotrwale negatywne oddziaływanie na jakość powietrza, związane z emisją pyłów oraz spalin z maszyn budowlanych i pojazdów. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny i okresowy.

W perspektywie długoterminowej rezygnacja z rolniczego użytkowania terenów może ograniczyć emisję pyłów powstających podczas prac polowych oraz emisję związaną z wykorzystaniem maszyn rolniczych. Ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin może również zmniejszyć emisję substancji związanych z działalnością rolniczą. Z tego względu oddziaływanie na powietrze można ocenić jako krótkotrwale negatywne i długotrwale pozytywne, przy czym funkcjonowanie zabudowy mieszkaniowej może generować emisje związane z ogrzewaniem budynków i transportem. Na etapie realizacji zabudowy możliwe jest krótkotrwale negatywne oddziaływanie na wody, związane z prowadzeniem prac ziemnych, przekształceniem powierzchni terenu oraz potencjalnym ryzykiem przedostania się zanieczyszczeń z placu budowy do środowiska gruntowo-wodnego.

W dalszej perspektywie zaprzestanie rolniczego użytkowania terenów R oraz rezygnacja ze stosowania nawozów i środków ochrony roślin może mieć stały pozytywny wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych poprzez ograniczenie dopływu biogenów i substancji chemicznych do środowiska. Jednocześnie realizacja zabudowy i powierzchni utwardzonych może zwiększać spływ powierzchniowy, dlatego istotne będzie właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych. Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz infrastruktury towarzyszącej będzie powodować negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi, związane z pracami ziemnymi, wykonywaniem fundamentów, przyłączy, dróg i powierzchni utwardzonych. W miejscach realizacji zabudowy nastąpi trwałe przekształcenie części powierzchni terenu.

Z drugiej strony zaprzestanie rolniczego użytkowania terenów R będzie oznaczało ograniczenie intensywnych zabiegów agrotechnicznych oraz stosowania nawozów i środków ochrony roślin. W odniesieniu do terenów pozostających niezabudowanych i biologicznie czynnych może to stanowić długotrwale pozytywne oddziaływanie na środowisko glebowe, sprzyjające ograniczeniu presji chemicznej i poprawie warunków biologicznych gleby.

Przeznaczenie terenów rolniczych R na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną SJ będzie powodować negatywne i długotrwale oddziaływanie na krajobraz. Wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej, dróg, dojazdów, ogrodzeń oraz infrastruktury

technicznej może prowadzić do zmniejszenia udziału otwartych przestrzeni rolniczych i zwiększenia udziału elementów antropogenicznych.

Oddziaływanie to ma szczególne znaczenie ze względu na położenie terenów w zasięgu Parku Krajobrazowego. Wprowadzana zabudowa powinna zatem uwzględniać walory krajobrazowe obszaru, w szczególności poprzez zachowanie istniejącej zieleni, ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz odpowiednie kształtowanie jej parametrów i lokalizacji.

W fazie realizacji zabudowy wystąpi krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na klimat akustyczny, związane z pracą maszyn budowlanych, transportem materiałów oraz prowadzeniem robót ziemnych. Po zakończeniu realizacji strefy SJ możliwe będzie długotrwałe zwiększenie poziomu presji akustycznej w związku z funkcjonowaniem zabudowy mieszkaniowej, ruchem samochodowym oraz użytkowaniem terenów. W porównaniu z dotychczasowym sposobem użytkowania terenów rolniczych R może to prowadzić do pogorszenia lokalnego klimatu akustycznego, szczególnie w przypadku wprowadzenia zabudowy na obszary dotychczas charakteryzujące się niskim poziomem antropogenicznych źródeł hałasu.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zapobiegania lub ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań związanych z przeznaczeniem terenów rolniczych R na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, zlokalizowanych w zasięgu Parku Krajobrazowego, należy dążyć do ograniczenia powierzchni zajmowanej przez zabudowę i powierzchnie utwardzone do niezbędnego minimum oraz zachowania możliwie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej. W miarę możliwości należy zachować istniejącą wartościową roślinność, w szczególności drzewa, zadrzewienia i zakrzewienia, które nie kolidują bezpośrednio z planowanym zagospodarowaniem. Wprowadzanie nowej zieleni powinno uwzględniać przede wszystkim gatunki rodzime, dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych.

W trakcie realizacji inwestycji należy ograniczać prowadzenie prac mogących powodować płoszenie zwierząt, w szczególności w okresach ich rozrodu i lęgów. Przed rozpoczęciem prac związanych z usuwaniem roślinności wskazane jest przeprowadzenie kontroli przyrodniczej pod kątem występowania chronionych gatunków. Prace budowlane powinny być prowadzone przy wykorzystaniu sprawnych technicznie maszyn i urządzeń, z ograniczeniem ich czasu pracy do niezbędnego minimum, co pozwoli zmniejszyć emisję hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza.

W celu ograniczenia emisji pyłów należy odpowiednio zabezpieczać materiały sypkie, ograniczać prędkość pojazdów poruszających się po drogach nieutwardzonych oraz, w okresach suchych, stosować zraszanie powierzchni narażonych na pylenie. Teren budowy powinien być odpowiednio

zabezpieczony przed możliwością przedostania się substancji ropopochodnych i innych zanieczyszczeń do gruntu oraz wód. Paliwa, oleje i inne substancje wykorzystywane podczas realizacji inwestycji powinny być przechowywane w sposób zabezpieczający przed ich przypadkowym przedostaniem się do środowiska.

W ramach prowadzonych prac należy ograniczać przekształcenia powierzchni ziemi oraz zmiany naturalnego ukształtowania terenu do zakresu niezbędnego dla realizacji zabudowy i infrastruktury. Warstwa próchniczna gleby powinna być, w miarę możliwości, selektywnie zdejmowana i ponownie wykorzystywana do zagospodarowania terenów biologicznie czynnych. Należy również ograniczać powierzchnie szczelne oraz stosować, tam gdzie jest to możliwe i zgodne z warunkami technicznymi, nawierzchnie przepuszczalne.

Wody opadowe i roztopowe powinny być w miarę możliwości zagospodarowywane w granicach terenu inwestycji poprzez ich retencjonowanie, infiltrację do gruntu lub wykorzystanie do podlewania zieleni, z uwzględnieniem lokalnych warunków gruntowo-wodnych. Rozwiązania w zakresie zagospodarowania wód powinny ograniczać zwiększenie spływu powierzchniowego oraz ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza zaleca się stosowanie energooszczędnych rozwiązań w budynkach oraz niskoemisyjnych źródeł ogrzewania, a także, w miarę możliwości, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Należy również ograniczać emisję hałasu poprzez odpowiednią organizację dojazdów i zagospodarowania terenu oraz stosowanie rozwiązań ograniczających ruch samochodowy w miejscach szczególnie wrażliwych przyrodniczo.

Ze względu na położenie terenów w zasięgu Parku Krajobrazowego szczególne znaczenie powinno mieć ograniczenie wpływu nowej zabudowy na walory krajobrazowe. Zabudowę należy kształtować w sposób harmonijnie wpisujący się w istniejące uwarunkowania krajobrazowe, z uwzględnieniem lokalnego charakteru zabudowy oraz ograniczeniem jej nadmiernego rozpraszania. W miarę możliwości należy zachować istniejące otwarcia widokowe, zieleni oraz inne elementy kształtujące lokalny krajobraz.

Wskazane jest również stosowanie ogrodzeń, które nie będą stanowiły istotnej bariery dla przemieszczania się drobnych zwierząt, oraz ograniczenie oświetlenia zewnętrznego do niezbędnego minimum. Oświetlenie powinno być projektowane w sposób ograniczający emisję światła poza obszary wymagające oświetlenia, co pozwoli zmniejszyć jego wpływ na zwierzęta nocne. Gospodarka odpadami powinna być prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób zapobiegający ich przedostawaniu się do środowiska.

Realizacja powyższych działań pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania związane z realizacją i funkcjonowaniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w szczególności w zakresie przekształcenia powierzchni ziemi, utraty roślinności, płoszenia zwierząt, emisji hałasu i pyłów, zmian

w sposobie odpływu wód oraz wpływu na walory krajobrazowe. Jednocześnie zastosowanie wskazanych rozwiązań pozwoli zachować możliwie wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej i ograniczyć presję nowego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze i krajobraz Parku Krajobrazowego.

Przeznaczenie terenów R na rzecz strefy SU

Planowana zmiana przeznaczenia terenów rolniczych (R) na strefę usługową (SU), zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów już zurbanizowanych, stanowi przekształcenie przestrzeni o charakterze produkcji rolnej w teren o zwiększonej intensywności zagospodarowania i użytkowania. W porównaniu z zabudową mieszkaniową jednorodinną funkcja usługowa wiąże się zazwyczaj z większym stopniem uszczelnienia powierzchni, większym ruchem pojazdów oraz bardziej zróżnicowanym profilem oddziaływań środowiskowych.

W odniesieniu do ludzi realizacja funkcji usługowej może przynieść pozytywne skutki w postaci zwiększenia dostępności usług, tworzenia miejsc pracy oraz wzmocnienia lokalnej bazy ekonomicznej. Lokalizacja w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych sprzyja koncentracji funkcji i ogranicza rozpraszanie zabudowy. Jednocześnie należy przewidywać wzrost natężenia ruchu samochodowego, w tym pojazdów dostawczych, co może powodować zwiększenie hałasu, emisji spalin oraz okresowe pogorszenie warunków komunikacyjnych. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią oddziaływania chwilowe związane z pracami budowlanymi, obejmujące hałas, zapylenie i wzmożony transport materiałów.

Zmiana sposobu użytkowania terenu wpłynie na wody powierzchniowe i podziemne poprzez zwiększenie udziału powierzchni uszczelnionych, takich jak place manewrowe, parkingi czy dachy obiektów usługowych. Skutkiem będzie ograniczenie infiltracji wód opadowych oraz wzrost spływu powierzchniowego, co może prowadzić do obciążenia systemów kanalizacji deszczowej i zmiany lokalnego bilansu wodnego. Jednocześnie eliminacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin charakterystycznych dla działalności rolniczej ograniczy presję chemiczną na środowisko wodne. W przypadku nieprawidłowej gospodarki substancjami wykorzystywanymi w działalności usługowej istnieje ryzyko lokalnych zanieczyszczeń, jednak przy zachowaniu obowiązujących standardów technicznych oddziaływanie to powinno mieć charakter kontrolowany.

W zakresie roślinności i fauny nastąpi trwała zmiana struktury siedlisk. Likwidacja gruntów rolnych oraz ewentualnych zadrzewień śródpolnych oznacza utratę dotychczasowych miejsc bytowania gatunków związanych z krajobrazem otwartym. Funkcja usługowa, w zależności od jej charakteru, może wiązać się z większą presją antropogeniczną niż zabudowa mieszkaniowa, w tym z intensywnym oświetleniem terenu i stałą obecnością ludzi. Z drugiej strony, przy właściwym zagospodarowaniu możliwe jest

wprowadzenie zieleni izolacyjnej i urządzonej, która częściowo zrekompensuje utratę roślinności rolniczej oraz stworzy warunki dla gatunków synantropijnych.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie związane głównie ze wzrostem emisji komunikacyjnej oraz ewentualnymi emisjami z systemów grzewczych i wentylacyjnych obiektów usługowych. Skala emisji zależeć będzie od rodzaju prowadzonej działalności. W fazie budowy przewiduje się czasowe zwiększenie zapylenia i emisji spalin z maszyn budowlanych. Po zakończeniu realizacji inwestycji oddziaływania te ustabilizują się na poziomie typowym dla terenów usługowych o podobnej skali.

W odniesieniu do klimatu akustycznego należy przewidywać wzrost poziomu hałasu w stosunku do dotychczasowego użytkowania rolniczego. Źródłami hałasu będą przede wszystkim ruch pojazdów, dostawy towarów oraz funkcjonowanie urządzeń technicznych. Największe uciążliwości wystąpią w fazie realizacji inwestycji i będą miały charakter krótkotrwały. W fazie eksploatacji poziom hałasu będzie zależny od rodzaju usług i organizacji ruchu.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą miały charakter trwały i obejmą wyłączenie gruntów z produkcji rolniczej oraz znaczące zwiększenie stopnia uszczelnienia terenu. Nastąpi zmiana właściwości użytkowych gleb oraz lokalne przekształcenia rzeźby terenu w wyniku prac niwelacyjnych. W porównaniu z funkcją mieszkaniową jednorodzinną skala uszczelnienia może być większa, co oznacza silniejsze przekształcenie środowiska gruntowego.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia negatywnych skutków środowiskowych wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów rolniczych (R) na strefę usługową (SU) należy zastosować rozwiązania planistyczne i techniczne minimalizujące presję na wody, powietrze, klimat akustyczny oraz powierzchnię ziemi, przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

W zakresie ochrony wód kluczowe jest ograniczenie stopnia uszczelnienia terenu poprzez wyznaczenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na parkingach i ciągach pieszych, tam gdzie jest to możliwe. Niezbędne jest wdrożenie systemów retencji i podczyszczania wód opadowych, w szczególności z terenów parkingów i placów manewrowych, przed ich odprowadzeniem do odbiornika. Zabudowa powinna być obligatoryjnie podłączona do sieci kanalizacji sanitarnej, a ewentualne substancje mogące stanowić zagrożenie dla środowiska powinny być magazynowane i użytkowane zgodnie z obowiązującymi normami zabezpieczeń.

W odniesieniu do ochrony powietrza zaleca się stosowanie energooszczędnych rozwiązań budowlanych oraz niskoemisyjnych systemów ogrzewania i wentylacji. Wskazane jest promowanie

odnawialnych źródeł energii. Na etapie realizacji inwestycji należy ograniczać emisję pyłu poprzez zraszanie terenu w okresach suchych oraz utrzymywanie sprzętu budowlanego w dobrym stanie technicznym.

W celu ograniczenia oddziaływań akustycznych należy projektować układ komunikacyjny w sposób zapewniający płynność ruchu i minimalizujący konflikty z terenami sąsiednimi. W przypadku usług generujących zwiększony hałas zasadne jest stosowanie pasów zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych. Urządzenia techniczne, takie jak agregaty czy systemy wentylacyjne, powinny spełniać normy hałasu i być sytuowane w sposób ograniczający ich wpływ na otoczenie.

Dla ochrony gleby i powierzchni ziemi wskazane jest racjonalne gospodarowanie masami ziemnymi w obrębie inwestycji oraz ograniczenie zbędnych przekształceń rzeźby terenu. Warstwa próchniczna powinna być zdejmowana i wykorzystywana do zagospodarowania terenów zieleni. Wprowadzenie zieleni izolacyjnej i urządzonej, z wykorzystaniem rodzimych gatunków roślin, pozwoli częściowo zrekompensować utratę gruntów rolnych oraz poprawić warunki mikroklimatyczne.

Z uwagi na sąsiedztwo terenów zurbanizowanych istotne jest etapowanie realizacji inwestycji wraz z równoległym zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Kompleksowe wdrożenie wskazanych działań umożliwi ograniczenie negatywnych oddziaływań do poziomu typowego dla terenów usługowych o charakterze lokalnym oraz zapewni dotrzymanie obowiązujących standardów ochrony środowiska.

Przeznaczenie terenów rolnych R na rzecz strefy SN

Zmiana przeznaczenia terenu z funkcji rolniczej (R) na strefę zieleni i rekreacji (SN) będzie skutkowałą trwałym przekształceniem sposobu użytkowania przestrzeni oraz charakteru oddziaływań na środowisko. Dotychczasowe użytkowanie rolnicze, związane z okresową ingerencją w glebę, stosowaniem nawozów oraz emisją zanieczyszczeń z maszyn rolniczych, zostanie zastąpione funkcjami rekreacyjnymi, usługowymi i przyrodniczymi o zróżnicowanym stopniu intensywności. Najistotniejszą zmianą będzie wyłączenie gruntów z produkcji rolnej oraz częściowe przekształcenie powierzchni ziemi, w tym lokalne uszczelnienie gleb w obrębie terenów komunikacji, infrastruktury technicznej oraz usług. W konsekwencji nastąpi ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zabudowy i utwardzeń, jednak równocześnie wprowadzenie terenów zieleni urządzonej, zieleni naturalnej oraz lasu może przyczynić się do poprawy struktury gleb, zwiększenia ich aktywności biologicznej oraz ograniczenia presji wynikającej z intensywnej produkcji rolnej.

Realizacja ustaleń planu wpłynie również na warunki wodne. Wzrost udziału terenów utwardzonych może powodować zwiększenie spływu powierzchniowego wód opadowych oraz ryzyko wprowadzania do środowiska zanieczyszczeń komunikacyjnych. Jednocześnie projektowane tereny wód, zieleni

naturalnej i leśnej stwarzają możliwość poprawy retencji lokalnej, zwiększenia infiltracji oraz stabilizacji stosunków wodnych. W porównaniu z użytkowaniem rolniczym może nastąpić ograniczenie dopływu biogenów do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie miało charakter mieszany: zmniejszeniu ulegnie emisja związana z pracami polowymi i pyleniem z odkrytej gleby, natomiast może wzrosnąć emisja komunikacyjna i lokalna emisja z obiektów usługowych. Zwiększenie udziału zieleni wysokiej oraz terenów leśnych będzie sprzyjać poprawie mikroklimatu, ograniczeniu efektu nagrzewania powierzchni oraz zwiększeniu pochłaniania zanieczyszczeń.

W zakresie klimatu akustycznego można spodziewać się zmiany charakteru hałasu z okresowego, typowego dla prac rolniczych, na bardziej stały, związany z ruchem pojazdów i funkcjonowaniem usług rekreacyjnych, w tym wydarzeń plenerowych. Skala tego oddziaływania będzie uzależniona od intensywności zagospodarowania oraz zastosowanych rozwiązań organizacyjnych i przestrzennych, przy czym tereny zieleni i lasu mogą pełnić funkcję buforową. Przekształcenie terenu wpłynie również na szatę roślinną i świat zwierzęcy. Z jednej strony dojdzie do zaniku siedlisk charakterystycznych dla agrocenoz, z drugiej zaś wprowadzenie zróżnicowanych form zieleni, terenów wodnych i leśnych może sprzyjać wzrostowi bioróżnorodności oraz tworzeniu nowych siedlisk. Ostateczny efekt będzie zależał od stopnia zachowania ciągłości ekologicznej oraz ograniczenia nadmiernej presji antropogenicznej. Zmiana funkcji przestrzeni przełoży się także na przekształcenie krajobrazu, polegające na odejściu od otwartego krajobrazu rolniczego na rzecz krajobrazu parkowo-rekreacyjnego o większym zróżnicowaniu strukturalnym i funkcjonalnym. Może to podnieść walory estetyczne i rekreacyjne obszaru, przy jednoczesnym ryzyku wprowadzenia elementów zabudowy zaburzających dotychczasowy charakter przestrzeni. W aspekcie społecznym realizacja strefy SN będzie oddziaływać przede wszystkim pozytywnie, poprzez zwiększenie dostępności terenów wypoczynku, sportu, edukacji i usług społecznych, co może przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców. Negatywne oddziaływania będą miały głównie charakter lokalny i czasowy, związany z etapem realizacji inwestycji oraz wzrostem natężenia ruchu. Całościowo należy uznać, że zmiana przeznaczenia terenu będzie prowadzić do trwałego przekształcenia środowiska, przy czym bilans oddziaływań będzie w dużej mierze zależny od szczegółowych rozwiązań projektowych oraz zachowania odpowiednio wysokiego udziału terenów biologicznie czynnych.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowe znaczenie powinno mieć zachowanie możliwie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, w szczególności poprzez ograniczenie zakresu utwardzeń, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na ciągach pieszych i rowerowych oraz koncentrację zabudowy

usługowej w sposób zwarty i racjonalny przestrzennie. W obrębie terenów przeznaczonych pod infrastrukturę techniczną i komunikację należy dążyć do minimalizacji uszczelnienia gruntu oraz stosowania rozwiązań sprzyjających infiltracji wód opadowych.

W zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych wskazane jest wprowadzenie systemów retencji i zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich powstawania, w tym zbiorników retencyjnych, ogrodów deszczowych, niecek infiltracyjnych oraz pasów zieleni o funkcji filtracyjnej. Należy zapewnić odpowiednie rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej, eliminujące ryzyko przedostawania się zanieczyszczeń do gruntu i wód. W rejonach parkingów i dróg wewnętrznych powinny być stosowane urządzenia podczyszczające wody opadowe, takie jak separatory substancji ropopochodnych.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne rekomenduje się stosowanie niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła w obiektach usługowych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz rozwój infrastruktury sprzyjającej mobilności pieszej i rowerowej. Wskazane jest również wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz parkingów, co pozwoli na ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz poprawę warunków mikroklimatycznych.

Dla ochrony klimatu akustycznego zasadne jest odpowiednie rozmieszczenie funkcji potencjalnie uciążliwych, w tym obiektów organizujących wydarzenia plenerowe, z zachowaniem buforów w postaci zieleni wysokiej i terenów leśnych. Należy stosować rozwiązania ograniczające emisję hałasu, takie jak odpowiednia organizacja ruchu, ograniczenia czasowe dla imprez masowych oraz wykorzystanie naturalnych barier terenowych.

W odniesieniu do ochrony bioróżnorodności kluczowe znaczenie ma zachowanie i wzmocnienie istniejących elementów przyrodniczych, w tym zadrzewień, zakrzewień oraz naturalnych obniżień terenu. Projektowanie zieleni powinno opierać się na rodzimych gatunkach roślin, sprzyjających lokalnej faunie. Należy zapewnić ciągłość korytarzy ekologicznych oraz ograniczyć fragmentację siedlisk poprzez właściwe rozmieszczenie zabudowy i infrastruktury. Oświetlenie zewnętrzne powinno być projektowane w sposób minimalizujący zjawisko zanieczyszczenia światłem.

W celu ochrony krajobrazu wskazane jest dostosowanie gabarytów i formy architektonicznej obiektów do lokalnych uwarunkowań przestrzennych oraz zachowanie osi widokowych i otwarc krajobrazowych. Realizacja inwestycji powinna być poprzedzona analizą walorów krajobrazowych, a rozwiązania projektowe powinny sprzyjać harmonijnemu wkomponowaniu nowych elementów w istniejące otoczenie.

Etap realizacji inwestycji powinien być prowadzony z zastosowaniem dobrych praktyk budowlanych, obejmujących ograniczenie zajęcia terenu do niezbędnego minimum, zabezpieczenie gleby przed degradacją, kontrolę emisji pyłu oraz właściwe gospodarowanie odpadami. Wskazane jest

prowadzenie nadzoru przyrodniczego w przypadku stwierdzenia obecności cennych siedlisk lub gatunków chronionych.

Przeznaczenie terenów zieleni nieurządzonej ZN pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ

Tworzenie nowych stref zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie już istniejących obszarów zurbanizowanych wiąże się z istotnym oddziaływaniem na środowisko, choć jego skala jest zwykle mniejsza niż w przypadku inwestycji realizowanych na terenach dziewiczych. Ingerencja ta obejmuje przede wszystkim zajmowanie powierzchni biologicznie czynnych, co skutkuje ograniczeniem retencji wód opadowych, pogorszeniem warunków przewietrzania oraz zmniejszeniem lokalnej bioróżnorodności. Rozbudowa zabudowy mieszkaniowej prowadzi także do zwiększonego zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, co generuje dodatkową presję na środowisko w postaci emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza oraz wzrostu natężenia ruchu kołowego. W celu minimalizacji negatywnych skutków środowiskowych związanych z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, konieczne jest wdrażanie rozwiązań zgodnych z zasadami zrównoważonego planowania przestrzennego. Do kluczowych działań należy zachowanie i wkomponowanie w strukturę urbanistyczną istniejących elementów przyrodniczych, takich jak zadrzewienia, ciekі wodne czy fragmenty łąk, które mogą pełnić funkcje ekologicznych korytarzy i terenów rekreacyjnych. Istotne znaczenie ma również zapewnienie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnych poprzez projektowanie parków osiedlowych, skwerów, zielonych dachów i fasad, a także stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na ciągach pieszych i parkingach. Minimalizację efektu wyspy ciepła można osiągnąć poprzez wykorzystanie jasnych materiałów budowlanych odbijających promieniowanie słoneczne oraz poprzez szerokie nasadzenia drzew. Niezbędne jest także wdrażanie nowoczesnych systemów gospodarki wodnej, takich jak ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne czy instalacje do wykorzystania wód opadowych w gospodarstwach domowych. Dodatkowo istotne jest promowanie rozwiązań transportowych ograniczających emisję, np. rozwój infrastruktury rowerowej i transportu zbiorowego, a także planowanie stref niskiej emisji w obrębie nowych osiedli.

Przeznaczenie terenów zielonych pod strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną może stanowić korzystne rozwiązanie zarówno dla społeczności lokalnej, jak i dla środowiska, pod warunkiem właściwego zaplanowania i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju. Zabudowa tego typu sprzyja uporządkowaniu przestrzeni – zamiast niekontrolowanej suburbanizacji powstaje spójny układ urbanistyczny, który łączy funkcje mieszkaniowe, usługowe i rekreacyjne. Dzięki temu mieszkańcy zyskują dostęp do niezbędnej infrastruktury w bezpośrednim sąsiedztwie swojego miejsca

zamieszkania, co ogranicza konieczność codziennych dojazdów samochodem i w efekcie redukuje emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Na rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat akustyczny, powierzchnię ziemi i krajobraz może wystąpić chwilowe pośrednie negatywne oddziaływanie występujące na etapie budowy. Jednakże zakłada się zwiększenie udziału zieleni po zakończeniu procesu budowy, choćby dzięki założeniu w POG minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Zachęca się inwestorów do stosowania bujnej roślinności, kwiatów miododajnych, ograniczenia koszenia trawników, co w perspektywie długoterminowej wpłynie pozytywnie na florę oraz tworząc nowe siedliska, także na zwierzęta i szeroko pojętą różnorodność biologiczną, co byłoby oddziaływaniem stałym pośrednim. Prosi się inwestorów oraz wykonawców robót budowlanych o ustalenie odpowiedniej koncepcji organizacji planu budowy wraz z jego zapleczem, tak aby zminimalizować zajęcie przez nie terenu oraz ewentualne przekształcenie dodatkowej powierzchni. Dodatkowo, wykonawca prac powinien posiadać opracowaną procedurę na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy oraz stale dostępny sorbent na wypadek wycieku ropy i/lub substancji ropopochodnych. Dodatkowo, zarówno w czasie trwania prac budowlanych jak i przez cały okres użytkowania powstałych obiektów uprasza się o zachowanie właściwej gospodarki odpadami.

Przeznaczenie terenów lasów ZL na rzecz strefy SU

Przeznaczenie terenów lasów ZL na rzecz strefy usługowej SU będzie wiązało się ze zmianą dotychczasowego sposobu użytkowania terenu i możliwością wprowadzenia nowej zabudowy usługowej wraz z niezbędną infrastrukturą komunikacyjną i techniczną. Realizacja ustaleń będzie powodowała bezpośrednie przekształcenia poszczególnych elementów środowiska, przy czym największa presja będzie związana z etapem realizacji zagospodarowania. Na etapie prowadzenia prac budowlanych przewiduje się wystąpienie krótkotrwałych negatywnych oddziaływań na ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, wody, powierzchnię ziemi oraz krajobraz.

W odniesieniu do ludzi krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie związane przede wszystkim z prowadzeniem prac budowlanych, ruchem pojazdów i maszyn, emisją hałasu oraz okresowym zwiększeniem emisji pyłów. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny i będzie występowało głównie w okresie realizacji zagospodarowania. Po zakończeniu prac i zagospodarowaniu terenu przewiduje się możliwość wystąpienia długotrwałego, stałego pozytywnego oddziaływania na ludzi, wynikającego z powstania nowych usług oraz związanych z nimi miejsc pracy i możliwości korzystania z infrastruktury usługowej. Zmiana przeznaczenia terenów może przyczynić się do zwiększenia

dostępności usług dla mieszkańców oraz poprawy funkcjonalności i zagospodarowania danego obszaru.

W zakresie oddziaływania na rośliny przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac ziemnych, usuwaniem istniejącej roślinności oraz czasowym przekształceniem warunków siedliskowych. Prace budowlane mogą prowadzić do mechanicznego uszkodzenia roślinności oraz ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej. Oddziaływanie będzie miało charakter lokalny i będzie związane przede wszystkim z okresem realizacji inwestycji.

W odniesieniu do zwierząt przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z obecnością ludzi, pracą maszyn budowlanych, hałasem oraz zmianą warunków siedliskowych w trakcie realizacji zagospodarowania. Prowadzenie prac może powodować okresowe płoszenie zwierząt oraz czasowe ograniczenie możliwości wykorzystywania części terenu jako miejsca żerowania lub przemieszczania się. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny i okresowy.

W zakresie powietrza atmosferycznego przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane przede wszystkim z emisją pyłów podczas prac ziemnych i budowlanych oraz emisją spalin z pojazdów i maszyn wykorzystywanych podczas realizacji zagospodarowania. Zwiększenie emisji będzie miało charakter okresowy i lokalny, a po zakończeniu prac budowlanych powinno ulec ograniczeniu.

Na klimat akustyczny wystąpi krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem robót budowlanych, pracą maszyn i urządzeń oraz zwiększonym ruchem pojazdów transportujących materiały budowlane. W okresie realizacji zagospodarowania może nastąpić czasowe zwiększenie poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac. Po zakończeniu realizacji oddziaływanie związane z etapem budowy ustąpi.

W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac ziemnych, przekształceniem powierzchni terenu oraz możliwością czasowego zwiększenia spływu powierzchniowego. Występować może również potencjalne ryzyko przedostania się do środowiska gruntowo-wodnego zanieczyszczeń związanych z pracą maszyn budowlanych. Przy właściwej organizacji robót oraz stosowaniu odpowiednich zabezpieczeń oddziaływanie to będzie ograniczone i powinno mieć charakter lokalny oraz czasowy.

W zakresie powierzchni ziemi przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac ziemnych, niwelacją terenu, wykonywaniem wykopów oraz przygotowaniem terenu pod zabudowę i infrastrukturę towarzyszącą. Prace te mogą prowadzić do czasowego naruszenia profilu glebowego i przekształcenia naturalnej powierzchni terenu. Charakter oddziaływania będzie lokalny i związany przede wszystkim z etapem realizacji zagospodarowania.

Przeznaczenie terenów lasów ZL na rzecz strefy usługowej SU będzie również powodowało krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na krajobraz, związane z prowadzeniem prac budowlanych,

obecnością maszyn, zaplecza budowy oraz czasowym przekształceniem wyglądu terenu. W okresie realizacji inwestycji może nastąpić czasowe obniżenie walorów estetycznych obszaru. Po zakończeniu prac charakter oddziaływania będzie zależał od sposobu zagospodarowania terenu, formy i skali zabudowy oraz zagospodarowania zieleni.

Podsumowując, przeznaczenie terenów lasów ZL na rzecz strefy usługowej SU będzie wiązało się przede wszystkim z krótkotrwałymi negatywnymi oddziaływaniami na poszczególne komponenty środowiska, związanymi z etapem realizacji nowego zagospodarowania. Oddziaływania te będą miały przede wszystkim charakter lokalny i okresowy. W odniesieniu do ludzi przewiduje się początkowo oddziaływanie negatywne związane z realizacją inwestycji, natomiast po zakończeniu prac możliwe jest wystąpienie długotrwałego, stałego oddziaływania pozytywnego, wynikającego z rozwoju funkcji usługowej, zwiększenia dostępności usług oraz potencjalnego powstania nowych miejsc pracy. W przypadku roślin, zwierząt, powietrza, klimatu akustycznego, wód, powierzchni ziemi i krajobrazu zasadnicze oddziaływania negatywne będą związane z etapem realizacji zagospodarowania.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zapobiegania lub ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z przeznaczeniem terenów lasów ZL na strefę usługową SU należy w pierwszej kolejności ograniczać zakres przekształcenia terenu do powierzchni niezbędnej do realizacji planowanego zagospodarowania. Należy dążyć do zachowania możliwie dużej powierzchni biologicznie czynnej oraz istniejących wartościowych elementów zieleni, w szczególności drzew i krzewów, a wycinkę ograniczyć do niezbędnego minimum. W przypadku konieczności usunięcia roślinności wskazane jest prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz, w razie potrzeby, przeprowadzenie wcześniejszej kontroli przyrodniczej terenu.

W trakcie realizacji inwestycji należy ograniczać emisję pyłów i spalin poprzez właściwą organizację robót, stosowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń oraz ograniczanie pracy silników na biegu jałowym. W okresach suchych należy, w miarę potrzeb, zraszać powierzchnie narażone na pylenie, a transport materiałów prowadzić w sposób ograniczający emisję pyłów do powietrza. Prace budowlane generujące hałas należy prowadzić przede wszystkim w porze dziennej, z wykorzystaniem sprawnych technicznie urządzeń i maszyn, w sposób ograniczający uciążliwości dla mieszkańców i użytkowników terenów sąsiednich.

W celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych należy zabezpieczyć teren budowy przed możliwością przedostania się do gruntu substancji ropopochodnych i innych zanieczyszczeń. Zaplecze budowy, miejsca postoju i obsługi maszyn oraz miejsca magazynowania materiałów mogących stanowić zagrożenie dla środowiska powinny być odpowiednio zorganizowane i zabezpieczone. Należy

również zapewnić właściwe postępowanie z odpadami oraz nie dopuszczać do ich składowania w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Wody opadowe i roztopowe należy w miarę możliwości zagospodarowywać na terenie inwestycji poprzez retencjonowanie, infiltrację lub zastosowanie rozwiązań ograniczających ich szybki odpływ, z uwzględnieniem warunków gruntowo-wodnych.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi należy ograniczać zakres prac ziemnych i niwelacyjnych do niezbędnego minimum oraz unikać nadmiernego przekształcania naturalnego ukształtowania terenu. Warstwę urodzajną gleby należy w miarę możliwości zebrać, odpowiednio zabezpieczyć i wykorzystać ponownie do urządzenia terenów zieleni. Należy ograniczać zajmowanie terenu przez powierzchnie szczelne oraz stosować, tam gdzie jest to możliwe, nawierzchnie przepuszczalne lub półprzepuszczalne.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu na rośliny i zwierzęta należy zachować istniejącą zieleń w zakresie możliwym do pogodzenia z planowanym zagospodarowaniem, a projektowaną zieleń kształtować z wykorzystaniem gatunków rodzimych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Należy ograniczać czas trwania prac budowlanych oraz unikać prowadzenia najbardziej uciążliwych robót w okresach szczególnej aktywności zwierząt. Ogrodzenia i inne elementy infrastruktury należy, w miarę możliwości, projektować w sposób ograniczający bariery dla przemieszczania się drobnych zwierząt. Oświetlenie terenu powinno być projektowane w sposób ograniczający emisję światła poza obszar objęty zagospodarowaniem, w szczególności poprzez kierowanie światła w dół i ograniczenie zbędnego oświetlenia nocnego.

W zakresie ochrony krajobrazu należy dążyć do harmonijnego wkomponowania projektowanej zabudowy usługowej w istniejące otoczenie, z uwzględnieniem skali, wysokości, formy architektonicznej i kolorystyki obiektów oraz ograniczeniem elementów mogących powodować nadmierną presję wizualną. Należy również wprowadzać zieleń izolacyjną i osłonową w miejscach, w których może ona ograniczać widoczność obiektów usługowych oraz łagodzić ich wpływ na walory krajobrazowe. Realizacja zagospodarowania powinna być prowadzona z zachowaniem obowiązujących przepisów dotyczących ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz zasad zagospodarowania wynikających z ustaleń planistycznych.

Przeznaczenie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej PU na rzecz strefy SJ

Przeznaczenie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej PU na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ będzie wiązało się ze zmianą dotychczasowego sposobu użytkowania terenu oraz ograniczeniem funkcji produkcyjnej i usługowej na rzecz funkcji mieszkaniowej. Zmiana ta może przyczynić się do ograniczenia presji związanej z prowadzoną działalnością produkcyjną i usługową oraz poprawy warunków środowiskowych i użytkowych analizowanego obszaru. W związku z realizacją nowego zagospodarowania przewiduje się wystąpienie przede wszystkim pozytywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, przy czym na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe negatywne oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny.

W odniesieniu do ludzi przewiduje się pozytywne oddziaływanie związane ze zmianą funkcji terenu z produkcyjnej i usługowej na mieszkaniową. Ograniczenie możliwości lokalizacji działalności produkcyjnej oraz części funkcji usługowych może przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności poprzez zmniejszenie potencjalnych uciążliwości związanych z hałasem, ruchem pojazdów, emisją zanieczyszczeń oraz funkcjonowaniem obiektów produkcyjnych. Wprowadzenie funkcji mieszkaniowej może również przyczynić się do uporządkowania sposobu zagospodarowania terenu i zwiększenia jego atrakcyjności użytkowej.

W zakresie roślin przewiduje się pozytywne oddziaływanie wynikające z ograniczenia presji związanej z funkcją produkcyjną i usługową oraz możliwością zwiększenia udziału terenów biologicznie czynnych i zieleni urządzonej. Zmniejszenie intensywności użytkowania produkcyjnego może sprzyjać poprawie warunków siedliskowych oraz ograniczeniu ryzyka mechanicznego i chemicznego oddziaływania na istniejącą roślinność.

W odniesieniu do zwierząt przewiduje się pozytywne oddziaływanie związane z ograniczeniem uciążliwości wynikających z działalności produkcyjnej i usługowej, w szczególności hałasu, zwiększonego ruchu pojazdów oraz intensywnego użytkowania terenu. Zmniejszenie presji antropogenicznej może sprzyjać poprawie warunków bytowania i przemieszczania się zwierząt, szczególnie w przypadku zachowania istniejących terenów zieleni oraz odpowiedniego kształtowania powierzchni biologicznie czynnych.

W zakresie powietrza atmosferycznego przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z etapem realizacji nowego zagospodarowania, w szczególności z pracą maszyn budowlanych, ruchem pojazdów oraz możliwością okresowego zwiększenia emisji pyłów i spalin. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny i czasowy. Po zakończeniu prac przewiduje się pozytywne oddziaływanie związane z ograniczeniem funkcji produkcyjnej i usługowej, a tym samym potencjalnym zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń związanych z prowadzoną działalnością.

Na klimat akustyczny przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac budowlanych, pracą maszyn i urządzeń oraz ruchem pojazdów w okresie realizacji zagospodarowania. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny i okresowy. Po zakończeniu prac przewiduje się pozytywne oddziaływanie wynikające z ograniczenia możliwości prowadzenia działalności produkcyjnej oraz związanych z nią potencjalnych źródeł hałasu, co może przyczynić się do poprawy warunków akustycznych na analizowanym terenie i w jego sąsiedztwie.

W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych przewiduje się pozytywne oddziaływanie związane z ograniczeniem potencjalnego ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, jakie może być związane z funkcjonowaniem obiektów produkcyjnych i usługowych. Zmiana przeznaczenia terenu może przyczynić się do ograniczenia możliwości występowania emisji i zanieczyszczeń charakterystycznych dla działalności produkcyjnej, a właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych może dodatkowo ograniczać presję na środowisko wodne.

W zakresie powierzchni ziemi przewiduje się pozytywne oddziaływanie wynikające z ograniczenia intensywności wykorzystania terenu na cele produkcyjne i usługowe oraz zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia gleby substancjami związanymi z prowadzoną działalnością. Odpowiednie zagospodarowanie terenu w ramach funkcji mieszkaniowej może sprzyjać uporządkowaniu jego struktury oraz zwiększeniu udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Przeznaczenie terenów PU na rzecz strefy SJ będzie również pozytywnie oddziaływało na krajobraz. Zmiana funkcji terenu może przyczynić się do ograniczenia dominacji obiektów produkcyjnych i związanej z nimi infrastruktury oraz do kształtowania bardziej uporządkowanej struktury przestrzennej. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przy zachowaniu odpowiednich zasad kształtowania zabudowy i zieleni, może sprzyjać poprawie walorów estetycznych i użytkowych obszaru.

Podsumowując, przeznaczenie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej PU na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną SJ będzie powodowało zasadniczo pozytywne oddziaływanie na ludzi, rośliny, zwierzęta, wody, powierzchnię ziemi oraz krajobraz. W przypadku powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie związane z etapem realizacji nowego zagospodarowania, po którym możliwe jest wystąpienie pozytywnych efektów wynikających z ograniczenia funkcji produkcyjnej i usługowej. Ogólny charakter oddziaływania projektowanej zmiany należy zatem ocenić jako pozytywny.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W związku z przeznaczeniem terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej PU na rzecz strefy SJ proponuje się zastosowanie działań mających na celu ograniczenie potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko. W szczególności należy ograniczyć lokalizację przedsięwzięć mogących powodować znaczące uciążliwości dla środowiska i mieszkańców, w tym ponadnormatywny hałas, emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost natężenia ruchu.

Należy zachować i chronić istniejącą zieleń, w szczególności drzewa i zadrzewienia, oraz wprowadzać nowe tereny zieleni urządzonej. Należy również stosować rozwiązania ograniczające emisję hałasu, pyłów i innych zanieczyszczeń, w tym poprzez odpowiednie kształtowanie układu zabudowy i zieleni izolacyjnej.

Wskazane jest ograniczenie uszczelniania powierzchni terenu oraz stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie i infiltrację wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania. Należy zapewnić prawidłowe gospodarowanie ściekami oraz odpadami, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zaleca się stosowanie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań technicznych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w miarę możliwości. W zagospodarowaniu terenu należy uwzględnić wymagania dotyczące ochrony wód, powierzchni ziemi, powietrza, klimatu i krajobrazu.

Należy zachować odpowiednie odległości pomiędzy funkcjami potencjalnie uciążliwymi a terenami zabudowy mieszkaniowej i innymi terenami wrażliwymi na oddziaływania środowiskowe. Prowadzenie robót budowlanych powinno odbywać się z uwzględnieniem potrzeby ochrony istniejącej roślinności i gleby oraz ograniczenia emisji hałasu i pyłu. W przypadku wystąpienia potencjalnych konfliktów środowiskowych należy stosować rozwiązania minimalizujące oddziaływanie przedsięwzięć na tereny sąsiednie.

Przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej MNL na rzecz strefy SP

Realizacja zadania polegającego na przeznaczeniu terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej MNL na rzecz strefy gospodarczej SP będzie wiązała się ze zmianą dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania części analizowanego obszaru. Zmiana funkcji terenów może powodować wystąpienie oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, przy czym ich charakter, intensywność i czas trwania będą uzależnione od rodzaju oraz skali realizowanych w przyszłości przedsięwzięć. Największej presji środowiskowej można spodziewać się na etapie realizacji zagospodarowania, natomiast po zakończeniu prac część oddziaływań będzie ograniczona do bieżącego funkcjonowania obiektów i infrastruktury związanej ze strefą gospodarczą.

W odniesieniu do ludzi przewiduje się możliwość wystąpienia chwilowego, negatywnego oddziaływania, przede wszystkim na etapie prowadzenia prac budowlanych i zagospodarowania terenu. Może ono być związane ze zwiększeniem natężenia ruchu pojazdów obsługujących teren, czasowym wzrostem poziomu hałasu, emisją pyłów i spalin, a także utrudnieniami w korzystaniu z terenów sąsiednich. Oddziaływania te będą miały charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny oraz powinny ustąpić po zakończeniu prac realizacyjnych. W przypadku właściwej organizacji robót oraz zastosowania rozwiązań ograniczających emisję hałasu i zanieczyszczeń ich uciążliwość dla mieszkańców i użytkowników terenów sąsiednich powinna być ograniczona.

W długiej perspektywie czasowej oddziaływanie na ludzi może być oceniane jako pozytywne. Przeznaczenie terenów na strefę gospodarczą SP może przyczynić się do stworzenia warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych oraz powstania nowych miejsc pracy. Rozwój funkcji gospodarczej może również przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru, wzrostu aktywności gospodarczej oraz poprawy dostępności infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Uporządkowanie sposobu zagospodarowania terenów i koncentracja funkcji gospodarczych w wyznaczonej strefie może również ograniczać presję inwestycyjną na inne obszary, w szczególności tereny o funkcji mieszkaniowej i rekreacyjnej.

W zakresie oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby przewiduje się wystąpienie chwilowych, negatywnych oddziaływań związanych przede wszystkim z prowadzeniem prac ziemnych, fundamentowaniem obiektów, budową dróg, placów, parkingów i infrastruktury technicznej. Roboty te mogą powodować lokalne przekształcenia rzeźby terenu, usunięcie części pokrywy glebowej oraz zmianę właściwości fizycznych powierzchni terenu. Możliwe jest również zwiększenie udziału powierzchni uszczelnionych. Oddziaływania te będą miały przede wszystkim charakter lokalny i wystąpią w związku z realizacją poszczególnych inwestycji.

W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych przewiduje się możliwość wystąpienia chwilowych, negatywnych oddziaływań związanych z pracami budowlanymi oraz zmianą sposobu zagospodarowania powierzchni terenu. Zwiększenie powierzchni uszczelnionych może wpływać na warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych oraz zwiększać ich spływ powierzchniowy. Na etapie realizacji inwestycji istnieje również potencjalne ryzyko przedostania się do gruntu substancji ropopochodnych lub innych zanieczyszczeń związanych z pracą sprzętu budowlanego. Przy prawidłowej organizacji prac, stosowaniu sprawnego technicznie sprzętu oraz właściwym zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych oddziaływania te powinny zostać ograniczone.

W zakresie powietrza atmosferycznego możliwe jest wystąpienie chwilowego, negatywnego oddziaływania, związanego głównie z emisją pyłów podczas prowadzenia prac ziemnych i budowlanych oraz emisją spalin z pojazdów i maszyn wykorzystywanych przy realizacji inwestycji. Oddziaływania te będą miały charakter okresowy i ustąpią po zakończeniu prac. W fazie funkcjonowania strefy

gospodarczej potencjalne oddziaływania na jakość powietrza będą zależne od rodzaju prowadzonej działalności i zastosowanych technologii, przy czym realizacja przedsięwzięć będzie wymagała przestrzegania obowiązujących standardów emisyjnych.

W odniesieniu do klimatu akustycznego przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z pracą maszyn budowlanych, transportem materiałów oraz prowadzeniem robót ziemnych i budowlanych. Hałas ten będzie miał charakter czasowy i lokalny. Po zakończeniu etapu realizacji poziom hałasu będzie uzależniony od rodzaju działalności prowadzonej w strefie gospodarczej, natężenia ruchu oraz zastosowanych rozwiązań technicznych i organizacyjnych.

W zakresie środowiska przyrodniczego i różnorodności biologicznej możliwe jest wystąpienie chwilowych, negatywnych oddziaływań związanych z przekształceniem powierzchni terenu, usunięciem części roślinności oraz czasowym zakłóceniem warunków bytowania zwierząt. Prowadzenie prac budowlanych może powodować płoszenie zwierząt oraz ograniczenie dostępności części siedlisk. Charakter tych oddziaływań będzie przede wszystkim lokalny i związany z etapem realizacji inwestycji. Przy zachowaniu istniejącej wartościowej zieleni, ograniczeniu wycinki drzew i krzewów oraz właściwym prowadzeniu prac oddziaływania te mogą zostać ograniczone.

W odniesieniu do krajobrazu przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac budowlanych, obecnością sprzętu ciężkiego, składowaniem materiałów oraz stopniowym wprowadzaniem nowych obiektów i elementów infrastruktury. Zmiana sposobu zagospodarowania może wpłynąć na dotychczasowy charakter wizualny obszaru. Ograniczenie negatywnego wpływu na krajobraz będzie możliwe poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy, dostosowanie jej gabarytów i formy do otoczenia, zachowanie istniejącej zieleni oraz wprowadzanie nowych nasadzeń.

W zakresie zasobów naturalnych oraz gospodarki odpadami przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływania związane ze zużyciem materiałów budowlanych, paliw i energii oraz powstawaniem odpadów w trakcie realizacji inwestycji. Odpady powinny być gromadzone i zagospodarowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami, z uwzględnieniem zasad selektywnego zbierania i przekazywania ich uprawnionym podmiotom. Skala tych oddziaływań będzie uzależniona od zakresu i intensywności prowadzonych prac.

Podsumowując, realizacja zmiany przeznaczenia terenów MNL na rzecz strefy gospodarczej SP może powodować przede wszystkim chwilowe, negatywne oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska, związane głównie z etapem realizacji przyszłego zagospodarowania. Oddziaływania te będą miały w większości charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny, a ich skala będzie zależna od rodzaju i intensywności realizowanych przedsięwzięć. Przy zastosowaniu odpowiednich środków minimalizujących, w szczególności w zakresie ochrony gleby, wód, powietrza, klimatu akustycznego, zieleni i krajobrazu, możliwe będzie ograniczenie ich negatywnego wpływu. Jednocześnie

w odniesieniu do ludzi, w długiej perspektywie czasowej, przewiduje się oddziaływanie pozytywne, związane z rozwojem funkcji gospodarczej, możliwością tworzenia nowych miejsc pracy, wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej oraz uporządkowaniem struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z przeznaczeniem terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej MNL na rzecz strefy gospodarczej SP, należy stosować rozwiązania ograniczające uciążliwości związane z realizacją i funkcjonowaniem przyszłego zagospodarowania. W szczególności należy ograniczać emisję hałasu, pyłów i spalin poprzez odpowiednią organizację prac budowlanych, stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz ograniczenie czasu prowadzenia prac najbardziej uciążliwych. Należy zachować, w miarę możliwości, istniejącą wartościową zieleń, w szczególności drzewa i zadrzewienia, a w przypadku konieczności ich usunięcia stosować odpowiednie działania kompensacyjne i nowe nasadzenia. Należy ograniczać powierzchnię terenów uszczelnionych oraz stosować rozwiązania umożliwiające retencjonowanie, infiltrację i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania. W trakcie realizacji inwestycji należy zabezpieczać glebę i powierzchnię terenu przed zanieczyszczeniem, w szczególności substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego. Należy zapewnić prawidłowe odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oraz właściwe gospodarowanie odpadami, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W zagospodarowaniu strefy gospodarczej należy uwzględnić ograniczenie potencjalnych uciążliwości dla terenów sąsiednich, w szczególności poprzez odpowiednie lokalizowanie obiektów, dróg i parkingów oraz stosowanie zieleni izolacyjnej. Należy również stosować energooszczędne i niskoemisyjne rozwiązania techniczne, w miarę możliwości wykorzystywać odnawialne źródła energii oraz rozwiązania ograniczające zużycie zasobów naturalnych. Przy realizacji nowych obiektów należy uwzględniać ochronę krajobrazu poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy, dostosowanie jej gabarytów i formy do otoczenia oraz zachowanie ciągłości istniejących terenów zieleni. Prowadzenie prac budowlanych powinno uwzględniać ochronę lokalnej fauny, w tym ograniczenie płoszenia zwierząt oraz prowadzenie wycinki i prac związanych z usuwaniem roślinności poza okresami szczególnie wrażliwymi, o ile jest to wymagane przepisami. W przypadku przedsięwzięć mogących powodować znaczące oddziaływania na środowisko należy stosować rozwiązania techniczne i organizacyjne zapewniające dotrzymanie obowiązujących standardów jakości środowiska oraz ograniczenie ich wpływu na tereny sąsiednie.

Przeznaczenie terenów usług sportowych US na rzecz strefy SJ

Przeznaczenie terenów usług sportowych US na rzecz strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ będzie wiązało się ze zmianą dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów, które obecnie pozostają niezabudowane. Realizacja ustaleń może prowadzić do wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, komunikacyjną oraz zagospodarowaniem towarzyszącym. W związku z tym przewiduje się wystąpienie przede wszystkim chwilowych, negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, związanych głównie z etapem realizacji przyszłego zagospodarowania.

Na etapie budowy możliwe będzie wystąpienie chwilowego, negatywnego oddziaływania na ludzi, związanego z prowadzeniem prac ziemnych i budowlanych, pracą maszyn i urządzeń budowlanych, zwiększonym ruchem pojazdów oraz czasową emisją hałasu, pyłów i spalin. Oddziaływania te będą miały charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny oraz powinny ustąpić po zakończeniu prac budowlanych.

W odniesieniu do powierzchni ziemi i gleb przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac ziemnych, fundamentowaniem obiektów oraz budową dojazdów, miejsc postojowych i infrastruktury technicznej. Realizacja zabudowy może prowadzić do lokalnego przekształcenia powierzchni terenu, usunięcia części pokrywy glebowej oraz zwiększenia udziału powierzchni uszczelnionych. Ze względu na obecny niezabudowany charakter terenów należy również uwzględnić możliwość ingerencji w istniejącą roślinność.

Na środowisko wodne przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane ze zmianą warunków odpływu i infiltracji wód opadowych i roztopowych w związku z wprowadzeniem powierzchni zabudowanych i utwardzonych. Na etapie realizacji inwestycji może również wystąpić ryzyko lokalnego zanieczyszczenia gruntu i wód w wyniku niewłaściwego prowadzenia prac budowlanych. Przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych oraz właściwej organizacji robót oddziaływania te powinny zostać ograniczone.

W zakresie powietrza atmosferycznego przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane przede wszystkim z emisją pyłów powstających podczas prac ziemnych i budowlanych oraz emisją spalin z maszyn i pojazdów. Oddziaływania te będą miały charakter okresowy i lokalny. Po zakończeniu realizacji zabudowy nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości powietrza, a ewentualna emisja będzie związana głównie z ogrzewaniem budynków oraz ruchem komunikacyjnym.

W zakresie klimatu akustycznego przewiduje się początkowo chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac budowlanych, transportem materiałów oraz pracą sprzętu ciężkiego. Po zakończeniu etapu realizacji, w związku z zastąpieniem potencjalnej funkcji usług sportowych funkcją mieszkaniową, można przewidywać długotrwałe, pozytywne oddziaływanie na klimat

akustyczny. Funkcja mieszkaniowa co do zasady charakteryzuje się mniejszą presją akustyczną niż intensywne użytkowanie obiektów sportowych i rekreacyjnych, szczególnie w przypadku organizacji wydarzeń sportowych lub innych aktywności generujących podwyższony poziom hałasu. Jednocześnie funkcjonowanie zabudowy mieszkaniowej będzie wiązało się z typowym dla niej hałasem komunikacyjnym i bytowym.

W odniesieniu do roślin, zwierząt i różnorodności biologicznej przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac budowlanych, przekształceniem części niezabudowanej powierzchni oraz możliwym usunięciem roślinności. Prace budowlane mogą również powodować czasowe płoszenie zwierząt i ograniczenie dostępności części siedlisk. Ze względu na niezabudowany charakter analizowanych terenów należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie wartościowych elementów zieleni oraz ograniczenie zajmowania powierzchni biologicznie czynnej.

W zakresie krajobrazu przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem robót budowlanych, obecnością sprzętu, materiałów budowlanych oraz stopniowym wprowadzaniem nowych obiektów. Po zakończeniu inwestycji krajobraz ulegnie zmianie w wyniku wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej na dotychczas niezabudowanych terenach. Oddziaływanie to może być ograniczone poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy, zachowanie istniejącej zieleni oraz wprowadzenie zieleni towarzyszącej.

Pozytywnego, długotrwałego oddziaływania można spodziewać się również w odniesieniu do ludzi i dóbr materialnych. Zmiana przeznaczenia terenów na funkcję mieszkaniową może zwiększyć dostępność terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, umożliwić rozwój lokalnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz przyczynić się do lepszego wykorzystania terenów położonych w strukturze istniejącego zagospodarowania. Jednocześnie umożliwienie realizacji zabudowy mieszkaniowej może odpowiadać na zapotrzebowanie społeczne związane z dostępnością terenów pod zabudowę jednorodzinną.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko związanych z przeznaczeniem terenów usług sportowych US na rzecz strefy SJ należy stosować rozwiązania ograniczające presję związaną z realizacją i funkcjonowaniem przyszłej zabudowy mieszkaniowej. W szczególności należy ograniczać zakres przekształcenia powierzchni terenu oraz zachować możliwie duży udział powierzchni biologicznie czynnej, a istniejącą wartościową roślinność, w szczególności drzewa i zadrzewienia, należy w miarę możliwości zachować i wkomponować w projektowane zagospodarowanie. W przypadku konieczności usunięcia roślinności należy stosować odpowiednie działania kompensacyjne, w tym nowe nasadzenia. Należy ograniczać powierzchnię terenów

uszczelnionych oraz stosować rozwiązania umożliwiające retencjonowanie, infiltrację i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania. W trakcie prowadzenia prac budowlanych należy stosować rozwiązania ograniczające emisję pyłów, spalin i hałasu, w tym właściwą organizację robót, ograniczenie pracy najbardziej uciążliwych urządzeń oraz stosowanie sprawnego technicznie sprzętu. Należy zabezpieczyć powierzchnię ziemi i gleby przed zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz innymi substancjami mogącymi przedostać się do środowiska w trakcie prowadzenia prac. Należy zapewnić prawidłową gospodarkę ściekami i odpadami oraz stosować rozwiązania techniczne ograniczające możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. W celu ograniczenia oddziaływania na klimat akustyczny należy odpowiednio kształtować układ zabudowy i komunikacji wewnętrznej oraz ograniczać lokalizację źródeł hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie terenów chronionych akustycznie. Wskazane jest również stosowanie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań technicznych oraz, w miarę możliwości, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Przy zagospodarowaniu terenu należy uwzględnić ochronę krajobrazu poprzez odpowiednie dostosowanie gabarytów, formy i kolorystyki zabudowy do otoczenia oraz zachowanie i uzupełnienie zieleni towarzyszącej. Prace budowlane należy prowadzić z uwzględnieniem ochrony lokalnej fauny, w szczególności poprzez ograniczenie płoszenia zwierząt oraz prowadzenie prac związanych z usuwaniem roślinności w terminach ograniczających ryzyko negatywnego wpływu na ptaki i inne zwierzęta. Należy również zapewnić właściwą organizację ruchu pojazdów na etapie realizacji inwestycji, ograniczając uciążliwości dla terenów sąsiednich.

Utworzenie stref zabudowy na terenach o prawdopodobieństwie powodzi 1%.

Utworzenie stref zabudowy na terenach o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym 1% może wiązać się z wystąpieniem chwilowych, negatywnych oddziaływań na środowisko, związanych przede wszystkim z realizacją przyszłego zagospodarowania. Na etapie prowadzenia prac budowlanych możliwe jest czasowe przekształcenie powierzchni terenu, ingerencja w warunki gruntowo-wodne, usunięcie części roślinności oraz zwiększenie emisji hałasu, pyłów i spalin. Oddziaływania te będą miały przede wszystkim charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny.

Potencjalne oddziaływanie na środowisko może być związane również ze zmianą warunków odpływu i retencji wód powierzchniowych w wyniku realizacji zabudowy, dróg, parkingów i innych powierzchni utwardzonych. Zwiększenie powierzchni uszczelnionych może ograniczać infiltrację wód opadowych i roztopowych oraz zwiększać ich spływ powierzchniowy, co w przypadku terenów zagrożonych powodzią może dodatkowo wpływać na lokalne warunki wodne. Z tego względu szczególne znaczenie powinno mieć zachowanie istniejących terenów biologicznie czynnych, ograniczenie powierzchni uszczelnionych oraz pozostawienie możliwie dużej części terenu w stanie naturalnym.

W celu ograniczenia oddziaływania należy unikać lokalizowania zabudowy w miejscach stanowiących naturalne obszary retencji i przepływu wód oraz zachować istniejące ciek, zagłębienia terenowe, obniżenia i inne elementy umożliwiające swobodny przepływ i czasowe gromadzenie wód. W przypadku realizacji zabudowy należy stosować rozwiązania umożliwiające zatrzymanie i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie inwestycji, w szczególności poprzez zbiorniki retencyjne, ogrody deszczowe, niecki infiltracyjne, powierzchnie przepuszczalne oraz inne rozwiązania oparte na naturalnej retencji. Należy również ograniczać stosowanie szczelnych nawierzchni oraz zapewnić możliwość infiltracji wód w miejscach, w których pozwalają na to warunki gruntowo-wodne.

W odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych przewiduje się możliwość wystąpienia chwilowych, negatywnych oddziaływań związanych z prowadzeniem robót ziemnych i budowlanych. Ryzyko to można ograniczyć poprzez odpowiednią organizację prac, zabezpieczenie wykopów i materiałów budowlanych przed kontaktem z wodą oraz stosowanie sprawnego technicznie sprzętu. Należy wykluczyć możliwość przedostawania się do środowiska substancji ropopochodnych i innych zanieczyszczeń. Szczególną uwagę należy zwrócić na prowadzenie prac w okresach podwyższonego zagrożenia powodziowego.

W zakresie powierzchni ziemi i gleb przewiduje się chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac ziemnych i fundamentowaniem obiektów. W celu jego ograniczenia należy maksymalnie ograniczyć zakres przekształcenia terenu, zachować istniejącą rzeźbę terenu oraz nie wykonywać zbędnych nasypów i niwelacji. W przypadku konieczności prowadzenia prac ziemnych należy odpowiednio zabezpieczyć i wykorzystać warstwę urodzajną gleby.

W odniesieniu do roślinności i zwierząt możliwe jest chwilowe, negatywne oddziaływanie związane z prowadzeniem prac budowlanych, czasowym płoszeniem zwierząt oraz usunięciem części roślinności. W celu jego ograniczenia należy zachować istniejącą wartościową zieleń, w szczególności drzewa, zadrzewienia i naturalną roślinność występującą w obniżeniach terenu oraz w sąsiedztwie cieków. Ewentualne usuwanie roślinności powinno być ograniczone do niezbędnego minimum i prowadzone z uwzględnieniem okresów rozrodu zwierząt.

W zakresie klimatu akustycznego i jakości powietrza przewiduje się przede wszystkim chwilowe, negatywne oddziaływania na etapie realizacji zabudowy, związane z pracą maszyn budowlanych, transportem materiałów oraz emisją pyłów i spalin. Oddziaływania te można ograniczyć poprzez właściwą organizację robót, stosowanie sprawnego sprzętu, ograniczenie czasu pracy urządzeń powodujących największy hałas oraz odpowiednie zabezpieczenie i utrzymanie dróg technologicznych. Podsumowując, utworzenie stref zabudowy na terenach o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym 1% może powodować przede wszystkim chwilowe, negatywne oddziaływania związane z realizacją przyszłego zagospodarowania. Przy zachowaniu istniejących terenów retencyjnych,

ograniczeniu powierzchni uszczelnionych, zastosowaniu rozwiązań służących retencji i infiltracji wód opadowych i roztopowych oraz wykluczeniu zabudowy z obszarów istotnych dla przepływu i gromadzenia wód, skala tych oddziaływań może zostać znacząco ograniczona. Szczególnie istotne jest, aby nowe zagospodarowanie nie powodowało zwiększenia zagrożenia powodziowego na terenach sąsiednich ani nie pogarszało warunków przepływu i retencji wód. Ostateczny sposób zagospodarowania powinien uwzględniać obowiązujące przepisy dotyczące ochrony przed powodzią oraz wyniki szczegółowych analiz warunków wodnych i lokalnych uwarunkowań terenowych.

Propozycja działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań związanych z utworzeniem stref zabudowy na terenach o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym 1% należy ograniczyć lokalizację zabudowy na obszarach stanowiących naturalne tereny przepływu i retencji wód oraz zachować istniejące zagłębienia i obniżenia terenowe. Należy ograniczyć do minimum powierzchnię terenów uszczelnionych oraz zachować możliwie duży udział powierzchni biologicznie czynnej. Wskazane jest stosowanie rozwiązań umożliwiających retencionowanie, infiltrację i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach terenu inwestycji, w tym zbiorników retencyjnych, niecek infiltracyjnych, ogrodów deszczowych oraz nawierzchni przepuszczalnych. Należy zachować istniejące ciek, rowy, tereny podmokłe oraz inne elementy systemu hydrologicznego, a sposób zagospodarowania nie powinien powodować pogorszenia warunków przepływu wód ani zwiększenia zagrożenia powodziowego na terenach sąsiednich. Należy ograniczyć zakres niwelacji terenu, wykonywania nasypów i innych prac mogących zmieniać naturalne warunki odpływu wód. Prace budowlane powinny być prowadzone w sposób ograniczający ryzyko zanieczyszczenia wód i gruntu, w szczególności poprzez właściwe zabezpieczenie sprzętu, materiałów budowlanych oraz substancji mogących stanowić źródło zanieczyszczenia. Należy unikać prowadzenia najbardziej intensywnych prac ziemnych w okresach podwyższonego zagrożenia powodziowego. W miarę możliwości należy zachować istniejącą wartościową roślinność, w szczególności drzewa, zadrzewienia oraz roślinność związaną z ciekami i obniżeniami terenu, a ewentualną wycinkę ograniczyć do niezbędnego minimum i uzupełnić odpowiednimi nasadzeniami. Podczas prac ziemnych należy zabezpieczyć warstwę urodzajną gleby i wykorzystać ją w późniejszym zagospodarowaniu terenu. Należy stosować sprawny technicznie sprzęt budowlany oraz rozwiązania ograniczające emisję hałasu, pyłów i spalin, a także ograniczyć czas prowadzenia najbardziej uciążliwych prac i odpowiednio zabezpieczyć drogi technologiczne przed nadmiernym pyleniem. Prace budowlane należy prowadzić z uwzględnieniem ochrony lokalnej fauny, w szczególności poprzez ograniczenie płoszenia zwierząt oraz prowadzenie prac związanych z usuwaniem roślinności poza okresami ich rozrodu, jeżeli wymagają tego przepisy.

Przy projektowaniu i realizacji przyszłego zagospodarowania należy uwzględnić obowiązujące przepisy dotyczące terenów zagrożonych powodzią oraz wyniki szczegółowych analiz hydrologicznych i hydraulicznych.

Oddziaływanie transgraniczne

Potencjalne inwestycje wynikające ze zmian przeznaczenia gruntów będą oddziaływać na środowisko jedynie na obszarze obejmującej je działki oraz możliwe, iż terenów przyległych. W związku z tym, oraz z niewielką powierzchnią objętą zmianami, nie będzie występowało oddziaływanie transgraniczne.

07. Podsumowanie i wnioski

Plan Ogólny Gminy Świnna nie stoi w sprzeczności z dokumentami planistycznymi wyższego szczebla. Analizowany POG nie wprowadza wielu znaczących zmian przeznaczenia gruntów w stosunku do obowiązujących MPZP. W kilku przypadkach zmiana funkcji wykreślonego terenu stanowi jedynie funkcję systematyzacji i uporządkowania stanu istniejącego. Zmiany wprowadzone w POG mają na celu pomoc gminie w osiągnięciu założenia zrównoważonego rozwoju.

Część zmian mieć miejsce na terenie Parku Krajobrazowego lub jego otuliny. W związku z tym zaproponowano działania ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko wynikających z nich ewentualnych inwestycji budowlanych.

Przed rozpoczęciem procesów inwestycyjnych należy dokładnie przeanalizować wszystkie zapisy prawa miejscowego, oraz lokalizacje form ochrony przyrody oraz związane z nimi zakazy i nakazy. Dodatkowo, każdą inwestycję ma poprzedzać postępowanie w ramach odrębnej procedury, określające jej wpływ na środowisko.

Jedna z wyznaczonych zmian sposobu zagospodarowania terenu ma mieć częściowo miejsce w zasięgu obszaru Natura 2000. Jednakże, na moment tworzenia niniejszego opracowania, działka objęta zmianą została już przekształcona antropogenicznie a roślinność wycięta. W związku z powyższym, wprowadzenie proponowanej przez POG strefy nie będzie stanowić faktycznej zmiany w sposobie zagospodarowania terenu, przez co nie przedstawiono działań alternatywnych.

08. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie, jakim jest Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Ogólnego Gminy Świnna, została przeprowadzona w oparciu o Art. 46, ust. 1, pkt. 1) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 1112).

Celem stworzenia Prognozy jest przeanalizowanie, czy zapisy POG i wprowadzane przez niego zmiany nie wpłyną negatywnie na poszczególne składowe środowiska naturalnego (tj. obszary chronione, ludzi, rośliny, zwierzęta, powietrze, klimat, klimat akustyczny, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, krajobraz i zabytki). Istotnym jest też fakt, czy te zmiany nie kolidują z przepisami prawnymi odnośnie ochrony przyrody. Prognoza określa także możliwe konsekwencje wynikające z wprowadzenia w życie każdej z wymienionych zmian proponowanych w POG, oraz proponuje zadania, które mają na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Ze względu na zasięg Parku Krajobrazowego, część zmian będzie miała miejsce w jego zasięgu, bądź jego otuliny. Prognoza przeanalizowała także istniejący stan środowiska na terenie gminy Świnna, tj. geologię, gleby, powietrze, wody, klimat akustyczny, formy ochrony przyrody oraz występującą florę i faunę.

Określono, iż zasięg ewentualnego negatywnego oddziaływania będzie niewielki i nie wystąpi ryzyko oddziaływania transgranicznego.

Autor sporządzając niniejszą prognozę stosował metody porównawcze oraz analizy i oceny adekwatne do współczesnego stanu wiedzy.

09. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Przedmioty ochrony i cele działań ochronnych obszaru Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki.....	36
Tabela 2. Przedmioty ochrony i cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki.....	54
Tabela 3. Identyfikacja potencjalnych i istniejących zagrożeń dla rezerwatu Gawroniec oraz sposoby ich eliminacji.....	61
Tabela 4. Stosowane w Planach Ogólnych Gmin strefy planistyczne (zestawienie nie dotyczy tylko stref wyznaczonych w POG Świnna, lecz wszystkich możliwych do wdrażania).....	83
Tabela 5. Ocena oddziaływania na środowisko zmian wprowadzanych przez POG w stosunku do obowiązujących MPZP ..	140

Spis rysunków

Rysunek 1. Uproszczona Baza Danych Obiektów Topograficznych dla gminy Świnna.....	8
Rysunek 2. Podział administracyjny arkusza 1013 Lachowice.....	9
Rysunek 3. Wycinek Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.....	13
Rysunek 4. Tereny zagrożone podtopieniami.....	17
Rysunek 5. Mapa zagrożenia powodzią (0,2%) od rzek wraz z ich kilometrażem, na terenie gminy Świnna.....	20
Rysunek 6. Mapa zagrożenia powodzią (1%) od rzek wraz z ich kilometrażem, na terenie gminy Świnna.....	20
Rysunek 7. Mapa zagrożenia powodzią (10%) od rzek wraz z ich punktami kilometrażowymi, na terenie gminy Świnna.....	21
Rysunek 8. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Świnna.....	22
Rysunek 9. Klasy gruntów rolnych na terenie gminy Świnna.....	23
Rysunek 10. Mapa glebowo-rolnicza gminy Świnna.....	24
Rysunek 11. Zbliżenie legendy do mapy glebowo-rolniczej Polski.....	25
Rysunek 12. Podatność gleb na suszę na terenie gminy Świnna.....	27
Rysunek 13. Mapa zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy Świnna.....	28
Rysunek 14. Park Krajobrazowy wraz z otuliną na tle gminy Świnna.....	34
Rysunek 15. Żywiecki Park Krajobrazowy.....	33
Rysunek 16. Zasięg obszarów Natura 2000 na tle gminy Świnna.....	61
Rysunek 17. Lokalizacja rezerwatu Gawroniec na tle gminy Świnna.....	62
Rysunek 18. Stanowiska mchów, owadów, ssaków i siedliska płazów.....	64
Rysunek 19. Siedliska ptaków.....	71
Rysunek 20. Korytarze ichtiologiczne w województwie śląskim.....	72
Rysunek 21. Korytarze ornitologiczne w województwie śląskim.....	73
Rysunek 22. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.....	74
Rysunek 23. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.....	74
Rysunek 24. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.....	75
Rysunek 25. Gmina Świnna na tle obszarów chronionych i korytarzy spójności.....	76
Rysunek 26. Plan Ogólny Gminy Świnna.....	85
Rysunek 27. Aktualnie obowiązujące MPZP.....	86
Rysunek 28. Lokalizacja rezerwatu Gawroniec na tle stref POG.....	98
Rysunek 29. Zmiany przeznaczenia terenu mające miejsce w Parku Krajobrazowym.....	99
Rysunek 30. Strefy planistyczne POG w korelacji z Parkiem Krajobrazowym i jego otuliną.....	100

Rysunek 31. Strefy planistyczne POG a zasięg obszarów Natura 2000.	101
Rysunek 32. Tereny objęte zmianami względem obowiązujących MPZP.	103
Rysunek 33. Położenie działki 3229 względem granicy obszarów Natura 2000.	117
Rysunek 34. Widok satelity standardowej na działkę 3229.	118
Rysunek 35. Istniejące już w 2024 r. ogrodzenie działki 3229.	119
Rysunek 36. Sposób zagospodarowania działek objętych strefą SU.	121
Rysunek 37. Zagospodarowanie działki 1261/1 oraz północnej części 1261/6.	123
Rysunek 38. Zabudowania działek 1039 i 1040.	129
Rysunek 39. Zabudowania działki 2825.	131